

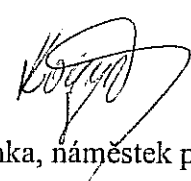
STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC

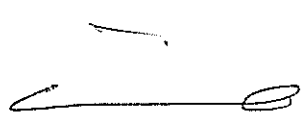
8. zasedání zastupitelstva města dne: 25. 9. 2008

Bod pořadu jednání:

Věc: Schválení podání konceptu IPRM Liberec – zóna Lidové sady do výzvy ROP

Zpracoval: Bc. Jiří Pilný
odbor, oddělení: Kancelář primátora
telefon: 48 524 3188

Schválil: vedoucí oddělení
vedoucí odboru Martin Korych

Projednáno: Ing. Ondřej Červinka, náměstek primátora

Poznámka:

Předkládá: Ing. Jiří Kittner, v. r.
primátor města
Ing. Ivo Palouš náměstek primátora

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města po projednání

s c h v a l u j e

1. koncept IPRM na základě doporučení řídicího výboru
2. podání konceptu IPRM Liberec – Lidové sady do výzvy ROP
3. vyhlášení a realizaci výzvy na sběr projektových záměrů

a ukládá

1. Ing. Ivo Paloušovi, náměstku primátora, zajistit dopracování konceptu IPRM Liberec-Lidové sady a podání do výzvy ROP

T : 30.9.2008

2. Ing. Ivo Paloušovi, náměstku primátora, zajistit nejpozději do 15.10. vyhlášení a realizaci výzvy na sběr projektových záměrů

T : 15.10.2008

Důvodová zpráva

Řídící výbor IPRM schválil doporučení ZM zapracovat změny v konceptu IPRM dle výstupu z neformální kontroly tohoto konceptu řídicím orgánem. Dále doporučuje přijmout ZM indikátory IPRM a vyhlásit výzvu na sběr projektových záměrů.

Postup v tvorbě IPRM

SEA – posouzení vlivu konceptu IPRM na životní prostředí

Dne 4.9. Statutární město Liberec obdrželo závěr zjišťovacího řízení „Integrovaný plán rozvoje města Liberec – zóna Lidové sady“ s výsledkem:

Integrovaný plán rozvoje města Liberec – zóna Lidové Sady bude posuzován podle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na ŽP.

Tento závěr je zveřejněn na úřední desce Krajského úřadu Libereckého kraje a SML.

Současně ze závěru vyplývá, že není požadována metoda HIA (vliv na zdraví).

Posouzení bylo zahájeno ve spolupráci s autorizovanou osobou.

Vliv SEA na tvorbu IPRM

SEA je značně časově náročná, předběžný harmonogram je plánován do konce února 2009.

Celý postup byl konzultován s řídicím orgánem a zpracovateli s následujícími závěry:

- do doby uzavření SEA nelze schválit kompletní IPRM. Z tohoto důvodu bude v rámci výzvy předložen pouze koncept IPRM a konečné schválení celého IPRM zastupitelstvem bude realizováno až před podpisem smlouvy s řídicím orgánem (dle výzvy v únoru 2009).
- pro relevantní posouzení autorizovanou osobou je nutné mít k dispozici podklady k uvažovaným projektům v podobě projektového záměru, je tudíž nutné vyhlásit výzvu na sběr těchto záměrů neprodleně.

Další postup

IPRM Liberec – Lidové sady se v rámci běžící výzvy podá v podobě konceptu. Bude vyhlášena výzva na sběr projektových záměrů, která zároveň poslouží k upřesnění pro posouzení vlivu konceptu na životní prostředí (SEA), běžící současně. Kompletní IPRM Liberec – Lidové sady (včetně SEA a úprav které by závěr posouzení mohl požadovat) bude předloženo ke schválení ZM před podpisem smlouvy s řídicím orgánem.

Přílohy:

- *Zápis z jednání řídicího výboru IPRM 17.9. 2009*
- *Navrhované indikátory IPRM Liberec – Lidové sady*
- *Závěr zjišťovacího řízení*
- *Koncept IPRM*

Zápis č. 4

z jednání Řídícího výboru v rámci přípravy Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – zóna Lidové Sady

Datum konání: 17. 9. 2008 v 15:00 hod. (do 16:00 hod.)

Místo konání: Zasedací místnosti č. 209 Magistrátu města Liberec
nám. Dr. E. Beneše 1, 460 59 Liberec

Přítomni členové ŘV a hosté: Viz prezenční listina

Záznam jednání:

Jednání bylo zahájeno v 15:05.

Na jednání je přítomno celkem 6 členů s hlasovacím právem, zástupce ÚRR, zástupce zpracovatele (RAVEN EU Advisory, a.s.) a tajemník ŘV

1. Úvodní seznámení s programem jednání

Jednání zahájil Bc. Pilný – uvedl program jednání a stav přípravy IPRM a představil program jednání. Dále pak oznámil o závěru zjišťovacího řízení SEA a započeti procesu SEA. Samotné jednání následně zahájil předseda ŘV – náměstek primátora Ing. Ondřej Červinka.

2. Hlasování o indikátorech IPRM

Bc. Pilný vysvětlil změny v postupu tvorby IPRM v souvislosti se zahájeným posouzením vlivu konceptu na životní prostředí. Ing. Čech představil soubor indikátorů IPRM, které připravil odbor rozvojových projektů.

Hlasování o doporučení ZM schválit navrhované indikátory:

Pro: 6 Proti: 0 Zdržel se: 0

Doporučení návrhu indikátorů bylo schváleno.

3. Zpracování připomínek ŘO do IPRM

Dne 16.9. jsme od řídicího orgánu IPRM obdrželi připomínky, které je třeba ve stávajícím konceptu upravit, či doplnit. Ing. Vereščík (zástupce ŘO) ocenil celkovou dobrou kvalitu předloženého materiálu a vysvětlil dílčí doplnění požadované ŘO.

Hlasování o doporučení ZM schválit požadované změny v konceptu:

Pro: 6 Proti: 0 Zdržel se: 0

Doporučení zastupitelstvu bylo schváleno.

4. Výzva na sběr projektových záměrů

Pro proces SEA je nezbytné poskytnout zpracovateli další podklady pro posouzení vlivu konceptu na životní prostředí a to v podobě projektových záměrů. Ing. Palouš navrhl tuto výzvu vyhlásit neprodleně, tj. nejpozději do 15. října s délkou trvání tři týdny.

Hlasování o doporučení ZM schválit přípravu a realizaci výzvy:

Pro: 6 Proti: 0 Zdržel se: 0

Doporučení zastupitelstvu bylo schváleno.

Diskuse:

- 1) Ing. Morávek otevřel problematiku parkování v zóně. Ing. Vereščík potvrdil nemožnost financovat v rámci IPRM parkovací domy a parkoviště a označil jako bezpředmětné tyto zahrnovat do IPRM.

Konec jednání: 16:00.

Zápis pořídil: Bc. Jiří Pilný

Zápis schválil dne:

Ing. Ondřej Červinka
Předseda Řídícího výboru

Navrhované indikátory IPRM Liberec – Lidové sady

4.1 Povinné indikátory

Druh/kód indikátoru	Název	Měrná jednotka a vymezení	Kvantifikace na úrovni ROP 2.1		Kvantifikace na úrovni IPRM		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	Počáteční stav	Cílový stav	
Výstup 51 15 00 CORE	Počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšující atraktivitu měst a velkoměst celkem	počet	0	71	0	17	ROP, IPRM
Výstup 51 15 10 NSRR, CORE	Počet podpořených projektů na rozvoj (zvyšující atraktivitu) krajských měst	počet	0	50	0	17	ROP, IPRM
Výsledek 65 01 00 NSRR, CORE	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem	ha	0	8	0	3	ROP, IPRM
Výsledek 65 11 00 CORE	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem	m ²	0	24 650	0	8 250	ROP, IPRM
Výsledek 52 02 13 CORE	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na udržitelný rozvoj měst	počet	0	2	0	1	ROP, IPRM
Výsledek 65 11 03 CORE	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro sociální služby a zdravotní péči	m ²	0	4 600	0	1 000	ROP, IPRM
Výsledek 65 11 01 CORE	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů určených pro rozvoj vzdělávání	m ²	0	4 600	0	2 000	ROP, IPRM
Výsledek 65 20 00	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem	ha	0	4,5	0	1,5	ROP, IPRM

4.2 Doplnkové indikátory

Druh/kód indikátoru	Nazev	Měrná jednotka a vymezení	Kvantifikace na úrovni ROP 2.1		Kvantifikace na úrovni IPRM		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	Počáteční stav	Cílový stav	
Výsledek 51 15 15	Počet podpořených projektů na rozvoj Liberce	počet	0	16	0	17	ROP, IPRM
Výsledek 52 01 01	Počet nově vytvořených pracovních míst pro muže	počet	0	1	0	0,5	ROP, IPRM
Výsledek 52 01 02	Počet nově vytvořených pracovních míst pro ženy	počet	0	1	0	0,5	ROP, IPRM
Výsledek 07 02 01	Počet vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny - pro muže	počet	0	1	0	0,5	ROP, IPRM
Výsledek 07 02 02	Počet vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny - pro ženy	počet	0	1	0	0,5	ROP, IPRM
Výsledek 08 01 00	Projekty na podporu zdraví	počet	0	10	0	4	ROP, IPRM
Výsledek 37 33 00	Počet projektů zaměřených na environmentálně šetrné formy dopravy	počet	0	3	0	0	ROP, IPRM
Výsledek 22 01 00	Počet projektů zaměřených na nakládání s odpady	počet	0	20	0	5	ROP, IPRM
Výsledek ROP SV	Plocha objektů regenerovaných v rámci brownfields	m ²	0	8 000	0	2500	ROP, IPRM
Výsledek 65 11 02	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro služby OVS	m ²	0	6 500	0	2200	ROP, IPRM
Výsledek 65 11 04	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů zájmové a volnočasové povahy	m ²	0	6 500	0	2500	ROP, IPRM
Výsledek ROP SV	Plocha nově založené nebo rekonstruované veřejné zeleně	m ²	0	4 000	0	4000	ROP, IPRM
Výsledek 65 15 20	Počet nově opravených kulturně historických a technických památek	počet	0	6	0	1	ROP, IPRM

Druh/kód indikátoru	Název	Měrná jednotka a vymezení	Kvantifikace na úrovni ROP 2.1		Kvantifikace na úrovni IPRM		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	Počáteční stav	Cílový stav	
Výsledek 65 41 31	Počet podpořených neziskových organizací v rámci projektu pro rozvoj měst	počet	0	10	0	3	ROP, IPRM
Výsledek 65 01 06	Počet objektů s modernizovaným vybavením a zařízením souvisejícím se vzděláváním	počet	0	15	0	3	ROP, IPRM
Výsledek 64 01 04	Počet zařízení a technologií vedoucí ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví a majetku	počet	0	6	0	2	ROP, IPRM
Výsledek 65 01 05	Plocha se zabezpečením vedoucím ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví a majetku	m ²	0	3 000	0	1 000	ROP, IPRM
Výsledek 65 51 00	Zvýšení atraktivity podpořených města a obcí	evaluační studie	-	-	0	1	ROP, IPRM
Výsledek 07 42 70	Počet zapojených partnerů	počet	0	15	0	5	ROP, IPRM
Výsledek 51 61 11	Celkové realizované výdaje na realizaci projektů v tis.Kč	tis.Kč	0	2 867 571	0	450 000	ROP, IPRM
Výsledek 51 61 12	Celkové realizované výdaje na realizaci projektů v % (oblast podpory = 100%)	%	0	100	0	15	ROP, IPRM

ROZUČIO VILK

VÁŠ DOPIS ZNAČKY/ZE DNE
5.8.2008NAŠE ZNAČKA
ORVZ.ŽP/971/2008
KULK/47012/2008VYŘIZUJE/LINKA
RNDr. Šádková/497V LIBERCI DNE
3. 09. 2008

ZÁVĚR ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ

podle § 10d zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon“)

Identifikační údaje:

Název: Integrovaný plán rozvoje města Liberec – zóna Lidové sady

Charakter koncepce: Jedná se o soubor vzájemně obsahově a časově provázaných akcí a projektů, které jsou navrhovány ve vymezeném území. IPRM navazuje na celkovou vizi a strategii rozvoje města za účelem identifikace a řešení rozvojových oblastí města za využití podpory ze strukturálních fondů v programovacím období 2007 -2013. Zóna Lidové sady byla vymezena jako zóna s vysokým potenciálem růstu, s vysokou koncentrací ekonomických aktivit, zajímavým přírodním, kulturním, sociálním a vzdělanostním zázemím.

Globální cíl IPRM: Posílení přitažlivosti a zajímavosti zóny Lidové sady pro obyvatele města, instituce, návštěvníky, investory, podnikatele s cílem zajištění integrovaného, vyváženého a udržitelného ekonomického a společenského rozvoje prostřednictvím max. využití fondů EU založeného na principu partnerství.

Globální cíl bude naplněn prostřednictvím specifických cílů:

1. Vytváření podmínek pro ekonomický rozvoj
2. Podpora vzdělávacího potenciálu a sociální integrace
3. Zlepšení stavu životního prostředí
4. Posílení atraktivity zóny
5. Zlepšení dostupnosti a mobility
6. Zefektivnění správy věcí veřejných

V rámci specifických cílů jsou vymezena opatření a aktivity IPRM směřující k naplnění těchto specifických cílů. Posuzované aktivity jsou uvedeny v obecné rovině.

Umístění: kraj: Liberecký kraj
obec: Statutární město Liberec

Předkladatel: Statutární město Liberec
Nám. Dr. E. Beneše 1
460 59 Liberec I
IČ: 00262978

Krajský úřad Libereckého kraje

Návrhové období: 2007 - 2013

Průběh zjišťovacího řízení:

Krajský úřad Libereckého kraje obdržel oznámení koncepce dne 5.8.2008. Informace o oznámení byla zveřejněna na úřední desce Krajského úřadu Libereckého kraje ode dne 5.8.2008 do 26.8.2008, na úřední desce Magistrátu města Liberce ode dne 6.8.2008 do 21.8.2008. Informace o oznámení byla zveřejněna v Informačním systému SEA www.ceu.cz/EIA/SEA, kód koncepce LBK002K. Součástí oznámení je vyloučení významného vlivu na území soustavy Natura 2000 vydané orgánem ochrany přírody. Doručené připomínky od dotčených orgánů státní správy a veřejnosti se vztahují jak k obsahu koncepce – k zveřejněným aktivitám mimo rámec SEA hodnocení, tak i k oznámení koncepce (dokument SEA).

Česká inspekce životního prostředí, OI Liberec, připomíná, že dokument oznámení je tak obecného charakteru, že z hlediska svých kompetencí se nemá k čemu vyjadřovat.

Magistrát města Liberec, odbor životního prostředí požaduje posouzení koncepce se zaměřením na vyhodnocení vlivů na dřeviny rostoucích mimo les (z hlediska záboru plochy zeleně), na významné krajinné prvky (les, rybník, vodní toky – upozorňuje na současně vedená správní řízení o registraci VKP Lesopark Fibichova, park Prokopa Holého) a vyhodnocení vlivů koncepce na krajinný ráz lokality. Z hlediska ochrany lesních pozemků požaduje MML vyhodnocení možného vlivu na lesní pozemky z hlediska možného ohrožení a plnění funkcí lesa. Dále požaduje MML (v případě podnětu jiného orgánu) vyhodnocení dopadu koncepce na volně žijící zvěř a její životní podmínky. KHS Libereckého kraje požaduje provést zhodnocení koncepce z hlediska vlivů na veřejné zdraví se zaměřením na problematiku hluku a imisí. Doporučuje zpracovat posouzení vlivů na zdraví v souladu s metodikou HIA a posoudit soulad koncepce se schválenou Zdravotní politikou Libereckého kraje (rok schválení 2002).

Odbor zdravotnictví Libereckého kraje doporučuje doplnění SWOT analýzy města a doplnění specifického cíle 2.3 o aktivitu „Podpora sociální integrace zdravotně postižených občanů“. Vzhledem ke konstatované zátěži životního prostředí dotčeného území emisemi z dopravy a akustickou zátěží doporučuje doplnění podkladů – studií – dokumentující míru a předpokládanou dynamiku vývoje hlukové zátěže a znečištění ovzduší.

Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Libereckého kraje uplatnil věcné připomínky týkající se názvů a umístění kulturních památek a upozornil na povinnosti při konkrétní stavební činnosti.

Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů Libereckého kraje doporučuje doplnění specifického cíle 5.2 o aktivitu „Oddělení pěší a cyklistické dopravy od automobilové dopravy“. Odbor dopravy Libereckého kraje poukazuje na absenci zdůraznění významu tramvajové dopravy, absenci zmínky o významu průmyslové zóny Sever, navrhuje doplnění příležitostí ve SWOT analýze města o dopravní aktivity (aplikace parkovacích systémů P&R umístěných u průtahu I/35, o spojnici Nová Pastýřská – napojení Lidových sadů z průtahu I/14 vedeného centrem města.. Domnívá se, že k ohrožení (SWOT analýza zóny) bude docházet zaváděním individuální automobilové dopravy do této lokality. Navrhuje využití parkovacích systémů P&R umístěných u průtahu I/35 zároveň s vybavením řídicích a informačních systémů, v kombinaci s tramvajovou dopravou. Poukazuje na špatnou kapacitu komunikační sítě zóny – šířkové parametry, sklonové a směrové poměry – je důvodem horší dostupnosti zóny v SV části.

Odbor rozvoje venkova, zemědělství a životního prostředí Libereckého kraje upozorňuje na obecnou míru dokumentu, který z hlediska státní správy lesů neuvádí, v jakém rozsahu a jakým způsobem se bude dotýkat ploch lesních pozemků. Z hlediska státní správy vodního hospodářství upozorňuje na formulace textu, které jsou mylné a zavádějící – „dobudování ČOV v zóně“ (pro celé město Liberec má sloužit jediná městská ČOV v Růžodole) a dále upozorňuje na nesourodost informací a na nepřesnosti v kapitole 3.5 Voda (str. 37). Požaduje tuto kapitolu přepracovat.

Z veřejnosti uplatnil vyjádření pan Oldřich Řezáč, který nesouhlasí se závěrem hodnocení vlivů koncepce na ŽP ..“v rámci IPRM jsou navržena opatření , která zlepší životní prostředí a nabídne dostatek možností k využití volného času, což se pozitivně promítne na zdraví obyvatel“. (text str. 50). Domnívá se, že naopak dopravním řešením bude mít koncepce dopad na přírodní charakter zóny. Propojení ZOO s Botanickou zahradou povede ke zhoršení dopravní situace a k ovlivnění přilehlé obytné zóny hlukem a pachem. Negativně se vyjadřuje k úbytku veřejných ploch zeleně (lesopark Purkyňova). Občanské sdružení Staré Město Liberec vytýká koncepci obecnost, která neumožňuje posoudit vliv na životní prostředí u projektů, které budou na základě této koncepce v pozdější době zařazeny a realizovány. Z dosavadního seznamu projektů IPRM – Lidové sady považuje projekty Purkyňovo arboretum a parkovací dům ve Fibichově ul. za projekty, které budou mít negativní vliv na životní prostředí. OS navrhuje dōpracování koncepce o posouzení vlivu na životní prostředí a zdraví obyvatel ke konkrétním projektovým návrhům, které budou do IPRM zařazeny.

Závěr:

Koncepce **Integrovaný plán rozvoje města Liberec – zóna Lidové sady** naplňuje dikci ustanovení § 10 a odst. 1 písm. b zákona, proto bylo podle § 10 d zákona provedeno zjišťovací řízení, jehož cílem bylo zjištění, zda koncepce bude posuzována podle citovaného zákona. Krajský úřad Libereckého kraje na základě zjišťovacího řízení, provedeného podle kritérií uvedených v příloze č. 8 zákona, na základě obsahu doručených vyjádření dospěl k závěru, že koncepce

Integrovaný plán rozvoje města Liberec – zóna Lidové sady bude posuzována podle zákona

Krajský úřad Libereckého kraje požaduje, aby při dopracování vlastního návrhu koncepce byly zohledněny připomínky uplatněné k návrhu koncepce v rámci zjišťovacího řízení.

Vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví bude zpracováno v rámci zákonných požadavků daných § 2, § 10b zákona v rozsahu podle přílohy č. 9 zákona v úzké součinnosti se zpracovatelem vlastní koncepce. Vyhodnocení vlivů koncepce bude provedeno k IPRM Liberec – zóna Lidové sady, který bude doplněn o konkrétní projektové návrhy a aktivity, které naplňují specifické cíle.

Vyhodnocení je třeba zaměřit na problémové oblasti plynoucí ze zjišťovacího řízení:

- posouzení vývoje hlukové zátěže (zejména z dopravy) a celkové imisní situace z hlediska vlivů na zdraví obyvatel
- posouzení vlivu koncepce z hlediska dopadu na plochy mimolesní zeleně, na plochy lesních pozemků a další významné krajinné prvky (vodní plochy).
- posoudit dopad koncepce na volně žijící zvěř a její životní podmínky
- vyhodnocení dopravního řešení - uvedení alternativních návrhů řešení – z hlediska vlivů na kvalitu ovzduší a zdraví obyvatel
- vyhodnocení bude obsahovat i část s vypořádáním všech vyjádření obdržných ke koncepci (oprava věcných nesprávností, navrhovaná doplnění aktivit)

Jednotlivé cíle, opatření a projekty je třeba posoudit ve vzájemných souvislostech. Některá z navržených opatření velmi pravděpodobně vyvolají negativní dopady na některou ze složek

životního prostředí (zábory ploch zeleně, koncentrace dopravní zátěže se všemi nežádoucími jevy – emise a hluk z dopravy), proto je nezbytné ve vyhodnocení navrhnout opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci takovýchto negativních vlivů. Zpracovatel vyhodnocení dále navrhne monitorovací ukazatele vlivu koncepce na životní prostředí a kritéria pro výběr jednotlivých projektů. V souladu s požadavkem Krajské hygienické stanice Libereckého kraje bude ve vyhodnocení kladen důraz na rizika související s hlukovou zátěží, je nutné posoudit, jakým způsobem koncepce zohledňuje stávající hlukovou zátěž území a jak přispívá k odstraňování nadlimitní hlukové zátěže obyvatelstva. Stejným způsobem je třeba posoudit rizika související se znečišťováním ovzduší.

Krajský úřad Libereckého kraje nevyžaduje posouzení vlivů na zdraví obyvatel metodou HIA a nevyžaduje posoudit soulad koncepce se schválenou Zdravotní politikou Libereckého kraje. Metoda HIA byla uplatněna při hodnocení Strategie rozvoje Statutárního města Liberec, kde byl zhodnocen i soulad se zdravotní politikou. IPRM Liberec – zóna Lidové sady vychází ze schválené Strategie rozvoje Statutárního města Liberec.

Předkladatel koncepce do 30 dnů od obdržení závěru zjišťovacího řízení zajistí podle ustanovení § 10e zákona osobu oprávněnou ke zpracování vyhodnocení podle přílohy č. 9 zákona. Tato osoba – posuzovatel- musí být držitelem autorizace podle § 19 zákona. Předkladatel neprodleně informuje o výběru této osoby Krajský úřad Libereckého kraje.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení bude předložen podle ustanovení § 10f odst. 1 zákona Krajskému úřadu Libereckého kraje ve čtyřech písemných vyhotoveních a jedenkrát v elektronické podobě. Pokud vyhodnocení bude obsahovat náležitosti podle přílohy č. 9 zákona, zveřejní krajský úřad návrh koncepce na internetu a zajistí zveřejnění této informace na úřední desce a v tisku. Je žádoucí, aby předkladatel uvedené dokumenty rovněž zveřejnil na své webové stránce. Další projednání návrhu bude probíhat podle ustanovení § 10f zákona s tím, že předkladatel zajistí konání veřejného projednání (§ 10f odst. 3 a 4 zákona).

Závěr zjišťovacího řízení nenahrazuje vyjádření dotčených správních úřadů ani příslušná povolení podle zvláštních předpisů. Závěr zjišťovacího řízení není rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat. Předkladatel koncepce obdrží kopie doručených vyjádření.

Statutární město Liberec (jako dotčený územně samosprávný celek) žádáme ve smyslu § 16 odst. 3 písm. a) zákona o zveřejnění závěru zjišťovacího řízení na úřední desce. Doba zveřejnění je minimálně 15 dnů. **Zároveň Statutární město Liberec žádáme, aby zaslalo krajskému úřadu písemné potvrzení o vyvěšení této informace na úřední desce.**

Liberecký kraj
Krajský úřad Libereckého kraje
Odbor rozvoje venkova, zemědělství a životního prostředí
Úřadu 343/2a - 461 60 Liberec

Ing. Jaroslava Janečková
vedoucí odboru rozvoje venkova, zemědělství
a životního prostředí

Rozdělovník: ORVZŽP/971/2008
KULK/47012/08

Dotčené územně samosprávné celky:

1. Liberecký kraj
2. Statutární město Liberec
Nám. Dr.E.Beneše 1, 460 59 Liberec

Dotčené správní úřady:

1. Česká inspekce životního prostředí
Tř. 1. máje 26, 460 01 Liberec
2. Krajská hygienická stanice Libereckého kraje
Husova 64, 460 31 Liberec 1
3. Magistrát města Liberce
Odbor životního prostředí
nám. Dr. E. Beneše 26, 460 59 Liberec 1

Předkladatel:

Statutární město Liberec, nám. Dr. E. Beneše 1, 460 59 Liberec 1

+ kopie vyjádření

Na vědomí:

1. MŽP ČR, OPVI
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
2. MŽP, odbor výkonu státní správy V
1. máje 26, 460 01 Liberec

Koncept Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – zóna „Lidové sady“

Září 2008

Obsah

1. ANALÝZA SOUČASNÉ EKONOMICKÉ A SOCIÁLNÍ SITUACE MĚSTA A SWOT ANALÝZA.. 5	
1.1. VYHODNOCENÍ EXISTUJÍCÍCH STRATEGICKÝCH A PLÁNOVACÍCH DOKUMENTŮ A JEJICH PROVÁZÁNÍ S IPRM.....	5
1.1.1. <i>Výchozí strategické dokumenty</i>	5
1.2. ANALÝZA EKONOMICKÉ A SOCIÁLNÍ SITUACE	19
1.2.1. <i>Základní profil města</i>	19
1.2.2. <i>Demografická východiska</i>	25
1.2.3. <i>Ekonomický rozvoj</i>	31
1.2.4. <i>Sociální integrace</i>	42
1.2.5. <i>Životní prostředí</i>	50
1.2.6. <i>Přitažlivé město</i>	56
1.2.7. <i>Dostupnost a mobilita</i>	69
1.2.8. <i>Správa věcí veřejných</i>	73
1.2.9. <i>Finanční analýza města</i>	78
1.3. SWOT ANALÝZA	91
1.4. SOUHRNNÉ ZHODNOCENÍ PODMÍNEK ROZVOJE MĚSTA A ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU ZÓNY.....	94
2. POPIS ZÓNY..... 99	
2.1. KVANTITATIVNÍ I KVALITATIVNÍ POPIS ZÓNY.....	99
2.1.1. <i>Lokalizace zóny v rámci města</i>	100
2.1.2. <i>Ekonomický rozvoj</i>	104
2.1.3. <i>Sociální integrace</i>	115
2.1.4. <i>Životní prostředí</i>	122
2.1.5. <i>Přitažlivá zóna</i>	127
2.1.6. <i>Dostupnost a mobilita</i>	138
2.1.7. <i>Správa věcí veřejných</i>	144
2.1.8. <i>SWOT analýza zóny Lidové sady</i>	149
2.2. VIZE, GLOBÁLNÍ CÍL	151
2.3. STANOVENÍ CÍLŮ, STRATEGIE	151
3. POPIS OPATŘENÍ A AKTIVIT	153
4. POPIS OČEKÁVANÝCH VÝSLEDKŮ A VÝSTUPŮ, VČETNĚ KVANTIFIKACE CÍLŮ A DEFINOVÁNÍ INDIKÁTORŮ..... 161	
4.1 POVINNÉ INDIKÁTORY	162
4.2 DOPLŇKOVÉ INDIKÁTORY	163
5. FINANČNÍ A ČASOVÝ HARMONOGRAM IPRM	165
5.1 METODIKA PŘÍPRAVY PODKLADŮ A INFORMACÍ PRO ZPRACOVÁNÍ FINANČNÍHO A ČASOVÉHO HARMONOGRAMU	165
5.2 FINANČNÍ RÁMEC IPRM.....	166
5.2 ČASOVÝ HARMONOGRAM.....	167
6. POPIS REALIZACE PARTNERSTVÍ, ZAPOJENÍ PARTNERŮ PŘI TVORBĚ A REALIZACI IPRM..... 168	
6.1 PARTNERSTVÍ PŘI ZAPOJENÍ DO ŘÍDÍCÍCH STRUKTUR	168
6.1.1 <i>Řídící výbor</i>	168
6.1.2 <i>Pracovní skupina IPRM</i>	169
6.1.3 <i>Zastupitelstvo a rada města</i>	170
6.2 PARTNERSTVÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI.....	170
6.2.1 <i>Partnerství při zpracování socioekonomické analýzy a SWOT</i>	170
6.2.2 <i>Partnerství při výběru zóny</i>	171
6.2.3 <i>Partnerství při definování aktivit v rámci zóny Lidové sady</i>	171
6.2.4 <i>Partnerství při výběru dílčích projektů IPRM</i>	171
6.2.5 <i>Informování veřejnosti prostřednictvím webových stránek</i>	172
6.2.6 <i>Veřejné projednávání IPRM</i>	172

6.3	PARTNERSTVÍ V REALIZAČNÍ FÁZI IPRM	172
7	ADMINISTRATIVNÍ KAPACITA A ZPŮSOB ŘÍZENÍ IPRM	174
7.1	POPIS ŘÍDÍCÍ STRUKTURY.....	174
7.1.1	<i>Orgány města</i>	174
7.1.2	<i>Řídící výbor IPRM</i>	175
7.1.3	<i>Pracovní skupina IPRM</i>	177
7.1.4	<i>Manažer IPRM</i>	180
7.1.5	<i>Úřad Regionální rady</i>	180
7.1.6	<i>Výbor Regionální rady</i>	181
7.1.7	<i>Řídící orgán TOP</i>	181
7.2	KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE IPRM.....	181
7.2.1	<i>Komunikace s Řídícím orgánem ROP SV</i>	181
7.2.2	<i>Komunikace vůči veřejnosti</i>	181
7.3	ZPŮSOB VÝBĚRU A SCHVALOVÁNÍ DÍLČÍCH PROJEKTŮ	182
7.3.1	<i>Sběr projektových námětů pro IPRM</i>	182
7.3.2	<i>Předkládání projektových záměrů k zařazení do IPRM</i>	184
7.3.3	<i>Předkládání dílčích projektů do OP</i>	185
7.3.4	<i>Výběr a schvalování projektů řídicím orgánem OP</i>	186
7.4	REALIZACE PROJEKTŮ	186
7.5	MONITOROVÁNÍ IPRM.....	186
7.6	ZMĚNY IPRM	188
8	ANALÝZA RIZIK IPRM	190
8.1	METODIKA ANALÝZY RIZIK IPRM	190
8.2	KATALOG RIZIK	191
8.3	ZHODNOCENÍ RIZIK IPRM	194
9	IPRM A NAPLŇOVÁNÍ HORIZONTÁLNÍCH TÉMAT	201
9.1	ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI A ZÁKAZ DISKRIMINACE	201
9.2	UDRŽITELNÝ ROZVOJ.....	203
10	PROJEKTY FINANCOVANÉ Z JINÝCH OP	205

Použité zkratky v textu

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EAO	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
IPRM	Integrovaný plán rozvoje města
MML	Magistrát města Liberce
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
OP	Operační program
RM	Rada města
ROP	Regionální operační program
SF	Strukturální fondy
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SML	Statutární město Liberec
ÚP	Úřad práce
ZM	Zastupitelstvo města

Zpracovatelé

Ing. Martin Křištof, RAVEN EU Advisory, a. s.

Ing. Irena Šulcová, RAVEN EU Advisory, a. s.

Ing. Lukáš Nehyba, AQE Advisors, a. s.

1. Analýza současné ekonomické a sociální situace města a SWOT analýza

1.1. Vyhodnocení existujících strategických a plánovacích dokumentů a jejich provázání s IPRM

1.1.1. Výchozí strategické dokumenty

Posuzování místních specifik je nutno provádět v kontextu stávajících strategií a platných dokumentů na lokální úrovni. Je zcela zásadní, aby Integrovaný plán rozvoje města Liberce byl v souladu nejen s potřebami a prioritami identifikovanými v rámci strategických dokumentů města, ale rovněž s prioritami vyšších územních celků, které pro město Liberec vzhledem k potřebám IPRM budou představovat:

- Liberecký kraj
- NUTS II Severovýchod
- Česká republika

Východiska pro formulování strategie rozvoje IPRM statutárního města Liberce byla vyhodnocována vzhledem ke stávajícím strategickým dokumentům města a regionu. Základním podkladovým materiálem se stal aktuální Strategický plán rozvoje města Liberec, který určuje vizi města a globální cíle směřující budoucí intervence do rozvoje města z komplexního pohledu.

IPRM představuje nástroj plnění strategie rozvoje města Liberce, proto veškeré priority a aktivity vyplývající ze socioekonomické analýzy a SWOT analýzy i konsenzu Řídícího výboru jsou posuzovány z hlediska souladu se schváleným Strategickým plánem rozvoje města Liberec.

Soulad se strategickými dokumenty statutárního města Liberec

Integrovaný program rozvoje města (IPRM) je jednou z cílených cest, jak zvýšit kvalitu života občanů ve městě, minimalizovat významné slabé stránky města a naopak podpořit jeho potenciál. Aby tohoto cíle bylo dosaženo efektivně a účelně, je třeba při procesu rozvoje postupovat systematicky.

Základní klíčové potřeby, požadavky a jejich priority jsou dány průřezovým dokumentem v podobě Strategického plánu rozvoje města Liberec. Smyslem IPRM je koncentrace podpory urbánního rozvoje v jasně vymezené zóně města, a proto jeho nezbytným úkolem musí být plnění takových cílů, jež jsou v souladu se strategickými dokumenty samotného města.

Při tvorbě IPRM byly brány v úvahu následující strategické materiály města:

- Strategický plán rozvoje statutárního města Liberec
- Územní plán města Liberec
- Komunitní plán sociálních služeb

Název strategie	Strategický plán rozvoje statutárního města Liberec
Kritická oblast	<p>Strategický cíl A. Ekonomický rozvoj – podpora malých a středních podniků, podpora zaměstnanosti, podpora znalostní ekonomiky, diverzifikace místní ekonomiky</p> <p>Strategický cíl B. Sociální rozvoj a zdraví - lepší zaměstnanost prostřednictvím kvalitnějšího vzdělávání a odborné přípravy, podpora sociálního začlenění a rovných příležitostí pro všechny a to ve všech oblastech života, rozvoj občanské společnosti</p> <p>Strategický cíl C. Dostupnost a mobilita – dopravní dostupnost, dopravní plánování, zklidňování dopravy, bezpečnost dopravy, dostupnost technické infrastruktury a inženýrských sítí</p> <p>Strategický cíl D. Přitažlivé město – dostupnost služeb a informací, přírodní a fyzické prostředí, architektura, cestovní ruch, kultura</p> <p>Strategický cíl E. Životní prostředí – kvalitní životní prostředí, kvalita ovzduší, zdrojů pitné vody, nakládání s odpady, obnovitelné zdroje energie</p>

<p>Míra souladu</p>	<p>Obsah zaměření IRPM se prolíná všemi strategickými cíli Strategického plánu rozvoje. Jedná se zejména o následující opatření strategie:</p> <p>A.3.: Zapojení města do projektů výzkumu, vývoje, transferu technologií, podpora znalostní ekonomiky A.4.: Vytváření jednotných a vyvážených strategií a systémů v oblasti informační společnosti B.1.: Lepší zaměstnanost prostřednictvím kvalitnějšího vzdělávání a odborné přípravy B.2.: Podpora sociálního začlenění a rovných příležitostí pro všechny ve všech oblastech života C.2.: Podpora zklidňování dopravy v obydlené zástavbě, minimalizace vlivu dokončených staveb na jednotlivé složky ŽP, veřejné zdraví a zvýšení bezpečnosti C.3.: Podpora rozvoje MHD, cyklistické dopravy a pěší dopravy C.4.: Údržba, rozvoj a dostupnost technické infrastruktury a inženýrských sítí D.1.: Oživení opuštěných průmyslových zón a obnova veřejných prostranství, revitalizace centra města D.2.: Zvýšení využití potenciálu území posílením infrastruktury pro cestovní ruch D.5.: Zajištění kvalitní infrastruktury pro počáteční vzdělávání D.7.: Zvyšování bezpečnosti, péče o zdraví a o bydlení E.2.: Péče o krajinu, přírodní a krajinný potenciál E.3.: Podpora ekologického vzdělávání a ekopovědomí obyvatel E.6.: Efektivní hospodaření s energetickými zdroji</p> <p>SPRM jako komplexní dokument města zachycuje cíle rozvoje města, jež jsou současně i prioritami IPRM. Výše uvedené cíle a rozvojová opatření plně korespondují s cíli a opatřeními IPRM. Zcela jasně se to týká oblasti podpory vědy a výzkumu, vzdělávání a rozvoj sociální integrace, zlepšení životního prostředí, lepší situace v dopravě a její bezpečnosti včetně rozšiřování parkovacích míst, cyklostezek a úpravy pěších stezek a chodníků. Dále řeší úpravu veřejných prostranství a zanedbaných území, nakládání s odpady a hospodaření s energetickými zdroji.</p>
<p>Anotace zdroje</p>	<p>Tištěná podoba nebo elektronická verze na: http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=25856</p>

Název programu/strategie	Komunitní plán sociálních služeb regionu Liberec na období 2008 - 2013
Související priority	<p>PRIORITY SPOLEČNÉ PRO VŠECHNY PRACOVNÍ SKUPINY</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podpora zajištění dostupnosti a efektivity sociálních služeb v regionu Liberec metodou komunitního plánování 2. Zajištění dostupného odborného poradenství pro všechny cílové skupiny uživatele sociálních a navazujících služeb 3. Zavedení systému včasné intervence 4. Podpora dobrovolnictví 5. Podpora rozvoje kvality a vzdělávání lidí v pomáhajících profesích 6. Podpora meziresortní spolupráce a místních partnerství v regionu Liberec <p>Další priority jsou řešeny dle jednotlivých pracovních skupin KPSS regionu Liberec. Jedná se o následující pracovní skupiny:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● PRACOVNÍ SKUPINA PRO UŽIVATELE DROG A OSOBY OHROŽENÉ ZÁVISLOSTMI ● PRACOVNÍ SKUPINA PRO DUŠEVNÍ ZDRAVÍ ● PRACOVNÍ SKUPINA PRO ZDRAVOTNE ZNEVÝHODNENÉ ● PRACOVNÍ SKUPINA PRO CIZINCE, NÁRODNOSTNÍ MENŠINY A OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUCENÍM ● PRACOVNÍ SKUPINA PRO RODINU, DETI A MLÁDEŽ ● PRACOVNÍ SKUPINA PRO SENIORY
Míra souladu	<p>Obsah plánu koresponduje s aktivitami IPRM zejména týkajícími se vzdělání, bezbariérovost infrastruktury a rozvojem infrastruktury pro vzdělávání a sociální integraci.</p> <p>Společným cílem je zajistit dostupnost kvalitních sociálních služeb, které vycházejí ze zjištěných potřeb uživatelů a specifik místní komunity.</p> <p>Zejména se to dotýká opatření IPRM:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Výstavba, modernizace a rozvoj infrastruktury pro vzdělávání a sociální integraci 2.2 Zvyšování kvality a nabídky vzdělávání a zlepšování podmínek pro sociální integraci ale i dalších.
Anotace zdroje	Tištěná podoba nebo elektronická verze: http://www.liberec.cz/pages/komunitni/navrh_kp.htm

Název programu/strategie	Územní plán statutárního města Liberce
Související priority	Návrhová část územního plánu (vč. koncepce dopravy, návrhu členění území města na funkční plochy a návrh územního systému ekologické stability)
Míra souladu	Veškeré aktivity IPRM jsou plánovány v souladu s platným územním plánem města Liberec. Vzhledem k jejich charakteru nedojde k nárokům na provedení změn v ÚPI a tím nevzniká žádné riziko ohrožení jejich realizace nebo zpoždění jejich termínu.
Anotace zdroje	Tištěná podoba nebo elektronická verze: http://www.liberec.cz/UP_WEB/index.php

Soulad se strategiemi kraje a NUTS2

Dle geografického členění Eurostatu spadá město Liberec do Libereckého kraje, který je součástí NUTS II Severovýchod. Region soudržnosti NUTS II Severovýchod je spravován Úřadem regionální rady, jenž řídí svůj rozvoj prostřednictvím regionálního operačního dokumentu, který specifikuje jednotlivé oblasti rozvoje podporované z evropských financí. Jelikož také IPRM bude podporovaný tímto operačním programem, je zcela nezbytný soulad priorit obou dokumentů. Město Liberec je součástí Libereckého kraje, který disponuje řadou strategických dokumentů regionálního významu. Tyto dokumenty zaštiťují veškerá důležitá témata související s ekonomicko-hospodářským rozvojem a jsou určující pro tvorbu strategických dokumentů nižších územních celků, jakými jsou mj. i municipality. Strategie IPRM Liberec je v souladu s níže zpracovanými a uvedenými regionálními strategickými materiály:

- Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020
- Program rozvoje Libereckého kraje 2007 - 2013
- Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Libereckého kraje 2008
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Liberecký kraj 2009-2013
- Akční plán rozvoje soc. služeb pro rok 2008
- Koncepce kultury Libereckého kraje 2004 – 2008
- Program rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje
- Koncepce cyklo dopravy v Libereckém kraji
- Zdravotní politika Libereckého kraje
- Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Libereckého kraje (EVVO)
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje
- Krajský lesnický program Libereckého kraje
- Koncepce odpadového hospodářství Libereckého kraje
- Územně energetická koncepce Libereckého kraje
- Koncept snižování emisí a imisí znečišťujících látek do ovzduší v Libereckém kraji
- Krajská koncepce zemědělství Libereckého kraje

Název strategie	Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020
Související priority	<p>Strategické cíle</p> <p>A. Dynamická a konkurenceschopná ekonomika B. Kvalitní a zdravé lidské zdroje C. Komplexní a kvalitní infrastruktura D. Zdravé životní prostředí bez zátěží E. Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti</p>
Míra souladu	<p>Strategie rozvoje Libereckého kraje koresponduje s cíli a opatřeními IPRM.</p> <p>A.2 Podpora vědy, výzkumu a zavádění inovací A.6 Rozvoj cestovního ruchu jako významného sektoru ekonomiky kraje B.1 Podpora celoživotního učení s důrazem na kvalitu života B.2 Zvýšení zaměstnatelnosti a zaměstnanosti obyvatel B.3 Zajištění dostupnosti a kvality zdravotní a sociální péče, podpora zdravého životního stylu B.4 Podpora kulturních zařízení a zájmové činnosti obyvatel B.5 Péče o kulturní a kulturně-historické dědictví B.7 Zajištění bezpečnosti obyvatel a majetku C.1 Průběžné zkvalitňování dopravní infrastruktury a její optimalizace C.3 Průběžné budování a modernizace technické infrastruktury včetně alternativních energetických zdrojů D.2 Předcházení a řešení dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zdraví D.3 Péče o krajinu, šetrné využívání krajinného a přírodního potenciálu D.4 Posilování ekologického povědomí obyvatel E.6 Zkvalitnění veřejné správy</p> <p>Strategie rozvoje kraje jako komplexní dokument zachycuje cíle rozvoje Libereckého kraje, jež jsou současně i prioritami IPRM. Výše uvedené cíle a rozvojová opatření plně korespondují s cíli a opatřeními IPRM. Zcela jasně se to týká oblasti podpory vědy a výzkumu, vzdělávání a rozvoj sociální integrace, zvýšení zaměstnanosti, zlepšení životního prostředí, lepší situace v dopravě a její bezpečnosti. Dále řeší úpravu veřejných prostranství a zanedbaných území, péči o kulturní dědictví a zlepšení efektivity veřejné správy.</p>
Anotace zdroje:	Tištěná podoba nebo elektronicky: http://www.kraj-lbc.cz/index.php?page=1885

Název programu/strategie	Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020
<p>Související priority</p>	<p>Ekonomický pilíř Priorita C) Rozvoj doplňkové infrastruktury udržitelného cestovního ruchu včetně destinančního managementu a podpora vícedenní environmentálně šetrné turistiky, podpora lázeňství Priorita D) Omezovat dopravní potřeby přímo u zdroje snížením přepravních nároků vznikajících v důsledku vynucené mobility. Rozvoj integrovaných dopravních systémů a změna podílů jednotlivých způsobů dopravy na celkových přepravních výkonech. Rozvoj nemotorových způsobů dopravy a využívání alternativních zdrojů energie.</p> <p>Sociální pilíř Priorita C) Zvýšení úrovně zdravotně-sociálních služeb včetně rozvoje jejich preventivních, alternativních a terénních forem. Priorita D) Rozvoj lidských zdrojů, zlepšování konkurenceschopnosti občanů Libereckého kraje na trhu práce průběžným zvyšováním jejich vzdělanosti a kvalifikace. Priorita E) Revitalizace měst a obcí Libereckého kraje a rekonstrukce jejich historického vzhledu a obnova zastaralého bytového fondu.</p> <p>Environmentální pilíř Priorita C) Efektivní a dostatečně rychlá revitalizace nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields"), sanace starých ekologických zátěží a omezení živelné výstavby na "zelené louce" mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí ("urban sprawl"). Priorita E) Snížení produkce odpadů a předcházení jejich vzniku společně s důrazem na environmentálně šetrné nakládání s odpady. Priorita C) Zlepšení přístupu obcí a veřejnosti k udržitelnému rozvoji a ochraně životního prostředí pomocí programů environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty a medializace udržitelného rozvoje. Priorita D) Zvyšování zapojení veřejnosti do plánování a rozhodování na krajské i místní úrovni prostřednictvím</p>
<p>Míra souladu</p>	<p>Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje se z části zaměřuje i na priority a opatření IPRM. IPRM tedy nastavuje dané oblasti v souladu s touto strategií. Výše uvedené priority plně korespondují s cíli a opatřeními IPRM. Zcela jasně se to týká oblasti podpory rozvoje cestovního ruchu, vzdělávání a rozvoj sociální integrace, zlepšení životního prostředí, lepší situace v dopravě včetně její bezpečnosti a přívětivosti k životnímu prostředí. Dále řeší úpravu veřejných prostranství a zanedbaných území, nakládání s odpady a zlepšení efektivity veřejné správy.</p>
<p>Anotace zdroje</p>	<p>Elektronická verze: http://www.kraj-lbc.cz/index.php?page=1889</p>

Název programu/strategie	Regionální operační program NUTS II Severovýchod (ROP SV)
Související priority	Prioritní osa 1 - Rozvoj dopravní infrastruktury 1.1 Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury 1.2 Podpora projektů zlepšujících dopravní obslužnost území Prioritní osa 2 - Rozvoj městských a venkovských oblastí 2.1 Rozvoj regionálních center Prioritní osa 3 - Cestovní ruch 3.1 Rozvoj základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti cestovního ruchu Prioritní osa 4 - Rozvoj podnikatelského prostředí 4.2 Podpora rozvoje spolupráce se středními školami a učiteli, dalšími regionálními vzdělávacími institucemi a úřady práce, rozvoj inovačních aktivit v regionu
Míra souladu	ROP SM definuje 4 prioritních osy pro rozvoj regionu. Globální cíl usiluje o komplexní řešení „zvýšení kvality fyzického prostředí regionu, což povede ke zvýšení atraktivity regionu pro investice, podnikání a život obyvatel“. V rámci ROP SV jsou podporovány aktivity zejména v prioritní oblasti 2.1 Rozvoj regionálních center řešené v IPRM zaměřené na fyzickou revitalizaci území a veřejných prostranství a na rozvoj infrastruktury pro vzdělávací infrastruktury a sociální integrace. Zároveň se bude IPRM zaměřovat na zlepšení kvality života ve městě pomocí revitalizované zóny. Vzhledem k zaměření IPRM na oblast podpory vzdělávacích, kulturních a společenských aktivit pro zvyšování kvality života ve městě je téma IPRM zcela v souladu s ROP NUTS II Střední Morava.
Anotace zdroje	Elektronická verze: http://www.rada-severovychod.cz/vse-pro-zadatele-a-prijemce/dokumenty/aktualni-verze

Soulad se strategiemi na národní úrovni

V oblasti veřejné správy se v praxi setkáváme s širokou škálou strategických dokumentů na všech úrovních. Strategický dokument představuje každý písemný výstup, jehož obsahem je vymezení jasného cíle spolu s určením způsobu jeho dosažení nebo plnění. Strategické dokumenty mají klíčový charakter pro závažná rozhodnutí dlouhodobého charakteru, jsou určující pro definování zásadních úkolů, delegování pravomocí a odpovědnosti a jsou podkladem při tvorbě dalších strategií a cílů v jednotlivých dílčích oblastech.

V České republice je platná soustava strategických a programových dokumentů, které byly vytvořeny na různých úrovních veřejné správy (ministerstvech, NUTS II a krajích), ale také vzhledem ke členství České republiky v Evropské unii soustava programových dokumentů Evropské unie (pro využití finančních zdrojů z předvstupních a strukturálních fondů).

Základní průřezové dokumenty při zvažování strategických cílů a priorit rozvoje jsou národní strategické dokumenty:

- Národní strategický referenční rámec
- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Strategie udržitelného rozvoje ČR
- Politika územního rozvoje
- Strategie rozvoje lidských zdrojů pro Českou republiku
- Národní plán sociálního začleňování

Název programu/strategie	Národní strategický referenční rámec
Související cíle	I. Strategický cíl: Konkurenceschopná česká ekonomika II. Strategický cíl: Otevřená, flexibilní a soudržná společnost III. Strategický cíl: Atraktivní prostředí IV. Strategický cíl: Vyvážený rozvoj území
Související priority	1: Priorita B) Podpora kapacit V&V pro inovace 1: Priorita C) Udržitelný rozvoj cestovního ruchu a využití potenciálu kulturního bohatství 2: Priorita A) Priorita Vzdělávání 2: Priorita B) Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti 3: Priorita A) Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí 3: Priorita B) Zlepšení dostupnosti dopravou 4: Priorita B) Rozvoj městských oblastí
Míra souladu	<p>Podpora vědy a výzkumu pro inovace je řešena IPRM s velkým důrazem stejně jako v NSRR pod cílem 1 a prioritou B) Podpora kapacit V&V pro inovace „<i>Posílení a zvýšení efektivnosti kapacit v oblasti V&V a pro tvorbu inovací, a to v úzké funkční vazbě na podnikatelskou sféru</i>“. Současně podpora rozvoje infrastruktury pro rozvoj kultury a cestovního ruchu spadá pod prioritu C NSRR cíle č. 1.</p> <p>Stejně jako IPRM zaměřené na vytváření vhodného prostředí pro poskytování vzdělání ve formě zvýšení vzdělanosti a rozvoje výzkumu a vývoje se NSRR ve svém 2. cíli zaměřuje na „...<i>zvýšení adaptability českého lidského potenciálu pro zajištění zvyšování konkurenceschopnosti české ekonomiky a podporu aktuální zaměstnanosti i budoucí zaměstnatelnosti, ...</i>“.</p> <p>Téma revitalizace veřejných ploch je součástí III. NSRR priority A) Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí a IV. cíle B) Rozvoj městských oblastí, která je zaměřena na „<i>Zvyšování konkurenceschopnosti měst ...přeměnou (revitalizací) městského prostředí</i>“. A současně priorita B) Zlepšení dostupnosti dopravou, která je zaměřena na „<i>Posílení dostupnosti dopravou a dopravní obslužnosti, rozvoj environmentálně šetrné dopravy</i>“.</p>
Anotace zdroje:	http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/NOK/NSRR_final_1.pdf

Název programu/strategie	Strategie regionálního rozvoje ČR
Související priority	PO1: Evropský a národohospodářský strategický rámec PO2: Ekonomika regionů PO3: Lidé a osídlení PO4: Infrastruktura PO6: Cestovní ruch PO7: Kultura PO8: Problémová území
Související podpriority	P1.2: Výkonná a efektivní veřejná správa v regionech P2.3.: Podpora inovačního podnikání a výzkumu v regionech P3.1.: Podpora investic do lidského kapitálu P3.4.: Rozvoj a regenerace měst P4.1: Zajištění neregionální a regionální dopravní dostupnosti P4.3: Rozvoj energetických a spojových sítí a zařízení v regionech P5.1: Ochrana životního prostředí včetně přírody P5.2: Šetrné nakládání s materiálovými a energetickými zdroji P5.3: Environmentální vzdělávání, poradenství a osvěta P6.2.: Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu P7.2: Rozvoj kulturní infrastruktury a služeb P8.1: Zvýšení ekonomické výkonnosti problémových území
Míra souladu	Aktivity IPRM jsou v souladu s: <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj infrastruktury pro výzkum a vývoj je v souladu s cílem priority P 2.1 „Zvýšit podíl inovačního podnikání a produkce s vysokou přidanou hodnotou na celkové produkci v regionech.“ • vytváření podmínek pro zajištění vzdělávání je v souladu s cílem priority P 3.1. „Zajistit dostatečné množství kvalifikovaných lidí pro rozvoj znalostní ekonomiky...“ • obnova veřejných prostranství, městských parků odpovídá cíli priority P 3.4.: „Zvýšení konkurenceschopnosti a atraktivity měst, zlepšení kvality života a prostředí ve městech.“ • zlepšení dopravní dostupnosti odpovídá cíli priority P 4.1: „Zajistit ... kvalitní dostupnost sídel v regionech, zvýšit bezpečnost silničního, ...“ • zlepšení životního prostředí odpovídají cíli priority P 5.1: „Zlepšit kvalitu vybraných složek životního prostředí a posílit komplexní ochranu přírodního bohatství české krajiny ... „

	<ul style="list-style-type: none">rozvoj infrastruktury pro rozvoj kultury a cestovního ruchu spadá pod cíl priority P 6.2 „Rozvíjet základní a doplňková zařízení cestovního ruchu a zkvalitnit informační obsluhu v cestovním ruchu“
Anotace zdroje:	http://www.mmr.cz/strategie-regionalniho-rozvoje-ceske-republiky-pro-leta-2007-2013

Název programu/strategie	Strategie udržitelného rozvoje ČR
Související pilíře	2. Environmentální pilíř: ochrana přírody, životního prostředí, přírodních zdrojů a krajiny, environmentální limity 3. Sociální pilíř: posílení sociální soudržnosti a stability 4. Výzkum a vývoj, vzdělávání 5. Evropský a mezinárodní kontext
Míra souladu	Aktivity IPRM: <ul style="list-style-type: none"> • obnova veřejných prostranství, městských parků odpovídá prvnímu strategickému cíli 2. environmentálního pilíře : „...zajistit na území ČR co nejlepší kvalitu všech složek životního prostředí (včetně fungování jejich základních vazeb), dále ji postupně zvyšovat a vytvářet tak podmínky pro postupnou regeneraci krajiny...“ • podpora rozvoje vzdělanosti a sociální ingrace je zahrnuta v souladu s cílem 3. Pilíře „cílem je podpora rozvoje lidských zdrojů s cílem dosahovat maximální sociální soudržnosti.“ • vytváření podmínek pro zajištění vzdělávání a rozvoje výzkumu a vývoje je v souladu s cílem 4. pilíře „...je dosažení vysoké úrovně vzdělanosti ve společnosti a zajištění konkurenceschopnosti české společnosti...“ • Prvním strategickým odpovídají zároveň i cíli 5. pilíře „být aktivním členem EU a přispívat k tomu, aby EU byla společenstvím funkčním a prosperujícím s tím, že prosperita EU přinese i českým občanům zvýšení životní úrovně, zlepšení kvality života a bezpečnosti a svobody.“
Anotace zdroje	http://www.esfcr.cz/files/clanky/1292/SUR.pdf

1.2. Analýza ekonomické a sociální situace

Socioekonomická analýza představuje koncentraci významných statisticky sledovaných dat a informací o vývoji a aktuálním stavu veškerých odvětví dotýkajících se života obyvatel ve městě. Analýza se soustřeďuje vedle geografického popisu na mapování situace v šesti prioritních oblastech definovaných metodickým pokynem ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města (dále IPRM). Jedná se o oblasti jako: ekonomický rozvoj, sociální integrace, životní prostředí, přitažlivá města, dostupnost a mobilita a správa věcí veřejných.

Na rozdíl od socioekonomické analýzy Strategie rozvoje statutárního města Liberec 2007-2020 není analýza IPRM zaměřena na komplexní analýzu všech odvětví. Soustřeďuje se na významné prvky jednotlivých priorit dle metodiky tak, aby identifikovala důležité odchylky od průměrného stavu v širším měřítku.

Smyslem analýzy je zhodnotit současný stav jednotlivých oblastí rozvoje města, zachytit hlavní tendence jejich vývoje, postihnout vzájemné vazby a odhadnout budoucí vývoj. Analýza slouží jako podkladový materiál pro identifikaci vhodné zóny nebo tématu IPRM.

Součástí analýzy je upozornění na časové, geografické, kulturní nebo přírodní limity vymezující možný rámec vývoje města, ke kterým je přihlíženo při hodnocení současného stavu, ale také predikci budoucího vývoje a určování možností intervencí pro podporu revitalizace a regenerace urbánního území.

Logicky navazujícím dokumentem je pak tzv. SWOT analýza shrnující získaná data socioekonomické analýzy do čtyř základních kategorií, které jsou klíčové pro určení dalšího postupu rozvoje města. SWOT analýza nabízí zhodnocení z pohledu kladných a záporných stránek, ale také pomáhá identifikovat kritické oblasti ohrožující rozvoj a naopak se snaží nalézt nové možnosti nebo přístupy řešící negativní faktory nebo naopak zdokonaluje kladné stránky k potlačení těch záporných.

Socioekonomická analýza vychází z dat a informací získaných od odborníků přímo z odborů Magistrátu města Liberce. Kvantitativní data pochází především z Českého statistického úřadu a místních a regionálních poboček dalších organizací a úřadů poskytujících aktuální informace o situaci v regionu jako Úřad práce, Krajský úřad Libereckého kraje, Ředitelství silnic a dálnic, Českého hydrometeorologického úřadu, správci inženýrských sítí apod.

1.2.1. Základní profil města

Základní informace

Statutární město Liberec se nachází v liberecké kotlině v povodí řeky Nisy a jejích přítoků, mezi svahy Jizerských hor a Ještědským hřebenem. První písemná zmínka o Liberci pochází z roku 1352. Co do počtu obyvatel, je šestým největším městem České republiky a zároveň největším městem Euroregionu Nisa. Město je díky své poloze nejseverněji položené krajské město. Střed města leží v nadmořské výšce 374 m. Nejvyšším bodem Liberce je vrchol Ještěd (1 012 m), nejnižší bod leží v části Machnín (361 m n. m.).

Celková rozloha města činí 106,09 km², z toho cca 37 % představuje zemědělská půda, 63 % nezemědělská půda. Skoro polovina rozlohy zemědělské půdy pak připadá na louky a pastviny. Z celkové výměry nezemědělské půdy 2/3 tvoří lesní půda.

Území města Liberec tvoří soubor 26 katastrálních území, na kterých žije 99 721 tis. obyvatel (stav k 31. 12. 2007). Statutární město Liberec se dělí na 33 částí:

Číslo čtvrti, název čtvrti (katastrální území)

I. Staré Město (Liberec),	XX. Ostašov (Ostašov),
II. Nové Město (Liberec),	XXI. Rudolfov (Rudolfov),
III. Jeřáb (Liberec),	XXII. Horní Suchá (Horní Suchá u Liberce),
IV. Perštýn (Liberec),	XXIII. Doubí (Doubí u Liberce),
V. Kristiánov (Liberec),	XXIV. Pilínkov (Pilínkov),
VI. Rochlice (Rochlice u Liberce),	XXV. Vesec (Vesec u Liberce),
VII. Horní Růžodol (Horní Růžodol),	XXVIII. Hluboká (Hluboká u Liberce),
VIII. Dolní Hanychov (Dolní Hanychov),	XXIX. Kunratice (Kunratice u Liberce),
IX. Janův Důl (Janův Důl u Liberce),	XXX. Vratislavice nad Nisou (Vratislavice nad Nisou),
X. Františkov (Františkov u Liberce),	XXXI. Krásná Studánka (Krásná Studánka),
XI. Růžodol I (Růžodol I),	XXXII. Radčice (Radčice u Krásné Studánky),
XII. Staré Pavlovice (Staré Pavlovice),	XXXIII. Machnín (Machnín),
XIII. Nové Pavlovice (Nové Pavlovice),	XXXIV. Bedřichovka (Machnín),
XIV. Ruprechtice (Ruprechtice),	XXXV. Karlov pod Ještědem (Machnín).
XV. Starý Harcov (Starý Harcov),	
XVI. Nový Harcov (Starý Harcov),	
XVII. Kateřinky (Kateřinky u Liberce),	
XVIII. Karlínky (Karlínky),	
XIX. Horní Hanychov (Horní Hanychov),	

Obrázek 1: Mapa města Liberec (městské části)

Zdroj: mapy.atlas.cz

Obrázek 2: Reliéf Libereckého kraje

Zdroj: www.kraj-lbc.cz

Město Liberec je průmyslové centrum severních Čech. Od počátku 90. let došlo k útlumu tradičního zdejšího odvětví – strojírenství a textilního průmyslu. Hospodářství ve Statutárním městě Liberci se obecně vyznačuje velmi vysokým počtem malých a středních firem. V odvětvové struktuře Liberce stále hraje nejvýznamnější roli průmysl. Z hlediska zaměstnanosti jsou významně rostoucí služby, které spolu s obchodem, zdravotnictvím a vzděláváním, stravováním a ubytováním a veřejnou správou zaměstnávají přes polovinu pracovní síly v Liberci.

Dalším výrazným rozvojovým potenciálem města je oblast cestovního ruchu. Pro své malebné okolí, s majestátním vrcholem Ještěd, i pro své historické památky je Liberec jednou z vyhledávaných turistických destinací Čech. Chloubou města je hotel a televizní vysílač na vrcholu Ještědu, budova radnice, liberecký zámek, zoologická zahrada, botanická zahrada, muzeum automobilů, Krajská knihovna, zábavní centrum Babylon a jiné. Vedle kulturních památek nabízí Liberec také krásnou přírodu CHKO Jizerských hor.

Umístění města v rámci regionu a republiky

Statutární město Liberec se nachází v severní části České republiky v blízkosti státních hranic se Spolkovou republikou Německo a s Polskem. Liberec je okresní město stejnojmenného okresu, který je, vedle České Lípy, Jablonce nad Nisou a Semil, jedním z okresů Libereckého kraje. Počtem obyvatel jde o nejlidnatější okres v rámci kraje (166,5 tis. obyvatel), rozlohou (988,87 km²) je o cca 84 km² menší než okres Česká Lípa. Okres Liberec sdružuje 59 obcí.

Obrázek 3: Okresy Libereckého kraje

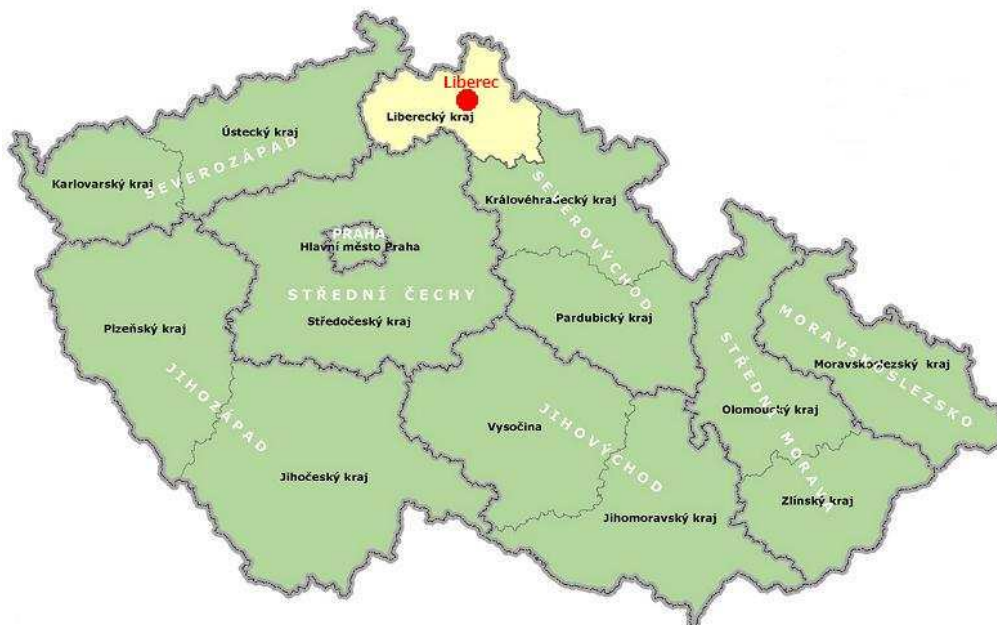

Zdroj: zpracovatel

Liberec je současně krajským městem a největším městem Euroregionu Nisa. Jako obec s pověřeným obecním úřadem (tzv. II. stupeň) slouží pro 5 obcí, funkci obce s rozšířenou působností (III. stupeň) plní Liberec pro 28 obcí.

Liberecký kraj sousedí na západě s krajem Ústeckým, na jihu s krajem Středočeským a na jihovýchodě s Královéhradeckým krajem. Liberecký kraj je jedním z hraničních krajů České republiky zahrnující její severovýchodní část. Spolu s krajem Královéhradeckým a Pardubickým vytváří územní celek NUTS II Severovýchod.

Obrázek 4: Poloha města Liberec

Zdroj: www.kraj-lbc.cz

Na území Libereckého kraje žije 433 948 obyvatel (stav k 31.12.2007). Kraj sdružuje 215 obcí a se svojí rozlohou 3 162,96 km² je, po hlavním městě Praha, druhým nejmenším krajem v rámci ČR.

Geografické podmínky

Liberec leží v kotlině mezi Jizerskými horami a Ještědským hřbetem v údolí řeky Nisy. Město Liberec patří k nejseverněji položeným městům České republiky. Povrch města je výrazně rozmanitý. Nejvyšší bod katastru je 1012 m n.m. - vrchol hory Ještěd, naopak nejnižší bod 361 m n. m. se nachází v části Machnín.

Na území města jsou vyhlášena čtyři zvláště chráněná území a přírodní park ve smyslu zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Jedná se o chráněnou krajinnou oblast Jizerské hory, národní přírodní rezervaci Karlovské Bučiny, přírodní rezervaci Hamrštejn, přírodní památku Terasy Ještědu a přírodní park Ještěd.¹

Jizerské hory jsou chráněnou krajinnou oblastí od roku 1967 a na jejím území je vyhlášeno přes 20 přírodních rezervací, na kterých rostou vzácné rostliny a bukové porosty, jsou místem výskytu rozlehlých rašelinišť. Výjimečnost CHKO Jizerské hory spočívá ve výrazném podílu lesní půdy, schopnosti akumulovat vodu, a bohatém výskytu rozmanitých ekosystémů v kombinaci s utvořenou zemědělskou krajinou. CHKO zasahuje do libereckých částí Radčice, Kateřinky, Starý Harcov a Lukášov.²

Přírodní rezervace **Karlovské Bučiny** (vyhlášena v roce 1972) nese název podle bukových lesů, které se rozprostírají na západních svazích Ještědského hřbetu. Území je chráněno pro

svou vzácnou vegetací vápnomilných bučin, které se pozvolna proměňují v květnaté bučiny a v nejvíce osvětlených částech rostou suťové lesy a acidofilní bučiny. V podrostech stromů rostou chráněné rostliny jako okrotice, áron plamatý či lilie zlatohlavá, a v jejich korunách mají domov strakapoud obecný nebo datel černý. Rezervace spadá katastrálně na území Machnína.³

V katastru Machnína se také nachází **Hamrštejn**, přírodní rezervace vyhlášena v roce 1972. Zajímavostí je, že tudy v minulosti vedla obchodní stezka do Žitavy, kterou chránil hrad Hamrštejn, který byl v 15. století vypálen husity. Rezervace je složena ze skalního výčnělku obtékaného Lužickou Nisou, z populace smíšených, listnatých lesů v prudkém svahu na opačném břehu řeky a ze zřícenin Hamrštejnu. Typickými porosty jsou dubohabřiny, květnaté bučiny, acidofilní bučiny, suťový les a zbytky lužního lesa. Z rostlin se vyskytuje jatník podléška, zvonek broskvolistý nebo ojedinělá udatna lesní. Z řad živočichů zde přebývají měkkýši, mlok skvrnitý, zmije obecná a sýček obecný.⁴

¹ Profil Liberce, s. 40

² Profil Liberce, s. 40, <http://www.liberecky-kraj.cz/dr-cs/chranena-uzemi-a-rezervace/jablonec-nad-nisou/chko-jizerske-hory.html>

³ <http://www.ekovychovalk.cz/filemanager/files/file.php?file=3098>

⁴ <http://www.ekovychovalk.cz/filemanager/files/file.php?file=3168>

Terasy Ještědu jsou výjimečné pro tzv. kryoplanační terasy (vznikly účinky ledu), izolované skály, skalní hradby, což je pozůstatkem čtvrtohorního zalednění. Nejzajímavější vzniklé útvary jsou skalní oko Kamenná vrata, Červený kámen, Vířivé kameny a skála Krejčík na konečné lanové dráhy. Terasy Ještědu jsou stanovištěm vzácných pavouků, střívků, mechů a jatrovek. Na samotném vrcholu Ještědu roste např. plavuň pučivá, zlatobýl alpský a hořec tolitovitý, jeřáb ptačí olýsalý a kleč. Z ptáků se zde vyskytuje čečetka zimní, hýl obecný a krkavec velký. Přírodní památkou byly terasy vyhlášeny v roce 1995, rozkládají se v oblasti Horního Hanychova a v oblastech již mimo město Liberec.⁵

V roce 1995 byl vyhlášen přírodní park **Ještěd**. Většina území je porostlá lesy převážně jehličnatými, v listnatých částech roste především buk, v části parku se vyskytují i zemědělské kultury. Velmi vzácné jsou květnaté bučiny na vápencových půdách. Rozloha parku zasahuje do částí Liberce Horní Hanychova a Horní Suchá.⁶

Liberec se rozkládá po obou březích **řeky Nisy**, která má čtyři hlavní zdroje. Hlavním je Lučanská Nisa, která pramení u obce Lučany na Jablonecku (kamenný pomníček), dále Novoveská Nisa, Bílá Nisa a poslední je Černá Nisa, která se k toku přidává za Libercem ve Stráži.

Vybudováním **Přehrady na Harcovském potoce** v letech 1902 - 1904 po ničivých povodních, vzniklo ve městě další místo k rekreaci místních obyvatel. Projekt přehrady vypracoval zkušený budovatel přehrad prof. Dr. Intze z Cách, který upustil od tradičních sypaných hrází a navrhl vystavět vůbec první zděnou přehradní hráz v Evropě. Harcovská přehrada je vysoká 20,5 metru (včetně podzemních základů), 157 metrů dlouhá a koruna se zvedá 13 metrů nad terén.

Z přirozených vodních ploch jsou nejvyhledávanější rybníčky Vesecký (tzv. Teich), Žabák nebo též Kačák v Krásné studánce, popř. rybník Seba.

Z celkové plochy města představuje 37 % zemědělská půda. Téměř polovinu zemědělské půdy pak připadá na louky a pastviny. Z celkové výměry nezemědělské půdy tvoří dvě třetiny lesní půda.

Liberec leží v klimaticky mírném pásu. Podnebí výrazně ovlivňují blízká horská pásma, jejichž hřebeny jsou překážkou proudění vlhkého a chladného vzduchu od Atlantického oceánu, které způsobí poměrně hojné množství srážek.

Průměrná teplota vzduchu: 7,2°C

Nejteplejší měsíc: červenec (16,2°C)

Nejchladnější měsíc: leden (-2,5°C)

Průměrný úhrn srážek: 803,4 mm ročně

Nejdeštivější měsíc: srpen (88,4 mm)

Nejsušší měsíc: únor (46,2 mm)

Celkový průměr trvání slunečního svitu: 1388 hodin ročně

⁵ <http://www.ekovychovalk.cz/filemanager/files/file.php?file=3098>

⁶ Profil Liberce, s. 41

Nejvíce slunečný měsíc: srpen (183,6 hodin)

Nejméně slunečný měsíc: prosinec (29,2 hodin)

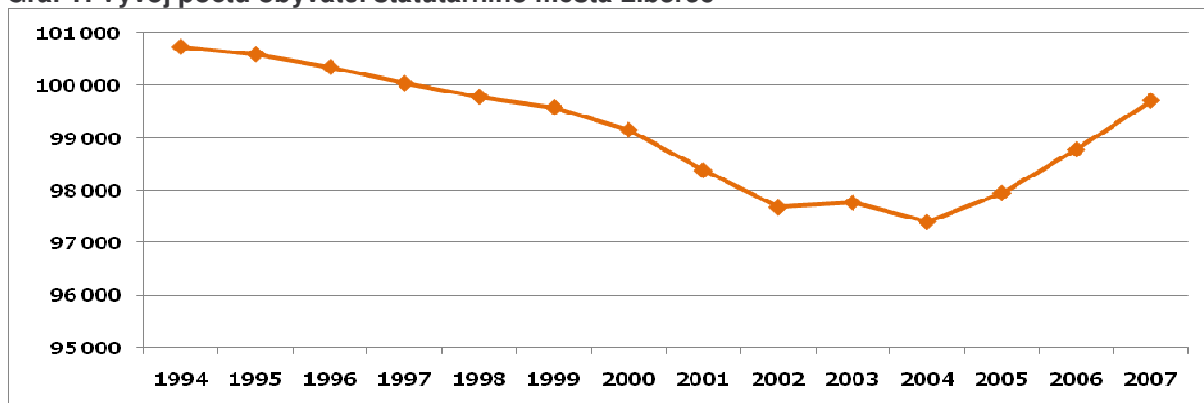
Krátká historie města

První osídlení na území dnešního Liberce vzniklo u obchodní stezky mezi Čechami a Lužicemi z dvou původně oddělených osad - dolní (původní slovanská osada) a horní (německé osídlení). K rozkvětu Liberce došlo za období panování rodu Redernů, kteří si Liberec vybrali jako centrální sídlo pro své panství. Rod Redernů v Liberci a okolí vystavěl mimo jiné celou řadu budov a zařízení pro potřeby školství a zdravotnictví. Roku 1577 pak byl Liberec císařem Rudolfem II. povýšen na město a byl mu udělen městský znak (stříbrné kolo). Po bitvě na Bílé Hoře přešlo panství na Albrechta z Valdštejna, který město nasměroval k výrobě látek (zejména pro vojenské účely). Na tuto textilní tradici Liberec úspěšně navázal po překonání útrap Třicetileté války. V 18. století dochází k prudkému rozvoji tohoto řemesla a v Liberci je stavěna celá řada textilních manufaktur a továren. Ruku v ruce s rostoucím bohatstvím Libereckých podnikatelů začíná prudký rozvoj výstavby honosných vil, škol, do města je přivedena železnice. Rozkvět Liberce jakožto centra severních Čech trvá až do první světové války. Po vzniku samostatného Československého státu musel Liberec překonat celou řadu problémů pramenících z národnostního složení města (pouze 7% česká menšina). Národnostní problémy byly násilně dočasně utlumeny, jejich vyvrcholení však přišlo po podepsání mnichovské dohody a propuknutím druhé světové války. Město ležící v oblasti Sudet spadalo od podpisu Mnichovské dohody v roce 1938 do skončení války pod Německou říši, s čímž souviselo také vyhnání většiny českého obyvatelstva města. Po skončení druhé světové války pak došlo k dalšímu velkému přesunu, když německá část obyvatelstva byla nuceně vysídlena do Německa. V období mezi druhou světovou válkou a rokem 1989 byla obnovována a dále rozvíjena průmyslová základna města. Tradiční textilní průmysl byl doplněn strojírenstvím. V rámci nové výstavby získal Liberec novou dominantu v podobě věže ve tvaru rotačního hyperboloidu na vrcholu Ještědu. Změna hospodářské situace po roce 1989 si vynutila postupné utlumení tradičního textilního průmyslu a zvýšené zaměření na sektor služeb a školství. Město v posledních letech prochází postupnou obnovou infrastruktury občanské vybavenosti a vzniká řada obchodních a průmyslových zón.

1.2.2. Demografická východiska

Základní demografická charakteristika

K 31. 12. 2007 bylo dle statistických sledování přihlášeno ve městě Liberec k trvalému pobytu 99 721 osob (52% obyvatel jsou ženy, 48% muži). Liberec je dle počtu obyvatel šestým největším městem České republiky. Populačně je srovnatelný s dalšími krajskými městy: Olomouc (100,4 tis. obyvatel), České Budějovice (95,1 tis. obyvatel), Ústí nad Labem (95,0 tis. obyvatel) a Hradec Králové (94,3 tis. obyvatel). Při rozloze 106,09 km² to představuje hustotu osídlení 940 obyvatel na 1 km².

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel statutárního města Liberec

Zdroj: ČSÚ, zpracovatel

Celkový počet obyvatel města rostl až do roku 1991, kdy dosáhl svého maxima, tj. 101 162 obyvatel. Od roku 1992 dochází, stejně jako ve většině jiných českých měst této velikosti, k poklesu počtu obyvatel. Od roku 2004 dochází ke zvratu ve vývoji počtu obyvatel a populace Liberce se zvyšuje. Je to způsobeno kladnou zahraniční migrací i zvyšujícím se přirozeným přírůstkem.

Věková struktura obyvatelstva

Město Liberec zažívá stejný vývojový trend ve stárnutí populace jako jiná města ČR. Věková struktura obyvatelstva města přibližně odpovídá věkové struktuře obyvatelstva ČR. Ve městě Liberci žije mírně více občanů v post produktivním věku a méně mladistvých než je celorepublikový průměr. Naopak lépe je na tom Liberecký kraj jako celek, kdy podíl mladistvým je vyšší, a podíl občanů nad 65 let nižší, než je průměr ČR.

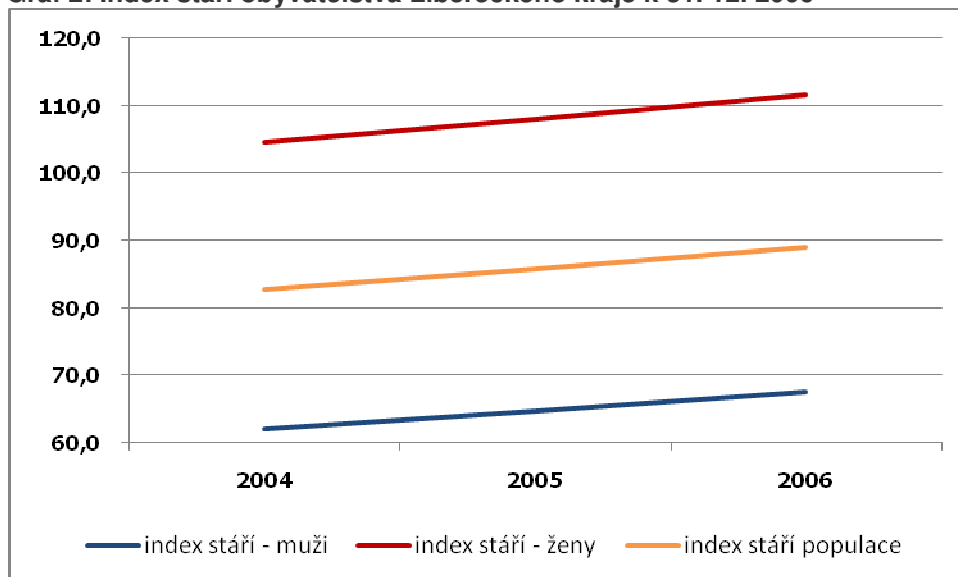
Tabulka 1: Struktura obyvatelstva k 31. 12. 2006

Lokalita	podíl obyvatelstva dle věku (v %)		
	0-14	15-64	65 a více
Česká republika	14,38	71,21	14,41
Liberecký kraj	15,00	71,65	13,35
Liberec	13,95	71,82	14,23

Zdroj: ČSÚ, zpracovatel

Liberecký kraj patří s hodnotou indexu stárí 89 k nejmladším krajům České republiky, o čemž svědčí vyšší zastoupení obyvatelstva v předproduktivním a produktivním věku a nižšího zastoupení seniorů. Index stárí je podíl poproduktivní části (65 a více let) populace k počtu dětí do 14 let.

Graf 2: Index stáří obyvatelstva Libereckého kraje k 31. 12. 2006

Zdroj: Statistická ročenka ČSÚ, zpracovatel

Z grafického znázornění dále vyplývá, že v mužské části populace je více chlapců do 14 let než mužů nad 65 let. U ženské části je tomu naopak. Vysvětlení je nasnadě. Ženy se dožívají vyššího věku než muži a například počet žen ve věku 70 let je o třetinu více než stejně starých mužů. V osmdesáti letech je počet žen už dvojnásobný oproti stejně starým mužům.

Tabulka 2: Vývoj věkové struktury města Liberec

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet obyvatel	99 155	98 380	97 677	97 770	97 400	97 950	98 871
0-14	15,5 %	15,2 %	15,0 %	14,7 %	14,5 %	14,2 %	14,0 %
15-64	70,9 %	71,1 %	71,2 %	71,5 %	71,6 %	71,7 %	71,8 %
65+	13,6 %	13,7 %	13,8 %	13,8 %	13,9 %	14,1 %	14,2 %
Průměrný věk	39,1	39,4	39,7	39,9	40,2	40,3	40,5

Zdroj: ČSÚ

V populaci Liberce je, vzhledem k velikosti intervalu, zastoupena nejvíce věková skupina 15-64 let (71,82% v roce 2006), která je mírně nad průměrem hodnoty kraje i celé ČR. Obyvatelstvo nad 65 let tvoří ve městě podíl 14,23%, což je o 0,9 procentního bodu více než v kraji (13,35%).

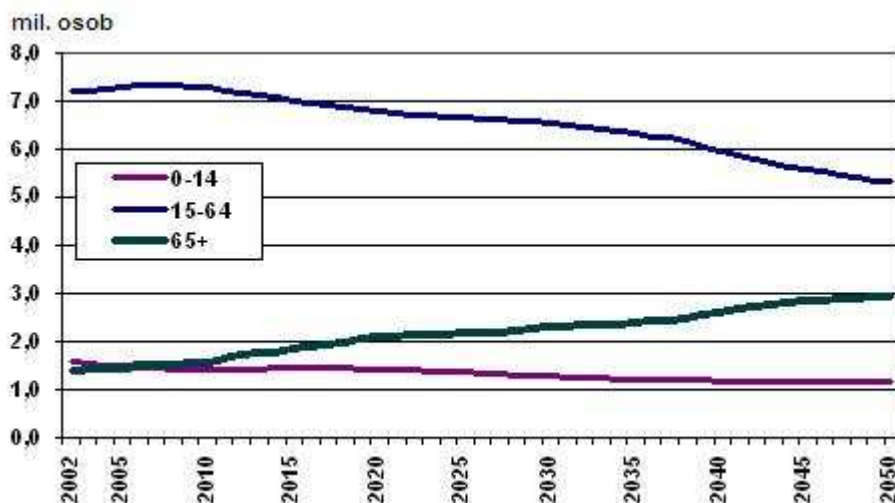
K 31. 12. 2006 byl průměrný věk obyvatel města 40,5 let, což je mírně nadprůměrná hodnota ve srovnání s průměrným věkem obyvatelstva České republiky (40,2 let). Pro Liberecký kraj je pak uváděna hodnota 39,7 let.

Dle SLBD z roku 2001 patřily k populačně nejstarším částem Liberce městská část Ruprechtice, Jeřáb, Perštýn, Kristiánov, dále pak Staré Město, Janův Důl, Bedřichovka a Karlov p. Ještědem.

Dle predikce počtu obyvatel do roku 2050 lze předpokládat celkový pokles populace. Ve věkové kategorii 65 a více let se však předpokládá nárůst počtu osob. Počet seniorů se začne výrazně zvyšovat po roce 2010. V roce 2030 by mohlo být přes 20% populace v post produktivním věku, v roce 2050 hovoří odhady o téměř třetině populace starších 65 let.

Tento stav si vynutí řadu opatření především v oblasti sociální a zdravotní péče.

Graf 3: Očekávaný vývoj počtu obyvatel ČR podle hlavních věkových skupin do roku 2050

Zdroj: Statistická ročenka ČSÚ

Předpokládán je také postupný nárůst naděje dožití do roku 2030 asi na 80 let u mužů a 85 let u žen.

Pohyb obyvatelstva

Celkový pohyb populace se skládá ze dvou základních složek, a to z přirozeného pohybu a migrační pohybu obyvatel. Přirozený pohyb obyvatelstva je dán rozdílem počtu narozených a zemřelých (tzv. přirozený přírůstek obyvatelstva).

Přirozený přírůstek obyvatelstva města dosahoval kladných hodnot především na počátku 90. let. Počet živě narozených s určitými výkyvy stoupá od roku 1997. Důvodem je průchod populačně silných ročníků žen z poloviny 70. let obdobím nejvyšší plodnosti. Naopak počet zemřelých je v posledních letech poměrně stabilní, s výjimkou r. 2005, kdy zemřelo nejméně lidí od roku 1980. Vlivem obou faktorů došlo v roce 2005 k mírnému nárůstu počtu obyvatel přirozenou měnou. V roce 2006 se v Liberci narodilo 1 046 dětí a počet zemřelých dosáhl výše 944 osob. Přirozený přírůstek dosáhl hodnoty 102 osob.

V současnosti se obecně předpokládá růst plodnosti a s tím související růst počtu narozených dětí. Dosavadní nízká úroveň plodnosti v 90. letech byla způsobena odkládáním narození prvního dítěte do vyššího věku, a proto se v těchto letech očekával růst plodnosti. V prvních letech nového milénia stoupl počet narozených dětí o desetinu. Podle odhadů by se měl počet živě narozených dětí na 1 ženu (úhrnná plodnost) vzrůst do roku 2030 z hodnoty 1,1 asi na hodnotu 1,5 (tedy 1,5 dítěte na 1 ženu). Lze ovšem očekávat postupný pokles počtu narozených dětí. To je způsobeno poklesem počtu žen ve věku nejvyšší plodnosti. Populačně silné ročníky žen poloviny 70. let již věkem nejvyšší plodnosti procházejí a postupně se vyčerpává kompenzace způsobená předchozím odkladem mateřství.

Migrační pohyb oproti pohybu přirozenému je podmíněn více faktory. Především dostupností bytového fondu, ekonomickým vývojem a s ním souvisejícím vývojem pracovního trhu či kvalitou životního a sociálního prostředí. Město Liberec zaznamenávalo v posledních letech většinou migrační úbytky, výjimku tvoří léta 2003 a 2005.

Nejen na úrovni kraje, ale také ve městě Liberci dochází ke kladnému migračnímu saldu. V roce 2006 činil počet přistěhovalých 2 784 osob, přičemž počet vystěhovalých dosáhl výše 2 055 osob. Přírůstek stěhováním tak činí 729 osob.

Z důvodů převýšení počtu narozených nad zemřelými a vyšší intenzitě imigrace než emigrace dosahuje celkový pohyb obyvatelstva od roku 2004 kladných hodnot, což se projevuje v růstu počtu obyvatel. Celkový přírůstek v roce 2006 dosáhl hodnoty 831 osob.

Z vývoje počtu obyvatel dle městských částí (který ČSÚ sleduje pouze v rámci sčítání lidu, domů a bytů) mezi lety 1991 a 2001 je zřejmé vylidňování centra města. Ve Starém Městě ubylo téměř 1000 obyvatel (10% pokles) a také další městské části v blízkosti centra (Jeřáb, Perštýn), ale i lidnaté části s rozsáhlou panelovou zástavbou (Rochlice, Staré Pavlovice, Nové Pavlovice, Ruprechtice, Starý Harcov) zaznamenaly úbytek. Obyvatel naopak přibýlo v populačně významných částech Kristiánov, Vratislavice nad Nisou a Vesec. Nárůst zaznamenaly všechny okrajové části Liberce (s výjimkou Bedřichovky).

Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel městských částí dle údajů ze sčítání obyvatel

Obec, část obce	1900	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Liberec	79.470	69.663	78.193	84.046	95.924	101.162	99.102
I - Staré Město	34.099	30.523	36.716	39.904	11.858	10.080	9.134
II - Nové Město	-	-	-	-	3.716	2.953	2.766
III – Jeřáb	-	-	-	-	7.439	5.707	5.289
IV – Perštýn	-	-	-	-	4.016	3.433	3.152
V – Kristiánov	-	-	-	-	6.684	5.106	5.507
VI – Rochlice	1.154	3.931	4.379	4.080	10.075	18.548	18.062
VII - Horní Růžodol	4.673	4.420	5.136	4.663	4.207	3.292	3.185
VIII - Dolní Hanychov	1.233	1.234	1.199	1.644	1.757	1.778	1.840
IX - Janův Důl	1.265	1.301	1.458	1.365	1.336	1.157	1.123
X - Františkov	2.133	1.704	1.922	2.902	4.918	4.243	4.122
XI - Růžodol	2.238	3.570	3.297	3.575	3.028	2.408	2.307
XII - Staré Pavlovice	1.030	1.399	1.530	1.529	4.790	4.945	4.658
XIII -Nové Pavlovice	1.606	1.355	1.589	1.425	3.673	3.163	2.919
XIV - Ruprechtice	2.675	3.338	3.770	6.477	9.605	8.628	8.216
XV - St. Harcov	2.673	2.371	2.413	1.951	3.730	7.727	7.196
XVI - N. Harcov	546	289	305	470	246	198	296
XVII - Kateřinky	985	464	442	371	472	369	423
XVIII - Karlinky	583	260	268	268	205	176	241
XIX -Horní Hanychov	1.370	739	778	709	721	694	866
XX - Ostašov	647	505	554	520	537	508	511
XXI - Rudolfov	460	205	166	147	107	82	88
XXII - Horní Suchá	624	365	375	303	318	295	316
XXIII - Doubí	1.242	1.545	1.451	1.356	1.295	2.729	2.793
XXIV - Pilinkov	371	337	398	676	722	657	687

XXV - Vesec	3.629	2.256	2.468	2.319	2.015	3.980	4.296
XXVIII - Hluboká	128	56	36	22	13	9	13
XXIX - Kunratice	365	235	175	130	110	75	99
XXX - Vratislavice nad Nisou	6.566	4.759	4.787	4.589	5.863	6.061	6.657
XXXI - Krásná Studánka	1.093	640	659	642	671	603	676
XXXII - Radčice	1.403	666	683	674	552	477	526
XXXIII - Machnín	1.325	939	965	1.104	1.044	926	976
XXXIV - Bedřichovka	225	116	124	92	79	100	54
XXXV - Karlov p. J.	369	141	150	139	122	55	108

Zdroj: ČSÚ

Shrnutí

- Od roku 2004 se počet obyvatel Liberce zvyšuje. Celkového přírůstku obyvatelstva dosaženo až v posledních třech letech (přírůstek díky migraci obyvatel).
- Postupné stárnutí populace.
- Mírně vyšší koncentrace podílu seniorů v částech Ruprechtice, Jeřáb, Perštýn, Kristiánov.
- Predikce poklesu počtu narozených dětí.

1.2.3. Ekonomický rozvoj

Město Liberec je průmyslové centrum severních Čech. Od počátku 90. let došlo k útlumu tradičního zdejšího odvětví – strojírenství a textilního průmyslu. Hospodářství ve Statutárním městě Liberci se obecně vyznačuje velmi vysokým počtem malých a středních firem. V odvětvové struktuře Liberce stále hraje nejvýznamnější roli průmysl. Z hlediska zaměstnanosti jsou významně rostoucí služby, které spolu s obchodem, zdravotnictvím a vzděláváním, stravováním a ubytováním a veřejnou správou zaměstnávají přes polovinu pracovní síly v Liberci.

Stav průmyslových odvětví

K nosným průmyslovým odvětvím patří výroby kovodělných výrobků, strojů a zařízení, výrobků pro automobilový průmysl, textilní a plastikářský průmysl.

Textilní průmysl

Tradiční textilní průmysl, přes svoji dlouholetou tradici, ztratil v důsledku útlumu v devadesátých letech svoje dominantní postavení. V rámci tohoto odvětví se do popředí dostává výroba technických textilií. Mnohé významné textilní firmy, např. Textilana, v minulých letech zanikly. Ty, které přežily, se začínají orientovat na výrobu technického textilu. K inovacím v této oblasti významně přispívá prestižní Textilní fakulta Technické univerzity v Liberci a Výzkumný ústav textilních strojů Liberec. Mezi významné producenty patří společnost Elmarco, která je světovým leaderem v oblasti vývoje a výroby strojů na výrobu nanovlákných textilií. Konkurenční výhodou tohoto odvětví je úzké propojení výzkumu a vývoje s podnikatelskou praxí a patentově chráněné technologie. Dalším úspěšným podnikem textilního průmyslu je firma Moira CZ nabízející inteligentní textilie s unikátními tepelně-izolačními vlastnostmi určené především pro sportovce a cestovatele.

Výroba plastů

Rozšířenou oblastí produkce je bezesporu výroba plastů. Jde o plastové díly do motorových vozidel (ozubená kola, kryty, svěrky, klíčky, nárazníky), plastové desky, fólie, hadice, trubky a profily, plastové obaly a plastové výrobky pro stavebnictví. K významným firmám zabývajícím se výrobou plastů je společnost Cadence Innovation, která je předním výrobcem a vývojovým dodavatelem technicky náročných dílů z plastů pro automobilový průmysl jako jsou lakované nárazníky, přístrojové desky, dveřní výplně, mřížky chladiče pro automobilky Škoda, Audi, TPCA a Suzuki. Dalšími podniky je společnost Liplastec, Plastkov nebo Galvanoplast Fischer.

Strojírenský průmysl

Strojírenství patří k významným odvětvím na úrovni celé České republiky. Hlavními komoditami v tomto odvětví vyráběnými v Libereckém kraji jsou nástroje, formy, náhradní díly a montážní přípravky v posledních letech převážně pro automobilový průmysl, jednoúčelové stroje a zařízení včetně automatizace, programovatelné automaty, dopravníky, manipulátory, průmyslové sušárny, vospělá zařízení pro textilní (nanovlákný) a polovodičový průmysl. Strukturovanost odvětví je rozdrobená po celém území kraje, se střední hustotou malých a středních firem převážně českých vlastníků (např. Plastkov - komponenty pro okenní spouštěče a dveřní systémy, MSV - dodávky výtahů). Dále je zde několik významných zahraničních firem např. (Cadence Innovation, Benteler - automobilové dílce, speciální podvozkové dílce). Mezi vědecko-výzkumné organizace zaměřené na strojírenství patří liberecký Výzkumný ústav textilních strojů a.s.

Výroba nábytku

I přesto, že výroba klasického nábytku má v kraji dlouhou tradici, zaniknutím řady firem jeho význam v posledních letech poklesl. Oproti tomu výroba nábytku ostatního (např. autosedaček), zaujímá jedno z předních míst na žebříčku exportních komodit Libereckého kraje.

Elektrotechnický průmysl

Vzhledem k spektru produktů lze výrobce rozdělit do dvou základních skupin. První skupinou jsou převážně české firmy specializující se na výrobu zabezpečovací techniky (např. Lites a.s. – elektronická protipožární signalizace). Druhá skupina výrobců je charakteristická svou úzkou vazbou na automobilový průmysl. V tomto případě se jedná spíše o velké firmy se zahraničním kapitálem (Denso Manufacturing - klimatizační jednotky a jejich součásti pro vozy značek VW, Audi, Škoda, Lamborghini, Mercedes - Benz, BMW, Suzuki atd.; Laird Technologies - výroba prvků na odstínění elektromagnetického záření; Johnson controls - automobilové interiéry, baterie pro hybridní pohony, zabezpečovací technika apod.).

Průmyslová zóna Liberec - jih

Území bylo legislativně připraveno a majetkově vypořádáno v letech 1999 – 2000. Výstavba základní infrastruktury byla realizována v první polovině roku 2001. V současné době je průmyslová zóna téměř naplněna investory.

Největší strategický investor je společnost Denso Manufacturing Czech s.r.o., jejíž továrna se bude rozprostírat na 25 ha území PZ, dalších cca 25 ha využijí subdodavatelé této japonské společnosti. Další investoři přicházejí převážně z Německa. Převažující průmysl je automobilový a plastikářský. Od března 2001 bylo v této zóně umístěno celkem 21 investorů:

- DENSO Manufacturing Czech, s. r. o.
- UPS SCS, s. r. o.
- Toyota Tsusho Logistics Czech, s. r. o.
- Astra Trans, s. r. o.
- Ponyexpres, s. r. o.
- Liplastec, s. r. o.
- Airs Manufacturing Czech, s. r. o.
- C. S. Cargo, s. r. o.
- AC LAK, s. r. o.
- Fehrer Bohemia, s. r. o.
- Sarnamotive Bohemia, s. r. o.
- .A. S. A. Liberec, s. r. o.
- Galvanoplast Fischer, k. s.
- OAZA, s. r. o.
- Auto - Color, s. r. o.
- Phoenix - Zeppelin, s. r. o.
- TRUMPF CZ, s. r. o.
- Baumatic - ČR, s. r. o.
- PINK LAK, s. r. o.
- Schenker, s. r. o.
- Laird Technologies, s. r. o.

DENSO Manufacturing Czech

Japonská společnost zaměstnávající 1 750 pracovníků. Kromě českých zaměstnanců je zde 30 japonských manažerů. Společnost zaměstnává i pracovníky z Polska (cca 200), kteří denně dojíždí za prací z pohraničí, a Slovenska. Průměrná mzda ve společnosti dosahuje 21 tis. Kč, ve výrobě pak 15 tis. Kč. V Liberci se jedná o třímiliardovou investici, což je druhá největší investice v ČR. Společnost vyrábí klimatizační jednotky do aut, chladiče, kondenzátory pro Volkswagen, Audi, Škoda Auto, BMW, Suzuki a Daimler Chrysler. V zóně se rozprostírá na ploše 25,7 ha (z toho zastavěná 5,3 ha). Investice byla zahájena v září 2001.

TRUMPF Gruppe GmbH + Co

Stavba závodu byla na ploše 6,2 ha zahájena v září 2005. Plánovaný počet zaměstnanců by měl dosáhnout 200. Společnost se zabývá výrobní strojírenskou technikou - obrábění kovů, CNC stroje, sváření apod. Výše investice dosahuje 445 mil. Kč. Liberec si investor vybral pro blízkost k Saskému výrobnímu závodu v Neukirchu a přítomnosti Technické univerzity.

UPS Supply Solutions

Na ploše 2,3 ha vznikla investice 80 mil Kč pro společnost pohybující se na poli logistiky. Skladová hala s plochou 5 600 m² pojme přes 7 tisíc paletových míst. Přínosem je vytvoření 50 pracovních míst.

C.S. Cargo

Spediční a logistické centrum se skladovou halou. Investice dosahuje 65 mil. Kč na ploše 3,1 ha. Počet zaměstnanců dosahuje 25.

SARNAMOTIVE BOHEMIA

Firma je součástí švýcarského holdingu (město Sarnen) a měla by přinést zaměstnání pro 100 - 200 pracovníků. Do Liberce bylo z Německa přesunuto vývojové a konstrukční centrum. Investice byla realizována v roce 2002 a dosáhla přibližně 480 mil. Kč. Důvodem umístění v Liberci byly reference společnosti Fehrer Bohemia, která je odběratelem podniku, dále levnější pracovní síla, kvalifikovaní pracovníci. Závod se zabývá výrobou středových loketních opěrek zadních sedadel pro automobily (Škoda, VW, AUDI, Mercedes, BMW) a výrobou pohyblivých plastových součástí interiérů. Závod se rozprostírá na ploše 3,7 ha (zastavěná plocha 0,68 ha).

LAIRD Technologies (Německo, Skotsko)

Společnost se zabývá výrobou prvků pro odstínění elektromagnetického záření. Vytvořila pracovní místa pro 100 – 200 osob, především pro dělníky, konstruktéry (15) a pracovníky v prototypové dílně (10). Společnost spolupracuje s Technickou univerzitou. Celková investice dosahuje 450 mil. Kč. Významnými zákazníky jsou výrobci mobilních telefonů. Další uplatnění produkce směřuje do zdravotnictví, leteckého a automobilového průmyslu, do zbrojních, telekomunikačních a počítačových systémů.

Fehrer Bohemia

Investice této společnosti dosáhla 400 mil. Kč. Na ploše 4,5 ha vzniklo pracoviště pro 270 – 500 zaměstnanců. Společnost se věnuje střechám, motocyklovým sedačkám, stranovým dílům zadního opěradla a loketních opěrek (gumožině, polyuretan). Investice byla zahájena v prosinci 2001.

LIPLASTEC s.r.o.

Investice dosáhla 461 mil. Kč. Závod zaměstnává 65 pracovníků na ploše 3,1 ha (zastavěná plocha 0,96 ha). Společnost produkuje plastové komponenty klimatizačních systémů.

Toyota Tsusho Logistics Czech s.r.o

Na 4 ha území (zastavěná plocha 0,44 ha) bylo investováno 91 mil Kč společností jejíž předmětem působnosti je logistika. Zaměstnává 25 pracovníků.

AIRS MANUFACTURING CZECH s.r.o.

Na 2,7 ha ploše (zastavěno 0,37 ha) bylo vytvořeno 200 pracovních míst pro výrobu výparníků, chladičů a topení pro automobilový průmysl. Výše investice dosáhla 100 mil. Kč.

AC LAK s.r.o.

Společnost se 40 zaměstnanci se zabývá přípravou povrchů a práškovým lakováním kovových dílů. Leží na ploše 1,2 ha (zastavěná plocha 0,28 ha) a investice dosáhla 110 mil Kč.

SCHENKER ČR spol. s r.o.

Investice za 150 mil Kč na ploše 3,5 ha přinese práci pro 75 zaměstnanců v oblasti logistiky.

WhiteSoft s. r. o.

50 mil. investice na ploše 1,1 ha má přinést místo pro 10 zaměstnanců. Společnost se zabývá dodávkami a instalací hardwaru/software, telekomunikačními službami, strukturované kabeláži. Firma využívá svůj duševní potenciál rovněž na poskytování konzultačních a poradenských služeb v oblasti ICT.

Galvanoplast Fischer Bohemia k.s.

Společnost se zabývá galvanizací povrchů. V zóně funguje na ploše 4 ha.

Obchodní a průmyslová zóna Liberec - sever

Zóna je umístěna v severozápadní části Liberce, v katastrálním území Růžodol I. a Stráž nad Nisou. Byla vybudována na zelené louce, její výměra činí 67 ha a bude mít zcela nový systém sítí technické infrastruktury. Celé území má příznivou morfologii terénu s mírným sklonem k severu. Obchodní a průmyslová zóna Liberec - sever je připravena přijmout investory z oblasti průmyslové výroby a výzkumu, ale i obchodní řetězce hledající zázemí pro své projekty. Obchodní a průmyslová zóna je rozdělena na dvě části: 1/3 obchodní zóna a 2/3 průmyslová zóna.

V červenci 2008 bylo cca 95% pozemků prodaných. Areály byly na počátku výstavby a v této době fungují zatím jen tři podniky. V obchodní části Hypermarket Globus spolu s obchodním centrem "G" na ploše cca 15 ha. V části průmyslové je to společnost MSV Systems CZ. Technologické centrum a centrum strategických služeb vzniklo na ploše 0,7 ha. Vývojové a výzkumné centrum se zaměřením na průmyslovou automatizaci a technologie pro tváření trubek rozvodů plyných a kapalných médií v automobilovém průmyslu. V moderním prostředí nového centra úspěšně pracují vývojoví konstruktéři na technologiích pro světový průmysl. Třetím subjektem je VGP Park Liberec, společnost která na ploše 8 ha staví a následně pronajímá logistické areály (skladovací haly). Ve areálu VGP Parku takto funguje společnost Baumatic. Další hala je ve výstavbě.

Dále je ve výstavbě v průmyslové části zóny společnost Obrobna Resl, s.r.o. - obrábění kovů (1,2 ha) a společnost Elmarco, jež producentem strojů na výrobu nanovlákných textilií. V zóně Sever začala stavět nové výzkumné a vývojové centrum, které by mělo zaujímat plochu 1750 m². Celková investice činí 190 milionů korun (z toho cca 75 mil. Kč přispěje Evropská unie z OP Průmysl a inovace).

Přehled investorů v Obchodní a průmyslové zóně Liberec - sever:

- Obchodní řetězec Globus
- Nákupní park Liberec
- MSV SYSTEMS CZ, s.r.o.
- Obrobna Resl s.r.o.
- Havelka - truhlářství
- VGP Park Liberec, a.s.
- ELMARCO
- BUSCH
- s dalšími investory jsou vedena jednání

Ekonomická struktura obyvatelstva

K 31. 12. 2007 bylo ve městě registrováno 33 084 ekonomických subjektů. Jejich meziroční nárůst v roce 2007 oproti roku předcházejícímu činil téměř 1,35%. Přes 73% z nich jsou fyzické osoby. Podíl obchodních společností na celkovém počtu pomalu narůstá.

Následující tabulka uvádí srovnání v ekonomické aktivitě na území pěti měst České republiky. Města byla vybrána dle velikosti z hlediska aktuální počtu obyvatel.

Tabulka 4: Ekonomické subjekty se sídlem na území měst k 31. 12. 2007

město	počet obyvatel	rozloha (v km ²)	počet ekonomických subjektů	počet ekonomických subjektů dle vybraných právních forem			
				státní organizace	akciové společnosti	obchodní společnosti	podnikatelé - fyzické osoby
Olomouc	100 373	103,33	25 320	101	254	3 009	17 683
Liberec	99 721	106,09	33 084	114	179	3 746	24 231
České Budějovice	95 071	55,6	26 159	90	287	3 820	17 634
Ústí nad Labem	94 960	93,96	22 025	107	153	2 689	14 759
Hradec Králové	94 252	105,68	25 758	95	277	3 243	17 340

Zdroj: ČSÚ

Co se týká počtu podnikajících subjektů, pak na území města Liberce aktivně podniká o téměř třetinu více subjektů než ve velikostně srovnatelných městech v ČR. Počet ekonomických subjektů ve městě je tvořen především počtem fyzických osob, který se ve městě pohybuje nad celorepublikovým průměrem. Subjekty tak podnikají zpravidla jako drobní živnostníci, což úzce souvisí s úrovní nezaměstnanosti. V Liberci funguje Okresní hospodářská komora Liberec, jejímž předmětem činnosti je poskytování poradenských a konzultačních služeb v otázkách souvisejících s podnikatelskou činností, organizace vzdělávání, rozvoj spolupráce s ostatními komorami, vystavuje osvědčení potřebná pro dokladování právních vztahů v mezinárodním obchodě apod.

Trh práce

Na Liberecku se v posledních letech zvýšil počet nabízených pracovních míst. Místa vznikala hlavně v nových firmách v průmyslové zóně, v Liberci se etablovaly i nové obchodní řetězce. Zároveň již nedochází k masivnímu propouštění, které bylo v minulosti spojeno zvláště s uzavíráním textilek. Další pracovní příležitosti vznikají v Obchodně průmyslové zóně Sever.

Registrovaná míra nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti je jedním ze základních ukazatelů ekonomické úrovně regionu. Míra nezaměstnanosti v Libereckém kraji dosáhla koncem dubna 2008 hodnoty 5,76%, což je přibližně půl procentního bodu nad průměrem České republiky. V pořadí krajů je Liberecký kraj v tomto ukazateli na 9. místě. Počet nezaměstnaných dosahuje téměř 14 tis. osob (oproti březnu jde o zlepšení o cca 300 osob), což je 5. nejnižší hodnota v rámci ČR. Počet volných pracovních míst je ovšem druhý nejmenší ve srovnání s ostatními kraji.

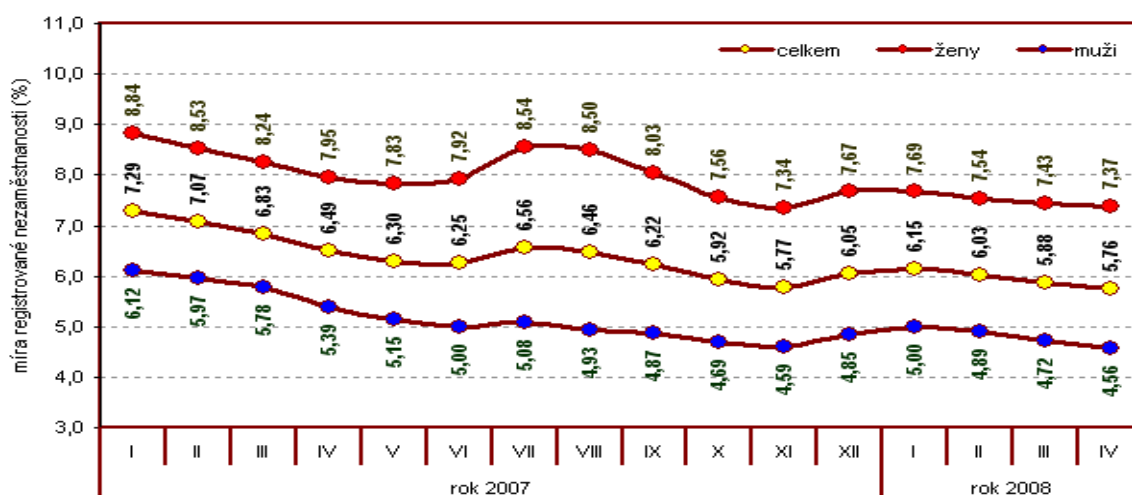
Tabulka 5: Nezaměstnanost v krajích ČR k 30. 4. 2008

Region	neumístění uchazeči o zaměstnání	z toho			míra registrované nezaměstnanosti v %			volná pracovní místa	počet uchazečů na 1 volné pracovní místo
		dosažitelní	ženy	s podporou v nezaměstnanosti	celkem	ženy	muži		
Česká republika	316 118	292 465	173 049	101 040	5,24	6,60	4,22	152 267	2,08
v tom kraj:									
Hl. město Praha	16 538	15 047	8 557	7 196	2,03	2,32	1,79	32 524	0,51
Středočeský	26 050	24 471	14 661	10 423	3,73	4,96	2,84	19 314	1,35
Jihočeský	14 235	12 947	8 026	5 782	3,81	4,90	2,98	7 564	1,88
Plzeňský	12 998	12 082	7 319	5 059	3,87	4,93	3,05	14 426	0,90
Karlovarský	11 863	11 124	5 914	3 278	6,58	7,46	5,91	3 546	3,35
Ústecký	44 859	41 839	24 385	10 349	9,83	12,57	7,84	6 046	7,42

Region	neumístění uchazeči o zaměstnání	z toho			míra registrované nezaměstnanosti v %			volná pracovní místa	počet uchazečů na 1 volné pracovní místo
		dosažitelní	ženy	s podporou v nezaměstnanosti	celkem	ženy	muži		
Liberecký	13 952	12 988	7 747	5 154	5,76	7,37	4,56	4 484	3,11
v tom okresy:									
Česká Lípa	3 539	3 344	1 953	1 206	6,47	8,40	5,08	1 292	2,74
Jablonec n. N.	2 656	2 302	1 488	1 039	5,12	6,03	4,36	601	4,42
Liberec	5 515	5 255	3 056	2 090	5,79	7,61	4,48	1 942	2,84
Semily	2 242	2 087	1 250	819	5,48	7,13	4,27	649	3,45
Královéhradecký	12 508	11 534	6 814	5 282	3,96	4,89	3,24	6 458	1,94
Pardubický	13 301	12 439	7 378	5 023	4,63	6,00	3,61	9 752	1,36
Vysočina	14 002	13 001	7 893	5 099	4,78	6,27	3,68	5 350	2,62
Jihomoravský	38 927	36 155	21 574	12 203	5,99	7,63	4,74	16 589	2,35
Olomoucký	20 959	19 364	11 629	6 962	5,96	7,59	4,73	5 543	3,78
Zlínský	18 003	16 269	10 156	6 005	5,25	6,68	4,14	7 355	2,45
Moravskoslezský	57 923	53 205	30 996	13 225	8,34	10,35	6,84	13 316	4,35

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Graf 4: Vývoj míry registrované nezaměstnanosti v Libereckém kraji od počátku roku 2007 do dubna roku 2008

Zdroj: ČSÚ

Volná pracovní místa

V průběhu ledna 2005 došlo k výraznému poklesu počtu volných pracovních míst. K 31. 1. 2005 bylo na ÚP hlášeno 937 volných pracovních míst, to je o 484 méně než na konci roku 2004. Na jedno volné místo tak připadalo 8,8 uchazečů. V lednu 2006 se celkový počet nabízených volných míst zvýšil. K 31. 1. 2006 bylo na ÚP hlášeno 1 277 volných pracovních míst, to je o 61 více než na konci roku 2005. Na jedno volné místo připadalo 6,2 uchazečů. V průběhu ledna 2007 se celkový počet nabízených volných míst zvýšil. K 31. 1. 2007 bylo na ÚP hlášeno 1 718 volných pracovních míst, to je o 98 více než na konci roku 2006. Na jedno volné místo připadalo 4,24 uchazečů. K 31. 1. 2008 bylo na ÚP hlášeno 2 356 volných pracovních míst, to je o 21 méně než na konci roku 2007. Na jedno volné místo tedy připadalo 2,47 uchazečů.

Tabulka 6: Počet volných pracovních míst a uchazečů na jedno pracovní místo k 30.6.2007

oblast	Volná pracovní místa	Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo
Liberecký kraj	4916	3,1
okres Česká Lípa	1028	3,7
okres Jablonec n. N.	746	4,0
okres Liberec	2474	2,6
okres Semily	668	3,4

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

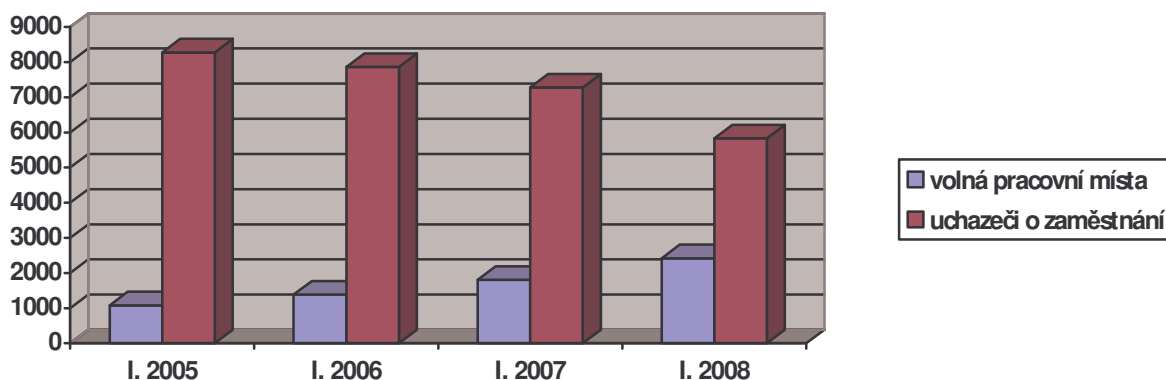
K 30.4.2008 bylo v okrese Liberec 1 970 volných pracovních míst pro 5 515 uchazečů o zaměstnání.

Téměř polovina (44 %) uchazečů o zaměstnání v okrese Liberec je mladší než 35 let. Mezi uchazeči je 7,4 % absolventů škol bez pracovní zkušenosti. Většina z uchazečů nemá maturitu - třetina osob z celkového počtu uchazečů má pouze základní vzdělání, 43 % střední školu bez maturity. Z hlediska věku, pohlaví a vzdělání je zastoupení uchazečů o práci v okrese Liberec velmi podobné zastoupení žadatelů o zaměstnání v celé ČR. Rozdíly jsou nepatrné, pohybují se v řádu jednotek procentních bodů. V okrese Liberec jsou uchazeči o zaměstnání v průměru starší, méně vzdělaní a je mezi nimi více žen.

Profil uchazečů o volná místa z hlediska kategorie zaměstnání v okrese Liberec se příliš nemění. Okolo třetiny uchazečů o zaměstnání tvoří nekvalifikovaní pomocní pracovníci. Početné skupiny uchazečů (okolo 15 % z celkového počtu) pocházejí z kategorie provozních pracovníků ve službách nebo z kategorie řemeslníků či opravářů. Obdobně jako zastoupení uchazečů podle kategorií je stabilní nabídka pracovních míst v těchto kategoriích. V okrese Liberec je největší zájem o kvalifikované řemeslníky a opraváře (43,9 % ze všech volných míst). Početná volná místa (okolo 15 % z celku) jsou vypsána v kategorii obsluhy strojů a v široké kategorii technických, zdravotnických a pedagogických pracovníků.

Je zřejmé, že struktura uchazečů o pracovní místo není shodná se strukturou volných pracovních míst. Nejhorší nacházejí zaměstnání lidé bez kvalifikace a pomocní pracovníci. V únoru 2006 na jedno takové volné místo připadalo 96 uchazečů. Dlouhodobě obtížná je také zaměstnatelnost kvalifikovaných dělníků v zemědělství a lesnictví. Na rozdíl od jiných kategorií je těchto uchazečů velmi málo. Obtížně získávají práci ve své kvalifikaci také nižší administrativní pracovníci.

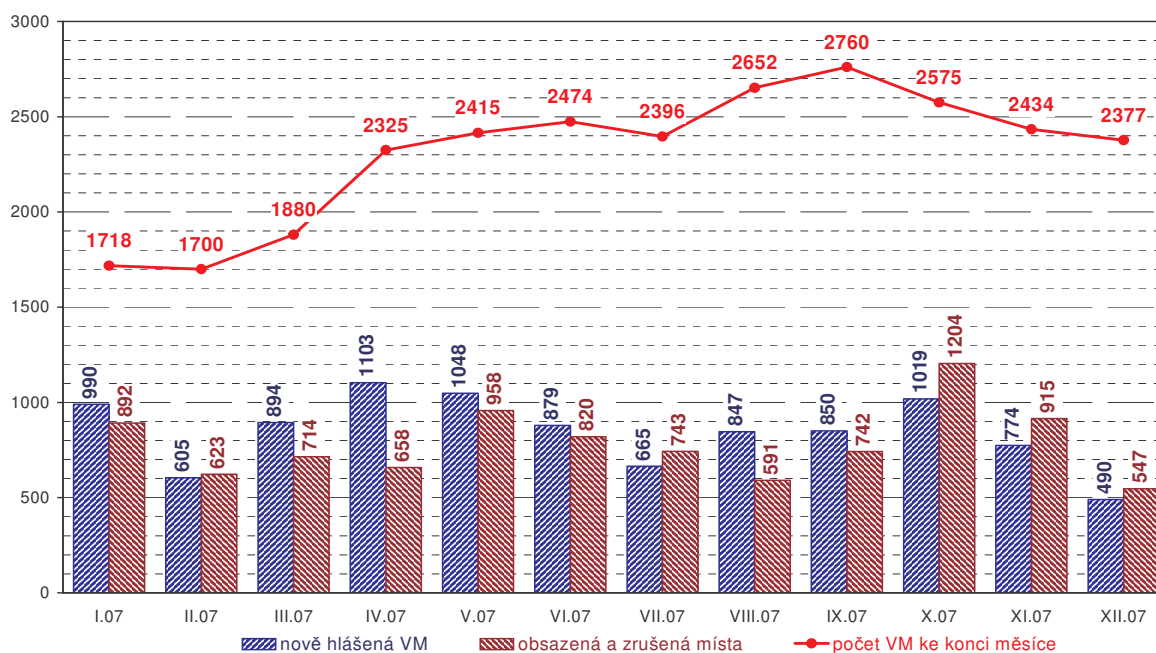
Graf 5: Počet volných pracovních míst a uchazečů o zaměstnání k počátku roku 2005-2008

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

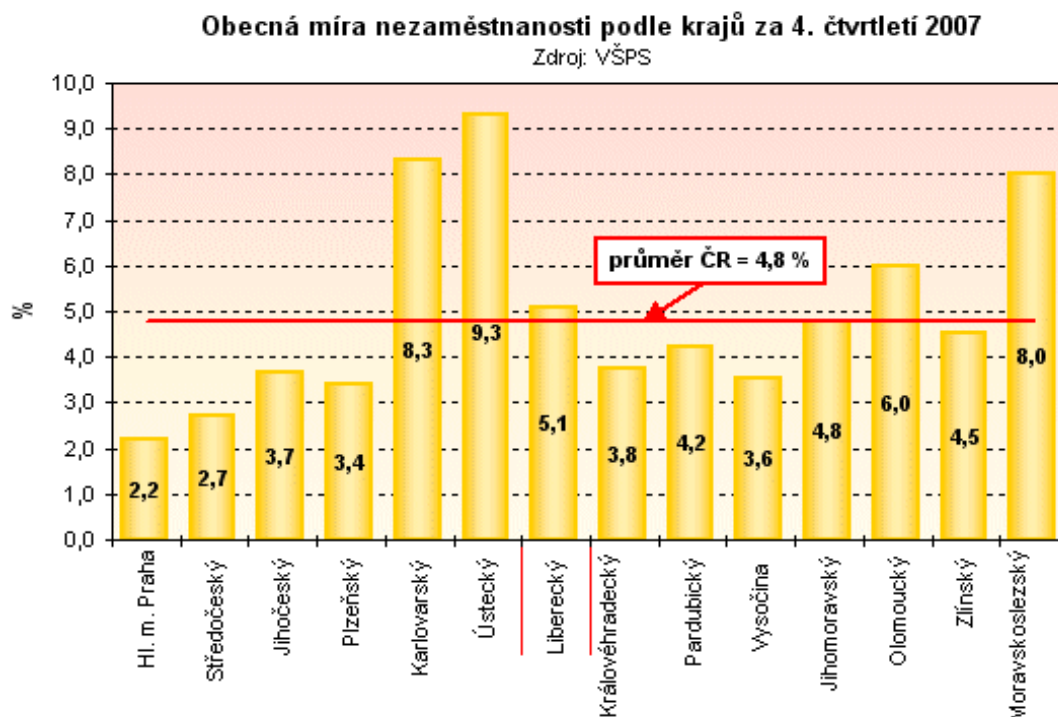
Od roku 2005 dochází ke zvyšování počtu volných pracovních míst a snižování počtu uchazečů o zaměstnání, což se projevuje snížením počtu uchazečů na jedno pracovní místo. V roce 2007 zaměstnavatelé nahlásili 10 164 nových míst, tj. průměrně 847 za měsíc, obsazeno nebo zrušeno bylo 9 407 VM, tj. 784 měsíčně.

Graf 6: Přírůstek počtu volných pracovních míst (VM) během roku 2007

Dle výsledků výběrového šetření pracovních sil za 4. čtvrtletí 2007 mělo v rámci Libereckého kraje jedno nebo hlavní zaměstnání celkem 202,4 tis. osob. Oproti stejnému období roku 2006 se celková zaměstnanost v národním hospodářství zvýšila o 3,6 %. Většinu zaměstnaných ve sledovaném období roku 2007 tvořili muži (57,9 %). Z hlediska věku pak převažovali zaměstnaní zařazení do věkové skupiny 30 až 34 let (29,5 tis. osob, tj. 14,6 % z celkového počtu zaměstnaných) a z pohledu vzdělání měly převahu osoby se středním vzděláním bez maturity (48,3 %, tj. 97,7 tis. zaměstnaných osob).

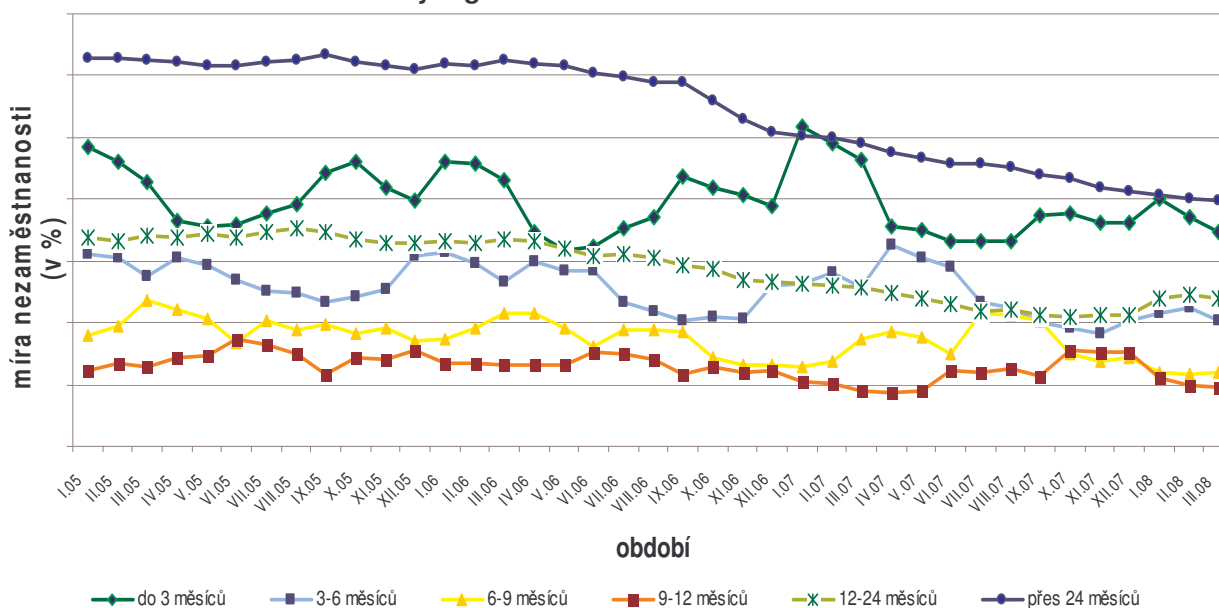
Graf 7: Míra nezaměstnanosti

Dlouhodobá nezaměstnanost

Jedním z největších problémů na trhu práce v Liberci je trvale vysoký počet dlouhodobě nezaměstnaných. Skupina dlouhodobě nezaměstnaných osob představuje největší podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání. Obdobná situace je v celém okrese, ale i v České republice.

Graf 8: Počet uchazečů dle délky registrace ve městě

Zdroj: Úřad práce

Největší zaměstnavatelé

Největšími zaměstnavateli jsou Krajská nemocnice Liberec, Denso Manufacturing Czech, s.r.o., Preciosa, a.s., Cadence Innovation k.s., Technická univerzita v Liberci a České dráhy. Za nimi s odstupem následují ArvinMeritor LVS Liberec, a.s., Statutární město Liberec, Česká pošta, s.p., PEKM Kabeltechnik, s.r.o., ČSAD Liberec, a.s., LVZ, a.s., Komerční banka, a.s. - Telefonní centrum, Fehrer Bohemia, s.r.o., Krajský úřad Libereckého kraje, Dopravní podnik města Liberce, a.s., AIRS Manufacturing Czech, s.r.o., FEREX-ŽSO, spol. s r.o., Ahold Czech Republic, a.s., a Laird Technologies, s.r.o.

Zaměstnanost cizinců s povolením v okrese Liberec

S rozvojem průmyslových a obchodních zón a růstem počtu pracovních míst došlo k přílivu zahraničních pracovníků.

V okrese Liberec bylo registrováno k 30. 6. 2006 celkem 1 394 platných pracovních povolení. Z tohoto počtu bylo vydáno prodloužení povolení k zaměstnání pro 705 zahraničních pracovníků, 589 povolení pro nové pracovníky, 73 pro společníky, kteří plní běžné úkoly firmy a 27 pro ostatní (vyslání na základě obchodní smlouvy a žadatelé o azyl).

Největší zájem o práci stále mají občané z Ukrajiny (1 161 platných pracovních povolení), Moldávie (103 platných povolení) a Bulharska (35 platných povolení). Tito pracovníci vykonávají kvalifikované i pomocné práce, a to převážně ve stavebnictví, strojírenském a dřezozpracujícím průmyslu, při zpracování kovů, skla a při výrobě pryžových a plastových výrobků. Další početnou skupinu tvoří občané Japonska (28 platných povolení).

Zaměstnávání občanů Evropské unie

S platností nového zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb. je od 1. 10. 2004 v užívání tiskopis, tzv. informační karta. Tím se zjednodušil postup při zaměstnávání občanů EU. Informační karty předávají zaměstnavatelé na příslušný úřad práce podle místa výkonu práce. K 30. 6. 2006 bylo na Úřadu práce v Liberci zaevidováno 3 226 platných informačních karet občanů EU (1 919 mužů a 1 307 žen).

Mezi největší liberecké zaměstnavatele občanů EU patří firma Denso Manufacturing Czech s.r.o., která jich ke konci 1. pololetí 2006 zaměstnávala více než 400. Se vstupem ČR do EU začal působit na trhu práce velký počet zprostředkovatelských agentur, které zprostředkovávají občanům EU práci v libereckém okrese. Prostřednictvím těchto agentur bylo ke konci 1. pololetí 2006 ve firmách zaměstnáno více než 1 000 občanů EU.

Se vstupem do EU a rozvojem Průmyslové zóny Liberec-jih, kde vznikají další pracovní příležitosti díky vstupům nových investorů, jsme zaznamenali v okrese Liberec velký nárůst zaměstnaných občanů EU. Převážnou část pracovníků z EU tvoří občané Slovenska (2 092) a Polska (1 082), kteří pracují v nejrůznějších profesích, převládá však strojírenství. Nejpočetněji je zastoupena skupina ve věku 20 až 24 let, podílí se na celkovém počtu zaměstnaných občanů EU u mužů 30 % a u žen 35 %.

Shrnutí

- Vysoká koncentrace podnikatelských subjektů ve městě
- Vysoký podíl fyzických osob jako podnikatelských subjektů (90% všech subjektů, hodnota nad celorepublikovým průměrem)
- Vysoká míra podnikatelské aktivity
- Vyšší míra nezaměstnanosti a i přes tvorbu pracovních míst má Liberecko jeden z nejmenších počtů volných pracovních míst v zemi.

1.2.4. Sociální integrace

Obyvatelstvo severních Čech prošlo v posledním století mnoha proměnami. Dříve byl Liberec převážně německým, průmyslově významným městem. Poválečná doba přinesla značné změny ve struktuře i počtu obyvatel a ovlivnila tak ekonomické i sociální klima ve městě i regionu. Po transformaci ekonomiky v 90. letech minulého století došlo ke značným změnám v dosavadní ekonomické struktuře podnikatelských subjektů, což přineslo zrušení řady podniků a tedy i zvýšení nedobrovolné nezaměstnanosti. Míra nezaměstnanosti v posledních letech díky rozvoji ekonomiky postupně klesá, ale stále se nachází lehce nad celorepublikovým průměrem.

Pracovní příležitosti, bytová situace stejně jako kvalita a dostupnost veřejných služeb jsou jedny z hlavních atributů atraktivního místa pro život občanů města. Smyslem IPRM města Liberce je zajistit cílenou intervenci pro kultivaci a rozvoj lidského a vědomostního potenciálu obyvatel města.

Vzdělanostní struktura

Vzdělanostní struktura obyvatelstva je do jisté míry dána nabídkou vzdělávacích programů a oborů ve městě a také pracovními příležitostmi ve městě. Vzhledem ke koncentraci průmyslové výroby a stavebních firem, jsou lokální pracovní pozice příznivější především pro osoby s technickým vzděláním. Vzdělanostní struktura je jedním z důležitých znaků kvality pracovního potenciálu rozvoje města. Podle struktury obyvatelstva starší 15ti let ve městě Liberec tvoří největší podíl vyučené osoby nebo osoby se základní vzděláním bez maturity (38,6%), což je lehce pod úrovní situace v kraji, ale téměř totožné se situací v republice. Ve srovnání s okresem je ve městě výraznější koncentrace osob s maturitou (24,7%) a vyššího nebo vysokoškolského vzdělání (celkem 11,9%), což lze u krajského města předpokládat.

Ve srovnání s krajem a republikou je ve městě poněkud nižší zastoupení osob s vyučením a středním odborným vzděláním bez maturity, ale naopak výraznější zastoupení osob s úplným středním vzděláním s maturitou, vyšším nebo přímo vysokoškolským vzděláním ve srovnání s krajem. Vysokoškolské vzdělání je v Liberci na nejvyšší úrovni z dalších významných měst kraje a jen těsně pod republikovým průměrem. Je možné konstatovat, že Liberec patří mezi města s poměrně vysokým podílem vysokoškolsky vzdělaných obyvatel.

Tabulka 7: Vzdělání obyvatel ve věku 14 a více let (v roce 2001)

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)				
		základní a neukončené	vyučení a stř. odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší a nástavbové	vysokoškolské vč. vědecké přípravy
Česká republika	8 575 198	23,0	38,0	24,9	3,5	8,9
Liberecký kraj	356 007	23,9	40,0	23,8	3,2	7,0
Česká Lípa	86 358	26,6	42,2	21,3	2,6	5,3
Jablonec nad Nisou	73 878	23,6	39,6	24,6	3,0	7,0
Liberec	133 084	22,7	38,6	24,7	3,4	8,5
Semily	62 687	23,4	40,6	24,4	3,5	6,5

Zdroj: SLDB 2001

Sociální služby

Sociální služby jsou mimořádně významnou částí aktivit státu, samosprávy a nestátních subjektů. Spektrum poskytovatelů služeb lze rozdělit na 2 skupiny:

1. Organizace poskytující služby dle zákona č. 108/2006 Sb. O sociálních službách
2. Ostatní zájmové svazy a organizace, které se zabývají většinou volnočasovými aktivitami apod.

Město Liberec se zapojilo do procesu komunitního plánování, neboť si uvědomuje potřebu vzájemné spolupráce a koordinace při poskytování sociální péče občanům města. Komunitní plán sociálních služeb Regionu Liberec na období 2008 - 2013 byl schválen na 4. zasedání zastupitelstva města dne 24.4.2008 usnesením č. 70/08. Plán mapuje současnou situaci s cílem řešit aktuální otázky v sociální oblasti vzhledem k dostupným finančním prostředkům s pomocí vybudovaných struktur. V rámci plánu bylo vytvořeno celkem 6 odborných skupin poskytující sociální služby, které jsou zaměřeny na seniory, osoby zdravotně postižené, dlouhodobě duševně postižené, rodiny s dětmi, mládež, osoby ohrožené drogami a závislostmi a cizince, národnostní a etnické menšiny. Cílem je zlepšit úroveň poskytovaných služeb těmto skupinám.

Pro plánované období bylo sestaveno 21 projektů, mezi něž patří např. Non-stop pečovatelská služba, chráněné bydlení pro sociálně slabé nebo terénní práce v sociálně vyloučených komunitách, které zajišťuje město.

Tabulka 8: Seznam projektů v sociální oblasti pro období 2006-2009

Název projektu	Nositel	Náklady celkem (v Kč)
Centrum právní ochrany pro zdravotně postižené v Liberci	Liberec	100 000
Informační portál Sociální služby v Liberci	Liberec	350 000
Krizové bydlení CNEM (pro jednotlivce a rodiny)-nouzové ubytování na dobu nezbytně nutnou k vyřešení životní situace klientů	Liberec	20 000 000
Agentura podporovaného zaměstnávání pro osoby se ZP	Liberec	-
Dům na půli cesty	Liberec	4 000 000
Chráněné bydlení - nouzové ubytování na dobu nezbytně nutnou k vyřešení životní situace klientů	Liberec	60 000 000
Pomoc v obtížné životní situaci – terénní sociální práce	Liberec	60 000 000
Prevence závislostí na školách v Liberci	Liberec	50 000
Terénní sociální služba-osobní asistence	Liberec	200 000
Vzdělávání CNEM	Liberec	200 000
Záchytná stanice Liberec	Liberec	22 500 000

Název projektu	Nositel	Náklady celkem (v Kč)
NON STOP pečovatelská služba pro seniory a handicapované občany	Liberec	2 000 000
Tlumočníci znakové řeči	KO SNN Libereckého kraje	500 000 -1 000 000
Posílení kapacity liberecké krajské organizace SNN v ČR	KO SNN Liberec. kraje	940 000
Azylové bydlení	Liberecké romské sdružení	1 000 000
Komunitní střední škola	Lib. romské sdružení	2 000 000
Terénní sociální práce	Lib. romské sdružení	1 400 000
Komunitní centrum	Občanské sdružení S(C)HODY	-
Multikulturní veletrh	OS S(C)HODY	-
Chráněné bydlení	Pochodeň, o.s. pro pomoc zdravotně postiženým	53 000 000 -93 000 000
Aktivním životem k upevnění zdraví	Regionální organizace zdravotně postižených Sever - Liberec	-

Zdroj: Profil města Liberce, 2007, Magistrát města Liberec, odbor sociální péče

Tabulka 9: Poskytovatelé sociálních služeb

Poskytovatelé sociálních služeb v Liberci
Azylové domy
Azylový dům SPERAMUS (CSSLK)
Domov pro matky s dětmi (CZSP)
Domov pro matky s dětmi v tísní Liberec – Domov sv. Anny
Domovy důchodců, domy s pečovatelskou službou
Dům s pečovatelskou službou Šimáčkova
Dům s pečovatelskou službou Borový vrch
Dům s pečovatelskou službou Burianova 969
Dům s pečovatelskou službou Česká
Dům s pečovatelskou službou Burianova 1070, 1071
Domov důchodců Liberec – Františkov, p. o.
Domov důchodců Vratislavice nad Nisou, p. o.
Domov pokojného stáří - Domov sv. Vavřince Chrastava
Chráněné dílny, podporované zaměstnávání a veřejně prospěšné práce
Domov pro mentálně postižené v Liberci – Harcově
CHRANO – chráněné pracoviště TZP
Mezinárodní centrum UNIVERSIUM, o. p. s.
Rytmus, o. s. – Agentura podporovaného zaměstnání Liberec
Sdružení TULIPAN
Veřejně prospěšné práce Liberec, o. p. s.
Krizová pomoc
Poradna pro oběti trestných činů – „D“ o. s.
Kontaktní centrum pro lidi ohrožené drogou Liberec (CSSLK)
Linka důvěry Liberec (CSSLK)
Český červený kříž – Oblastní spolek ČČK Liberec
Osobní asistence a pečovatelská služba, ošetřovatelská služba
Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje
Mezinárodní centrum UNIVERSIUM, o. p. s.
Pečovatelská služba Liberec (CZSP)

Diakonie Beránek
REVA, o. p. s.
Agentura J TOP – Ulmannová Jitka
Diecézní charita Liberec – ošetrovatelská služba v rodinách
Krajská nemocnice Liberec – Domácí péče
GIPSY HANDICAP HELP
Sdružení občanů při výchovném a vzdělávacím zařízení Alvalída – Denní centrum sociálních služeb
SCHOOL HANDICAP HELP
Poradny
Občanská poradna – „D“ o. s.
Poradna pro rodinu a mezilidské vztahy Liberec (CSSLK)
Igor Pavelčák – soukromá poradenská a lektorská činnost
Pedagogicko-psychologická poradna Liberec, p. o.
Poskytovatelé sociálních služeb v Liberci
Raná péče
CZSP - zařízení denní a ambulantní péče o děti
Společnost pro ranou péči – Středisko rané péče Liberec
Sociální rehabilitace a fyzioterapie
Socioterapeutické centrum (CSSLK)
D.R.A.K.
ELVA – HELP
FOKUS Liberec
Občanské sdružení Svítání
ROSKA Liberec, regionální organizace Unie ROSKA v ČR
Sdružení občanů při výchovném a vzdělávacím zařízení Alvalída
TyfloCentrum Liberec, o. p. s.
Tyfloservis Liberec, o. p. s.
Poradenské centrum LORM Liberec
HANDICAP HELP LIBEREC
Terapeutické programy pro uživatele drog
Advaita, o. s. – Centrum ambulantních služeb Advaita
Terapeutická komunita pro drogově závislé Nová Ves (CSSLK)
Ústavy sociální péče a kojenecký ústav
Domov pro mentálně postižené v Liberci – Harcově
Jedličkův ústav pro tělesně postiženou mládež, p. o.
Ústav sociální péče Liberec, p. o.
Kojenecký ústav a dětský domov Liberec, p. o.
Setkávací centra a kluby
Asociace rodičů a přátel postižených dětí v ČR – Klub Liberec
Centrum občanských iniciativ (CZSP)
Sportovní klub stolního tenisu vozíčkáři Liberec
Občanské sdružení S(C)HODY
Sdružení vozíčkářů region Nisa
Klub seniorů Šimáčkova (SML)
Klub seniorů Maršíkova (SML)
Klub seniorů Borový vrch (SML)

Klub seniorů Oblačná (SML)
Klub seniorů Krásná Studánka (SML)
Klub seniorů Radčice (SML)
Klub seniorů Hlávkova (SML)
Klub seniorů Burianova (SML)
Klub seniorů Vesec (SML)
Centrum volného času ARABELA
Poskytovatelé sociálních služeb v Liberci
Sociální služby zaměřené na pomoc lidem ohroženým sociálním vyloučením a na prevenci sociálně patologických jevů
Středisko pro děti a mládež ČÁP (DDÚ a SVP)
„D“ – občanské sdružení
Liberecké romské sdružení
MAJÁK, o. p. s.
Regionální dobrovolnické centrum JEŠTĚD
Preventivní streetwork (SML)
Romské komunitní centrum v Liberci (SML)
Terénní práce v sociálně vyloučených komunitách v Liberci (SML)
Zájmová sdružení zaměřená na pomoc zdravotně postiženým lidem
ARCUS SOP Liberec – společnost onkologických pacientů, jejich rodinných příslušníků a přátel
MOBILITA, o. p. s.
Občanské sdružení OBZOR Liberec
Regionální sdružení zdravotně postižených NISA Liberec
Regionální organizace zdravotně postižených SEVER Liberec
Sdružení CZECH HANDICAP
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých
SIZO – Liberec město
Svaz tělesně postižených v ČR – okresní výbor Liberec
Svaz diabetiků České republiky, územní organizace Liberec
Svaz tělesně postižených v ČR – místní organizace „Na Jeřábu“
Instituce
Statutární město Liberec/Magistrát města Liberec – odbor sociální péče
Liberecký kraj/Krajský úřad Libereckého kraje – odbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin
Úřad práce v Liberci – odbor státní sociální podpory
Krajská správa sociálního zabezpečení pro Liberecký kraj se sídlem v Liberci
Probační a mediační služba ČR – Středisko Liberec

Zdroj: Katalog poskytovatelů sociálních služeb města Liberce

Vzdělávací zařízení

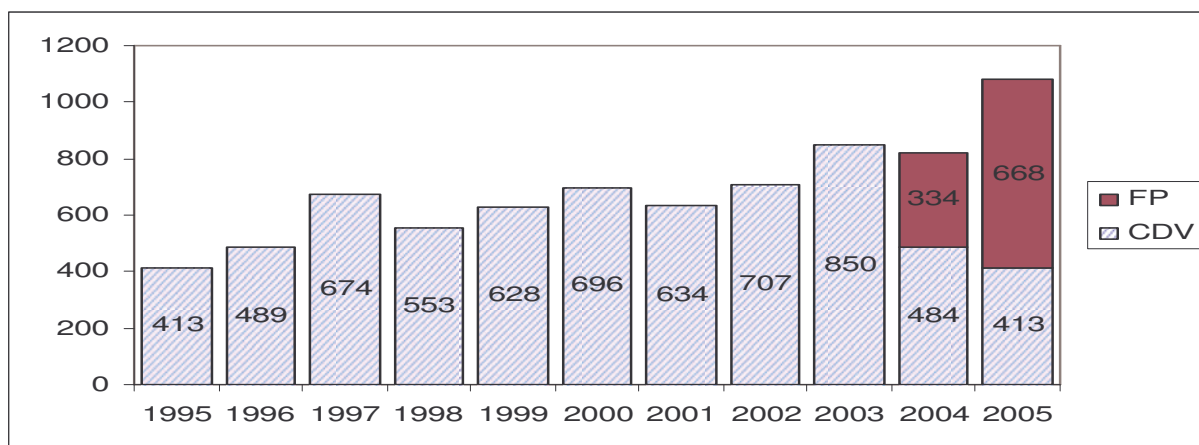
Síť vzdělávacích zařízení ve městě zajišťuje kvalitní a dostupnou školní docházku na všech stupních vzdělání. V Liberci se nachází Technická univerzita a zastoupení Vysoké školy Karla Engliša Brno a Metropolitní univerzita Praha, o.p.s. (dříve VŠ veřejné správy a veřejných vztahů Praha), město tedy nabízí také vzdělání vysokoškolského typu. Předškolní vzdělávání ve městě Liberec poskytuje 42 mateřských škol, z nichž:

- je 41 samostatných,
- je 1 soukromá.

Základní vzdělávání ve městě poskytuje 23 základních škol spolu s 1 zvláštní školou, 3 školy jsou určeny pro děti se zdravotním handicapem a 2 jsou soukromé. Síť středních škol je v Liberci tvořena 12 středními školami, z toho jsou 2 gymnázia a 10 středních odborných škol. Vyšší odborné školy jsou celkem 4.

Vysokoškolské vzdělávání je zajištěno Technickou univerzitou v Liberci, která má 6 fakult - Strojní, Hospodářská, Pedagogická, Mechatroniky a mezioborových inženýrských studií, Textilní a Architektury. Univerzita má více než 7 tis. Studentů (tj. 2,6% z ČR) a je zaměřena z 56 % na technické vědy a jen z 44 % na humanitní obory. V rámci Univerzity působí Ústav zdravotnických studií, Výzkumné centrum „TEXTIL“ a Výzkumné centrum „Pokročilé sanační technologie a procesy“. Centrum dalšího vzdělávání při TUL začíná získávat na oblíbenosti. Jedná se o programy z oblasti ekonomie, právo, právní a veřejnoprávní činnost, společenské vědy, nauky a služby, pedagogika učitelství a sociální péče. Počet účastníků v programech celoživotního vzdělávání stoupl mezi lety 1995 a 2003 o 60 %. Centrum dalšího vzdělávání TUL organizuje také vzdělávání v rámci Univerzity třetího věku.

Graf 9: Počty účastníků v programech celoživotního vzdělávání 1995-2005

Zdroj: Profil města Liberce, 2007

Při Technické univerzitě Liberec vznikla ve spolupráci s Technickou univerzitou ve Wroclawi v Polsku a Vysokou školou Zittau v Německu Univerzita NISA. V rámci univerzity je možné studovat tříletý studijní obor v angličtině.

V Liberci mají zastoupení i soukromé vysoké školy jako Vysoká škola Karla Engliše Brno se studijními obory "Management v podnikání" a "Ekonomie a právo v podnikání", a Metropolitní univerzita Praha se studijními obory Mezinárodní vztahy a evropská studia, Evropská studia a veřejná správa.

.Jazykové vzdělávání umožňuje 8 jazykových škol. Centrum vzdělanosti Libereckého kraje umožňuje celoživotní vzdělávání a řeší projekt, který má vzdělávat a rozvíjet výchovně vzdělávací soustavy v kraji pomocí moderního uskupení středních odborných škol s cílem reflektování požadavků trhu práce, integrace zdravotně postižených a důrazem na celoživotní vzdělávání.

Počet žáků se kvůli demografickému vývoji od roku 1995 snižuje. V roce 2000 byl podíl dětí do 15 let na celkové populaci 16,7%, v roce 2006 už jen 15,1. Očekává se, že počet žáků základních škol bude nadále klesat. Opačný trend se objevuje v současnosti u počtu dětí předškolního věku, který mírně roste.

Počet studentů středních škol a gymnázií se příliš nemění na rozdíl od studentů vysokých škol. V roce 1990 výrazně vzrostl počet studentů, hlavním důvodem bylo rozšíření Technické univerzity ze dvou na čtyři fakulty. Ve školním roce 2004/2005 se zde zapsalo 7633 studentů. Roste také zájem o doktorské studium. Celkově se projevuje zvýšený zájem o kvalitnější vzdělávání a to i v produktivním a poproduktivním věku.

Vzdělanostní struktura obyvatel je jedním z významných generátorů rozvoje města. Vedle samotné dostupnosti, škály oborů a kvality vzdělání je také významný soulad nabídky a poptávky na pracovním trhu.

Vzhledem ke značnému zastoupení průmyslových firem ve městě vzniká na trhu nedostatek kvalifikovaných pracovníků především v oblasti technických oborů, zámečnických, svářečských, operátorů NC strojů, nástrojařů apod. Dle údajů Úřadu práce v Liberci poptávka na trhu práce zcela neodpovídá nabídce. Kapacita a zaměření lokálních škol především v oblasti strojínského, zdravotnického nebo stavebního zaměření odpovídá struktuře místních podniků, v ostatních případech není poptávka příliš vysoká. Dle údajů úřadu práce však absolventi nezůstávají dlouhodobě nezaměstnaní a nachází pracovní uplatnění, i když se nejedná o obor, který studovali.

Město Liberec má významný počet vzdělávacích zařízení a poskytuje i nadstandardní péči, mimoškolní aktivity, jazykové a počítačové kurzy, možnost rekvalifikací a dalšího vzdělávání. Podstatné je vysokoškolské vzdělávání, které zajišťuje Technická univerzita. Připravuje především odborníky v technických oborech, po kterých je v kraji velká poptávka.

Zdravotnická zařízení

Ve městě se nachází široká síť zdravotnických zařízení v podobě Krajské nemocnice, jedné polikliniky, sdruženého ambulantního zařízení, dále jsou zde čtyři zdravotní střediska, kojenecký ústav a dětský stacionář. Významné je působení specialistů v oborech chirurgie, kardiologie, ORL a rehabilitace. Největší zastoupení ve městě mají zubaři a praktičtí lékaři. V centru Liberce je k dispozici zdravotní záchranná služba a na letišti se nachází středisko Letecké Záchrané služby. Prodej léků, vitamínů, minerálů, kosmetiky apod. nabízí 21 lékáren. Nejvýznamnějším zařízením na území města je Krajská nemocnice Liberec a.s., která zajišťuje celé spektrum speciální péče a je připravena centralizovat akutní stavy. Kapacitu nemocnice tvoří 984 lůžek, z kterých 142 připadá na léčbu dlouhodobě nemocných.

Stav a pokrytí zdravotními službami, lůžkové i ambulantní kapacity jsou vyhovující. Nedostatkem v této oblasti je absence zařízení pro osoby trpící Alzheimerovou chorobou a protialkoholní záchytná stanice. Problémy zdravotnických zařízení v Liberci jsou podobné jako v jiných velkých městech České republiky. Jedná se např. o podfinancování zdravotních zařízení, nedostatek a stárnutí lékařů.

Shrnutí

- Funkční komunikace a podpora města v rámci komunitního plánování města
- Existence komunitního plánu sociálních služeb
- Kvalitní a dostupná síť školských zařízení
- Vysoká úroveň vysokého školství
- Kvalitní a dostupná zdravotní péče zajišťována praktickými i odbornými lékaři
- Odborná lékařská péče a lůžkové kapacity v rámci Krajské nemocnice Liberec a.s.

1.2.5. Životní prostředí

Město leží v liberecké kotlině mezi významnou chráněnou lokalitou CHKO Jizerských hor a Ještědským hřebenem. Rozprostírá se v povodí řeky Nisy. Jako větší urbanistické centrum s koncentrací průmyslových výroby i vysokou intenzitou silniční dopravy způsobuje reliéf krajiny horší podmínky především pro kvalitu ovzduší.

Na druhou stranu díky vysokým nárokům na ochranu okolní přírody i vypracovaným plánům na snižování produkce škodlivin a zklidňování dopravy jsou nastaveny podmínky pro zlepšování současného stavu.

Ovzduší

Liberec se nachází v severočeské oblasti a patří mezi město nejvíce zatížené v kraji se zhoršenou kvalitou ovzduší. Leží na dně kotliny a v takovém prostředí špatně cirkuluje vzduch. Kvalitu ovzduší negativně ovlivňuje především doprava ve městě, zácpy, rozsáhlá výstavba v centru města, centrální i lokální vytápění. Zhoršení situace se očekává po napojení Liberce na evropskou dálniční síť. Významným zdrojem znečištění je Teplárna Liberec a spalovna komunálního odpadu.

V letech 1994 – 2003 se podařilo snížit vypouštění znečišťujících látek ze stacionárních zdrojů. Jedná se hlavně o tuhé látky (84%), oxidy síry a dusíku. Nejvíce se na tom podílela restrukturalizace průmyslu a legislativní změny, které stanovují emisní limity.

Imisní látky, především ozón a těžké kovy jsou stále problematické a překračují stanovené limitní hodnoty. Produkce kadmia, které produkuje místní spalovna, se podařilo lehce snížit, ale nikl vykazuje stále nadlimitní hodnoty. Významné znečištění způsobuje přenos látek z elektrárny v Turówě, může představovat až 40 – 60% imisní zátěže.

Zlepšení životního prostředí ve městě se kromě snížení emisí ze stacionárních zdrojů podílí i péče o veřejnou městskou zeleň, pravidelná kontrola údržby, realizace projektů výsadby zeleně, sanací a asanací havarijních stromů.

V současné době se na území města nachází 80 parkově upravených ploch. 40% rozlohy města tvoří lesní plochy, které však nejsou vždy zalesněné. V budoucnu se očekává snížení podílu této plochy z důvodu tlaků na rozvoj městské výstavby. Přes velký počet parkových ploch, chybí ve městě souvislejší zeleň k poměru zastavěné plochy. Ta by pomohla snížit hluk, zadržování nadměrného tepla a pomohla by zlepšit stav ovzduší.

Kvalitu ovzduší negativně ovlivňuje především doprava ve městě, dopravní zácpy a mohutná výstavba v centru města.

Ekologické zátěže

Staré ekologické zátěže ohrožují hlavně kvalitu podzemní vody. Hlavní ekologickou zátěž města představuje výskyt skládek odpadů nejrůznějších kubatur a to jak komunálních, tak průmyslových a chemických. V Liberci - Rochlicích začala po roce 2001 probíhat sanace Benziny, a.s. Sanační práce byly zahájeny také v Teplárně, a.s. Práci nejčastěji komplikují nevyjasněné vlastnické vztahy a vysoké finanční náklady sanačních prací.

Liberec nemá žádnou skládku nebezpečného odpadu. Disponuje 2 spalovnami, jedna je určena na odstranění nebezpečných a ostatních odpadů, druhá na komunální odpad. Zařízením pro recyklaci odpadů je třídící linka na ostatní odpady a zpracování vyřazených chladicích zařízení.

Zdroje znečištění

Stav úrovně znečištění ovzduší vykazuje zlepšující se tendenci. Zvláštní situace je u imisí prachu PM_{10} , u kterého dochází k překračování imisního limitu. Největší podíl na tomto stavu má enormní nárůst automobilové dopravy (nečištěné spaliny). Překračována bývá i imisní hodnota ozónu.

Obrázek 5: Překročení imisních limitů

Území, na kterém došlo v roce 2005 k překročení imisního limitu (LV) nebo imisního limitu navýšeného o mez tolerance (LV+MT) pro alespoň jednu ze sledovaných znečišťujících látek, bez zahrnutí ozónu

Zdroj: ČHMÚ

Prioritní původci znečištění:

- Doprava
- Sekundární prašnost
- Domácnosti spalující pevná paliva

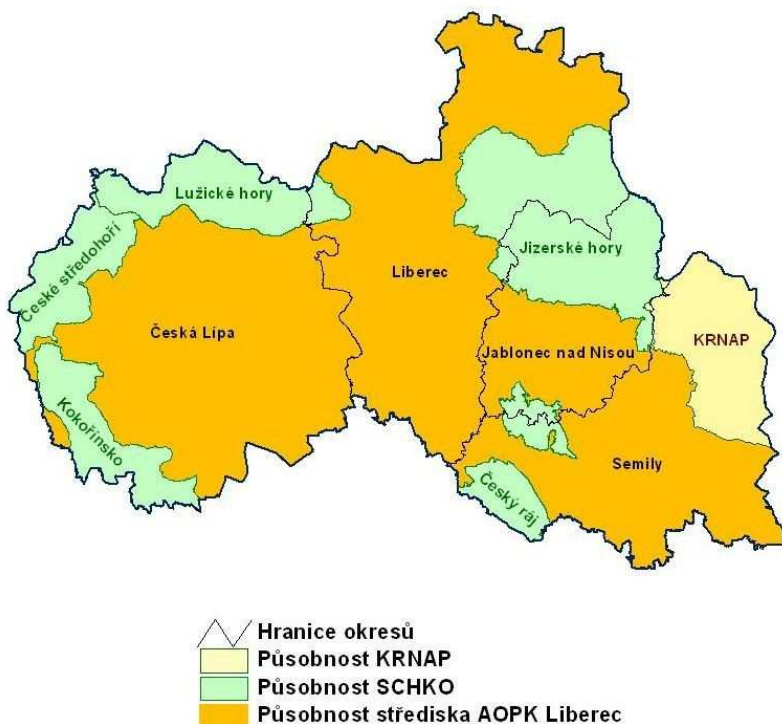
Další zdroje znečištění na území města:

- Teplárna Liberec a.s.
- Teplárna Liberec – Mika
- Teplárna Liberec – LVZ a.s. GEA Group
- Severochema, družstvo pro chemickou výrobu
- Liberecká obalovna s.r.o.
- ISOFLOCK Liberec s.r.o.
- FINAPRA a.s.-chemická čistírna oděvů

Ochrana přírody

Okolí Liberce je bohaté na lokality specifické faunou i florou. Na území kraje se nachází 6 velkých chráněných území, která zahrnují jeden národní park a 5 chráněných krajinných oblastí. Patří mezi kategorie zvláště chráněných území, jenž jsou definována jako území přírodovědecky či esteticky velmi významná nebo jedinečná.

Obrázek 6: Přehled chráněných území Libereckého kraje

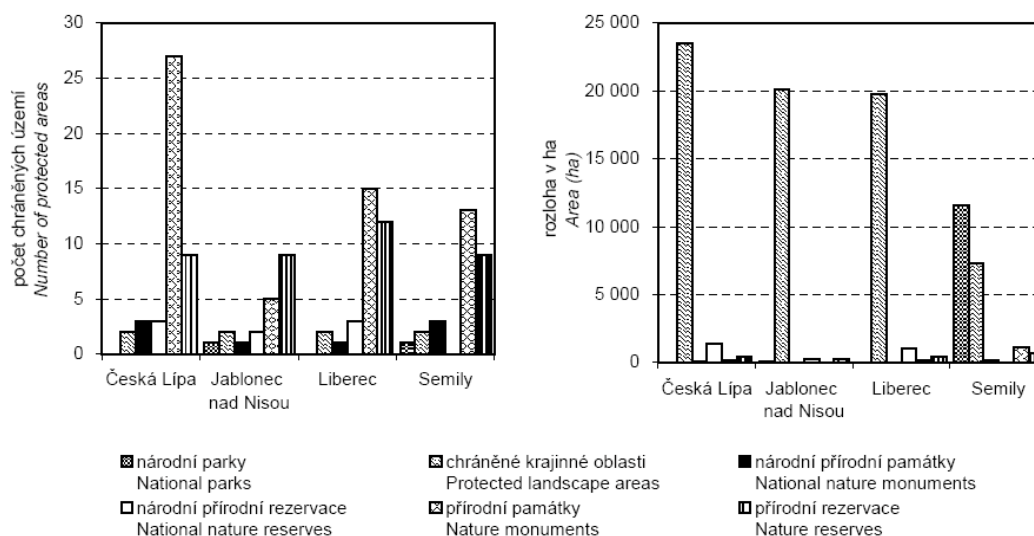
Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

Ve městě Liberec se nachází čtyři chráněná území a přírodní park. Celkem je na území města 168 ha zeleně. Severovýchodní a východní částí města prochází hranice **CHKO Jizerských hor**, kde je vysoké zastoupení lesní půdy a je zde možné najít zbytky přirozených ekosystémů.

V okrese se pak rozkládá **přírodní park Ještěd** o rozloze 93,6 km², který kromě přírodní a estetické hodnoty nabízí také turistické a rekreační využití. Většinu jeho plochy tvoří lesní porosty. Nejvyšším vrcholem parku je Ještěd ležící v 1012 m. n. m., který tvoří dominantu v krajině. V blízkosti se nachází **přírodní památka Terasy Ještědu**, vyhlášená dne 26.6.1995. Významnou hodnotu představuje komplex kryoplanačních teras, mrazové sruby, skalní útvary a suťová pole na vrcholu Ještědu, na kterých byli nalezeny vzácní bezobratlí živočichové.

V okrese Liberec jsou také 2 přírodní rezervace. **Národní PR Karlovské Bučiny** o rozloze 42,19 ha chrání pestré vegetační typy bučin, **PR Hamrštejn** je bohatá na přírodní smíšené porosty a rostliny teplomilného charakteru.

Graf 10: Chráněná území podle okresů Libereckého kraje k 31.12.2006

Zdroj: Statistická ročenka Libereckého kraje 2007

Charakter lesních porostů

V libereckém regionu se vyskytuje hned pět velkoplošných chráněných území a Národní park, které z podstatné části tvoří lesy. Jsou to Krkonošský národní park, CHKO České středohoří, Český ráj, Kokořínsko, Jizerské hory, Lužické hory, dále tři přírodní parky a 111 maloplošných chráněných území. Na zalesněných plochách regionu převládá zastoupení borovic a následně smrků. Celková výměra lesů v kraji čítá 896 ha.

Přestože výměra lesa mírně stoupá, což je způsobeno i živelnými nálety a neobhospodařovanými zemědělskými pozemky, stále trvá nízký zájem vlastníků zemědělských pozemků o zalesňování.

Zdejší klimatické podmínky, nižší teploty v letních měsících, pozdější nástup jara a zvýšená vlhkost jsou pro obhospodařování lesů velmi příznivé. Nedochozí zde proto ve větší míře ke kalamišnému šíření škůdců.

Snahou lesníků je obnovovat lesní porosty po těžbách nebo po přírodních kalamitách, jakými jsou za poslední dobu vichřice, průběžným zalesňováním. Jako metodu zalesňování volí přirozenou obnovu lesa, která zaručuje lepší odolnost mladého porostu vůči stanovištním podmínkám a mladé semenáčky vzniklé z přirozené obnovy lesa, které jsou méně chutné pro zvěř. Pokud se holiny zalesňují školkařským materiálem, jde vždy o reprodukční materiál uznávaný, získaný pro každou oblast ze stromů ze stejných stanovištních podmínek. Škody, které způsobuje zvěř okusem, lesníci eliminují výsadbou podílu zpevňujících a melioračních dřevin, o nichž je známo, že se na nich zvěř ráda pase.

V současnosti rostou požadavky na využívání lesa k rekreaci, komerčním a sportovním účelům, především ze strany veřejnosti a investorů. S tím přicházejí negativní vlivy, související se zvýšenou návštěvností. Jedná se hlavně o velké sportovní areály.

Město Liberec vlastnilo počátkem roku 1992 cca 180 ha lesa, a to především v oblasti známé jako Lidové sady. V průběhu dalších deseti let docházelo k postupnému dohledávání tzv. historického majetku města a přidělů. V roce 2002 Statutární město Liberec vlastnilo již cca 540 ha lesa a v současné době vlastní cca 600 ha lesních pozemků. Lesní majetek města se rozléhá po celém obvodu zástavby města. Převážná část se nachází v k.ú. Ruprechtice (Lidové

sady), dále pak v k.ú. Starý Harcov, Kunratice u Liberce, Vratislavice n.N., Vesec, Pilínkov, Machnín, Krásná Studánka, Radčice a Kateřinky.

Do konce roku 2002 se na lesním majetku hospodařilo s lesním hospodářským plánem, který byl postupně přebírán od Lesů České republiky tak, jak byly přebírány jednotlivé pozemky. Od počátku roku 2003 hospodaří město s vlastním lesním hospodářským plánem, ve kterém byly uplatněny požadavky města na hospodaření v lesních.

Zásadní body v průběhu existence Městských lesů Liberec:

- vstup do Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR
- získání certifikace pro hospodaření v lesích podle systému PEFC (mezinárodní systém hospodaření v lesích)
- získání možnosti uplatňovat logo PEFC
- zalesnění zemědělských pozemků v k.ú. Machnín (cca 20 ha)
- správa 600 ha lesa
- zvýšení výnosů z lesa cca o 500 tis. Kč za rok

Využívání obnovitelných zdrojů energie

Vzhledem k limitující dostupnosti přírodních zdrojů je nutné racionálně zvažovat vhodné alternativní energetické zdroje. Provozovány jsou malé vodní elektrárny, jsou využívána tepelná čerpadla k vytápění i pro ohřev TUV. Začíná se rozšiřovat instalace solárních panelů na objektech pro ohřev vody i vytápění, vytápění biomasou domácností (dřevem, peletami). Město se snaží přispět k úspoře spotřeby energie formou zateplování městských budov. V roce 2005 proběhla výměna oken u ZŠ Husova v rámci programu Phare. Dále město zajistilo energetické audity škol a na základě doporučení přistupuje k realizaci úspor energie. Nejdříve se město zabývá pavilónovými školami. Na 13 z nich připravilo projekt do OP životní prostředí. Devět z nich bylo úspěšných. Čtyři projekty se budou realizovat do konce roku 2008, jeden v roce 2009 a zbývající v roce 2010.

Liberecký kraj si v roce 2005 nechal zpracovat studii na vyhodnocení možností umístění větrných elektráren. Výroba energie větrnými elektrárnami představuje pro životní prostředí menší zátěž, ale má negativní vliv na krajinný ráz. Vzhledem k zónám viditelnosti, hlukovým a estetickým limitům nejsou elektrárny umístěny v přímé blízkosti města Liberec. Nacházejí se nedaleko u obce Albrechtice u Frýdlantu, kde je umístěno šest větrných elektráren o výšce osy rotoru 40m a u obce severovýchodním směrem od Liberce v Jindřichovicích pod Smrkem. Zde stojí dvě elektrárny o výšce 65m.

V červnu 2007 byla založena vědecko-výzkumná instituce „Centrum pro výzkum energetického využití litosféry“ (CVEVL), jehož snahou je výzkum možného využití geotermální energie. Byly vytipovány tři vhodné lokality pro průzkumné vrty.

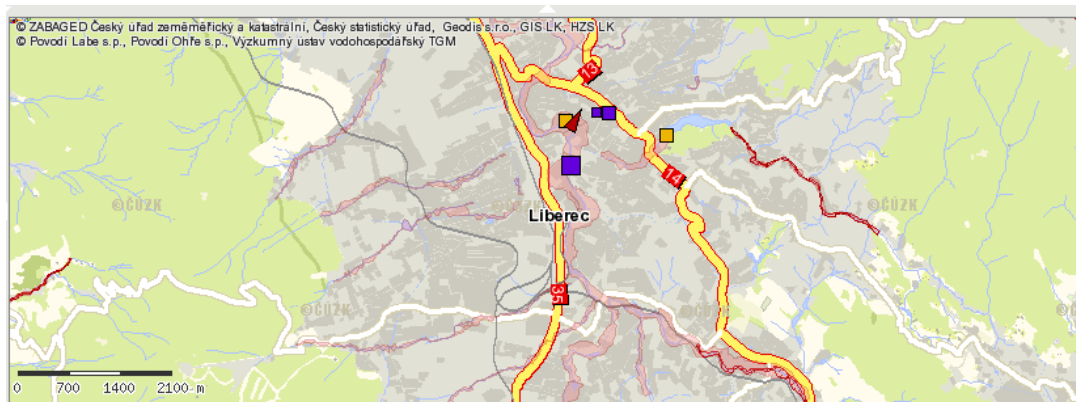
Protipovodňová ochrana

Území města se rozprostírá v blízkosti protékající řeky Lužické Nisy. Další významné vodní toky, které mohou představovat riziko jsou Plátenický potok, Ostašovský potok, Radčický potok, Ruprechtický potok, Františkovský potok, Dubský potok, Harcovský potok a nádrž, Janovodolský a Luční potok.

Statutární město Liberec jako navrhovatel podal žádost o posouzení návrhu protipovodňového opatření „Protipovodňová ochrana dolního centra města Liberec“ na Ministerstvo zemědělství ČR 27.11.2007 z programu Podpora prevence před povodněmi II. Koncem roku 2008 mají být známy závěry posouzení a může být podána žádost o dotaci na navržená opatření budoucím investorem „Povodí Labe“. Vyvolanou investicí tohoto projektu je vymístění parovodu z koryta

řeky. Celkové náklady dosahují přibližně 310 mil. Kč, dotace Ministerstva zemědělství by měla činit cca 298 mil. Kč. Náklady na vlastní vymístění parovodu z toho činí cca 100 mil. Kč.

Obrazek 7: Ukázka výstupu z Povodňového plánu Libereckého kraje

Zdroj: Povodňový plán Libereckého kraje, <http://maps.kraj-lbc.cz/mapserv/dpp/>

Vodovodní síť

Hlavním zdrojem pitné vody pro Liberec je údolní nádrž Josefův Důl, odkud je voda odváděna do úpravný Bedřichov a odtud do vodojemu Orion. Voda je dodávána i z podzemních zdrojů Dolánky, Libíč a Vesnověk, odkud je odváděna do vodojemu Jeřmanice. Místní zdroje pitné vody existují i v úbočí Ještědského hřebene. Problém představuje zastaralá vodovodní síť, která způsobuje značné úniky vody. Některé okrajové části města nejsou připojeny na vodovodní síť. V roce 2005 bylo na veřejný vodovod napojeno 91,9 % obyvatel. Stejně jako kanalizační síť, je i síť vodovodů v majetku Severočeská vodárenská společnost, a. s., a je provozována Severočeskými vodovody a kanalizacemi, a.s.

Kanalizační síť

V Liberci byla zahájena rekonstrukce a dostavba kanalizačního systému. Jedná se o součást velkého projektu Severočeské vodárenské společnosti financovaným z prostředků Evropské unie a Státního fondu životního prostředí. Projekt „*Rekonstrukce úpravný vod a čistírny odpadních vod a rekonstrukce a dokončení kanalizace v povodí Lužické Nisy*“ má přispět ke snížení znečištění vody, zvýšení počtu obyvatel připojených na kanalizační síť a zmodernizování čistírny odpadních vod.

V Liberci byly zahájeny práce v roce 2006 a očekávaný konec má být v srpnu 2009. Stavba se týká stok v lokalitě Zvolenské–Na Bídě, Vesec-Rochlice, Horní Růžodol, Františkov, Vratislavice nad Nisou.

Čištění odpadních vod ve městě je realizováno prostřednictvím ČOV, která má být podle projektu Severočeské vodárenské společnosti zmodernizována a plánuje se zvětšení její kapacity.

V ČOV Liberec Růžodole jsou společně čištěny odpadní vody z Liberce a Jabloncen nad Nisou. Základní kanalizační systém je navržen jako jednotný, tj. společné odvádění splaškových i dešťových vod. Kanalizační systém je v Liberci rozdělen na dvě části - povodí sběrače A odkanalizovává pravý břeh Lužické Nisy, a povodí sběrače B levý břeh. V roce 2005 bylo na veřejnou kanalizaci napojeno 86,7 % obyvatel města Liberec.

V některých okrajových částech města není kanalizace vybudována. V místech, kde není kanalizace, jsou odpadní vody předčištěny v malých domovních ČOV a poté vypuštěny do vodotečí, nebo jsou zachyceny v žumpách a poté vyváženy k likvidaci do městské ČOV. Největší problémy jsou zastaralá kanalizační síť, průsaky do půdy a směšování splaškových a balastních vod. Balastní vody a srážkové vody z jednotné kanalizace zbytečně zatěžují ČOV. V nově budovaných lokalitách se buduje již pouze oddílná kanalizace.

Zásobování energiemi

Město Liberec je zásobováno energiemi ve formě tepelné a elektrické, dále zemním plynem, pevnými palivy a propan-butanem. Tepelná energie slouží převážně k vytápění a přípravě teplé užitkové vody pro obyvatelstvo i podnikatelskou sféru a pro zásobování technologických procesů v podnikatelské sféře. Elektrická energie je spotřebována v domácnostech i podnikatelské sféře. Zemní plyn slouží většinou pro vytápění, přípravu TUV a přípravu jídel. Pevná paliva a propan-butan jsou v méně významném rozsahu zdrojem energie pro lokální vytápění a přípravu jídel především v okrajových čtvrtích města.

Shrnutí

- Město se zhoršenou kvalitou životního prostředí
- Dlouhodobý trend ve snižování znečištění ovzduší
- Trvalé překračování některých hodnot imisních limitů
- Město v lokalitě chráněných krajinných oblastí
- Vyšší četnost chráněných území
- Velký počet vodních toků na území města
- Tvorba protipovodňových plánů
- Rekonstrukce a modernizace kanalizačního systému

1.2.6. Přitažlivé město

Nejsevernější krajské město nacházející se ve Frýdlantském výběžku, je největší město Euroregionu Nisa, který tvoří tři oblasti ležící na území, kde se stýkají hranice Česka, Německa a Polska. Vznikl v roce 1991 jako první přeshraniční struktura ve střední a východní Evropě. Liberec je zároveň šesté největší město České republiky, to vše je synonymem pro město Liberec. Bohatá, dlouhá historie a vývoj zformovaly dnešní podobu Liberce jako města s bohatou nabídkou ubytovacích, pracovních, vzdělávacích kapacit včetně pestré škály kulturního, sportovního a volnočasového využití.⁷

⁷ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=26359>

Liberec je atraktivním místem jak pro podnikatele, tak pro občany i pro turisty. Přitažlivost města pro podnikatele vyplývá z:

- zavedené průmyslové výroby (jedná se o tradiční průmyslové město), dominuje zpracovatelský, strojírenský, textilní průmysl
- výhodná geografická poloha⁸
- existence Průmyslové zóny Liberec – Jih a před dokončením je Obchodně -průmyslová zóna Liberec
- dostatek vzdělávacích institucí, jedná se především o specializované SŠ a Technickou univerzitu v Liberci s potenciálem pro rozvoj výzkumné a vývojové činnosti⁹
- v návaznosti na předchozí dostatečný počet kvalifikované pracovní síly
- relativně levná pracovní síla (vztažena k ceně pracovní síly v jiných krajích ČR)¹⁰
- dobrá infrastruktura a dopravní dostupnost
- dostatek kancelářských prostor¹¹
- podnikatelská činnost je podpořena možností využít poradenské a konzultační služby Okresní hospodářské komory Liberec, která spolupracuje s agenturou Czech Trade¹², dále je možné obrátit se na Czechinvest, Regioinfo, Euroinfocentrum, Agenturu regionálního rozvoje a Regioplan
- již zavedené podnikatelské subjekty hodnotí svou současnou situaci kladně¹³
- hlavní město subdodavatelů automobilového průmyslu

Široké nepodnikatelské veřejnosti město nabízí neméně možností:

- kvalitní bytový fond, který se neustále rozrůstá, s dobrou občanskou vybaveností v okolí, výstavba nových bytů a domů je podporována Městským fondem rozvoje bydlení Statutárního města Liberec
- relativně nízká nezaměstnanost, která se snižuje
- dobrá nabídka pracovních míst plynoucí z příchodů investorů do průmyslových zón a obchodních center podpořena tradicí průmyslové výroby¹⁴
- výborná dopravní dostupnost ze všech směrů, dobře fungující příměstská a městská doprava
- pestrá škála možností jak trávit volný čas, bohatá nabídka kulturních, sportovních a společenských akcí pro všechny věkové a zájmové skupiny¹⁵

⁸ Profil Liberce 2007, s. 17

⁹ Profil Liberec 2007, s. 17

¹⁰ Profil Liberec 2007, s. 11

¹¹ Profil Liberec 2007, s. 17

¹² <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=26359>

¹³ http://www.liberec.cz/files/25746/1913-Pr_zkum_podnikatelsk_ho_prost_ed__2006.pdf

¹⁴ Profil Liberce, s. 17

¹⁵ Profil Liberce s. 38

- dobrá kvalita sociálních služeb a dostupná zdravotní péče zajištěna nejen krajskou nemocnicí¹⁶
- dostačující počet předškolních zařízení pro děti včetně stejně dostatečné nabídky zajištění volnočasových aktivit
- mnoho středních škol a učilišť nabízejících obory, ve kterých absolventi najdou po ukončení vzdělání uplatnění
- možnost vysokoškolského studia na Technické univerzitě Liberec a ostatních vysokých školách, a po studiích vysoká šance uplatnění se v oboru.¹⁷

Veřejná prostranství a městská zeleň

Veřejným prostranstvím se rozumí veškerá náměstí, ulice, tržiště, chodníky, městská zeleň, parky a další prostory, které bezplatně slouží k užívání veřejnosti. Liberec má vzhledem ke své velikosti těchto prostor vysoký počet.

Městská zeleň plní funkci jednak odpočinkovou a jednak tvoří přirozené propojení mezi obytnými, obchodními a průmyslovými částmi města. Liberecká městská zeleň je tvořena parky, zelení na sídlištích, zahradami, stromořadími, příměstskými kvalitními lesy, a doprovodnou zelení okolo komunikací a potoků.¹⁸ Plní funkci jednak odpočinkovou a jednak tvoří přirozené propojení mezi obytnými, obchodními a průmyslovými částmi města.

Z celkové rozlohy města téměř 40% tvoří lesní plochy, ačkoli všechny lesní plochy nejsou zalesněné a výhledově se zalesněnost bude snižovat úměrně tlaku na rozvoj rekreačních a lyžařských kapacit.¹⁹

Pro nejstarší **městské zahrady** jsou typické rododendrony, které dekorují své okolí mnoha barvami od bílé, přes různé odstíny oranžové, fialové, růžové až po červené. K vidění jsou zejména ve vilových čtvrtích od lázní až po Lidové sady. Jsou doslova historickým skvostem, neboť nejstarším je okolo sta let.²⁰

Co se **městských parků** týká, jejich celkový počet čítá přes 80 parkově upravovaných ploch o celkové rozloze 22 ha. Je kladen důraz na důležitost těchto ploch jako součásti města, neboť významně zpříjemňují bydlení.²¹ Zlepšují celkové klima města, jsou místem odpočinku a procházek nejen pro rodiny s dětmi a neopomenutelnou funkcí městské zeleně je, že zkvalitňuje ovzduší, je schopna zachytávat nečistoty a hluk, rozšiřováním městské zeleně dochází k růstu biodiverzity. Významná je také funkce estetická a kulturní a schopnost pozitivně ovlivňovat obyvatele města. Je obecně známo, že lidé žijící v blízkosti přírody jsou více vyrovnaní a méně podráždění. V centru města se nachází Harcovská přehrada, která je projektem města s názvem Zelené srdce. Připravuje se postupná revitalizace, např. úprava lesních cest pro návštěvníky v rámci Programu rozvoje venkova.

¹⁶ Profil Liberce, s. 31

¹⁷ Profil Liberce, s. 35

¹⁸ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=5601>

¹⁹ Profil Liberce 2007, s. 40

²⁰ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=5601>

²¹ Profil Liberce 2007, s. 40

Liberec však dosud **nemá centrální park**, který by svou velikostí korespondoval s rozlohou města, počtem obyvatel a plánovaným rozšiřováním a modernizací města. Aktuálně má město ve své správě 168 ha veřejné zeleně, záměrem je účelně zvětšovat plochy veřejné zeleně včetně zeleně okolo vodních toků (město má pod svou správou 16 km drobných vodních toků) a jiných vodních či zamokřených ploch, které bývají často domovem mnoha chráněných a ohrožených živočichů jako jsou např. obojživelníci.²²

Plochy městské zeleně jsou pravidelně upravovány. Každý rok se provádí jarní úklid a hrabání neodklizeného spadaneho listí, v létě se v potřebných intervalech seče a na podzim se údržba koncentruje na hrabání listí. Po celou sezonu se upravují záhony, dětské koutky a pískoviště. Zmlazování a průklest keřů, kácení a řezání stromů a křovin se uskutečňuje v zimním období. V závislosti na typu rostliny, keře či stromu se provádí výsadba nových porostů. Do kategorie úpravy a obhospodařování městské zeleni náleží také likvidace nežádoucích, tzv. invazivních rostlin, např. bolševník obrovský, křídlatky. Město zvolilo postupnou chemickou likvidaci.²³

Záměrem města je budování a rozšiřování veřejné zeleně, městských parků (revitalizace stávajících a budování nových), odpočinkových ploch a rekreačních parků, dětských hřišť a sportovních ploch s prioritou započítí u nových sídlišť a s postupným přecházením do ostatních nejen obytných ploch města. Přičemž již mnohé ze zmíněného bylo realizováno. Ve městě nedávno byla započata celková rekonstrukční úprava centra a v souladu s těmito úpravami jsou zároveň vytvářeny či rekonstruovány nové parkové plochy, aleje a jiné okrasné keřovité a květinové prvky. Konkrétně byla vytvořena alej lip v ulici Jánské či alej platanů na třídě 1. máje, dále byla nově upravena parková plocha na Rybníčku včetně laviček, na místě bývalého letního kina je taktéž zrekonstruován park. Soukenné náměstí v centru je ozvláštňeno tzv. stromovými mísami. Navíc drtivá většina nové postavených obytných komplexů je situována na okraj města, tudíž na ně mnohdy navazují příměstské lesy. Vznikají tak novodobá sídliště, která se význačně liší od typických sídlišť stavěných od 60. let minulého století, neboť je kladen důraz na rozmanitou výsadbu stromů a okrasných květin s návazností na příměstské lesy a lesoparky.²⁴ V rámci celkové úpravy města bylo v roce 2004 zrekonstruované dětské hřiště v Půlpánově ulici. Nově nainstalované dětské hřiště splňuje podmínky stanovené evropskými normami pro bezpečnost dětského hřiště, jako např. dopadová plocha, která zmírňuje pády dětí. Hřiště je dovybaveno lavičkami a informačními cedulemi a oploceno dřevem. Obdobně je zregenerováno dětské hřiště v Jabloňové ulici.²⁵

Kultura a volný čas

Občané vedle pracovních a studijních příležitostí téměř stejnou váhu přikládají možnostem kulturního, zábavního a relaxačního zázemí. Široká nabídka kulturního vyžití a volnočasových aktivit je tedy jistě velkou devizou každého města. Celá oblast Liberecka se dle počtu kulturních zařízení a památek řadí na přední příčky v republice.

²² Profil Liberce 2007, s. 40

²³ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=5601>

²⁴ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=5601>

²⁵ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=10516&preview=yes>

První zmínky o městě Liberec pocházejí z poloviny 14. století.²⁶ Časem se stalo nejdůležitějším městem regionu, čemuž odpovídaly budovy stavěné v té době, které mají dnes většinou novorenesanční charakter (zámek, radnice, divadlo). Původní historická zástavba, která již byla značně narušena třicetiletou válkou, byla nahrazena během velkého rozmachu města ve 2. polovině 19. století, přesto je možné na území města navštívit cca 116 kulturních nemovitých památek. V roce 1992 bylo centrum města zařazeno na seznam městských památkových zón.

Mezi význačné památky se řadí zámek, který bohužel není v současné době přístupný pro veřejnost²⁷, radnice, meteorologický sloup, Hotel Praha na Benešově náměstí, krematorium na Perštýně, divadlo, kostely (Božího srdce páně, Máří Magdalény, Navštívení Panny Marie, Sv. Jana Křtitele, aj.), lázně (zpřístupněny 1902). Stejně jako zámek nejsou lázně otevřeny, objekt patří městu a v současnosti prochází rozsáhlou rekonstrukcí.

Za zmínku jistě také stojí **architektura** města. Centrum je tvořeno neorenesančními domy, na náměstí Českých Bratří jsou domy vystavěny v klasicistním stylu, nelze opomenout ani funkcionalistické stavby jako je obchodní dům Brouk a Babka, palác Baťa, Štrossova vila na Husově ulici. Architektonicky významnými stavbami jsou Liebiegova vila z konce 19. století, stavba Liberecké výšiny na úpatí Jizerských hor, na kterou bylo použito zdivo z norimberských středověkých domů. Na počátku minulého století bylo postaveno Liebiegovo městečko, kde byli ubytováni dělníci místní textilky, prakticky beze změn je zachováno dodnes. Mezi architektonické skvosty se také právem řadí secesní vily podél Masarykovy třídy nebo Valdštejnské domy, což jsou nejstarší zachovalé domy města.²⁸ Jedná se o stavby měšťanských domů, které byly kdysi rozestavěny po celém městě. Poslední „kousky“ jsou dochovány jen díky patronátu Střední průmyslové školy, která s Valdštejnskými domy sousedí.²⁹ Co se moderního stavitelství týká (koncentruje se do dolního centra města), stojí za zmínku stavba Palác Centrum ve tvaru lodi s futuristickou fontánou, Palác Syner v Rumunské ulici. V horní části středu města je novostavba se synagogou Krajské vědecké knihovny. Od roku 2005 slouží nejen sportovním účelům multifunkční Tipsport Arena.³⁰

Dominantou města a celého Libereckého kraje vůbec je národní kulturní památka **Ještěd** (1012 m), který je v současné době na čekací listině zápisu mezi památky UNESCO.³¹ Na Ještědu se nachází televizní vysílač a horský hotel nesoucí stejné jméno. Při stavbě byly využity nové stavební postupy a autor tohoto díla architekt Karel Hubáček byl za své dílo oceněn Perretovou cenou.

²⁶ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=26359>

²⁷ <http://www.infolbc.cz/cz/liberec/atraktiv1.html>

²⁸ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=26359>

²⁹ <http://www.infolbc.cz/cz/liberec/kulpam1.html>

³⁰ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=26359>

³¹ Profil Liberce 2007, s. 37

Novorenesanční radnice města byla postavena v letech 1888 až 1893. Je obdivována nejen pro své zdobené fasády, vzácné vitráže, ale i pro krásnou a reprezentativní síň, která je připomínkou dokonalé a přesné řemeslné práce.³²

Divadlo F. X. Šaldy nacházející se na náměstí Dr. Edvarda Beneše je postaveno v novorenesančním slohu, čelní část divadla je zdobena štukovou výzdobou, která je obklopena alegorickými sochami. Vchod divadla je doplněn sousoším – Umění držící pochodeň a bůh Apollo, jenž je obklopený postavami géníů na delfínech, průčelí je dotvářeno

pískovcovými sochami. Uvnitř je divadlo bohatě sochařsky a malířsky vyzdobeno. Základní kámen byl položen 6. září 1881 a první představení bylo uvedeno 29. září 1883. Na území města má čtyři divadelní scény a 3 stálé soubory, a to činoherní, operní a baletní. Od roku 1989 funguje scéna Šaldova divadla **Malé divadlo**, které se zaměřuje na netradiční pojetí inscenací. Další scénou je **Naivní divadlo**. Svou činnost zaměřuje zejména na dětské diváky, od roku 1949 pro ně připravuje loutková představení a je také pořadatelem festivalu Mateřinka.³³ Na pořádání komorních klubových pořadů je zaměřeno **Experimentální studio**.

Liberečtí i lidé z širšího okolí mohou využít služeb **Krajské vědecké knihovny**, která ve svém fondu má neuvěřitelný milión svazků ve více jak 10 jazycích a každý rok přibude cca 24 000 nových. Čtenáři, kterých je bezmála 19 000, si vedle knih všeho druhu mohou také zapůjčit sbírky norem, hudebniny, mapy a prostřednictvím knihovnické on-line databáze dohledávat potřebné informace. Ročně knihovna a její pobočky vyřídí v průměru 680 000 výpůjček.³⁴ Samozřejmostí je, že část knihovny je věnována potřebám dětských čtenářů. Součástí je také studovna a

hudební kabinet. Knihovna se také zaměřuje na vzdělávání a rozšiřování kulturních možností občanů, zájemcům zajišťuje počítačové kurzy a pořádá nespočet kulturních akce jako jsou výstavy či veletrh dětské knihy.

Kina Varšava a Lípa vedle nejnovějších komerčních filmových titulů promítají také filmy nezávislé. Liberec je také jedním z měst, které hostí filmový festival Febiofest.

Další možnosti kulturního využití zabezpečuje **Kulturní a společenské centrum Lidové sady** a **Dům kultury**, kde se konají po celý rok koncerty, společenské akce, plesy, výstavy, veletrhy, semináře, školení, prezentace, svatební hostiny, bankety, rauty, večírky a významné oslavy.

Nejznámějším **pěveckým souborem** Liberce je dětský soubor **Severáček**, další dětské sbory Reneta, Carola a Aries. Vedle nich zde ještě působí řada pěveckých souborů ženských,

³² <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=26359>

³³ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=26359>

³⁴ http://www.kvkli.cz/_data/soubory/vyrocní-zpravy/cz/plnení_2006.doc

mužských a smíšených jako je Liberecký pěvecký sbor Ještěd, smíšený pěvecký sbor Kvintus, liberecké vokální sdružení Rosex. Z místních **hudebních skupin** stojí jistě za zmínku Těla, Jarret, Modrotisk, Krucipůsk a Hush. Milovníci klasičtějšího hudebního ztvárnění si přijdou také na své. V Liberci působí **Cimbálová muzika Bohuslava Eliáše** nebo Dušana Kotlára, Taneční orchestr Ladislava Bareše, Taneční orchestr Luboše Ottla či Taneční orchestr Vladimíra Jánského. Velmi úspěšně město reprezentuje, a to jak v ČR tak i v zahraničí, **taneční škola** manželů Koškových. V oblasti disco tanců působí pak taneční skupina TAKT. Tradičnímu lidovému tanci a zpěvu z Podještědí, Pojizeří a Podkrkonoší se věnuje **folklórní soubor Jizera**.

Severočeské muzeum nabízí veřejnosti stálou expozice Evropské užité umění od starověku do současnosti, Příroda, Archeologie, Historie regionu a Umělecký plakát.

V **Oblastní galerii** lze shlédnout stálou sbírku nizozemského malířství 16. – 18. století, francouzskou krajinomalbu 19. století a české umění 20. století.³⁵

Liberecká zoo byla vybudována v roce 1919 a je nejstarší zoologickou zahradou v ČR. Nejznámějšími chovanými zvířaty jsou bílí tygři, a pouze v Liberci je možno shlédnout takina čínského či kočkodana zeleného. Je zde také nejucelenější chov dravých ptáků v Evropě. K Zoo patří i Centrum pro zvířata v nouzi – Bobík a Městské středisko ekologické výchovy – Divizna. Od roku 2007 se Zoo Liberec spolupracují dobrovolníci, kteří pomáhají především v sezóně při poskytování informací a také při akcích pořádaných pro veřejnost.

Milovníci květin a nejen ti mohou navštívit nejmodernější **botanickou zahradu** v republice. Liberecká botanická zahrada byla veřejnosti otevřena v roce 1895. K vidění je pavilón Pravěk, kde se návštěvníci mohou seznámit s prehistorickými rostlinami, dále pavilony s orchiděmi, kaméliemi, bonsajemi a masožravými rostlinami. Součástí zahrady je také „vodní svět“, v akváriích jsou žraloci, rejnoci, běžnější skalárky a neonky. V létě jistě stojí za zhlédnutí venkovní rosárium a alpinum s květenou severních Čech.

K nejnovějším atrakcím typickým pro současnou dobu náleží centrum rodinné zábavy a odpočinku – **Centrum Babylon**. Komplex Babylon vznikl na místě bývalé továrny a je složen z několika lákavých atrakcí. Na děti je zaměřen aquapark s bazény a chrlíči, lunapark či IQ park, kde si děti mohou prohlédnout např. modely lidského těla, řešit hlavolamy, hádanky, atp. Pro jejich rodiče jsou pak připraveny restaurace veškerého druhu, obchody, wellness programy, bowling, casino a je zde možnost se také ubytovat v místním hotelu.³⁶ Hotel Centra Babylon má lůžkovou kapacitu více než 1000 lůžek a jedná se tak o největší hotel v ČR mimo území hl. města Prahy. Je zde dobré kongresové zázemí s 8 kongresovými sály. Centrum Babylon může sloužit v případě nepřízně počasí jako alternativní program pro rodiny, pro turisty apod. Více informací lze nalézt na webu www.babylonliberec.cz.

³⁵ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=26359>

³⁶ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=26359>

Široké možnosti kulturního a volnočasového vyžití je možné ještě doplnit možnostmi navštívit přírodní amfiteátr, Muzeum historických vozidel, letní festival profesionálních loutkových divadel Mateřinka, festival „Nisa-řeka, která nás spojuje“, jehož se zúčastňují obce na řece Nise. Významné jsou i některé výstavy a veletrhy (Veletrh dětské knihy, Dům a zahrada, Dům a bydlení, Nisa schola), oblíbené jsou Oslavy Ještědu. Před velikonoce a vánoce se v centru města konají tradiční trhy.³⁷

Souhrnné informace o veškerých kulturních akcích, včetně uceleného profilu města, možnosti navštívení kulturních památek s kontakty na užitečné instituce a úřady poskytuje přehledný web Městského informačního centra Liberec na náměstí Dr. E. Beneše, Webové stránky informačního centra www.infolbc.cz je dokonce možné přepnout do osmi jazyků. Je zde možnost posezení, získání propagačních materiálů o městě, v provozu je non-stop infobox u vchodu. Občané města a především turisté ocení také zpracování možností města, co se dopravy, ubytování a služeb obecně, týká. Pro ty, co nechtějí hledat, je možné si vygenerovat jedním kliknutím na odkaz „Aktuality“ aktuální program veškerých akcí. Městské informační centrum poskytuje také tipy na výlety do okolí a vítaným usnadněním je přímý odkaz na webové stránky <http://vstupenka.liberec.cz/>, kde je možné si zarezervovat a zakoupit vstupenky do Šaldova divadla, kina, Centra Babylon či na jiné pořádané akce.³⁸

Město Liberec nabízí široké možnosti kulturního a relaxačního, volnočasového vyžití, a to od historických památek přes divadla, galerie, zoologické a botanické zahrady, výstavy, veletrhy, kina a sportovní a koncertní události konče. Tyto možnosti jsou podpořeny kvalitní dopravní dostupností a nabídkou adekvátních služeb ve formě restauračních, ubytovacích zařízení všech cenových kategorií. Na druhé straně je však alarmující stav některých budov, který by mohl jejich další existenci ohrozit. Jedná se zejména o budovu lázní, kostel Máří Magdalény a domy na náměstí Českých Bratří. Dvě liberecká kina Lípa a Varšava potřebují zrekonstruovat, a navíc jsou ohrožena možnou výstavbou multikin. Nevýhodou Liberce je, že nemá lépe zpracované nabídky produktů, které by byly „šité na míru“ užším cílovým skupinám. V neposlední řadě celorepublikovým problémem je špatný stav dodržování hygienických norem, předražování služeb a boj s kapesními zloději.³⁹

Sportovní zařízení

Město Liberec skýtá mnoho příležitostí, jak aktivně trávit volný čas, tj. především sportovní vyžití ve volném čase. Vedle vybudovaného zázemí sportovišť má město také svou polohou skvělé předpoklady ke sportování všeho druhu.

Svahy Ještědu, lesy Jizerských hor jsou ideální pro zimní sporty (lyžování), pěší turistiku, cykloturistiku na rekreační i závodní úrovni. Navíc v Liberci je vybudován Sportovní areál Ještěd a centrum aktivního odpočinku Babylon (viz kapitola Kultura a volný čas) a mnohé další sportovní zařízení využitelné v kteroukoliv roční dobu a pro jakoukoliv věkovou skupinu obyvatelstva. Sportovní fanoušky jistě potěší, že ve městě působí i mnohé sportovní kluby hrající na vrcholové úrovni.

Milovníky **pěší turistiky** jistě upoutá velké množství přírodních rezervací a památek (více kapitola Cestovní ruch). Stejně tak pro cyklistické nadšence jsou upraveny **cyklostezky** a další cyklistické trasy jsou v procesu příprav a realizace.

³⁷ Profil Liberce 2007, s. 36

³⁸ www.infolbc.cz

³⁹ Profil Liberce 2007, s. 38

V rámci čtyřhvězdičkového **Sportovního areálu Ještěd** je k dispozici lyžařům a snowboardistům cca 9 km sjezdovek ve všech formách obtížnosti, které jsou v době sezóny permanentně zasněženy, součástí jsou kabinové, dvou a čtyř sedačkové lanovky a sedm vleků⁴⁰ Existuje možnost zapůjčení lyží, zaplacení si instruktora lyžování a možnost ubytování přímo v areálu. Dokladem, že ski areál Ještěd je na vysoké úrovni, je fakt, že se v něm pravidelně konají lyžařské a skokanské soutěže národní i nadnárodní povahy, v roce 2009 společně s Rekreačním areálem Vesec bude hostitelem mistrovství světa v klasickém lyžování. Zajímavostí je, že dostupnost areálu je umožněna tramvajovou linkou, samozřejmě je velmi dobré silniční spojení s okolím, Prahou a Německem.⁴¹ Nadšenci běžeckého lyžování uvítají Rekreační areál Vesec situovaný v blízkosti centra města, součástí je bezplatné parkoviště a zpřístupněn bývá i ve večerních hodinách díky umělému osvětlení.⁴²

Výčtu mnoha dalších relaxačně sportovních zařízení vévodí multifunkční **Tipsport Arena** s kapacitou 7250 diváků a rychle přizpůsobivou ledovou plochou na odlišné typy povrchu sportoviště. Byla postavena na území předchozího areálu. Je domovským stadionem extraligového hokejového klubu a basketbalového klubu, pořádají se zde turnaje v tenise, basketbalu, volejbalu, házené, florbalu, futsalu, krasobruslení, boxu, střelbě, atletice aj. Kromě toho hostí i četné kulturní a společenské akce jako jsou koncerty

(kapacita až 9000 osob), výstavy a veletrhy, kongresy a konference, podnikové akce, semináře, plesy, bankety a rauty, show.⁴³ Součástí komplexu je multifunkční areál složený ze sportoviště, hotelu, barů a restaurací, drah na bowling, střelnic, nově kryocentra, prostor na ricochet, badminton, tenis a stolní tenis.⁴⁴ V blízkosti Tipsport Arény se nachází stadion vhodný pro baseball, softball, americký fotbal, atletické odhodiště, uměle zatravněné fotbalové hřiště s adekvátně vybaveným zázemím posilovny pro sportovní oddíly.⁴⁵ Nedaleko Tipsport arény je situován indoor areál se sály uzpůsobenými pro aerobic, judo a jiné bojové sporty, dále gymnastický sál, kuželna, hala na stolní tenis a střelnice. Arena během své relativně krátké historie byla hostitelkou několika významných sportovních akcí, např. tenisový Davis Cup a Fed Cup a některá utkání české hokejové reprezentace v rámci Euro Hockey Tour.⁴⁶

Hojně navštěvovaný je také **Plavecký bazén** na Tržním náměstí, vedle možnosti zaplavat si je zde také příležitost využít sportovních služeb jako je spinning a wellness programy. Zájemci si mohou zakoupit permanentky na aquaerobik, step aerobic, plavání pro těhotné, kojence

⁴⁰ Profil Liberce, s. 37

⁴¹ <http://www.jested.liberec.cz/index.php?M=001.001.001.&lang=1>

⁴² <http://www.jested.liberec.cz/index.php?M=001.001.002.&lang=1>

⁴³ <http://www.tipsportarena.cz/tipsport-arena/vyuziti-areny.php?id=3>

⁴⁴ <http://www.tipsportarena.cz/tipsport-arena/vyuziti-areny.php?id=3>

⁴⁵ Profil Liberce 2007, s. 37

⁴⁶ Profil Liberce 2007, s. 37

a batolata, lekce bodyform (zpevnění těla), jógu pro těhotné a děti, zdravotní cvičení, powerjógu a pilates.⁴⁷

Tělovýchovná jednota Lokomotiva Liberec je vlastníkem sportovního areálu v centru Liberce, má cca 1 400 členů a několik oddílů. Zastřešuje jednak profesionální sportovce a vrcholné sportovní akce a jednak poskytuje prostor především dětem a mládeži k účelnému trávení volného času, neboť pravidelně nabírá do svých řad mladé sportovní talenty. Prostory jednoty čítají tři tělocvičny, tři hřiště, klubovnu, ubytovnu, spinfit, restauraci.⁴⁸

Vyznavači pasivního sportu si také přijdou na své. Liberecký fotbalový klub **FC Slovan Liberec** hraje I. ligu a hokejový tým **HC Bílí tygři Liberec** hokejovou extraligu, basketbalový tým **BK Kondoři Liberec** je účastníkem Mattoni NBL.⁴⁹ Volejbal zaštiťuje klub **Dukla-Liberec**.

Další neméně významné sportovní vyžití nabízí také sokolovna pro sálové sporty, fotbalový stadion U Nisy, plochodrážní stadion ve Starých Pavlovicích, sportovní areál se dvěma sportovními halami Technické univerzity v Harcově, nespočet tenisových kurtů po celém území města, přehrada Harcov.⁵⁰ V Liberci je velmi dobré golfové zázemí - golfové hřiště v Machníně, Golfcentrum na Masarykově ulici. Do území města Liberce zasahuje i Ypsilon Golf Resort Liberec, které bylo oceněno titulem „Hřiště roku“ čtenářské ankety časopisu Golf Digest za rok 2006 i rok 2007.

V létě příznivci **koupání a opalování** si mohou vybrat ze dvou otevřených umělých koupališť (Vápenka a Sluníčko) nebo mohou navštívit přírodní koupaliště, kterých je v Liberci a blízkém okolí 11, např. již zmíněná přehrada Harcov (technická památka z období secese), Lázeňský rybník v Kundraticích, přehrada Fojtka v Mníšku a mnohé jiné.⁵¹

Cestovní ruch

Cestovní ruch je nesmírně důležitou složkou rozvoje každého regionu či města. Turisté znamenají příliv finančních prostředků do místního rozpočtu, s rozvojem cestovního ruchu se rozvíjí podnikání, klesá nezaměstnanost, narůstá počet ubytovacích, stravovacích kapacit a doplňkových služeb, roste tlak na zkvalitňování poskytovaných služeb v důsledku konkurenčních tlaků. Navíc prosperující region je vždy více přitažlivý pro potenciální investory. V celkovém výsledku má tedy cestovní ruch veskrze pozitivní dopad na zkvalitnění života daného regionu.

Liberec je ideálním místem pro kulturně i aktivně prožitý odpočinek, poznávání a dovolenou. Svou geografickou polohou v kotlině mezi Jizerskými horami a Ještědským hřebenem je vhodným místem relaxačně sportovních aktivit pro turisty, kteří rádi praktikují pěší turistiku, cykloturistiku, v zimě rádi lyžují, mají rádi pobyt v přírodě. Liberec má snahu stát se velmi komfortním zimním střediskem. Sportovní zázemí města umožňuje provozovat téměř bez výjimky jakýkoliv sport včetně těch méně tradičních a adrenalinových. Na druhé straně na turisty, kteří upřednostňují spíše poznávací a kulturní dovolené, čeká ve městě a jeho okolí nespočet kulturně historických památek včetně divadel muzeí, galerií, atd. Mezi příležitostmi,

⁴⁷ <http://www.bazen-info.cz/index.php?id=wellness>

⁴⁸ <http://www.tj-loko-liberec.cz/index.php>

⁴⁹ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=26359>

⁵⁰ Profil Liberce, s. 37

⁵¹ <http://www.infolbc.cz/cz/sezona/koupani.html>

kteří se městu v rámci turistického ruchu nabízí je také kongresová turistika. V poslední době tolik oblíbené wellness programy je rovněž možné strávit v tomto krásném městě. Podrobný výčet památek je uveden v příloze na konci tohoto dokumentu.

Zvláštní pozornost si zaslouží příroda na Liberecku, která sama o sobě je pro mnohé návštěvníky města, resp. kraje, velkým lákadlem. Je rozmanitá co do množství ekosystémů, různých typů chráněných území a přírodních památek, nachází se zde také zoologická a botanická zahrada. Na území Libereckého kraje se rozprostírá 5 chráněných krajinných oblastí (České středohoří, Jizerské hory, Lužické hory, Český ráj, Kokořínsko), 7 národních přírodních rezervací, 8 národních přírodních památek, 36 přírodních rezervací a 60 přírodních památek.⁵²

Liberec má obrovský potenciál pro kongresovou a incentivní turistiku. Liberec disponuje všemi typy ubytovacích zařízení (stav k 30. 5. 2008), tj. hotely (17), motely (2), penziony (26), priváty (11), samostatnými objekty k pronájmu (1), ubytovnami (5) a autokempy (1).⁵³ V roce 2007 Liberec navštívilo a jeho ubytovacích kapacit využilo 709 225 osob (ve srovnání s rokem 2006 se jedná o pokles o 11,6%), z toho 29,9% (211 999 osob) byli hosté ze zahraničí.

Největší početní zastoupení dle národnosti (s výjimkou Slováků) mají Němci (56,7%), Nizozemci (11,7%), Poláci (7,4%). Z mimoevropských zemí Liberec nejčastěji navštěvují hosté z Ruska, Spojených států amerických, Japonska, Izraele a Číny⁵⁴.

V celorepublikovém srovnání Liberec zaujímá 5. místo v počtu ubytovaných hostů. Ve srovnání s rokem 2006 poklesl rovněž počet nocí (o 9,9%), které domácí (rezidenti) i zahraniční (nerezidenti) hosté strávili v ubytovacích zařízeních, absolutní číslo strávených nocí v ubytovacích kapacitách v roce 2007 je 2 530 537 nocí. Průměrně zahraniční hosté přenocovávají 3,9 nocí, domácí hosté pak 3,4 noci, celková průměrná doba přenocování návštěvníků města je 3,6 noci.

Tabulka 10: Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních Libereckého kraje v roce 2006 a 2007					
	2006		2007		Index 2007/2006
	absolutně	%	absolutně	%	
Hosté celkem	802 499	100,0	709 225	100,0	88,4
v tom:					
rezidenti	559 333	69,7	497 226	70,1	88,9
nerezidenti	243 166	30,3	211 999	29,9	87,2

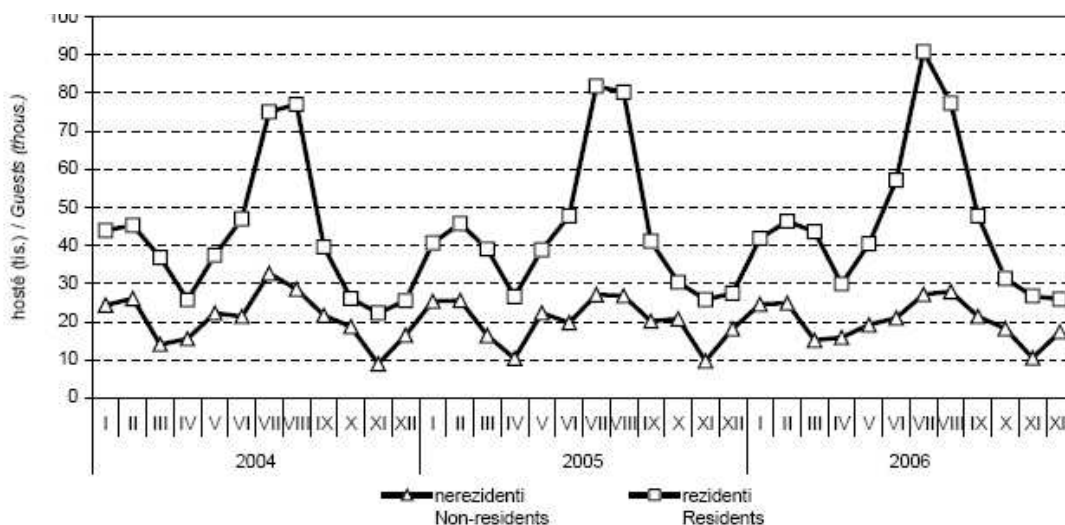
Zdroj: <http://www.liberec.czso.cz/xl/redakce.nsf/itisk/47001FFA9B>

⁵² <http://www.czso.cz/xl/edicniplan.nsf/tab/950046176A>

⁵³ http://liberec.boxinfo.cz/ubytovani/indexubytovani_cz.html

⁵⁴

[http://www.liberec.czso.cz/xl/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/22fce3b7ed25c520c1257447001ffa9b/\\$FILE/0501t2.pdf](http://www.liberec.czso.cz/xl/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/22fce3b7ed25c520c1257447001ffa9b/$FILE/0501t2.pdf)

Graf 11: Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Libereckém kraji podle měsíců

Zdroj: Statistická ročenka, s. 224

Domácí a zahraniční hosté se odlišují při výběru ubytovacího zařízení. Zahraniční hosté (86,4% z nich) upřednostňují hotely vyšší kategorie (čtyřhvězdičkové hotely), zbytek (tj. 13,6%) se ubytovalo v ostatních hotelech a penzionech. Čeští návštěvníci Liberce ve 43,1% případů zvolili pro přenocování hotely a penziony, ve 22,5% zvolili hromadná ubytovací zařízení nespecifikovaná a 15,1% preferuje kempy.⁵⁵ Průměrná cena za ubytování na osobu a noc byla k 31. 12. 2006 ve výši 298 Kč.⁵⁶

Tabulka 11: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu podle okresů k 31.12.2006

Kraj, okresy <i>Region, districts</i>	Hromadná ubytovací zařízení <i>Collective accommodation establishments</i>	Pokoje <i>Rooms</i>	Lůžka <i>Beds</i>	Místa pro stany a karavany <i>Places for tents and caravans</i>	Průměrná cena za ubytování (Kč) <i>Average price of accommodation (CZK)</i>
Liberecký kraj	917	13 483	40 668	2 768	248
Česká Lípa	150	3 152	10 034	1 348	217
Jablonec nad Nisou	306	3 345	10 510	50	242
Liberec	99	2 292	5 902	780	298
Semily	362	4 694	14 222	590	253

Zdroj: Statistická ročenka, s. 220

Stravovací možnosti Liberce jsou na dobré úrovni. Podle Městského informačního centra je v současnosti na území města 15 barů, 6 bister, 12 cukráren, 7 čajoven, 22 kaváren, 14 pivnic, 13 pizzerií, 62 restaurací, 13 restauračních zařízení s hudbou, 3 vegetariánské restaurace,

⁵⁵ <http://www.liberec.czso.cz/xl/redakce.nsf/itisk/47001FFA9B>
⁵⁶ Statistická ročenka, s. 220

10 vináren (některá stravovací zařízení jsou zařazena vícekrát, neboť mohou plnit funkci dvou a více druhů stravovacího zařízení).⁵⁷

Veškeré informace týkající se cestovního ruchu v Liberci poskytuje Městské informační centrum (viz kapitola Kultura a volný čas), infocentrum na nádraží Českých drah a na konečné tramvaje pod Ještědem.

Silnou stránkou cestovního ruchu Liberce je velmi bohatá nabídka přírodních krás, historických a kulturních památek, sportovního vyžití podpořena dostatečnou kapacitou ubytovacích, stravovacích a doplňkových služeb v relativně dobré kvalitě.⁵⁸

Dle monitoringu Českého statistického úřadu si turisté nejvíce stěžují na nečistotu v hotelích, stravovacích zařízeních a dopravních prostředcích. Dále upozorňují na nepoměr mezi cenou služeb a poskytovanou službou, personál je velmi často neochotný, někdy až nezdvořilý.⁵⁹ Značným problémem je nedostatek finančních prostředků na opravu významných památek a turistických atrakcí, které jsou mnohdy v havarijním stavu a tím pádem ohroženy zánikem.⁶⁰

Brownfields

Městská zástavba je tvořena nemovitostmi různého charakteru. Velikost, typ staveb a jejich technický stav zásadně ovlivňují charakter celého města. Významným negativním prvkem zástavby jsou nevyužitá a chátrající budovy, haly nebo prostranství dřívějších výrobních nebo obchodních firem. Jejich existence nejenže vytváří negativně dojem z lokality, ale také může dlouhodobě znehodnocovat kvalitu životního prostředí. Investoři mají obecně spíše zájem o greenfields, neboť si mohou objekt vystavět dle vlastních potřeb a požadavků. Mnohdy jsou stavby na greenfields i levnější, protože se nacházejí spíše na okrajích měst a obcí, kde je cena pozemků menší. Naopak brownfields jsou výhodnější z toho pohledu, že jsou povětšinou umístěny právě v centrech, tudíž nevzniká tlak na nárůst dopravy do okrajových částí a zároveň není likvidována zatravněná nezastavěná plocha.⁶¹

V Libereckém kraji z celkového počtu všech brownfieldů je 16% v obci Liberec, tj. 17 objektů. Přímo v katastru Liberce se nachází např. Kateřinské údolí, letní amfiteátr a bývalý areál pavilonu A – Libereckých výstavních trhů. Areál LVT je prozatím ve vlastnictví města.⁶²

Příkladem již zrealizované úpravy brownfieldu je bývalá textilní továrna Hedva, ze které, na ploše o půdorysu 30 000 m², vzniklo Centrum Babylon.

⁵⁷ <http://www.liberec.cz/pages/turista/Stravovani/seznam.htm>

⁵⁸ Profil Liberce, s. 38

⁵⁹ <http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/0207008>

⁶⁰ Profil Liberce, s. 38

⁶¹ <http://www.liberec.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/030703414>

⁶² <http://www.kraj-lbc.cz/index.php?page=3531&bfid=377>

Shrnutí

- Funkční komunikace a podpora města v rámci komunitního plánování města
- Existence komunitního plánu sociálních služeb
- Kvalitní a dostupná síť školských zařízení
- Vysoká úroveň vysokého školství
- Kvalitní a dostupná zdravotní péče zajišťována praktickými i odbornými lékaři
- Odborná lékařská péče a lůžkové kapacity v rámci Krajské nemocnice Liberec a.s.

1.2.7. Dostupnost a mobilita

Silniční doprava

Liberecký kraj leží mimo dálniční síť a výhledově se do roku 2015 se stavbou dálnice nepočítá.⁶³ Je však napojen na dálnici D11 (Praha – Hradec Králové – Turnov – Polsko) přes rychlostní silnici R10 (Praha – Mladá Boleslav – Turnov), která je napojena na rychlostní silnici R35 (státní hranice – Liberec – Turnov – Hradec Králové – Olomouc – Lipník nad Bečvou).⁶⁴ Po dostavbě trasy R35 do Hrádku nad Nisou a trasy B178 přes Polsko k německé Žitavě se Liberec přímo napojuje i na síť německých dálnic (dálnice A4 u Weißenbergu). Co se týče spojení v rámci českého území, situace také není ideální. Vázne především napojení na východní Čechy a Moravu, aktuálně se však rozšiřuje rychlostní silnice R35, která povede přes města Turnov – Jičín – Hradec Králové – Svitavy – Mohelnici a na Olomouc.⁶⁵

Na území města Liberec je 43 km silnic I. a III. třídy (silnice II. třídy nejsou vybudovány) a 757 km místních komunikací. Hlavní dopravní tepnou je čtyřpruhová silnice R35. Co se kvality silnic I. třídy týká, jejich stav je vyhovující, mnohé úseky byly nedávno opraveny a jiné jsou ve výstavbě. Úprava spočívala jednak v úpravě samotného povrchu komunikace a jednak v doplnění bezpečnostních opatření (kruhové objezdy, zpřehlednění křižovatek, semaforey, značky). V nedávné době byly uskutečněny stavby kruhových objездů a řada ulic byla zrekonstruována, jedná se především o místní komunikace, které vedou k obchodním centrům či do průmyslových zón. Přesto by místní komunikace potřebovaly významné opravy a úpravy, neboť cca 60% místních cest se nachází v havarijním stavu bez odpovídající spodní stavby. Vytížení silniční sítě v centru města je poměrně vyvážené. Výjimku tvoří komunikace

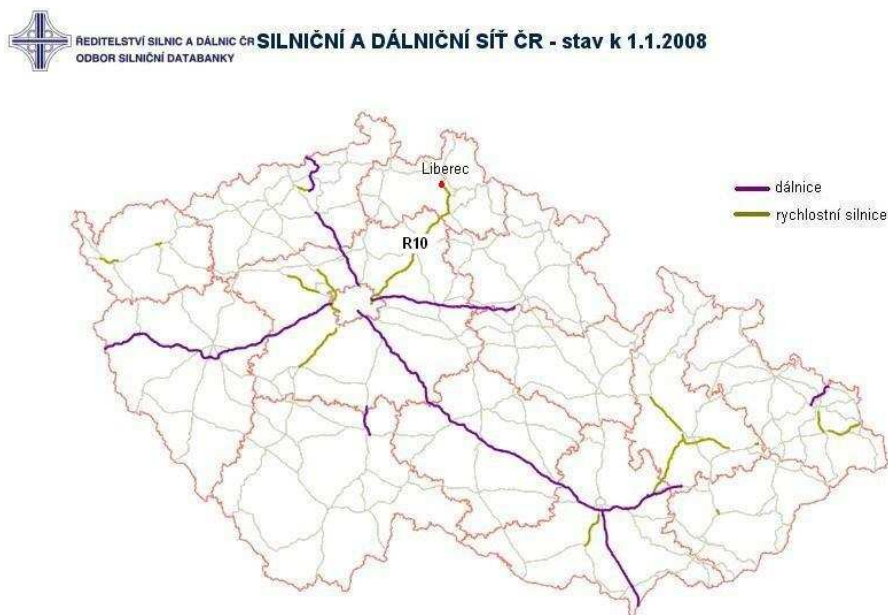
⁶³ <http://www.dalnice-silnice.cz/CZ.htm>

⁶⁴ <http://www.dalnice-silnice.cz/CZ.htm>

⁶⁵ Profil Liberce, s. 18

navazující na hlavní průtah městem (R35, R13, využívaný pro tranzitní dopravu i pro propojení mezi jednotlivými částmi města), kde je intenzita provozu vyšší. V současné době se plánuje městský okruh, který by významně zlepšil dopravní situaci ve městě, a v souvislosti s Mistrovstvím světa v klasickém lyžování 2009 je budována nová komunikace k Rekreačnímu areálu ve Vesci.⁶⁶

Obrázek č. 8: Silniční a dálniční síť

Zdroj: http://www.rsd.cz/doprava/silnicni_sit/start.htm

Železniční doprava

Vzhledem k poloze Liberce (hornatá krajina) neprochází daným regionem žádný železniční koridor, který by umožňoval silniční dopravě konkurenceschopnou a rychlou dopravu osob i nákladu. V dálkové a rychlostní přepravě se tedy neuplatňuje, navíc postrádá i konkurenceschopnost cenovou. Přesto má tento druh přepravy svůj význam, zejména pro obyvatele Liberce a okolních obcí, kteří dojíždí za prací či do školy. Celostátní význam mají tratě Liberec – Turnov – Jaroměř – Pardubice, Liberec – Hrádek nad Nisou – Žitava (Německo) – Rybníště, Liberec – Česká Lípa a Liberec – Frýdlant v Čechách – Černousy – Zawidów (Polsko). Regionální význam mají tratě Liberec – Jablonec nad Nisou – Tanvald – Železný Brod. Spojení do zbylých částí republiky, tj. směrem na Brno, Ostravu (přes Pardubice), je relativně dobré. Vážně však spojení na Prahu a Karlovy Vary, doba cesty vzhledem k vzdálenosti je neúměrně dlouhá.⁶⁷ Tento nevyhovující stav by se měl zlepšit okolo roku 2020, kdy je naplánována stavba tzv. 5. železničního koridoru. Doba cesty mezi Libercem a Prahou se zkrátí na cca 90 min, hlavní překážkou realizace je vedle finančních prostředků obtížnost úseku Liberec – Turnov, kde bude zapotřebí vybudovat několik tunelů.⁶⁸

⁶⁶ Profil Liberce, s. 19, 20

⁶⁷ Profil Liberce, s. 18

⁶⁸ <http://www.k-report.net/koridory/dalsi4.htm>

Zlepšit je třeba také tristní stav odbavovacích budov, vybudovat moderní ČD centra, zmodernizovat vlakové depo a signalizační zařízení, které viditelně zaostávají za evropským standardem.

Městská hromadná doprava

Liberecká městská hromadná doprava se skládá ze systému autobusových a tramvajových linek provozovaných Dopravním podnikem města Liberce. Centrálním místem se stal terminál MHD ve Fügnerové ulici. Liberec začal provozovat vlastní **tramvajovou dopravu**, která dnes

tvoří základní způsob přepravy městskou hromadnou dopravou, v roce 1897 v úseku od vlakového nádraží k dnešní ZOO. Liberec má dvě tramvajové tratě: trasu mezi Horním Hanychovem a Lidovými sady, tzv. městskou tramvajovou trať, stavěnou původně s rozchodem 1000 mm, od roku 2005 zrekonstruovanou na standardní rozchod 1435 mm a meziměstskou tramvajovou trať mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou. Kdysi existující trať do Rochlice a Růžodolu byla zrušena v roce 1960.

Meziměstská tramvajová trať bude nejspíše přerozchodována jen v úseku z Liberce do Vratislavic a dál bude vedena po souběžné železniční trati. Uvažuje se o hybridních vozidlech lehké železnice, která by v budoucnu v rámci projektu Regiotram Nisa měla spojit i další města Euroregionu Nisa, např. Žitavu, Jelenie Góru, Tanvald, Harrachov či Železný Brod.

K rozšiřování tramvajových tratí nyní dále dochází prostřednictvím výstavby nové tramvajové trati do sídliště Rochlice (ve standardním rozchodu). Realizace tohoto projektu je plánována do roku 2013.

Doplňujícím ne však méně významným způsobem přepravy v rámci MHD je **doprava autobusová**, která je vedena z centra směrem k jednotlivým okrajovým částem města včetně průmyslových zón. Dopravní podnik provedl v poslední době významné změny a další jsou v plánu. Jednak se kontinuálně obnovuje vozový tramvajový i autobusový park, zavádí se nízkopodlažní dopravní prostředky (autobusy i tramvaje), a jednak byl zaveden systém čipových karet, který nahrazuje klasické papírové jízdenky a předplacené kupóny.⁶⁹ Ceny jízdného byly dříve stinnou stránkou liberecké městské dopravy. Jízdné bylo totiž nejdražší v republice.

Tabulka 12: Základní charakteristiky systému MHD (stav k 31.12.2005):

délka tramvajových linek	34 km
délka autobusových linek	309 km
počet tramvajových linek	4
počet autobusových linek	30
počet vozidel – tramvaj	62
počet vozidel – autobus	78
počet přepravených v MHD roce 2005:	30 817 tis. osob
- tramvajová doprava	11 402 tis. osob (37 %)
- autobusová doprava	19 415 tis. osob (63 %)

Zdroj: Profil Liberce, s. 22

Liberecký kraj připravuje rozšíření integrovaného dopravního systému, do kterého spadá také plán regionálních tramvají tzv. Regiotram Nisa (RTN). Program byl započat rekonstrukcí meziměstské tramvajové trati mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou a představením

⁶⁹ Profil Liberce, s. 22

integrovaného dopravního systému. Je nastaven tak, aby se struktura tramvajové dopravy sjednotila se strukturou železniční a autobusová doprava byla spíše doplňkovou možností. Zavedením RTN se sníží vytiženost automobilové dopravy, cestování po Liberecku bude ekologičtější, zlepší se dostupnost center z příměstských oblastí, zpřístupní se možnost kvalitního a pohodlného spojení i za hranice země.⁷⁰

Příměstskou a dálkovou dopravu zabezpečuje ČSAD Liberec, a.s.

Letecká doprava

Aeroklub Liberec poskytuje základní a plachtařské výcviky, tandemové a propagační seskoky a vyhlídkové lety.⁷¹ Vlastníkem letiště s pozastaveným statutem veřejného mezinárodního letiště do doby rekonstrukce je však město, které ho aktuálně provozuje jako neveřejné vnitrostátní letiště. V 90. letech byl navržen plán rekonstrukce a rozšíření letiště, nicméně doposud hlavní investor nedisponuje dostatkem peněžních prostředků, tudíž práce nebyly započaty. V současné době se hledá nový strategický investor. Pro samotné obyvatele by fungující letiště nemělo příliš velkého významu, avšak pro region jako celek by byl význam letiště značný, neboť by mohlo nalákat investory. Letiště má navíc výborné dopravní napojení na Liberec a jiná města, tudíž by přicházelo v úvahu i zprovoznění menších podnikatelských letů.⁷²

Jiné způsoby dopravy

Alternativní způsoby dopravy jako je cyklistická a lanová doprava jsou především významné pro cestovní ruch.

V roce 1933 byla uvedena do provozu jedna z prvních visutých **lanových drah** na území Česka Horní Hanychov – Ještěd. Základní charakteristika: délka lanové trasy je 1188 m, překonává výškový rozdíl 401,7 m, přepravní kapacita je 35 osob, za hodinu přepraví 525 osob, maximální rychlost je 10 m/s, denní počet spojů je 18. Ročně se v kabinkách lanovky přepraví cca 250 000 osob.⁷³

Cyklistika sice funkčně netvoří podstatný podíl v celkové dopravě města, avšak její především rekreační význam, popř. okrajový význam dojezdu do zaměstnání, školy, je nezpochybnitelný. Liberec má schválený Generel cyklodopravy (2005), který navrhuje dopravní síť a další zařízení spojených s cyklistikou, dále Plán rozvoje cyklodopravy (2007) a priority rozvoje cyklodopravy (2007). Centrem města podél řeky Nisy vede 3,2km dlouhá cyklostezka postavená v roce 2000 za spolufinancování EU(Phare), stezka je součástí cyklostezky Liberec- Hrádek n/N – Žitava (Odra-Nisa).

Souhrn opatření z roku 2005 (Generel) počítá s vybudováním cyklostezek a kromě toho také se zařízením informačních systémů a půjčoven kol. Navrhovaný systém cyklotras by měl propojit střed města s jeho periferiemi, v návaznosti na tyto trasy budou vybudovány stezky, které spojí jednotlivé čtvrti po obvodu města. V návrhu se rovněž počítá s propojením tras s v okolí

⁷⁰ <http://www.regiotram-nisa.cz/cz/regiotram-nisa/>, <http://www.regiotram-nisa.cz/cz/regiotram-nisa/prinosy/>

⁷¹ <http://www.aeroklub-liberec.cz/?page=para-vycvik>

⁷² Profil Liberce, s. 23

⁷³ <http://lanovky.unas.cz/jested.htm>

nejvýznamnějšími a turisticky nejpřitažlivějšími cíly. Stezky, které propojují střed a okraje města, budou navázány na vnitro-městské trasy a vedeny na Bedřichov, Jizerské hory, Jablonec nad Nisou, Rychnov u Jablonce, Hodkovice nad Mohelkou, Český Dub, Ještěd, Křížanské sedlo, Chrastavu a Hrádek nad Nisou.⁷⁴

Na radě města byly v roce 2008 schváleny záměry vybudování cyklostezek: Liberec – Mníšek, Liberec – Jungmannova – Hanychovská, Liberec – v návaznosti na plánovanou výstavbu od Kauflandu II, Liberec – Krásná Studánka (propojení podél železniční tratě), Liberec – Hrádek nad Nisou, v další etapě Staré Pavlovice – Liberec. Pro první dvě zmíněné cyklostezky hodlá město uplatnit žádost o dotaci na Státním fondu dopravní infrastruktury pro projekty.⁷⁵

Po celém Liberecku je možné využít služeb **cyklobusů a cyklovlaků**. Během lyžařské sezóny ČSAD zajišťuje **skibusy**, které z centra města míří do Sportovního areálu Ještěd a do Bedřichova.⁷⁶

Shrnutí

- Dostupnost města po rychlostních komunikacích
- Silnice I. třídy jsou v dobrém stavu
- Špatný stav místních komunikací
- Železniční přeprava je ve srovnání se silniční přepravou spíše doplňkovou možností
- Funkční městská hromadná doprava
- Vhodné podmínky pro rozvoj cyklistické dopravy
- Prostor pro zavedené letecké přepravy

1.2.8. Správa věcí veřejných

Statutární město Liberec usiluje o trvalé zvyšování efektivnosti a otevřenosti úřadu. Magistrát se snaží o navázání komunikace a partnerské spolupráce s širokou veřejností. V rámci těchto snah se město snaží o implementaci metod zvyšování kvality výkonu veřejné správy prostřednictvím účasti v pilotních projektech na téma benchmarking nebo CAF.

⁷⁴ Profil Liberce 2007, s. 23

⁷⁵ <http://www.liberec.cz/scripts/detail.php?id=19187>

⁷⁶ Profil Liberce, s. 37

Moderní metody zvyšování kvality veřejné správy

Statutární město Liberec je zřizovatelem nebo majoritním akcionářem školských a kulturních příspěvkových organizací, které zabezpečují pro občany města široký rozsah veřejných služeb. Jedná se o organizace, které významným způsobem ovlivňují kvalitu života v Liberci, na druhé straně kladou požadavky na čerpání městského rozpočtu.

Projekt **Komplexní program rozvoje školských a kulturních příspěvkových organizací skupiny Statutárního města Liberce (KOPR)**, jehož příprava byla schválena Radou města v březnu a dubnu 2007, se proto zaměřuje na realizaci řady rozvojových aktivit v organizacích městské skupiny, které:

- zavedou systém dlouhodobého strategického řízení, které jednoznačně definuje rozsah a parametry poskytovaných veřejných služeb
- zavedou systém plánování a controllingu, který zvýší transparentnost přidělování a využívání zdrojů z městského rozpočtu a současně zvýší efektivitu činnosti jednotlivých organizací
- zvýší kompetence řídicích i výkonných pracovníků v jednotlivých organizacích a zavedou systémy jejich hodnocení a rozvoje
- vytvoří podmínky pro trvalé zlepšování kvality a efektivitu služeb cestou rozvoje procesů v organizacích
- zavedou procesy a systémy komunikace s občany s cílem získat od občanů efektivní zpětné vazby ke kvalitě veřejných služeb a zvýšit aktivní zapojení občanů do rozvoje těchto služeb
- zavedou standardní systémy sebehodnocení, které umožní monitorovat trvalý rozvoj organizací skupiny a porovnávat ho s výsledky srovnatelných organizací v rámci ČR i EU.

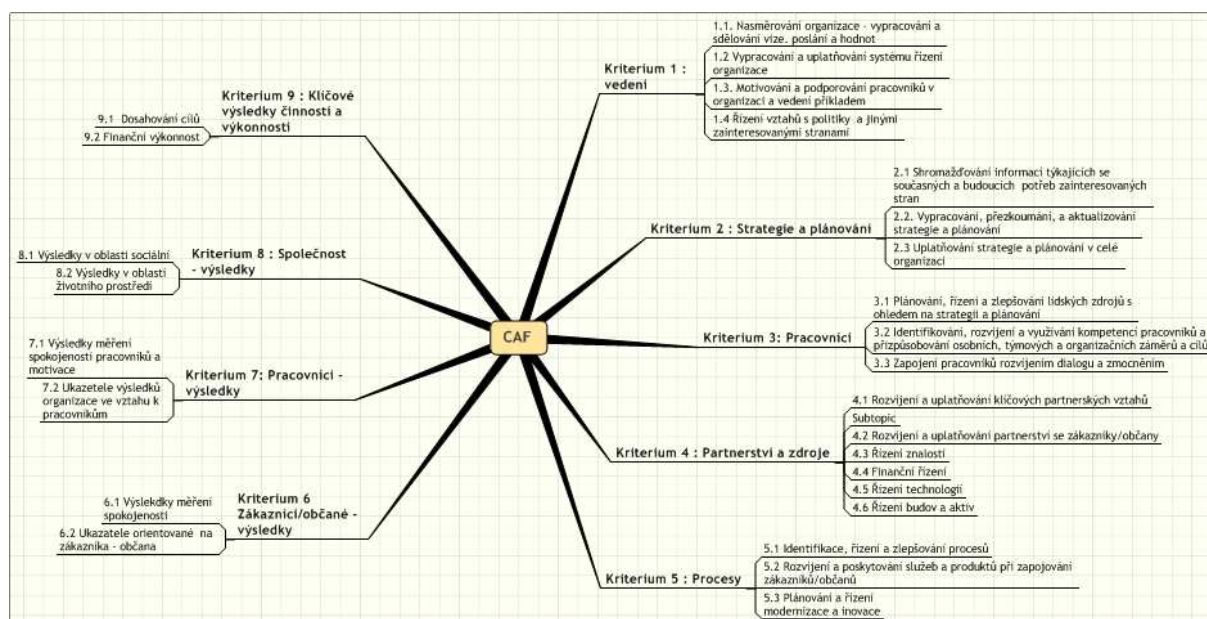
Projekt KOPR přináší návrh systémové komplexní metodiky, která se zaměřuje jak na řízení rozvoje organizací a služeb, které poskytují tak na systémy měření, hodnocení a poskytování zpětných vazeb. Pro řízení rozvoje je využíván rámec původní české manažerské metodiky **Management by Competencies**, pro plánování a měření výkonnosti organizací je využita **modifikovaná metodika Balanced Scorecard** a konečně pro sebehodnocení a bechmarking je využívána **metoda CAF** (Common Assessment Framework). Sebehodnotící model CAF je odvozen z široce využívaného a osvědčeného modelu EFQM, je však modifikován pro organizace působící v rámci organizací veřejné správy poskytování veřejných služeb. Projekt KOPR proto strukturuje své rozvojové aktivity způsobem, který odpovídá struktuře kritérií modelu CAF. To umožní zapojeným organizacím průběžně s pomocí modelu CAF monitorovat postup zlepšování a rozvoje a na základě zpětných vazeb od občanů i zaměstnanců efektivně řídit priority rozvojových aktivit.

Svým rozsahem a komplexností přináší projekt KOPR významný příspěvek k metodickému rámci rozvojových projektů v oblasti reformy a modernizace veřejné správy.

Projekt KOPR tak navazuje na aktivity reformy a modernizace veřejné správy, které aplikuje na podmínky školských a kulturních příspěvkových organizací zřizovaných městem Liberec.

Komplexní program rozvoje školských a kulturních příspěvkových organizací (KOPR) je navržen v souladu se STRATEGIÍ SMART ADMINISTRATION, která je v aktuálně platnou vládní strategií pro rozvoj veřejné správy a veřejných služeb. Během realizace programu KOPR bude prakticky na skupině organizací ověřena standardizovaná kompletní metodika a informační podpora, kterou bude možno dále uplatňovat v ostatních příspěvkových i jiných organizacích městské skupiny.

Obrázek č. 9: Schéma modelu CAF

Způsoby komunikace s veřejností

Město spolupracuje s veřejností prostřednictvím různých nástrojů, ke kterým patří zejména **webové stránky** mj. tematicky členěné s ohledem potřeby občanů města, turistů a podnikatelů. Některé nástroje jsou na webových stránkách pouze zmíněny, ale řešeny jsou v terénu, publikacemi či například anketami.

Používané nástroje:

- 1) **Informace, které poskytují** webové stránky města občanům, obsahují velké množství informací pro veřejnost ve všech oblastech, které by mohl občan, turista či podnikatel ve vztahu k městu řešit a to zejména o aktivitách Magistrátu, dění ve městě, seznamu škol, divadel, významných míst a praktických informacích.
- 2) **Formuláře**, které jsou k dispozici na webových stránkách, je možné využít k předvyplnění v pohodlí domova a zjištění si všech potřebných informací před navštívením úřadu a omezení neúplnosti dat a opakování návštěv.
- 3) **Veřejná slyšení a projednání**, která město pořádá, se týkají jak jednání zastupitelstva města, ale také při projednávání významných rozvojových projektů.
- 4) **Nový magistrát on-line, Rezervace pořadí** jsou dva inovativní prvky při vyřizování administrativní agendy občanů na Magistrátě. Cílem bylo zajistit, co nejplynulejší vyřizování a co nejméně časově zatížit občany. Na webových stránkách města je zveřejněn **Vyvolávací systém**, který zobrazuje kamerově prostory haly úřadu včetně informací, kolik osob čeká u každé agendy a jaká je průměrná čekací doba. Prostřednictvím aplikace Rezervace pořadí je možné se po zaregistrování objednat na konkrétní den a čas až 3 měsíce dopředu.
- 5) Elektronický **rezervační systém** nabízí nejen občanům města Liberce z pohodlí svého domova si rezervovat vstupenku na kulturní akce např. divadelní představení, film v kině či do klubu na zábavu.

- 6) **Elektronická podatelna** umožňuje občanům rychlou komunikaci s Magistrátem bez nutnosti osobního vyřizování. Občan používá ke komunikaci email, kterým může zasílat dokumenty vybraných formátů. Elektronická podatelna využívá elektronického podpisu k ověřování uživatele. Tento způsob je možné využívat bez ohledu na úřední hodiny.
- 7) **Informační místa** jsou k dispozici pro občany a turisty s cílem zodpovědět všem jejich dotazy a přání. Městské informační centrum je schopno informovat o regionu jako takovém, umístění podnikatelských, kulturních, sportovních akcí ve městě. Zajistí rezervaci ubytování, vstupenek, průvodcovské služby. Dále nabízí publikace o městě, jízdní řády a pohlednice.
- 8) **Zpravodaj liberecké radnice** přináší informace o dění ve městě i na Magistrátu. Občané dostávají Zpravodaj do svých stránek a také je k dispozici v recepci hlavní budovy radnice, Nového magistrátu a v Městském informačním centru. Zpravodaj vychází jednou měsíčně v nákladu 45 500 ks. Zpravodaj města přináší občanům pravidelně informace z Magistrátu, plánované projekty, rozhovory s představiteli města, informace o odpadovém hospodářství, důležitá sdělení jednotlivých odborů Magistrátu, informace pro rodiny s dětmi, seniory a o kulturních a sportovních akcích.
- 9) **GIS Liberec** je prostředek nových informačních technologií, který umožňuje interaktivně nahlížet do katastrálních map, územních plánů, zjišťovat územně technické podklady, informace o radonu, inženýrsko-geologických sondách, geologickou mapu, povodí a pásma záplav a hygienické ochrany a také údaje tematické, kde se nachází zdravotnická zařízení, popisná čísla objektů a mnoho dalšího.
- 10) **Ankety** zjišťující názory většiny k aktuálním tématům týkajících se identifikace charakteru staveb, výstavby či rekonstrukce, určování priorit projektů, řízení chodu města apod. Významný projekt pro město byl řešen s cílem zjistit názor občanů v roce 2007 pod názvem „Otevřené město“ Projekt řešil snahu o zkvalitnění a zrychlení komunikace mezi občany, podnikateli a pracovníky města nebo zvýšení komfortu komunikace občana s úřadem pomocí moderních nástrojů (internet, email, zasílání SMS).
- 11) Užší spolupráce s veřejností, především s neziskovým sektorem, byla navázána při zahájení procesu **komunitního plánování sociálních služeb**. Smyslem je snaha o zlepšování kvality sociálních služeb ve městě Liberec. Vznikla jedna řídicí pracovní skupina a 6 tematicky zaměřených pracovních skupin, které se podílejí na vytvoření výsledného dokumentu. Nejdříve byly zjišťovány potřeby cílové skupiny, na které na základě socio-ekonomické analýzy navázal soubor projektových záměrů s konkrétními úkoly, finančním rámcem, realizátorem a harmonogramem.
- 12) Magistrát spolupracuje s Okresní **hospodářskou komorou** Liberec ve snaze rozvíjet podnikatelský sektor a podnikatelské příležitosti, při identifikaci volných podnikatelských zón a nemovitostí, při plánování školení a vzdělávání apod.
- 13) Magistrát dále spolupracuje s **Úřadem práce** v Liberci při řešení problematiky související s nezaměstnaností, při řešení prevence, korekce vzdělávacích programů apod.

Informační společnost

Jednou z důležitých cest ve věku vyspělých informačních technologií je jejich využití při zvyšování kvality veřejných služeb a kvality života pro zrychlení a zjednodušení komunikace mezi klientem v roli občana a veřejnou správou.

Už více jak rok nabízí magistrát města službu „**CzechPoint**“, která umožňuje urychlení a zefektivnění celého procesu komunikace občana se státní správou. Občané tak mají možnost na jednom místě bez čekání získat ověřený výpis z katastru nemovitostí, obchodního rejstříku a živnostenského rejstříku. Od nového roku se také nabídka služeb rozšířila o výpis z rejstříku trestů.

Průzkum ČSÚ⁷⁷ ve využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci v roce 2007 v Libereckém kraji konstatoval, že osobním počítačem je vybaveno 39,0 % domácností a vybavenost připojením k internetu uvedlo 32,1 % domácností (oproti roku 2003 se jedná 2,5 násobný nárůst). Rychlému rozvoji konektivity domácností brání, i přes dosavadní pokles, stále poměrně vysoké ceny za připojení k Internetu. Na druhou stranu připojení veřejných institucí a podnikatelských subjektů dosahuje velmi vysokých hodnot.

Pro srovnání ČSÚ uvádí také hodnoty domácností připojených k síti Internet v rámci ČR (cca 29% domácností), tak v EU 25 (51% domácností).

Výměna zkušeností

Statutární město Liberec v 90. letech minulého století navázalo několik partnerských vazeb se zahraničními městy, se kterými intenzivně spolupracuje. S holandským Amersfoortem to byly twinningové projekty přípravy zaměstnanců úřadu na integraci ČR do EU nebo strategický plán 2002. S německým Augsburgem v pořádání Česko-německých kulturních dnů, nebo s městem Zittau na aktualizaci dopravního generelu - vnitřního městského okruhu, a studii proveditelnosti pro městské lázně.

Partnerská města:

- Amersfoort, Nizozemí
- Augsburg, Německo
- Zittau, Německo
- St. Gallen, Švýcarsko
- Nahariya, Izrael
- Amiens, Francie

Město má založen svůj Fond pro partnerskou spolupráci Statutárního města Liberec, ze kterého poskytuje dotace na projekty realizované v partnerských městech nebo ve spolupráci s partnerskými městy přímo ve městě Liberec.

Integrovaný přístup k udržitelnému rozvoji města

Magistrát města Liberec se snaží řešit přístup k udržitelnému rozvoji města jednotlivými strategickými dokumenty a jejich nástroji.

Mezi základní dokumenty patří:

Strategie rozvoje Statutárního města Liberec pro období 2007 - 2020 – tento dokument určuje základní směry rozvoje města na základě stanovených cílů a socioekonomické analýzy podmínek ve městě.

Územní plán – Magistrát připravuje nový územní plán, který bude respektovat cíle stanovené ve Strategii rozvoje, již na úrovni jednotlivých parcel ve městě a stanovení jejich možností využití.

⁷⁷ http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/071026_43tyden

Integrovaný plán rozvoje města – je součástí plánovaného rozvoje města již s ohledem na konkrétní možnosti financování jednotlivých projektových záměrů

Komunitní plán sociálních služeb regionu Liberec na období 2008 – 2013 – tento dokument řeší stav a žádoucí vývoj a rozvoj sociálních služeb ve městě.

Plán odpadového hospodářství – dokument je v souladu se závaznou částí plánu odpadového hospodářství kraje

„**Generel zeleně**“ – aktualizace tohoto dokumentu se připravuje.

Tyto výše jmenované dokumenty napomáhají integrovanému rozvoji města s cílem zajištění nejen žádoucího rozvoje města ale zároveň i udržitelného rozvoje města a lepších životních podmínek pro obyvatele.

Shrnutí

- Aktivní implementace metod zvyšování kvality výkonu veřejné správy
- Účast v několika pilotních projektech
- Navázána komunikace s veřejností
- Široká paleta komunikačních toků
- Podpora zrychlení a zjednodušení komunikace s úřadem pro občany
- Snaha o integrovaný rozvoj města

1.2.9. Finanční analýza města

Finanční analýza města je proces, během kterého se analyzuje dosavadní vývoj hospodaření města. Analýza by měla pomoci v plánování a odhadování budoucího vývoje ekonomiky města, a měla by poskytnout informace o finanční síle města (rozpočet).

Rozpočet města a jeho vývoj

Hospodaření města s finančními prostředky je znázorněno v níže uvedených tabulkách schválených rozpočtů a skutečného plnění rozpočtů od roku 2004.

Tabulka 13: Schválený rozpočet města Liberec

	2004	2005	2006	2007	2008
daňové příjmy	1 003 253	902 955	935 700	998 500	1 086 360
nedaňové příjmy	360 582	77 239	77 122	89 085	83 485
kapitálové příjmy	130	155 765	947 575	249 970	148 066
dotace	415 749	234 523	235 910	327 010	349 057
příjmy celkem	1 779 714	1 370 482	2 196 307	1 664 565	1 666 968
běžné výdaje	1 492 922	1 133 040	1 298 398	1 408 264	1 451 575
kapitálové výdaje	428 510	195 690	276 391	193 738	414 653
výdaje celkem	1 921 432	1 328 730	1 574 789	1 602 002	1 866 228
financování	141 718	-41 752	-621 518	-62 563	199 261

Zdroj: Závěrečný účet SM Liberec za rok 2004, 2005, 2006 a 2007. Rozpočet města 2008.

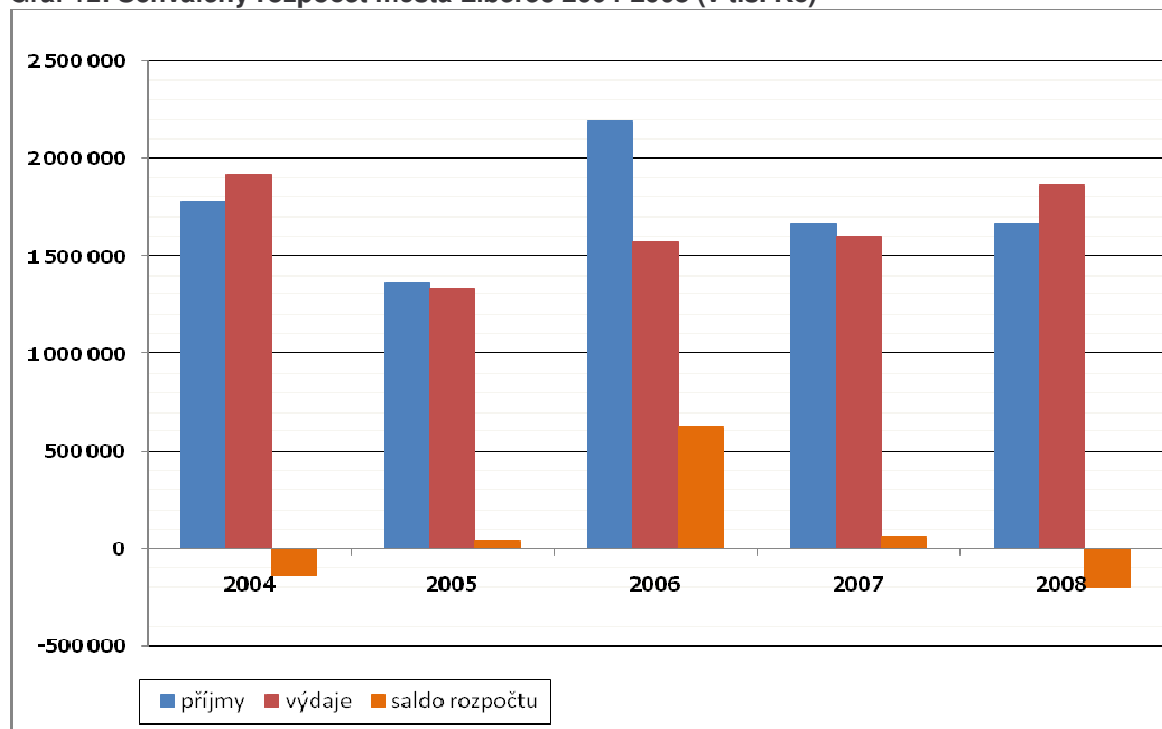
Tabulka 14: Skutečné plnění rozpočtu města Liberec

	2004	2005	2006	2007
daňové příjmy	974 387	1 081 314	1 208 367	1 129 840
nedaňové příjmy	63 551	108 381	126 016	102 603
kapitálové příjmy	459	228 739	762 916	331 192
dotace	1 139 727	472 332	415 425	1 076 465
příjmy celkem	2 178 124	1 890 766	2 512 724	2 640 100
běžné výdaje	1 524 678	1 270 676	1 507 634	1 522 422
kapitálové výdaje	698 906	675 721	515 909	1 093 717
výdaje celkem	2 223 584	1 946 397	2 023 543	2 616 139
financování	45 460	55 631	-489 182	-23 961

Zdroj: Závěrečný účet SM Liberec za rok 2004, 2005, 2006 a 2007.

Skutečné plnění rozpočtu po konsolidaci je jak na příjmové tak na výdajové straně rozpočtu vyšší než jeho plánovaná výše. V letech 2006 a 2007 hospodaření města skončilo přebytkem. Velký podíl na rozpočtu příjmů mají obdržené dotace.

Graf 12: Schválený rozpočet města Liberec 2004-2008 (v tis. Kč)

Zdroj: Závěrečný účet SM Liberec za rok 2004, 2005 a 2006. Rozpočet města na rok 2007 a 2008.

Příjmy

Příjmy města jsou tvořeny běžnými příjmy (daňovými a nedaňovými), kapitálovými příjmy a dotacemi. Běžné příjmy mají opakující se charakter a jsou určeny především na pokrytí běžných výdajů spojených s chodem Magistrátu města Liberce a naplňováním potřeb města. V případě kapitálových příjmů jde o nepravidelný příjem zpravidla určený k financování investičních záměrů. Vedle daňových příjmů, které tvoří přibližně polovinu všech příjmů, jsou významnou položkou dotace, které město získává především ze státního rozpočtu, krajského rozpočtu a prostřednictvím Národního fondu také z Evropské unie.

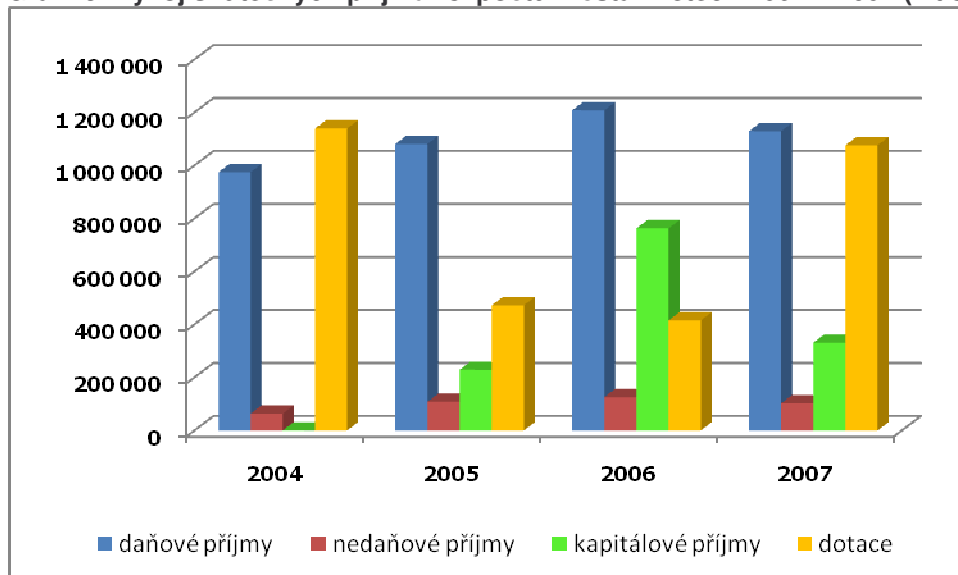
Na běžných příjmech se nejvíce podílí sdílené daně (59%). V případě kapitálových příjmů jde o nahodilý, nepravidelný příjem.

Kapitálové příjmy jsou tvořeny prodejem pozemků a jiných nemovitostí ve vlastnictví města, prodejem majetkových práv či dlouhodobého hmotného majetku. Kapitálové příjmy byly nejvyšší v roce 2006. Významnou položkou v tomto roce (537,5 mil. Kč) byl příjem z prodeje nově vybudované Tipsport arény, sousedních sportovišť a okolních pozemků společnosti Sportovní areál Liberec, a.s.

Do položek dotací spadají vedle investičních (rekonstrukce, bytová výstavba) a neinvestičních dotací (na výkon státní správy, dávky sociální péče, náklady na vzdělávání atd.) z vyšších rozpočtů také převody z vlastních fondů města (fond hospodářské činnosti, účelové fondy). Jedná se o finanční prostředky, které se nakumulovaly v uplynulých letech a jsou využívány v letech následujících.

Vyšší hodnota dotací i běžných výdajů v roce 2004 je zapříčiněna dotacemi na úhradu mezd ve školství. Velká část finančních prostředků, kterou město Liberec v posledních letech dostává formou dotace z vyšších rozpočtů, je účelově určena na přípravu MS v klasickém lyžování v roce 2009 (rekonstrukce provozní budovy, vybudování parkovišť, věže rozhodčích, zázemí, vodovodní a kanalizační sítě atd.).

Graf 13: Vývoj skutečných příjmů rozpočtu města v letech 2004 – 2007 (v tis. Kč)

Zdroj: Závěrečný účet SM Liberec za rok 2004, 2005, 2006 a 2007

Daňové příjmy

Příjmy z daní a poplatků jsou nejdůležitějším zdrojem financí do rozpočtu statutárního města Liberec. Zásadní podíl na celkových příjmech mají tzv. sdílené daně. Z analýzy daňových položek vyplývá, že k nejdůležitějším zdrojům příjmů patří DPH, které se podílí na daňových příjmech v průměru necelými 30ti %. Podobně jako u ostatních daňových příjmů lze i u této položky ve sledovaném období zaznamenat její postupný růst. K dalším zásadním položkám ovlivňující objem daňových příjmů patří daň z příjmu právnických osob (DPPO) a daň z příjmu fyzických osob (DPFO) ze závislé činnosti.

K dalším daňovým příjmům, o kterých však na rozdíl od sdílených daní rozhoduje zastupitelstvo statutárního města Liberec, patří místní poplatky (např. poplatek za likvidaci komunálního odpadu, poplatek ze psů atd.). V roce 2006 byly nejvyšší místní poplatky za svoz komunálního odpadu (3,6% z celkových daňových příjmů) a poplatek za provozování výherních automatů (1,3% daňových příjmů). Jejich zavedení a stanovení výše je upraveno v obecních závazných vyhláškách. Nezanedbatelným příjmem obecních rozpočtů jsou také správní poplatky (v roce 2006 3,6% daňových příjmů).

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy spadají plně do kompetence statutárního města Liberce. Zdrojem příjmů jsou převážně úhrady za poskytované služby a výrobky, pronájem majetku a přijaté sankční platby. Do kategorie nedaňových příjmů dále spadají i přijaté splátky půjčených prostředků. Nedaňové příjmy mají spíše doplňkový charakter, ale jsou významným zdrojem financování výdajových potřeb města. Největším zdrojem nedaňových příjmů pro město Liberec jsou odvody příspěvkových organizací a od roku 2005 příjmy z pronájmu pozemků a nemovitostí.

Kapitálové příjmy

Svou náplní a nahodilým charakterem jsou předurčeny k financování investičních záměrů města. Jedná se především o příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, akcií nebo majetkových podílů. Výše kapitálových příjmů se odvíjí od rozhodnutí zastupitelstva města.

Celková struktura příjmů a její změny jsou ovlivněny výší kapitálových příjmů, které kolísají v závislosti na intenzitě prodeje majetku města, a přijatých investičních dotací z veřejných rozpočtů.

Přijaté dotace

Přijaté dotace zahrnují příjmy z prostředků od jiných rozpočtů nebo ze zahraničí. Analýzu dotačních příjmů lze rozdělit na neinvestiční přijaté dotace a investiční přijaté dotace.

U neinvestičních dotací se výše příspěvku zvyšuje až do roku 2004. V roce 2005 dochází k poklesu z důvodu zejména legislativních změn (změna financování mzdových prostředků školským zařízením) a částečně i místních podmínek (převody z fondů vlastní hospodářské činnosti - změna evidence výnosů z hospodářské činnosti). Vysoké investiční dotace v roce 2004 a 2005 souvisí s investiční aktivitou města. Největší podíl neinvestičních dotací je určen na transfery obyvatelstvu (např. dávky sociální péče).

Výdaje

Výdaje městského rozpočtu jsou nástrojem realizace záměrů a potřeb města. Prostřednictvím svěřených veřejných prostředků poskytuje město veřejnou službu a naplňuje tak smysl své existence. Vývoj běžných a kapitálových výdajů odpovídá závazkům, potřebám a investičním záměrům města. U běžných výdajů nastává v roce 2005 značný pokles způsobený změnou zasílání dotace na mzdy školským příspěvkovým organizacím, v roce 2006 běžné výdaje opět rostou.

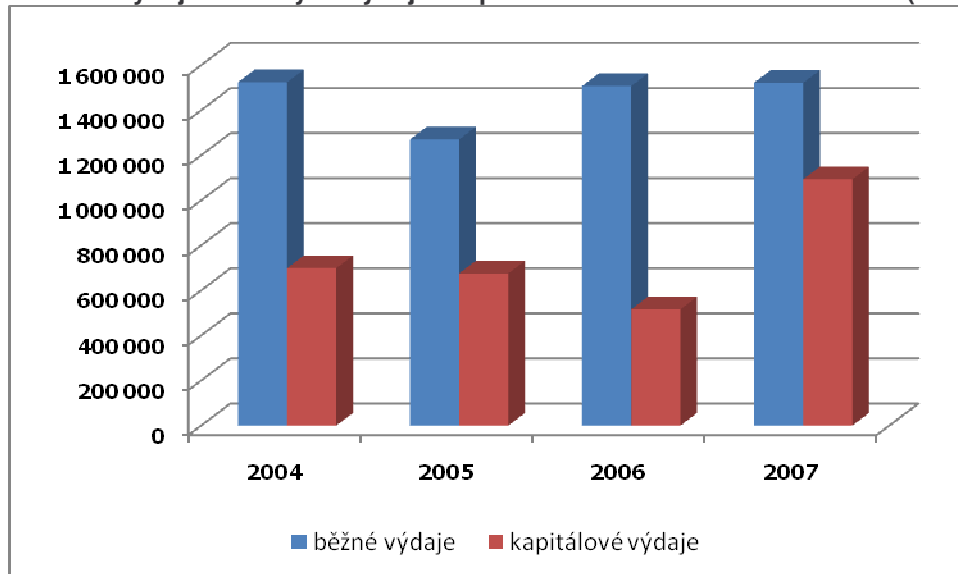
Vývoj běžných a kapitálových výdajů odpovídá záměrům města Liberec. Podíl běžných výdajů na celkových výdajích činí cca 75%. Kapitálové výdaje tvoří 25% celkových výdajů v roce 2006.

Největší podíl na běžných výdajích dosahují transfery (v roce 2006 57,3%), 19,4% běžných výdajů město uhradí na platbách za nákup energií a služeb a na mzdové prostředky vydává přes 11,4% běžných výdajů.

Kapitálové výdaje převyšují částku 500 mil. Kč ročně (v letech 2004 a 2005 se přiblížily téměř k 700 mil. Kč), přestože rozpočet kapitálových výdajů je schvalován v přibližně poloviční výši.

Vývoj běžných výdajů v analyzovaném období je standardní a odpovídá legislativnímu vývoji. Výše kapitálových výdajů je pak závislá na možnostech jejich pokrytí provozním přebytkem a investičními dotacemi.

Graf 14: Vývoj skutečných výdajů rozpočtu města v letech 2004 – 2006 (v tis. Kč)

Zdroj: Závěrečný účet SM Liberec za rok 2004, 2005, 2006 a 2007

Výdaje rozpočtu města na rok 2007 dosáhly skutečnosti 2 616 138 911 Kč, tj. 98,3% upraveného rozpočtu. Z toho běžné výdaje činily 1 522 421 684,- Kč (plnění 98,6%), kapitálové výdaje činily 1 093 717 227,- Kč (plnění 97,8%).

Ukazatel dluhové služby

Jedním ze základních indikátorů vypovídajícím o hospodaření města Liberec je ukazatel dluhové služby. Vládním usnesením z roku 2004 o regulaci zadluženosti obcí a krajů byl vytvořen systém monitoringu a varování místní správy v oblasti její zadluženosti. Byl stanoven limit pro ukazatel dluhové služby 30%.

Přestože v analyzovaném období došlo k rozsáhlejšími investicím a rekonstrukcím a Statutární město Liberec v každém roce sledovaného období získávalo na pokrytí svých záměrů úvěr, dosahuje ukazatel dluhové služby v letech 2003 až 2005 nízkých hodnot. V roce 2006 došlo k překročení povolené hranice dluhové služby o 9,95 procentních bodů z důvodu splácení půjčených prostředků.

Tabulka 15: Ukazatel dluhové služby v letech 2003 – 2006

skutečnost 2003-2006	2003	2004	2005	2006
daňové příjmy	975 093	974 386	1 081 315	1 208 367
nedaňové příjmy	46 953	63 551	108 381	126 014
dotace	194 409	202 931	193 864	206 937
dluhová základna	1 216 455	1 240 868	1 383 560	1 541 318
úroky	11 799	11 131	10 323	11 300
splátky jistin a dluhopisů	57 555	62 118	51 290	604 412
dluhová služba	69 354	73 249	61 613	615 712
ukazatel dluhové služby	5,70%	5,90%	4,45%	39,95%

Zdroj: Rozpočtový výhled statutárního města Liberec 2007-2012

Sestavený rozpočtový výhled

Běžné příjmy a výdaje rozpočtového výhledu rostou v jednotlivých letech v tendencích minulého vývoje a předpokládaného vývoje ekonomiky. Saldo běžného rozpočtu (provozní přebytek) dosahuje kladných hodnot a má rostoucí tendenci (od cca 107 do 127 mil. Kč). Po odečtení splátek jistiny je rozdíl v letech 2008 až 2012 také kladný ve výši 23,6 – 45,9 mil. Kč (kromě roku 2011 kdy je tento rozdíl záporný, -1,3mil. Kč).

Tabulka 16: Přehled hospodaření města Liberec v letech 2007 – 2012

v tis. Kč	RU 2007	RV 2008	RV 2009	RV 2010	RV 2011	RV 2012
daňové příjmy	998 515	1 317 621	1 333 115	1 349 655	1 378 767	1 407 310
nedaňové příjmy	99 587	91 483	91 803	92 252	92 455	92 455
provozní dotace	272 074	264 283	273 165	282 353	290 824	290 824
běžné příjmy	1 370 176	1 673 387	1 698 083	1 724 260	1 762 046	1 790 589
kapitálové příjmy	478 182	80 000	50 000	20 000	20 000	20 000
příjmy celkem	1 848 358	1 753 387	1 748 083	1 744 260	1 782 046	1 810 589
běžné výdaje	1 351 549	1 548 310	1 571 814	1 602 095	1 654 624	1 663 257
kapitálové výdaje	447 917	51 606	49 346	38 299	33 799	33 799
výdaje celkem	1 799 466	1 599 916	1 621 160	1 640 394	1 688 423	1 697 056
saldo v rozpočtové skladbě (bez fin.)	48 892	153 471	126 923	103 866	93 623	113 533
financování	-48 892	-79 205	-94 382	-98 565	-108 754	-88 950
příjmy všechny	2 051 796	1 753 387	1 748 083	1 744 260	1 782 046	1 810 589
výdaje všechny	2 051 796	1 679 121	1 715 542	1 738 959	1 797 177	1 786 006
provozní přebytek	18 627	125 077	126 269	122 165	107 422	127 332
rozdíl provoz. přebytku a splátek jistiny	-233 703	45 872	31 887	23 600	-1 332	38 382
dluhová základna	1 189 901	1 504 575	1 524 207	1 545 168	1 577 581	1 606 124
dluhová služba	264 732	92 212	105 587	107 928	116 155	94 382
dluhová služba/ dluhová základna	22,25%	6,13%	6,93%	6,98%	7,36%	5,88%

Zdroj: Rozpočtový výhled statutárního města Liberec 2007-2012

V oblasti běžných příjmů byl upraven vývoj daňových položek v rámci střednědobého výhledu státu.

Statutární město Liberec tedy může v letech 2008 až 2012 využívat prostředků běžného rozpočtu k financování investičních výdajů. Ke zlepšení možností zvýšení investičních aktivit města patří:

- hledání úspor na straně běžných výdajů města,
- prodej majetku, akcií a majetkových podílů,
- získání dalších mimořádných investičních dotací a grantů ze státního rozpočtu, státních fondů, fondů Evropské unie či jiných institucí,
- využití sdružených prostředků - spolupráce s obcemi, sponzory a podnikatelskými subjekty.

Volné finanční prostředky

V řádku „Volné finanční prostředky“ jsou uvedeny hodnoty finančních prostředků, které městu zůstanou na financování investičních akcí po splnění závazků, aniž by byly ve výhledu započteny investiční výdaje.

V následující tabulce je vyjádřen odhad finančních toků v budoucnosti. Tento odhad vychází ze stávající legislativy a místních podmínek.

Tabulka 17: Volné finanční prostředky na investice v letech 2007 – 2012

v tis. Kč	RU 2007	RV 2008	RV 2009	RV 2010	RV 2011	RV 2012
běžné příjmy	1 370 176	1 673 387	1 698 083	1 724 260	1 762 046	1 790 589
běžné výdaje	1 351 549	1 548 310	1 571 814	1 602 095	1 654 624	1 663 257
provozní přebytek	18 627	125 077	126 269	122 165	107 422	127 332
kapitálové příjmy	478 182	80 000	50 000	20 000	20 000	20 000
kapitálové výdaje	447 917	51 606	49 346	38 299	33 799	33 799
příjmy všechny	2 051 796	1 753 387	1 748 083	1 744 260	1 782 046	1 810 589
výdaje všechny	2 051 796	1 679 121	1 715 542	1 738 959	1 797 177	1 786 006
SALDO v rozpočtové skladbě (bez financování)	48 892	153 471	126 923	103 866	93 623	113 533
financování	-48 892	-79 205	-94 382	-98 565	-108 754	-88 950
uhrazené splátky jistiny	252 330	79 205	94 382	98 565	108 754	88 950
volné finanční prostředky	0	74 266	32 541	5 301	-15 131	24 583

Zdroj: Rozpočtový výhled statutárního města Liberec 2007-2012

Z předcházející tabulky je patrné, že město může investovat ve sledovaném období až 74,266 mil. Kč (v roce 2008). V roce 2011 nejsou volné finanční prostředky, jelikož město v tomto roce plánuje splátku směnky České spořitelně ve výši 40 mil. Kč, což je více, než v jiných letech sledovaného období. Jinak v ostatních letech jsou zůstatky volných finančních prostředků kladné a město je může využít k financování svých investičních akcí, aniž by uvažovalo o cizích finančních zdrojích. V roce 2011 musí SML reagovat na zápornou hodnotu „volných finančních prostředků“ například jiným rozložením splácení svých závazků.

Obchodní společnosti s podílem města

V následující tabulce je uveden přehled obchodních společností s majetkovou účastí Statutárního městem Liberec s uvedením aktuálního obchodního podílu.

Tabulka 18: Společnosti s účastí města Liberec

Název společnosti	IČ	Předmět činnosti	Majetkový podíl
Dopravní podnik města Liberce, a.s.	47311975	doprava, dopravní stavby, provozování drah	100%
Technické služby města Liberce, a.s.	25007017	Údržba a opravy komunikací, správa veřejné zeleně, placeného stání a hřbitovů, dopravní značení, čištění města, automechanické práce	100%
Sportovní areál Ještěd, a.s.	25437941	provozování lyžařských vleků a lanové dráhy, provoz sportovních zařízení, specializovaný maloobchod, ubytovací služby a pohostinství, organizování sportovních soutěží, činnost informačních a zpravodajských kanceláří	100%

Liberecká IS, a.s.	25450131	zpracování dat, služby databank, správa sítí, poskytování telekom. služeb, poradenství v oblasti hardware a software, činnost technických poradců v oblasti IT, činnost účetních poradců, vedení účetnictví, činnost podnikatelských, finančních, organizačních a ekonomických poradců	100%
Elset, s.r.o.	25421727	PR služby, reklama, orientační systémy, grafické práce	100% přes spol. Liberecká IS,a.s.
Liberecké výstavní trhy, a.s.	49902725	kompletní výstavní servis, gastroservis, pojištění expozic, odborné konference, semináře	100%
Sportovní areál Liberec, s.r.o.	27075397	pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor	100%
A.S.A. Liberec, s.r.o.	63146746	nakládání s odpady; nákladní doprava, poskytování technických služeb; poskytování služeb pro zemědělství a zahradnictví; provádění staveb, jejich změn a odstraňování	45%
Teplárna Liberec, a.s.	62241672	výroba, rozvod a prodej tepla a elektřiny; správa bytového a nebytového fondu; ekonomické a organizační poradenství; rozvod a prodej plynu; revize; pronájem prostor	30%
TERMIZO, a.s.	64650251	nakládání s odpady; výroba tepla a elektřiny; podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady; provoz spaloven odpadu; výzkum a vývoj v oblasti přírodních věd	10%
Severočeská vodárenská společnost, a.s.	49099469	poradenství v oblasti vodohospodářské; provozování vodovodů a kanalizací; pronájem; provádění staveb; nakládání s nebezpečnými odpady	8,6%
ČSAD Liberec, a.s.	25045504	silniční doprava; zasilatelství; opravy silničních vozidel; provozování odstavných ploch	7,1%

Zdroj: Zpracovatel, <http://www.liberec.cz/pages/obcan/spolecnosti/majoritni.htm>

Tabulka č. 19: Finanční analýza města Liberec ve vztahu k předkládání IPRM (v tis. Kč)					
OBDOBÍ (účetní rok):	2006	2007	2008	2009	2010
• ZÁKLADNÍ ÚDAJE					
Běžné příjmy celkem ⁷⁸	1 565 083	1 596 674	1 518 902	1 698 083	1 724 260
Kapitálové příjmy a přijaté investiční dotace ⁷⁹	945 289	1 034 378	148 066	62 500	31 000
Financování	-489 182	-23 961	199 261	-139 423	-114 866
Příjmy celkem	2 510 372	2 631 052	1 666 968	1 748 083	1 744 260
Běžné výdaje	1 507 634	1 522 422	1 451 575	1 571 814	1 602 095
Kapitálové výdaje	515 909	1 093 717	414 654	4 9346	38 299
Výdaje celkem	2 023 543	2 616 139	1 866 229	1 621 160	1 640 394
• Financování					
Použité prostředky z dlouhodobých úvěrů a dluhopisů	61 603	32 413	223 989	0	0
Splátky a tvorba umořovacích fondů dlouhodobých úvěrů a dluhopisů	604 412	139 609	190 739	221 376	237 423

⁷⁸ Daňové příjmy, nedaňové příjmy, neinvestiční transfery z vyšších rozpočtů

⁷⁹ Dotace bez dotací na IPRM

• NEJVĚTŠÍ AKTUÁLNÍ ZDROJE KAPITÁLOVÝCH PŘÍJMŮ A INVESTIČNÍCH DOTACÍ*					
Zdroj	prodej majetku	prodej majetku	prodej majetku	prodej majetku	prodej majetku
Účel					
Forma/výše spoluúčasti					
Objem	762 781	331 192	148 066	62 500	31 000
Zdroj	Liberecký kraj	všeobecná pokladní správa	všeobecná pokladní správa	státní rozpočet	státní rozpočet
Účel	přípravy MS v klasickém lyžování 2009	přípravy MS v klasickém lyžování 2009	výstavba 254 bytových jednotek – MS 2009	sanace skládky	úspory energie, zateplování ZŠ a MŠ
Forma/výše spoluúčasti	dotace	dotace	dotace	dotace	dotace
Objem	20 000	39 125	100 000	56 800	41 900
Zdroj	Liberecký kraj	Liberecký kraj	Liberecký kraj		
Účel	přípravy MS v klasickém lyžování 2009	přípravy MS v klasickém lyžování 2009	výstavba sportovišť ve Vesci - MS 2009		
Forma/výše spoluúčasti	dotace	dotace	dotace		
Objem	57 500	65 000	23 500		
Zdroj	státní rozpočet	státní rozpočet	státní rozpočet		
Účel	přípravy MS v klasickém lyžování 2009	přípravy MS v klasickém lyžování 2009	výstavba sportovišť na Ještědu a ve Vesci - MS 2009		
Forma/výše spoluúčasti	dotace	dotace	dotace		
Objem	61 364	486 991	330 763		
Zdroj	všeobecná pokladní správa	všeobecná pokladní správa			
Účel	rekonstrukce ZŠ	přípravy MS v klasickém lyžování 2009			
Forma/výše spoluúčasti	dotace	dotace			
Objem	30 000	100 000			

• NEJVĚTŠÍ KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (INVESTICE) ⁸⁰					
Název a objem	Příprava MS v klasickém lyžování 2009 + výkup pozemků (180 mil. Kč)	Příprava MS v klasickém lyžování 2009 + výkup pozemků (35,5 mil. Kč)	Příprava MS v klasickém lyžování 2009 + výkup pozemků (267 mil. Kč)	Protipovodňová opatření - dolní centrum (50 mil. Kč)	Protipovodňová opatření - dolní centrum (50 mil. Kč)
Název a objem	Výstavba hřišť (19,5 mil. Kč)	Rekonstrukce ulic (22,5 mil. Kč)	Výstavba hřišť (13,3 mil. Kč)	Protipovodňový park Winterova (30 mil. Kč)	Protipovodňový park Winterova (30 mil. Kč)
Název a objem	Nákup dopr. prostředků DPML (30 mil. Kč)	Regenerace sídlišť (10,8 mil. Kč)	Rekonstrukce přístupové komunikace na Ještěd (28 mil. Kč)	Rekonstrukce přístupové komunikace na Ještěd (29,6 mil.)	ZŠ Jabloňová, Lesní, Vrchlického a MŠ Kamarád - úspora spotřeby energie (59,8 mil. Kč)
Název a objem	Rekonstrukce škol. zařízení (36 mil. Kč)	Oprava ČOV (10 mil. Kč)	Rekonstrukce mostu Letná (42,3 mil. Kč)	Rekonstrukce tramvajové trati Fügnerova - Dobiášova (10 mil. Kč)	Rekonstrukce tramvajové trati Fügnerova - Dobiášova (50 mil. Kč)
Název a objem	Pořízení 413 bytových jednotek (42 mil. Kč)		Zlaté návrší-sanace skládky (39,4 mil. Kč)	Zlaté návrší-sanace skládky (39,4 mil. Kč)	

⁸⁰

Bez IPRM

Shrnutí

- Přebytkový rozpočet v letech 2006 a 2007.
- Hodnota ukazatele dluhové služby je průměrná a dosahuje cca 6-8 % z povolené 30ti procentní předepsané hranice a do budoucnosti se snižuje.
- Hospodaření města je zatížené poměrně velkými závazky do budoucna.
- Provozní přebytek dosahuje kladných hodnot a městu zůstávají finanční zdroje na investiční výdaje.
- Pro město Liberec mohou být kritické roky 2010 až 2011, podle toho, jakým způsobem se vypořádá se svými závazky.

1.3. SWOT analýza

Silné stránky

- + šesté největší město v ČR, sídlo Krajského úřadu Libereckého kraje a centrum Euroregionu Nisa
- + výhodná geografická poloha města (blízkost SRN, Polska, i hl. města Prahy)
- + dobré napojení rychlostní komunikací R 35/R 10 na síť dálnic a rychlostních silnic v ČR
- + mírný nárůst porodnosti v posledních letech, pozitivní vývoj úmrtnosti, vyšší imigrace
- + atraktivní město pro obyvatele
- + ocenění titulem nejlepší město pro život v ČR (anketa Hospodářských novin, leden 2008)
- + potenciál pro rozvoj výzkumu a vývoje (Technická univerzita)
- + silná tradice průmyslu (zpracovatelský průmysl, plasty, textil, strojírenství)
- + existence malého a středního podnikání
- + Liberec není vázán na velké podniky, které by v případě problémů byly ohrožením pro ekonomiku (zaměstnanost je vázána na malé a střední podniky)
- + dobré hospodářské výsledky většiny velkých firem v Liberci
- + silný finanční sektor
- + dostatek kancelářských prostor
- + silná pozice libereckých stavebních firem
- + nižší průměrné mzdy v průmyslových podnicích
- + rozvoj zóny Jih a obchodních center, klesající míra nezaměstnanosti
- + rozvoj pracovních příležitostí pro zdravotně postižené
- + vznik Centra vzdělanosti Libereckého kraje
- + dobrá dopravní dostupnost veřejnou hromadnou dopravou
- + vytvoření generelu cyklistické dopravy
- + příznivé podmínky pro podnikání v cestovním ruchu
- + potenciál pro rozvoj odvětví vázaných na CR (MS 2009, TIPSPORT ARÉNA)
- + existence informačních center pro podnikatele (Regioinfo, Euroinfo)
- + komunitní plánování sociálních služeb města Liberce
- + vyhovující kvalita poskytovaných sociálních služeb
- + široká nabídka volnočasových aktivit
- + špičková krajská nemocnice se specializovanými odděleními
- + dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatel Libereckého kraje
- + vyhovující stav a pokrytí dostupnosti jednotlivých druhů zdravotnických služeb
- + bohatá nabídka mimoškolních aktivit pro žáky a studenty škol
- + široká nabídka středních škol a učilišť
- + mezinárodní spolupráce na základních a středních školách (výuky jazyků, stáže v zahraničí)
- + přítomnost univerzity nabízející technické, ekonomické, přírodní a humanitní obory
- + dobrá uplatnitelnost absolventů na trhu práce

- + kapacita škol pro rozvoj dalšího a celoživotního vzdělávání
- + množství přírodních památek
- + sousedství s CHKO Jizerské hory
- + rekreačně využitelná vodní nádrž v centru města
- + velký počet kulturních institucí a pestrá nabídka kulturního programu
- + infrastruktura pro sport a volnočasové aktivity
- + dostatek ubytovacích kapacit
- + nárůst výstavby nových bytů
- + nové plochy pro bydlení zanesené v územním plánu
- + od roku 2002 existence Městského fondu rozvoje bydlení Statutárního města Liberec na podporu bytové výstavby, technické infrastruktury a komunikací

Slabé stránky

- vylidňování městského centra a proces suburbanizace
- velcí zaměstnavatelé mají sídla mimo Liberec
- nízká přidaná hodnota ve zpracovatelském průmyslu
- jednooborové zaměření v průmyslové zóně Jih (nebezpečí destabilizace trhu práce)
- potenciální problémy v textilním průmyslu
- produktivita práce vyjádřená tržbami průmyslové činnosti na 1 zaměstnance
- malý počet podnikatelských subjektů v doplňkových službách cestovního ruchu
- nedostatek výrobních prostor pro podnikatele
- nevyužití Kateřinské údolí v územní plánu pro průmysl
- nedostatek připravených menších ploch pro podnikatele mimo zónu ve vlastnictví města
- malé zastoupení libereckých firem v hospodářských komorách
- nedostatečná komunikace mezi veřejným sektorem a podnikateli
- nízká informovanost podnikatelů o možnostech dotací
- špatná orientace v problematice veřejné podpory a veřejných zakázek
- nevyhovující stav 757 km místních komunikací na území města
- nevyhovující řešení dopravy v centrální zóně
- nedostatek parkovacích míst
- neuspokojivý stav pěších komunikací ve městě
- nedostatečně rychlá obnova vozového parku MHD
- nevyhovující spojení do východních Čech a na Moravu
- nízký podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci a čistírnu odpadních vod
- vysoká cena za teplo z centrálního zdroje vytápění
- nedostatek domů s pečovatelskou službou
- chybějící nízkoprahová centra
- v komunitním plánu nejsou přímo angažováni lidé z dalších oblastí (zdravotnictví, bydlení, školství apod.)
- nedostatek pedagogů se speciálním zaměřením na předškolní výchovu

- špatný technický stav některých budov mateřských a základních škol, zahrad, školních hřišť (vč. jídelen a kuchyní, bazénů apod.)
- havarijní stav některých památkových objektů
- nevyhovující technický stav kin
- zánik tradice výstavnictví
- špatná kvalita některých stravovacích zařízení
- vyšší kriminalita v místech zvýšeného pohybu osob
- malé množství produktů cestovního ruchu zaměřených na konkrétní cílové skupiny
- nízký podíl veřejné zeleně na obyvatele
- výrazně vyšší měrné emise na obyvatele u tuhých látek a těkavých organických látek, emise z dopravy
- nízký podíl materiálového využití některých složek komunálních odpadů
- absence zpracovatelských kapacit (autovraky, přenosné zdroje proudu)
- staré zátěže (průmyslové areály, skládky)
- velké ztráty tepla v rozvodech tepla
- nedostatečná tepelná izolace velkého počtu budov
- zastaralý bytový fond (vysoký podíl bytů postavených před rokem 1945)
- vyšší podíl bytů užívaných pouze pro přechodné ubytování
- neuspokojená poptávka především mladých rodin po bytech
- růst cen nemovitostí
- chybějící kanalizace v okrajových částech města

Příležitosti

- ✓ stále rostoucí atraktivita města
- ✓ růst počtu obyvatel města (zvyšující se přirozený přírůstek)
- ✓ přihlášení nerezidentů k trvalému bydlišti ve městě Liberec
- ✓ změny územního plánu a identifikace nových ploch pro bydlení
- ✓ rostoucí spolupráce podnikatelského a veřejného sektoru
- ✓ uplatnění absolventů Technické univerzity v libereckých podnicích
- ✓ rostoucí příjmy z cestovního ruchu
- ✓ zlepšování dopravního napojení Liberce na síť rychlostních silnic a dálnic v ČR i zahraničí (SRN)
- ✓ dobudování sběrné městské obvodové komunikace
- ✓ úspěšné etablování Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje
- ✓ koncentrace technických a stavebních památek industriální architektury
- ✓ rozvoj spolupráce zdravotnických a sociálních služeb
- ✓ podpora pro děti ze sociálně znevýhodněných skupin a rodin a jejich integrace do předškolních zařízení
- ✓ péče o životní prostředí zapojením do národních i evropských programů
- ✓ zvýšení kapacity spalovny pro energetické účely
- ✓ využívání alternativních zdrojů energie

- ✓ stanovení základní koncepce rozvoje odkanalizování a likvidace odpadních vod
- ✓ pořádání mistrovství světa v klasickém lyžování v roce 2009

Ohrožení

- ! stárnutí populace
- ! zvyšování nároků na zdravotní péči v důsledku stárnutí obyvatel
- ! nízká míra spolupráce a koordinace sociálních a zdravotních služeb a zařízení
- ! velký prodej městského majetku
- ! finanční náročnost pořádání MS 2009
- ! silná orientace na automobilový průmysl, nebezpečí recese, destabilizace trhu práce
- ! velké nároky na „dovednosti“ zaměstnanců silných zahraničních firem
- ! nesoulad nabídky a poptávky na trhu práce, nedostatek kvalifikovaných sil v oboru strojní a plastikář
- ! neochota podnikatelů absolvovat zdlouhavou administrativu pro přípravu projektů z EU
- ! nízký zájem absolventů pedagogických fakult o práci na ZŠ, příliš vysoké procento pedagogů z řad důchodců
- ! nárůst zemědělsky neobdělávaných a zarůstajících / zaplevelených ploch
- ! nárůst opuštěných a nevyužívaných výrobně skladovacích ploch (brownfields)
- ! úbytek a ohrožování vodních ploch
- ! úbytek a ohrožení lesních porostů a stabilizace půdy v přírodním parku Ještěd
- ! povodňová ohrožení v některých lokalitách (Machnín, Vratislavice)
- ! nedostatečná přirozená retenční schopnost krajiny
- ! dálkový přenos znečišťujících polutantů z polské elektrárny Turow
- ! překračování imisních limitů
- ! zvyšování produkce komunálních odpadů

1.4. Souhrnné zhodnocení podmínek rozvoje města a zdůvodnění výběru zóny

Město Liberec představuje významné ekonomické, kulturní, historické a vzdělanostní centrum. Město se díky svému kulturnímu, historickému i přírodnímu bohatství profiluje jako významná turistická destinace, která usiluje o zvyšování kvality života svých občanů zlepšováním kvality a dostupnosti veřejných služeb, zlepšováním kvality životního prostředí i zlepšením podmínek pro podnikání a minimalizaci nezaměstnanosti.

Výsledky socioekonomické analýzy a SWOT analýzy identifikují jak potenciál růstu města, tak slabé stránky a hrozby, jež tento potenciál rozvoje limitují. Výsledky socioekonomické analýzy a SWOT analýzy.

Demografická struktura

Trendy	Odhadovaný vývoj
Dlouhodobá stagnace počtu obyvatel	Přestože se zrychluje růst populace v ČR, ve výhledu 10ti let z důvodu zvyšování porodnosti, statistické výhledy hovoří o trendu snižování počtu obyvatel. Naopak však posiluje migrace. V roce 2007 dosáhlo kladné migrační saldo v ČR nejvyšších hodnot po 2. světové válce a město Liberec je toho dokladem.
Stárnutí obyvatelstva	Zlepšování dostupnosti a kvality zdravotní péče zvyšuje průměrný věk obyvatel, porodnost však nezajišťuje minimálně stejnoměrný trend růstu počtu dětí, což snižuje příliv potenciálních ekonomicky aktivních osob generujících ekonomické hodnoty, ale naopak zvyšuje podíl osob vyžadujících výdaje na zajištění zdravotní a sociální péče.

Ekonomický rozvoj

Trendy	Odhadovaný vývoj
Vysoká koncentrace podnikatelských subjektů	Vzhledem k významné geografické poloze u hranic se Spolkovou republikou Německo je město Liberec atraktivním místem pro podnikání řady oborů. Problémem je však špatný technický stav komunikací, špatné silniční napojení města na významné komunikace a intenzivní silniční doprava zatěžující celé město. O podporu podnikatelů se město snaží prostřednictvím spolupráce s Okresní hospodářskou komorou, nabídkou nevyužitých prostor nemovitostí, spoluprací s Úřadem práce v Liberci apod.
Vyšší míra nezaměstnanosti	Vývoj míry nezaměstnanosti bude odpovídat vývoji v celé republice. Vyšší míra je daná razantní restrukturalizací podniků v 90. letech minulého století, ale i vysokým zastoupením osob neusilujících o pracovní zařazení, což je spojeno s problémem dlouhodobé nezaměstnanosti. Počet volných pracovních míst bude nadále nízký.

Sociální integrace

Trendy	Odhadovaný vývoj
Sociální péče	Pokračování v komunitním plánování sociálních služeb a podpora při žádosti o získávání finančních podpor z veřejných fondů. Do budoucna lze počítat se zvyšováním počtu klientů pečovatelských služeb, domovů pro seniory apod. Je proto třeba také kalkulovat se vzdělávacími obory pro zajištění kvalifikovaného personálu a dále také vytvářet vhodné podmínky pro zkvalitnění života osob nemohoucích nebo s postižením. Třeba je také zajistit kvalitní komunikace umožňující bezbariérový pohyb, ale i podporu zájmových skupin a vytváření příjemných klidových zón s městskou zelení.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva	<p>Problémem vzdělávací soustavy je v některých případech zastaralé materiální vybavení škol pro možnosti využití moderních metod výuky a také špatný technický stav některých budov.</p> <p>Město nabízí kvalitní i dostupné vzdělání na všech úrovních, nicméně vzhledem k situaci na lokálním trhu práce dochází k nesouladu mezi nabídkou a poptávkou.</p>
Zdravotnictví	Vzhledem ke zdravotní reformě lze očekávat mírné snížení nemocnosti a tedy i pacientů, naopak stále rostou požadavky na kvalitu a dostupnost zdravotní péče.

Životní prostředí

Trendy	Odhadovaný vývoj
Kvalita ovzduší	Liberec je město se zhoršenou kvalitou životního prostředí, což je dáno jak geografickou polohou města, tak také vysokou intenzitou silniční dopravy. Město má vypracovaný program na snižování emisí a imisí zaměřené na omezování zdrojů znečištění, zintenzivnění péče o veřejnou zeleň a její výsadbu.
Ochrana přírody	<p>V okolí města se vyskytuje vyšší podíl ochráněných oblastí s jedinečnými krajinnými prvky, faunou a flórou. Je proto třeba pokračovat v obnově původních lesních porostů, zajišťovat čištění lesa i zdravotní těžbu.</p> <p>Vzhledem k rizikovým krajinným prvkům v podobě skalních masivů a možnosti povodní je třeba také tato rizika minimalizovat a zajistit kvalitní informační systém obyvatelstva</p>
Inženýrské sítě	Napojení obyvatelstva na inženýrské sítě není v rámci zóny dostačující. Do budoucna je třeba usilovat o implementaci obnovitelných zdrojů energie.

Přitažlivá města

Trendy	Odhadovaný vývoj
Veřejná prostranství a městská zeleň	<p>Město vzhledem ke své velikosti a historickému vývoji disponuje dvěma městskými jádry v Podmoklech a v okolí zámku, na které navazují další komunikace, parky i lesoparky.</p> <p>Zelené plochy ve městě tvoří značný podíl na rozloze města, za jejich péči město zodpovídá. Vzhledem k dlouhé zanedbanosti v minulých letech dosud nedošlo ke komplexní rekultivaci a obnově. Parky a lesoparky vyžadují instalaci nového mobiliáře i následnou průběžnou péči.</p>
Kultura a volný čas	Město Liberec disponuje širokou nabídkou kulturních i historických zajímavostí. Město podporuje rozvoj kulturních aktivit prostřednictvím svých příspěvkových organizací i spolupráci s neziskovým sektorem, ve které bude stále pokračovat. .
Volný čas a sport	Nabídka sportovních příležitostí je veliká, nicméně je směřována především na organizované kluby. Ve městě stále citelně chybí cyklo a in-line trasy a dětské dopravní hřiště.

Cestovní ruch	Počet nemovitých památek ve městě je vysoký, čemuž také odpovídají nároky na obnovu a péči. Některé turistické atrakce ve městě již byly zrekonstruovány, nicméně jiné stále na obnovu čekají.
Brownfieldy	Ve městě existuje řada nevyužitých nemovitostí a pozemků, které chátrají, ztrácejí svou hodnotu a negativně působí na okolí. Město vypracovalo seznam brownfieldů ve vlastnictví města i v soukromém vlastnictví, které podnikatelům nabízí k využití. Do budoucna by se měl počet těchto nevyužívaných objektů snižovat.

Dostupnost a mobilita

Trendy	Odhadovaný vývoj
Doprava	V rámci dopravy lze očekávat investice města do komunikací ve špatném technickém stavu, zvýšení bezpečnosti dopravy a tvorbě cyklotras a cyklostezek.

Správa věcí veřejných

Trendy	Odhadovaný vývoj
Kvalita ve veřejné správě	Město implementuje řadu moderních metod zvyšování kvality výkonu veřejné správy a podporuje implementaci elektronické veřejné správy.
Samostatná působnost	Do samostatné působnosti města patří záležitosti, které jsou v zájmu města a jeho občanů, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů města nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti města svěřil zákon. Město v samostatné působnosti ve svém územním obvodu pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Tyto činnosti budou i nadále v budoucnu hlavním předmětem činnosti dle platných právních norem. Vzhledem k výsledkům dotazníkového šetření v rámci zóny by bylo vhodné posílit práci městské policie a při stavebních plánech zvažovat rozšíření parkovacích ploch a zkvalitnit povrch silnic.
Provozně organizační činnost úřadu	Pro zajištění každodenního bezproblémového výkonu veřejných služeb je třeba zajistit řadu provozních činností, které souvisí s poskytováním informací, spoluprací s jinými organizacemi, přípravou slavností a akcí pořádaných městem, organizací informačních systémů a softwarů, správou webových stránek města, správou majetku, řízením spisové a archivní služby města.

Vzhledem k multidisciplinárnímu zaměření povinností a odpovědnosti územní samosprávy, existují v každém odvětví témata, která by vyžadovala zlepšení. Výše zmíněný výčet poukazuje na takové problémy, které se přímo nebo přímo dotýkají šesti prioritních oblastí IPRM.

Výběr výsledné lokality, kam by měly směřovat veřejné finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie, vychází z předpokladu zachování několika **zásad**:

- soubor logicky provázaných projektů generujících synergický efekt
- přínos pro co největší skupiny obyvatel
- bude naplňovat strategickou vizi města dle Strategického plánu rozvoje města Liberec (zajistí tvorbu kvalitního a lákavého prostředí pro obyvatele i návštěvníky), tzn. bude usilovat o **zlepšení kulturního a společenského života ve městě a zvýšení atraktivnosti města svým čistým a upraveným prostředím.**

V souladu se strategickou vizí klíčového dokumentu města v podobě Strategického plánu rozvoje města Liberec bylo pro výběr zóny IPRM vybráno kritérium „**území s vysokým potenciálem růstu**“. Zvolená zóna byla stanovena na základě naplnění následujících ukazatelů dle Metodického pokynu ministerstva pro místní rozvoj (MMR) v podobě:

1. vysoká koncentrace ekonomických aktivit,
2. vysoký potenciál pro stimulaci podnikání a rozvoj služeb,
3. vysoká koncentrace vzdělávacích aktivit,
4. velký význam v systému dopravní obslužnosti
5. vysoký význam pro zajištění zdravotních, sociálních, kulturních a vzdělávacích potřeb obyvatel,
6. vysoký inovační potenciál.

2. Popis zóny

2.1. Kvantitativní i kvalitativní popis zóny

Na základě provedené socioekonomické analýzy Statutárního města Liberec a z ní vyplývající SWOT analýzy, i s ohledem na priority Liberce v oblasti rozvoje města, se pro účely zpracování Integrovaného plánu rozvoje města Liberec, směřujícího do Regionálního operačního programu Severovýchod, oblast podpory 2.1 - Rozvoj regionálních center, vymezuje zóna „Lidové sady“.

Zóna představuje část území Statutárního města Liberec o rozloze přibližně 1,7 km², které se rozprostírá v místní části Liberec I – Staré město a Liberec XIV – Ruprechtice, směrem na severovýchod od centra města až k úpatí Jizerských hor. Obvod této zóny dosahuje téměř 6,5 km.

Tato zóna splňuje těchto šest vstupních kritérií:

- vysoká koncentrace ekonomických aktivit,
- vysoký potenciál pro stimulaci podnikání a rozvoj služeb,
- vysoká koncentrace vzdělávacích aktivit,
- velký význam v systému dopravní obslužnosti
- vysoký význam pro zajištění zdravotních, sociálních, kulturních a vzdělávacích potřeb obyvatel,
- vysoký inovační potenciál.

Zóna Lidových sadů je proto charakterizována jako území s vysokým potenciálem růstu.

Zóna je tvořena městskými třídami, ulicemi, náměstími, parky, městskou zelení i vodními plochami. Lokalita kromě toho hostí významné instituce, a to jak v oblasti cestovního ruchu a volnočasových aktivit (ZOO, Botanická zahrada, Kulturně společenské centrum Lidové sady, lesní koupaliště, městské lázně, Severočeské muzeum, plavecký bazén, dětský koutek, pozůstatky amfiteátru), tak v oblasti sportu (golf centrum, tenisový areál, hřiště pro lukostřelbu), vzdělávání (Technická univerzita Liberec, Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická a Vyšší odborná škola, Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené, ZŠ Lesní, ZŠ Husova, ZŠ 5. května, Centrum vzdělanosti Libereckého kraje - zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků) a zdravotnictví (Centrum léčebné rehabilitace Liberec s.r.o., poliklinika Medicentrum). Vedle výše zmíněného je sídlem mnoha společností a podnikatelských subjektů.

Problémem zóny je stav většiny uvedených zařízení a vyvstává tedy potřeba jejich rekonstrukce a modernizace. Existuje několik možných východisek, jak by se mohla tato situace řešit. Od možnosti přijetí komplexního urbanistického řešení, přes společné řešení otázek infrastruktury a dopravy až k možnostem vytváření ucelených produktů cestovního ruchu a tvorby dalších tzv. „měkkých“ projektů. Jednoznačnou výhodou je společný postup všech zainteresovaných subjektů.

Náměstí, městské třídy a historické parky jsou rovněž obecně nepostradatelnými a neopomenutelnými městotvornými prvky. Zmíněné prostory patří mezi nejvýznamnější a jedny z nejstarších prostorů města. Jejich současný stav však neodpovídá jejich urbanistické a kulturní hodnotě ani aktuálním potřebám obyvatel města. Stav některých budov, špatný stav komunikací a chodníků, zastaralá zeleň, chybějící mobiliář atd. nejsou příliš dobrou vizitkou města, které chce lákat nové návštěvníky za účelem poznání

příjemného prostředí. Nejvýznamněji se toto projevuje v parcích a lesoparcích, kde absence mobiliáře prakticky vylučuje rekreační využití tohoto významného prvku zeleně.

Území Lidových sadů je, zejména o víkendech a za hezkého počasí, významně dopravně zatíženo. Část zóny patří do připravovaného projektu vnitřního městského okruhu. Vzhledem k rekreačnímu charakteru Lidových sadů a nástupu do Jizerských hor zde rovněž existuje velký prostor pro rozvoj cykloturistiky. Cyklostezky však chybí a je nutné oddělit chodce od cyklistů a zajistit tak jejich bezpečnost.

Záměrem města je zatraktivnění prostředí vybrané zóny pro obyvatele a návštěvníky města, dále efektivnější využívání ploch a objektů, které nejsou využívány v souladu se svým potenciálem a obnovení funkcí regenerovaných ploch k veřejnému využití, zvýšení návštěvnosti města, dále rozvoj vzdělanosti, ekonomiky a cestovního ruchu, rozvoj péče o zdraví a zdravý životní styl, rozvoj pohybových aktivit a sociální integrace.

2.1.1. Lokalizace zóny v rámci města

Na následující mapě města Liberec je červenou linií vyznačena zóna Lidových sadů.

Obrázek 11: Lokalizace zóny Lidových sadů na mapě města

Zóna Lidové sady zahrnuje pouze část území města a je vymezena následovně:

Zóna Lidové sady je vymezena jižně částí ulice Wolkerova (od křižovatky s ulicí Sosnovou a zejména ulicí Husovou, západně pak ulicemi Klostermannova, Masarykova, Šamánkova až k Tržnímu náměstí. Odtud hranice zóny pokračuje zpočátku mírně severovýchodně ulicemi Budyšínská, Durychova, kolem Štefánikova náměstí ulicí Generála Píky. Dále severně kolem Žižkova náměstí po ulici Horská, odtud jihovýchodně ulicí Javorová. Následuje severní směr po ulici Purkyňova, přes ulici Elišky Krásnohorské, dále východně ulicí U Trianglu, severně přes ulice Přírodní a U Koupaliště. Dále pak po lesní komunikaci p.p.č. 2088/2 a poté po lesní komunikaci p.p.č. 2261/1, kde se na východní straně zóna rozšiřuje až na východní hranici pozemku 1705.), dále po jižní hranici pozemku par. č. 2262/15 k pozemku par. č. 2088/1 a dále jihozápadně po východní hranici pozemku par. č. 1719/1 ke komunikaci NN534 a zpět na ulici Alšova a Sosnová.

Základní demografická východiska

Ve dvou městských částech, na jejichž území se rozprostírá zóna Lidové sady, bylo v roce 2001 registrováno cca 17,5% obyvatel celého města. Místní část:

- Liberec I - Staré Město: 9 134 obyvatel
- Liberec XIV - Ruprechtice: 8 216 obyvatel

Na základě podkladů získaných z databáze ČSÚ dosahuje **počet obyvatel zóny Lidových sadů přibližně 3 600 osob**. Podklady pocházejí ze SLDB 2001. Přestože přesný počet obyvatel není zjistitelný z toho důvodu, že některé hraniční základní sídelní jednotky sledované statistickým úřadem přesahují za hranici zóny, skutečný počet obyvatel se bude od odhadu odlišovat jen minimálně. Mapa s přehledem základních sídelních jednotek v zóně je uvedena v příloze tohoto dokumentu.

Kromě trvale bydlících do zóny denně zavítají stovky občanů a návštěvníků za pracovními povinnostmi, za vzděláním či zábavou. O víkendech, svátcích a za dobrého počasí se jedná řádově o tisíce návštěvníků zóny.

Celkový pohyb populace se skládá ze dvou složek, a to z přirozeného pohybu a migrační pohybu obyvatel. Přirozený pohyb obyvatelstva je dán rozdílem počtu narozených a zemřelých (tzv. přirozený přírůstek obyvatelstva).

Přirozený přírůstek obyvatelstva dosahoval kladných hodnot především na počátku 90. let. Počet živě narozených s určitými výkyvy stoupá od roku 1997. Důvodem je průchod populačně silných ročníků žen z poloviny 70. let obdobím nejvyšší plodnosti. Naopak počet zemřelých je v posledních letech poměrně stabilní, s výjimkou r. 2005, kdy zemřelo nejméně lidí od roku 1980. Vlivem obou faktorů došlo v roce 2005 k mírnému nárůstu počtu obyvatel přirozenou měnou.

Migrační pohyb oproti pohybu přirozenému je podmíněn více faktory. Především dostupností bytového fondu, ekonomickým vývojem a s ním souvisejícím vývojem pracovního trhu či kvalitou životního a sociálního prostředí.

Tabulka 20: Vývoj počtu obyvatel městských částí dle údajů ze sčítání obyvatel

Obec, část obce	1900	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Liberec	79.470	69.663	78.193	84.046	95.924	101.162	99.102
Liberec I - Staré Město	34.099	30.523	36.716	39.904	11.858	10.080	9.134
Liberec XIV - Ruprechtice	2.675	3.338	3.770	6.477	9.605	8.628	8.216

Zdroj: ČSÚ

Počet obyvatel Starého Města od počátku 20. století klesal. Nárůst počtu obyvatel byl zaznamenán při sčítání obyvatel v roce 1970, ale již o deset let později počet obyvatel klesl o 28 tis. Pokles byl způsoben rozrůstáním města, tvorbou pracovních příležitostí v jiných částech města a celkovým procesem suburbanizace.

Opačný trend zaznamenala místní část Ruprechtic, ve které se počet obyvatel, také zásluhou nízké početní základny, zněkolikanásobil.

Od roku 1992 dochází k poklesu počtu obyvatel, jak v uvedených místních částech, tak v celém Liberci.

Z důvodů převýšení počtu narozených nad zemřelými a vyšší intenzitě imigrace než emigrace dosahuje celkový pohyb obyvatelstva od roku 2004 kladných hodnot, což se projevuje v růstu počtu obyvatel.

Z vývoje počtu obyvatel dle městských částí (který ČSÚ sleduje pouze v rámci sčítání lidu, domů a bytů) mezi lety 1991 a 2001 je zřejmé vylidňování centra města. Ve Starém Městě ubylo téměř 1000 obyvatel (10% pokles) a také městská část Ruprechtice zaznamenala úbytek.

Vzdělanostní struktura

Následující tabulka uvádí vzdělanostní strukturu obyvatel dle SLDB 2001. Z uvedených hodnot vyplývá, že **obyvatelstvo zóny dosahuje vyšší vzdělanosti** než je úroveň vyšších územních celků. Téměř třetina občanů složila maturitní zkoušku a téměř pětina obyvatel dosáhla vysokoškolského vzdělání.

Tabulka 21: Obyvatelstvo starší 15 let podle ukončeného vzdělání dle SLDB 2001

Druh dosaženého nejvyššího ukončeného vzdělání	Česká republika	Liberecký kraj	město Liberec	zóna Lidové sady ⁸¹
bez vzdělání	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,7 %
základní a neukončené	23,0 %	23,9 %	19,3 %	14,3 %
vyučení a střední odborné bez maturity	38,0 %	40,1 %	35,5 %	26,5 %
úplné střední s maturitou	24,9 %	23,8 %	27,7 %	32,3 %
vyšší odborné a nástavbové	3,5 %	3,2 %	4,0 %	6,5 %
vysokoškolské vč. vědecké přípravy	8,9 %	7,0 %	11,1 %	18,5 %
nezjištěno	1,3 %	1,6 %	2,0 %	1,2 %

Zdroj: ČSÚ

Věková struktura obyvatelstva

Město Liberec zažívá stejný vývojový trend ve stárnutí populace jako jiná města u nás. Věková struktura obyvatelstva města přibližně odpovídá věkové struktuře obyvatelstva ČR. V zóně Lidových sadů žije o více občanů v post produktivním věku a méně mladistvých než je průměr celého města, okresu, kraje i celé ČR.

⁸¹ Data ze základních sídelních jednotek ČSÚ čistě z území zóny Lidových sadů. Data se základních sídelních jednotek přesahující území zóny byly kráceny v poměru k velikosti přesahu tohoto území. Celková validita dat dosahuje 95%.

Dle SLBD z roku 2001 patřily k populačně nejstarším částem Liberce právě městská část Ruprechtice, ale také Staré Město. Obyvatelé zóny Lidových sadů dosahují **vyššího průměrného věku** (téměř 42 let)⁸² než je průměru celého města Liberec. K 31. 12. 2006 byl průměrný věk obyvatel Liberce 40,5 let⁸³, což je mírně nadprůměrná hodnota ve srovnání s průměrným věkem obyvatelstva České republiky (40,2 let). Pro Liberecký kraj je pak uváděna hodnota 39,7 let.

Tabulka 22: Věková struktura obyvatelstva dle SLDB 2001

lokality	podíl obyvatelstva dle věku (v %)		
	0-14	15-59	65 a více
Česká republika	16,18 %	70,00 %	13,82 %
Liberecký kraj	16,86 %	70,33 %	12,81 %
okres Liberec	16,30 %	70,51 %	13,52 %
město Liberec	15,38 %	71,00 %	13,62 %
zóna Lidové sady⁸⁴	14,88 %	69,30 %	15,83 %

Zdroj: ČSÚ

Index stáří (podíl poproduktivní části, tj. 65 a více let, populace k počtu dětí do 14 let) **obyvatel zóny dosahoval hodnoty 106,3** (při SLDB 2001). **Ve srovnání s městem (88,6), okresem (80,9), krajem (76,0), i celou ČR (85,4) jde o vysokou hodnotu**, která potvrzuje výše uvedené závěry. Počet obyvatel zóny starších 65 let je vyšší než počet mládeže do 14 let. Od roku 2001 se navíc tento index zvyšuje. Např. index stáří obyvatel Libereckého kraje se z uvedené hodnoty 76 v roce 2001 zvýšil na hodnotu 89 k 31. 12. 2006.

Dle predikce počtu obyvatel do roku 2050 lze předpokládat celkový pokles populace. Ve věkové kategorii 65 a více let se však předpokládá nárůst počtu osob. Počet seniorů se začne výrazně zvyšovat po roce 2010. V roce 2030 by mohlo být přes 20% populace v post produktivním věku, v roce 2050 hovoří odhady o téměř třetině populace starších 65 let. Tento fakt je významný z hlediska obslužnosti a kvality veřejných služeb v podobě zajištění vzdělávacích služeb, zdravotní a sociální péče, ale i dostatek příležitostí pro sportovní a relaxační využití volného času.

Předpokládán je také postupný nárůst naděje dožití do roku 2030 asi na 80 let u mužů a 85 let u žen.

Shrnutí

- mírný růst počtu obyvatel v posledních letech
- vysoká návštěvnost zóny (pracovní příležitosti, cestovní ruch)
- vyšší dosažená vzdělanost obyvatel zóny
- větší počet obyvatel v postproduktivním věku
- vyšší průměrný věk obyvatel zóny
- zvsuující se nároky na zajištění zdravotní a sociální péče

⁸² SLBD 2001

⁸³ Při SLBD 2001 průměrný věk obyvatel Liberce dosahoval 39 let.

⁸⁴ Data ze základních sídelních jednotek ČSÚ čistě z území zóny Lidových sadů. Data se základních sídelních jednotek přesahující území zóny byly kráceny v poměru k velikosti přesahu tohoto území. Celková validita dat dosahuje 95%.

2.1.2. Ekonomický rozvoj

Ekonomická struktura obyvatelstva

Mezi **ekonomicky aktivní obyvatel**⁸⁵ řadíme, kromě všech pracujících občanů v produktivním věku, také ženy na mateřské dovolené, pracující důchodce a nezaměstnané. Následující tabulka uvádí podíl ekonomicky aktivních obyvatel na různých územních úrovních. Zóna Lidových sadů je v tabulce opět zastoupena údaji za dvě místní části, na jejichž území se nachází (Staré Město, Ruprechtice).

Tabulka 23: Podíl ekonomicky aktivních obyvatel (dle SLDB 2001)

lokality	podíl ekonomicky aktivních obyvatel
Česká republika	51,4 %
Liberecký kraj	52,6 %
okres Liberec	53,3 %
město Liberec	54,0 %
Liberec I - Staré Město	52,6 %
Liberec XIV - Ruprechtice	51,9 %

Zdroj: ČSÚ a Základní sociálně demografické údaje města Liberce

Ekonomicky aktivní část obyvatel zóny Lidových sadů dosahuje 52,6 % (dle SLDB 2001 a přehledu základních sídelních jednotek), což odpovídá hodnotě celého Libereckého kraje. Hodnota je ovšem pod úrovní okresu i města Liberec. Důvodem je vyšší počet obyvatel starších 60 let a tedy nepracujících důchodců, spadajících do kategorie ekonomicky neaktivních. V absolutních číslech se jedná o cca 2035 ekonomicky aktivních obyvatel zóny.

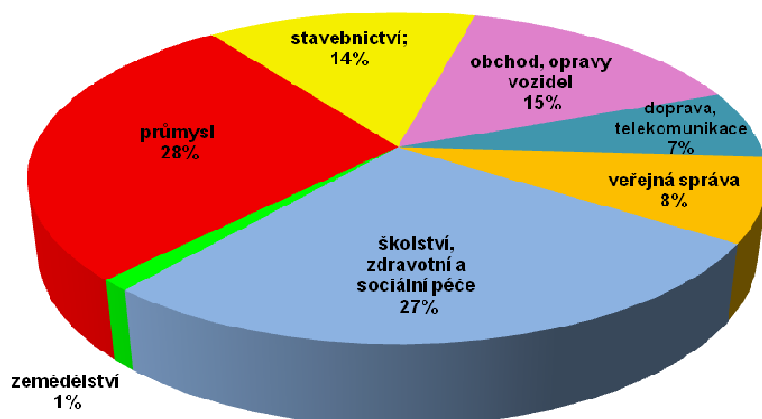
Podíl žen na mateřské dovolené dosahuje necelá 2% EAO, podíl pracujících důchodců pak cca 4,7% EAO⁸⁶.

Následující grafy znázorňují **podíl ekonomicky aktivních obyvatel podle jednotlivých odvětví hospodářství** v místních částech Liberce a také v rámci celé ČR. Mezi sledovanými úrovněmi nejsou významné rozdíly. Výjimku tvoří jen pracovníci v zemědělství, jejichž podíl je na celostátní úrovni vyšší. Naopak **mnohem větší podíl zaujímají v zóně pracovníci ve školství, zdravotní a sociální péči, menší podíl pak pracovníci v průmyslu**. Grafy jsou uvedeny pouze pro orientaci, vzhledem k tomu, že část obyvatel zóny Lidových sadů dojíždí do zaměstnání mimo tuto zónu a naopak v zóně funguje několik významných zaměstnavatelů, kteří jsou cílem denní dojížděky pracovníků žijících mimo zónu.

⁸⁵ K ekonomicky neaktivním obyvatelům se řadí žáci, studenti a uční a nepracující důchodci.

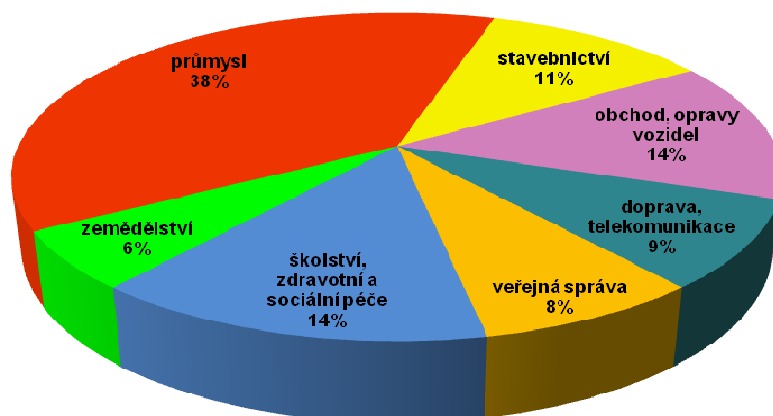
⁸⁶ SLDB 2001

Graf 15: Podíl ekonomicky aktivních obyvatel podle odvětví v zóně Lidových sadů

Zdroj: SLBD 2001

Graf 16: Podíl ekonomicky aktivních obyvatel podle odvětví v rámci ČR

Zdroj: SLBD 2001

Co se týká počtu podnikajících subjektů, pak na území města aktivně podniká o téměř třetinu více subjektů než ve velikostně srovnatelných městech České republiky (Olomouc, České Budějovice, Ústí n. L., Hradec Králové). Situace v Lidových sadech odráží pozitivní zjištění v rámci celého města. V zóně Lidových sadů sídlí desítky ekonomických subjektů, od čistě podnikatelsky orientovaných až po neziskové.

V zóně má sídlo na sto podnikatelských subjektů nejrůznějšího zaměření. Jejich přehled je vzhledem ke svému rozsahu umístěn v příloze tohoto dokumentu.

Zóna Lidových sadů je také domovem řady subjektů působících v oblasti školství, výchovy mládeže, kultury, sportu, zájmové činnosti, zdravotní a sociální péče, a subjektů veřejné správy. Jednotlivým oblastem se věnují kapitoly 4 - Sociální integrace a 6 - Přitažlivá zóna. Přehledy všech těchto subjektů jsou umístěny v příloze tohoto dokumentu.

Trh práce**Úřad práce v Liberci**

Úřad práce v Liberci dlouhodobě sleduje některé údaje o počtu a struktuře uchazečů o zaměstnání v územích vymezených působností pověřených obecních úřadů.

K 31. 5. 2008 dosahoval počet nezaměstnaných v Liberci **výše 2 767 osob** (z toho podíl žen činil 56,5% a podíl mužů 43,5%). Míra nezaměstnanosti dosahovala výše **4,9%** (ženy 5,9% a muži 4,0%). Počet **volných pracovních míst činil 1 591**.

Údaje o počtech a struktuře nezaměstnaných a volných míst za územní jednotku menší než obec se ovšem nevykazují ani nesledují. Následující tabulku obsahuje údaje o počtu uchazečů z Liberce roztříděné podle městských částí, které poskytl ÚP v Liberci ze své databáze.

Tabulka 24: Počet uchazečů o zaměstnání v městských částech (stav k 12.6.2008)

městská část	počet uchazečů
Liberec I – Staré Město	753
Liberec V	117
Liberec VI	525
Liberec VII	340
Liberec VIII	65
Liberec X	156
Liberec XIV - Ruprechtice	194
Liberec XV	174
Liberec XXV	215
Liberec XXX	215
Liberec celkem	2 754

Zdroj: ÚP v Liberci

Městské části Staré Město a Ruprechtice, na jejichž území se nachází zóna Lidových sadů, se na celkovém počtu nezaměstnaných v Liberci podílejí přibližně jednou třetinou.

Podíl nezaměstnaných dle dosaženého vzdělání:

- střední odborné s výučním listem 36,3 %
- základní 26,3 %
- úplné střední odborné s maturitou 21,4 %
- vysokoškolské 5,7 %

Mezi nezaměstnanými je **nejpočetnější věková skupina 55 - 59 let** (15% z celkového počtu). Opomeneme-li skupiny do 20 let a nad 60 let, pak **nejméně nezaměstnaných** je ve skupině **45 - 49 let** (necelých 9%). Ostatní věkové skupiny (5leté intervaly) jsou zastoupeny přibližně stejně (kolem 11%).

Téměř **40% nezaměstnaných** tvoří lidé, kteří jsou evidováni na ÚP **do 3 měsíců**. Podíl **dlouhodobě nezaměstnaných** (nad 1 rok) **přesahuje čtvrtinu** všech nezaměstnaných (cca 27%). Z toho velkou část tvoří lidé, kteří jsou bez práce déle než 2 roky.

Mezi nezaměstnanými se nejvíce objevují lidé bez kvalifikace a pomocní pracovníci (28%), prodavači a obslužné profese (17%), administrativní pracovníci (13%), kvalifikovaní dělníci (12%).

Nejvíce volných pracovních míst v Liberci je určeno pro:

- kvalifikované dělníky ve stavebnictví a strojírenství (39% volných míst)
- obsluhu strojů, řidiči a montážní dělníky (17%)
- oborové technické a pedagogické pracovníky (15%)
- obslužné profese a prodavače (9%)
- pomocné a nekvalifikované pracovníky (7%)
- vědecké a odborné pedagogické pracovníky (6%)
- úředníky a administrativní pracovníky (4%)

Údaje o volných pracovních místech přímo v dotčené zóně není schopen ÚP nabídnout.

Podpora vzdělávání ve vazbě na zaměstnanost

V roce 2005 byl realizován projekt **ZŠ Husova - nové školící centrum** (CBC Phare 2002). Žadatelem bylo město Liberec a partnerem ZŠ Husova a ZŠ v Bautzenu (SRN). Kromě rekonstrukce školních prostor a pořízení výpočetní techniky, byly, ve spolupráci s úřadem práce v Liberci, nezaměstnaným poskytovány rekvalifikační kurzy základů německého jazyka i obchodní němčiny.

Centrum vzdělanosti Libereckého kraje - zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, příspěvková organizace

Jedná se o koordinační místo (centrálu) sítě několika organizací, které se účastní projektu „**Centrum vzdělanosti Libereckého kraje**“. Hlavními partnery je 32 středních škol v Libereckém kraji, které jsou **Místními centry celoživotního vzdělávání (MCCV)** dospělých. Hlavní činností CVLK, p.o. je organizace a funkční řízení sítě MCCV s cílem rozvíjet a prohlubovat nabídku vzdělávacích programů pro dospělé. CVLK, p.o. také nabízí vlastní vzdělávací programy, poskytuje další vzdělávání pedagogickým pracovníkům, realizuje certifikaci vzdělávacích programů MCCV, připravuje a realizuje projekty na národní i mezinárodní úrovni.

Projekt Centrum vzdělanosti Libereckého kraje je projekt Libereckého kraje v oblasti celoživotního vzdělávání dospělých. Záměrem tohoto projektu je rozšířit příležitosti pro získávání znalostí a dovedností občanů a tím nejen **podpořit vzdělanost** v Libereckém kraji, ale i **snížit míru nezaměstnanosti**.

Oblasti činnosti CVLK

a) Vzdělávání dospělých

CVLK pořádá v oblasti vzdělávání dospělých kurzy pro pedagogické pracovníky, zdravotnické pracovníky, e-learningové vzdělávání a také kurzy dílčí kvalifikace.

- **Vedení škol a školských zařízení, pedagogika a psychologie**

Z desítek pořádaných kurzů pro tuto cílovou skupinu lze pro ilustraci zmínit následující vzdělávací akce:

- Právnícké minimum pro řídicí pracovníky ve školství

Seznámení se zákony a právními předpisy a normami ve vztahu k řídicí práci ve školství. Průřez občanským a obchodním zákoníkem, občanským soudním řádem, zákonem o rodině a o sociálně právní ochraně dětí a mládeže, pracovním právem, správním řádem a správním řízením, zákonem o archivaci a skartaci. Ukázkové smlouvy a dohody, upozornění na možná rizika související s jejich uzavíráním, diskuse na téma konkrétních případů z praxe.

- Moderní rétorika - nástroj pedagoga

Úvod do problematiky moderní rétoriky, vývoj řeči a její význam, funkce řeči, technika řeči, praktická cvičení, zvuková stránka souvislé řeči, význam nonverbální komunikace pro pedagoga, případová studie před kamerou, rozbor.

- Základy znakové řeči

Lektorka - učitelka ZŠ pro sluchově postižené seznámí účastníky se základy znakové řeči a při praktických seminářích procvičí jednoduchou komunikaci se sluchově postiženými žáky integrovanými do základního vzdělávacího procesu.

- Základy sociální komunikace

Seznámení se základními dovednostmi v komunikaci s problémovými, nespolupracujícími, agresivními a nekritickými rodiči. Determinanty osobnosti, základní typologie problémových rodičů, vybrané aspekty sociální komunikace s problémovými rodiči aneb čeho se vyvarovat, základy produktivní komunikace.

- Poruchy chování u dětí a adolescentů

Projevy poruch chování u dětí a adolescentů, vývojově a výchovně podmíněné poruchy chování, poruchy chování s lepší a se špatnou prognózou, hyperkinetické poruchy ve vztahu k poruchám učení, poruchy osobnosti ve vztahu k poruchám chování. Doporučený přístup pedagogů k projevům poruch chování, možnosti a příklady řešení, spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami, odbory péče o dítě i s orgány činnými v trestním řízení.

▪ **Zdravotnictví**

V této oblasti se realizují odborné semináře na různá témata pro zdravotní sestry (vyšetřovací metody, léky v těhotenství apod.), kurz pro sanitáře (bezpečnost, ochrana zdraví pacienta, etika apod.) a kurz pro řidiče vozidla zdravotnické záchranné služby.

▪ **Dílčí kvalifikace**

CVLK umožňuje účastníkům získat celostátně platné osvědčení i pro znalosti a dovednosti získané dlouholetou praxí v oblasti gastronomie, hotelnictví a cestovního ruchu, pro kterou nemají dosud platný certifikát (např. výuční list). Stačí uspět při zkoušce v některé z „dílčích kvalifikací“. V nabídce jsou například kurzy pro barmany, výrobu trvanlivého pečiva, výpomoc při obsluze hostů, příprava pokrmů pro rychlé občerstvení apod.

b) Akreditované kurzy

- Kurzy PC (pro začátečníky i pokročilé)
- Jazykové kurzy (angličtina, němčina v oblasti obchodu, služeb a odborných oblastech)
- Ekonomika, administrativa (administrativa na PC, obchodní korespondence, účetnictví a daňová evidence, účetní program Stereo)

- Technické profese, doprava (kurz svařování a řezání, zemědělské znalosti, stavební práce, logistika, řidičské oprávnění skupiny C, řidič vysokozdvizného vozíku)
- Podnikání, služby (kurzy základů podnikání)

c) Realizace projektů

▪ Projekt Gramotnosti pro 21. století

Projekt OP RLZ byl zaměřen na vývoj a realizaci vzdělávacích modulů pro lektory a řídicí pracovníky působící v oblasti dalšího profesního vzdělávání, které je vybaví náležitými znalostmi a dovednostmi k tomu, aby se profesionálně mohli zabývat výukou čtyř nových gramotností, které přináší znalostní společnost:

- informační gramotnost
- ekonomická gramotnost
- občanská gramotnost
- gramotnost pro udržitelný rozvoj

▪ Studijní program pro školní metodiky prevence

Dalším projektem v rámci OP RLZ bylo studium k výkonu specializovaných činností prevence sociálně-patologických jevů. Studium se skládalo ze tří semestrů (2007/2008), z letního soustředění, odborné stáže, praktického cvičení a samostudia. Studium bylo ukončeno závěrečnou zkouškou a obhajobou závěrečné práce zaměřené na mapování a zlepšení klimatu vlastní školy.

adresa: Masarykova 18, 460 01 Liberec
kontakt: 485 101 872
web: www.cvlk.cz

Podpora podnikatelských subjektů

Město Liberec nemá v současném rozpočtu žádný dotační titul na podporu drobných, malých nebo středních podnikatelů.

Město spolupracuje s **Okresní hospodářskou komorou Liberec** ve snaze rozvíjet podnikatelský sektor a podnikatelské příležitosti, při identifikaci volných podnikatelských zón a nemovitostí, při plánování školení a vzdělávání apod. Okresní hospodářská komora Liberec v současné době registrujeme cca 270 členů. Pro podnikatele OHK pořádá průměrně čtyři akce za měsíc (odborné semináře, konference, setkání podnikatelů navzájem, setkání podnikatelů s politiky, se zahraničními delegacemi apod.). Od ledna 2009 se připravuje zahájení komplexního vzdělávacího programu, který by zahrnoval 2-3 semináře týdně na různá témata. Účast na seminářích se pohybuje od 10 do 30 osob.

Malým a středním podnikům **pomáhá** při získávání peněz ze strukturálních fondů EU také **Technická univerzita v Liberci**, Hospodářská fakulta (Katedra podnikové ekonomiky a Katedra marketingu).

Poskytované služby **katedry podnikové ekonomiky** jsou spojeny s jejím odborným zaměřením. Své aktivity směřuje katedra do řešení grantových projektů a ostatních výzkumných úkolů často zadávaných ekonomickými subjekty z praxe, odbornými ministerstvy, institucemi regionální správy (příprava VÚSC Liberecký kraj), či v rámci spolupráce

s Výzkumným ústavem textilních strojů, a.s. v Liberci. Výzkumná činnost pro ekonomickou sféru je orientována shodně s již výše uvedeným odborným zaměřením pracovníků katedry, tj. především na problematiku: podniková ekonomika, rozvojové a investiční záměry, podnikové organizační struktury a řízení, řízení výrobních procesů, logistika, řízení jakosti, regionální problematika.

V uvedených oborech jsou pracovníci katedry podnikové ekonomiky schopni poskytovat **poradenskou činnost, vypracovávat konkrétní projekty, studie proveditelnosti** apod. Katedra napomáhá rozvoji podnikatelských subjektů i zpracováváním studií o podnikatelském prostředí (např. pro Krajský úřad Libereckého kraje se jednalo o studii vlivu průmyslových zón na Liberecký kraj, analýzu podnikatelského prostředí pro vytváření klastrů v Libereckém kraji s modelem textilního klastru, nebo o nalezení optimálních prostředků a způsobů jejich aplikace pro vyrovnání ekonomického prostředí Libereckého kraje).

Katedra marketingu nabízí komplexní řadu aktivit zahrnujících výuku, poradenství a spolupráci v oblasti marketingu. Pro Statutární město Liberec vytvořila např. marketingovou studii pro projekt realizovaný v území Lidových sadů pod názvem „Letní promenáda Libercem“.

Těsnou spoluprací s firmami v oblasti propojení technických oborů s přírodními vědami, informatikou a mezioborovými disciplínami navazuje i **Fakulta mechatroniky a mezioborových inženýrských studií**. Různá zadání pro tuto fakultu jsou od českých i zahraničních firem.

Katedra geografie spolupracuje s městem např. při zadávání seminárních prací studentům, tak aby výsledky těchto prací mohly být dále použity pro různé projekty města.

V zóně má sídlo společnost **Investorsko - inženýrská a.s.**, jejíž služby taktéž směřují na pomoc a poradenství podnikatelským subjektům. K hlavním činnostem patří příprava a realizace projektů velkých územních celků, příprava a realizace rozvojových projektů, inženýrská a marketingová činnost.

Výzkum, vývoj a inovace

Fakulta strojní, nejstarší fakulta Technické univerzity v Liberci, zpracovala **Strategii rozvoje vědy, výzkumu a vývoje na roky 2007 – 2013**, která:

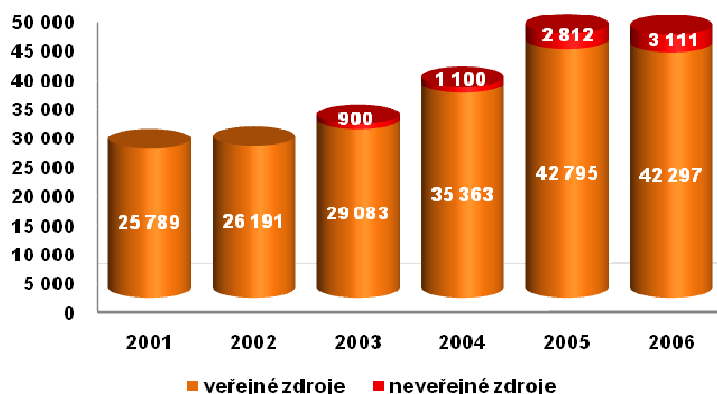
- odráží proces diskusí nad směřováním Fakulty strojní v oblasti vědy, výzkumu a vývoje,
- hodnotí silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení rozvoje vědy, výzkumu a vývoje
- vymezuje nosné směry vědy, výzkumu a vývoje fakulty
- je nabídkou pro mezifakultní, národní a mezinárodní spolupráci výzkumných týmů
- je nabídkou pro spolupráci s průmyslovou a podnikatelskou sférou
- definuje klíčové faktory, potřeby a opatření k dosažení a naplnění Dlouhodobého záměru vědecké, výzkumné, vývojové a další tvůrčí činnosti na období 2006–2010 Fakulty strojní v Liberci
- je podkladem pro akční plán projektů pro naplnění opatření pro rozvoj vědy, výzkumu a vývoje Fakulty strojní

Páteř výzkumu na fakultě je v současné době tvořena výzkumným záměrem a čtyřmi výzkumnými centry, na kterých Fakulta strojní spolupracuje s dalšími výzkumnými pracovišti v ČR:

- výzkumný záměr „Optimalizace vlastností strojů v interakci s pracovními procesy a člověkem“ (do r. 2011)
- výzkumné centrum TEXTIL II (do r. 2009)
- výzkumné centrum strojírenské výrobní techniky a technologie (do r. 2009)
- výzkumné centrum spalovacích motorů a automobilů Josefa Božka II (do r. 2009)
- výzkumné centrum pro nanopovrchové inženýrství (do r. 2009)

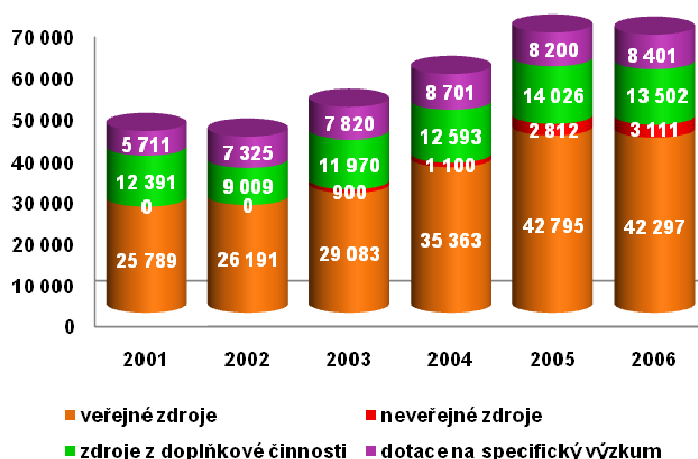
Významnou roli dále představují projekty Grantové agentury ČR a Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Objem finančních prostředků, které fakulta získala prostřednictvím grantů, se mezi léty 2001 a 2006 téměř zdvojnásobil (rok 2006 cca 45 mil. Kč ročně). Významný je i nárůst neveřejných prostředků na výzkumnou činnost. Dobré výsledky dosahuje fakulta tradičně v oblasti vývoje v rámci hospodářské činnosti. Nedostačující je účast fakulty v mezinárodních projektech.

Graf 17 Objem finančních prostředků na vědeckovýzkumnou činnost v tis. Kč

Zdroj: Strategie rozvoje vědy, výzkumu a vývoje Fakulty strojní TU v Liberci 2007-2013

Graf 18: Objem finančních prostředků na vědu, výzkum a vývoj v tis. Kč

Zdroj: Strategie rozvoje vědy, výzkumu a vývoje Fakulty strojní TU v Liberci 2007-2013

Zaměření a orientování nosných VVV směrů FS TUL koreluje s představami a potřebami České republiky definované Dlouhodobými základními směry výzkumu České republiky:

- materiálové inženýrství (vývoj nových technických materiálů, litin a slitin, výzkum nových polymerních materiálů atd.)
- konkurenceschopné stroje a zařízení (roboti, biomechanika, nové pohonné jednotky, ergonomie a design, aerodynamika atd.)
- technologické a výrobní procesy (technologie zpracování plastů, plechů a kompozitních materiálů, inovace výrobních procesů atd.)
- akumulace a přenos energií (obnovitelné zdroje energií, využívání odpadů, úsporné vytápění a klimatizace, přenos tepla atd.)

Komplexní řešení podpory inovačního podnikání a transferu technologií

Transfer technologií přispívá ke komerčnímu využívání výsledků výzkumu a k zavádění inovací v praxi s cílem zvyšovat konkurenceschopnost průmyslu při současném uplatňování principů udržitelného rozvoje.

Strojní fakulta Technické univerzity uvažuje v zóně Lidových sadů (hned vedle dílen u rektorátu TU) o projektu stavby Centra pro transfer technologií. Projekt Centrum pro transfer technologií by usiloval o vytvoření zprostředkujícího článku mezi výzkumnými organizacemi, případně vlastními výzkumně-vývojovými centry firem a aplikační sférou vedoucí k širšímu využití poznatků z výzkumných pracovišť v průmyslu a k získání námětů pro výzkum cílený na konkrétní potřeby praxe. Jeho posláním je vytvoření systému vzdělávání v oblasti přenosu výsledků vědy a výzkumu do průmyslu a podpora zavádění nových technologií s ohledem na rozvoj ekonomiky a konkurenceschopnosti ČR.

Vědeckou a tvůrčí činností se zabývá také **Fakulta mechatroniky a mezioborových inženýrských studií**. Fakulta je zaměřena na základní i aplikovaný výzkum. Klíčovými oblastmi zájmu fakulty jsou:

- elektrotechnika
- elektronika
- řídicí technika
- měřicí technika
- informační technologie
- umělá inteligence
- mechatronika
- matematické modelování procesů
- přírodovědné inženýrství

Velmi důležitou roli ve výzkumných aktivitách fakulty hrají výzkumná centra (Výzkumné centrum - Pokročilé sanační technologie, Výzkumné centrum - Textil II, International Center for Piezoelectric Research). Pracovníci fakulty řeší také celou řadu menších projektů a grantů, a to evropských, národních či lokálních.

K inovacím v oblasti textilního průmyslu (nanovlákněné textilie) významně přispívá **Textilní fakulta** Technické univerzity v Liberci ve spolupráci s **Výzkumným ústavem textilních strojů Liberec**.

Statutární město Liberec se od roku 2004 podílí na podpoře vědy a výzkumu Technické univerzity v Liberci formou dotace na projekty s dopadem na Statutární město Liberec. Navázalo tím na předchozí spolupráci města, technické univerzity a Výzkumného ústavu textilních strojů, kteří v roce 2001 společně zřídili sdružení na podporu podnikání za účelem podpory malých a středních podnikatelů a transferu technologií.

Za řešení každého dílčího projektu univerzity odpovídá jmenovaný vedoucí. Kolektivy řešitelů projektů jsou složeny převážně z mladých pracovníků, či studentů doktorského studia. V průběhu řešení probíhají kontrolní dny jednotlivých úkolů. A výsledky projektů jsou pak následně předány městu k dalšímu využití - např. pro přípravu a realizaci různých projektů, mimo jiné i k získání podkladových dat pro nový územní plán (databáze brownfieldů (zanedbaných, nevyužívaných nemovitostí), apod.).

Řešené projekty technické univerzity je možné rozdělit do tří základních skupin:

- Projekty zaměřené na ekologii
- Projekty, které se dotýkají zlepšení kvality života ve městě
- Projekty zaměřené na ekonomiku, sociologii a podporu vzdělávání

Univerzita každým rokem vyhlásí interní výzvu pro předkládání projektů s dopadem na Statutární město Liberec, provede jejich hodnocení a následně zašle na město doporučený seznam projektů, které mají být podpořeny. Řádově je každým rokem finančně podpořeno kolem 15 projektů univerzity.

Rozvoj cestovního ruchu

Rozvoj cestovního ruchu má obrovský přínos pro hospodářský rozvoj lokality i ekonomiku celého města. Snahou města je zapojení co největšího množství institucí a subjektů pracujících v cestovním ruchu.

Přímo v zóně Lidových sadů je nabízeno několik turistických produktů, které mají za cíl vytvořit ucelenou nabídku turistických služeb pro relaxaci a trávení volného času. Tyto snahy reagují jednak na rostoucí poptávku po těchto službách ze strany občanů Liberce, ale i na potřebu doplnění a rozšíření těchto služeb za účelem zvýšení atraktivnosti a návštěvnosti města a jeho okolí ze strany tuzemských a zahraničních hostů. Aktivita tohoto druhu jednoznačně přispívají k celkovému ekonomickému rozvoji.

Produkt **Letní promenáda** je zaměřen na vytvoření komplexní nabídky cílených turistických produktů pro volnočasové aktivity občanů a návštěvníků Liberce a to využitím a propojením stávající nabídky služeb jednotlivých zařízení nacházejících se v neatraktivnější oblasti Starého Města.

Promenádní Masarykova třída (dříve třída císaře Josefa) spojuje střed města s Lidovými Sady a byla vždy cílem procházek obyvatel Liberce, kteří zde hledali klid a osvěžení, a směřovali na výlety do blízkých Jizerských hor. Třída vede reprezentativní vilovou zástavbou, která vyrostla na přelomu 19. a 20. století a tvoří zahradní čtvrť doplněnou o reprezentativní a architektonicky i jinak zajímavé budovy usazené v parkové zeleni vybavené odpočinkovými lavičkami.

Výchozím bodem Promenády je křižovatka dnešní Masarykovy třídy a Vítězné ulice lemované skvostnými budovami **Severočeského muzea**, **bývalé Obchodní a živnostenské komory** (dnes Poliklinikou) a **Městskými lázněmi**. Naproti v bývalém prostoru Libereckých výstavních trhů překvapuje rarita architektů - bývalý výstavní pavilon Bytexu - prosklený pavilon, který měl sloužit jako polní pavilon nemocnice. Dnes je v něm Golf Centrum a restaurace. Na horním konci třídy bylo vybudováno při úpravách Lidových sadů v letech 1889 - 91

Labutí jezírko, kde se dříve jezdilo v létě na lodičkách, v zimě bruslilo a na jehož nábřeží se korzovalo až k hrázděnému domku, který sloužil jako dozor. Od roku 1974 je zde vyhlášená **restaurace Rybářská bašta**.

Za jezírkiem vznikl již v roce 1906 Zookoutek (dnes Zoologická zahrada) a v nedaleké Purkyňově ulici už v roce 1895 působila botanická zahrada. Přímo u dnešního vchodu do ZOO je hotel U Jezírka a za ním sportoviště Libereckého tenisového klubu s 10 tenisovými kurty a krytou halou se třemi antukovými kurty a jedním kurtem s umělým povrchem.

Oddychový prostor Promenády je ukončen Lidovými Sady, kde v minulosti byly zotavovny a sanatoria, dnes slouží návštěvníkům především výstavní restaurace Lidové Sady se sálem, zahradní restaurací a 32 m vysokou vyhlídkovou věží. Lahůdkou je okolní lesopark s upravenými cestičkami, odpočívadly, Dětským koutkem a meteorologickou budkou u konečné tramvaje. Celou Promenádu lze absolvovat pohodlně i tramvají, nejkrásněji je zde v době rozkvetlých rododendronů a azalek. Svůj program si návštěvníci mohou sestavit na webových stránkách: www.liberec.cz/promenada.

Dalším z produktů na podporu návštěvnosti města a volnočasových aktivit je elektronický rezervační systém „**e-Vstupenka**“. Liberecká IS, společnost vlastněná městem, provozuje portál <http://vstupenka.liberec.cz/>, který umožňuje rezervaci a předprodej lístků na kulturní, společenské a sportovní akce. Kdokoliv s přístupem na internet si může rezervovat vstup a dokonce i konkrétní místa k sezení na zvoleném představení. Na jednotný předprodejní systém jsou již napojeny obě scény Šaldova divadla, kina Varšava a Lípa a rovněž Lidové sady se svou komplexní nabídkou kulturních a společenských akcí. Rezervační a předprodejní systém postupně nabídne využití dalším pořadatelům a organizátorům akcí. Okruh zapojených uživatelů není limitovaný.

Vstupenky si uživatelé převezmou v centrálním předprodeji, což je liberecké Městské informační centrum, nám. Dr. E. Beneše 1 a v Lidových sadech, případně v konkrétním zařízení, kde uplatňují rezervovanou službu. Moderní liberecký rezervační a předprodejní systém nezůstal omezen jen na místní obyvatele. V posledním období vzrostl zájem o některá kulturní představení ze strany obyvatel Saska až o jednu třetinu, a proto mají internetové stránky také německou mutaci.

V současné době Statutární město Liberec připravuje **další z projektů** podpory cestovního ruchu „**Město Liberec- turisticky přívětivý region**“ skládající se ze tří produktů cestovního ruchu:

- Image města
- Tři dny v Liberci
- Navigační systém

Město vyhlásilo veřejnou zakázku, jejíž předmětem je vytvoření virtuální nabídky atraktivit cestovního ruchu města Liberce pro prezentaci na serverech cestovního ruchu a dále výroba a vydání turistických produktů pro zajištění maximální informovanosti turistů o kulturním a historickém potenciálu Liberce. Cílem je zvýšit zájem turistů o Liberec a zároveň je udržet v místě pobytu minimálně tři pobytové dny.

Shrnutí

- nižší podíl ekonomicky aktivních obyvatel než je průměr města
- sídlo velkého počtu podnikatelských subjektů
- spolupráce podnikatelů a Technické univerzity
- aktivity Centra vzdělanosti Libereckého kraje
- rostoucí objem finančních prostředků na vědeckovýzkumnou činnost; potenciál pro rozvoj vědy, výzkumu a vývoje
- potenciál pro rozvoj podnikání v cestovním ruchu
- četné aktivity města v oblasti podpory rozvoje cestovního ruchu

2.1.3. Sociální integrace

Poválečná doba přinesla značné změny ve struktuře i počtu obyvatel a ovlivnila tak ekonomické i sociální klima ve městě. Po transformaci ekonomiky v 90. letech minulého století došlo ke značným změnám v dosavadní ekonomické struktuře podnikatelských subjektů, což přineslo zrušení řady podniků a tedy i zvýšení nedobrovolné nezaměstnanosti. Míra nezaměstnanosti v posledních letech díky rozvoji ekonomiky postupně klesá, ale stále se nachází lehce nad celorepublikovým průměrem.

Pracovní příležitosti, bytová situace stejně jako kvalita a dostupnost veřejných služeb jsou jedny z hlavních atributů atraktivního místa pro život občanů města. Smyslem IPRM města Liberce je zajistit cílenou intervenci pro kultivaci a rozvoj lidského a vědomostního potenciálu obyvatel města.

Vzdělávací zařízení

Vzdělanostní struktura obyvatelstva je do jisté míry dána nabídkou vzdělávacích programů a oborů ve městě a také pracovními příležitostmi ve městě. Vzhledem ke koncentraci průmyslové výroby a stavebních firem, jsou lokální pracovní pozice příznivější především pro osoby s technickým vzděláním.

V následujících tabulkách jsou uvedeny seznamy školských zařízení, jejich kapacity a vytiženost.

Tabulka 25: Přehled mateřských škol v zóně Lidových sadů

Mateřská škola	2004 - 2005		2005 - 2006		2006-2007	
	kapacita	žáci	kapacita	žáci	kapacita	žáci
MŠ Jizerka, Husova 184/72	45	45	45	45	45	45
MŠ U Bertíka, Purkyňova 458/19	50	5	50	50	50	50
MŠ Rosnička, Školní vršek 503/3	55	48	55	50	55	50
celkem	150	98	150	145	150	145

Zdroj: Statutární město Liberec

V dotčené zóně fungují tři mateřské školy zřizované Statutárním městem Liberec. Dle zjištění je jejich kapacita v současnosti nedostačující. Rodiče jsou nuceni rozvážet děti do vzdálených mateřských škol, což sebou nese další náklady (doprava, malá flexibilita v docházce, časové ztráty). Školky navíc preferují celodenní docházku, proto se matky, které chtějí své děti svěřit školce na kratší časový interval (do 4 hod.) a nemají jinou alternativu hlídání, tak dostávají do těžké situace.

Tabulka 26: Přehled základních škol v zóně Lidových sadů

Základní škola	2004 - 2005		2005 - 2006		2006-2007	
	kapacita	žáci	kapacita	žáci	kapacita	žáci
ZŠ 5. května (sport)	500	467	500	472	500	446
ZŠ Lesní (matematika)	600	516	600	488	600	487
ZŠ Husova (rozšířená výuka jazyků)	434	374	434	374	434	394
celkem	1 534	1 357	1 534	1 334	1 534	1 327

Zdroj: Statutární město Liberec

Tabulka uvádí tři základní školy s lokalizací v zóně. Každá z nich je oborově zaměřená. **ZŠ 5. května** sídlí ve dvou budovách stojících naproti sobě přes ulici Šamánkovu. Tato škola je orientována na sportovní třídy plavání a orientační běh.

ZŠ Lesní je dlouhodobě oblíbená pro pestrý vzdělávací program (důraz na výuku matematiky) a nadprůměrné vzdělávací výsledky. Škola shledává svoji kapacitu plně vytíženou. ZŠ Lesní také nabízí služby školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

ZŠ Husova nabízí profesionální výuku cizích jazyků (anglický jazyk, německý jazyk, francouzský jazyk, ruský jazyk, španělský jazyk) od 1. třídy a další cizí jazyk od 6. třídy. Škola organizuje výměnné pobyty a jazykové výjezdy do zahraničí (Anglie, Dánsko, Švýcarsko, Německo, Francie). V neposlední řadě poskytuje širokou nabídku školních kroužků podle zájmu dětí.

Vzhledem k zvyšujícímu se počtu dětí lze očekávat vyčerpání kapacity těchto škol. V následujících pěti letech by tak za stávajícího trendu mohlo být umístění dětí do uvedených základních škol problémem.

Infrastrukturu pro služby osobám se sníženou schopností pohybu nebo orientace reprezentuje v zóně Lidových sadů na ulici Elišky Krásnohorské 921 **Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené**, jejímž zřizovatelem je Libereckým krajem.

V komplexu školy se nachází základní škola pro sluchově postižené, mateřská škola, internát a školní družina, speciálně pedagogické centrum i školní jídelna. Posláním škol je komplexní péče v oblasti vzdělávání a výchovy dětí s různou úrovní sluchového postižení, případně s postižením kombinovaným, dále pak dětí s vadami řeči. Specifika škol spočívá především v 10leté školní docházce a pravidelné logopedické péči. Vzdělávání je zabezpečováno v rozsahu učebních osnov a plánů běžné základní školy,

v případě potřeby jsou vytvářeny individuální vzdělávací programy. Docházku do školy je možné plnit jako denní nebo týdenní s internátním pobytem.

Střední školství v zóně Lidových sadů reprezentuje **Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická a Vyšší odborná škola** (SPŠSE a VOŠ) na Masarykově ulici 3. Škola má otevřeny obory strojírenství, elektrotechniky, slaboproudé elektrotechniky, elektronických počítačových systémů a technické lyceum. Hodinové dotace všeobecně vzdělávacích předmětů se na jednotlivých studijních oborech liší velmi málo. Nejvíce dotovány jsou matematika (12-14 hodin), cizí jazyky (12 hod) a český jazyk (10 hod). Z cizích jazyků je na klasických technických oborech povinný jeden, na technickém lyceu dva. Druhý cizí jazyk lze studovat nepovinně. Maturitní zkouška je povinná z českého jazyka a volitelná z matematiky nebo z cizího jazyka. Další část maturitní zkoušky se týká odborných předmětů. Koná se z nich praktická zkouška a standardní ústní zkouška. Absolventi všech oborů umějí aplikovat přírodovědné poznatky při řešení technických problémů, znají základy řízení a ekonomiky výroby, dovedou se orientovat v principech tržního hospodářství, zákonech a právních normách. Ovládají velmi dobře výpočetní techniku a umějí ji používat při řešení technických úkolů a k dalším činnostem. Mají výrazněji rozvinuté funkční a logické myšlení a přistupují věcně k řešení mnohých, nejen technických problémů a úkolů. Mají rovněž potřebné manuální dovednosti.

Na **Vyšší odborné škole** (při SPŠSE) se vyučuje obor počítačové systémy. Studium je určeno pro maturanty ze všech středních škol. Je podobné studiu bakalářskému organizovanému na vysokých školách, od něhož se liší hlavně větší orientací na praktickou stránku výuky. Ukončuje se absolutoriem a úspěšný absolvent získává oprávnění používat označení diplomovaný specialista (DiS) v oboru počítačové systémy. Absolvent vyššího odborného studia oboru Počítačové systémy jsou teoreticky i prakticky připravováni na výkon většiny činností, které souvisejí se zaváděním a provozem výpočetní techniky v průmyslových podnicích i institucích nejrůznějších resortů.

Ulice Šamánkova 500/8 je adresou příspěvkové organizace - **Obchodní akademie a Jazyková školy s právem státní jazykové zkoušky**. Škola s kapacitou 530 žáků poskytuje výuku v oboru obchodní akademie a ekonomické lyceum. V posledních třech letech se počet absolventů blíží k hranici 120 studentů. Přes 75 % absolventů pokračuje v dalším studiu, především na vysokých školách. Škola spolupracuje se zahraničními partnerskými školami (Obchodná akadémia Dolný Kubín, Slovensko; Istituto Tecnico Statale Commerciale e per Geometri "M. BUNIVA", Pinerolo, Itálie; Verein der Freunde des Gymnasiums Herrnhut e.V., Herrnhut, Německo; t-AtriumPladijnenweg, Amersfoort, Nizozemí). Škola se účastní projektu Centra vzdělanosti Libereckého kraje.

Na Šamánkově ulici je také sídlo liberecké pobočky **Metropolitní univerzity Praha**, o.p.s. (dříve Vysoká škola veřejné správy a mezinárodních vztahů, o.p.s.) nabízející bakalářské a magisterské obory v denní i dálkové formě. Studijními obory jsou zaměřeny na veřejnou správu, mezinárodní vztahy a evropská studia.

Významným subjektem na poli vzdělávání je **Technická univerzita v Liberci**. Na šesti fakultách a jednom vysokoškolském ústavu

nabízí široké spektrum vzdělání v klasických technických, přírodovědných, humanitních, ale také v uměleckých a mezioborových studijních oborech. Technická univerzita v Liberci má dobře vybavené laboratoře, počítačové učebny i kvalitní týmy vědeckých pracovníků. Svým významem přesahuje liberecký region i Českou republiku. Univerzita dosahuje skvělých výsledků na poli vědy a výzkumu. Jedním z příkladů je světově unikátní objev technologie průmyslové výroby nanotextilií. Do vědecké práce se zapojují i studenti jako rovnocenní členové vývojových týmů.

Univerzita nabízí dobré sociální, kulturní i sportovní zázemí (univerzitní sportovní areál) Absolventi nebývají na seznamu nezaměstnaných, ale obvykle si vybírají z několika kvalitních nabídek na lukrativní zaměstnání.

Tabulka 27: Přehled fakult a studentů Technické univerzity v Liberci

Technická univerzita v Liberci	2004-2005		2005-2006		2006-2007	
	studenti	absolventi	studenti	absolventi	studenti	absolventi
Fakulta strojní	1 636	181	1 401	146	1 799	177
Fakulta textilní	1 523	290	1 468	292	1 460	316
Fakulta pedagogická	1999	332	2 320	352	2 407	401
Fakulta hospodářská	1225	278	1 269	257	1 514	329
Fakulta architektury	194	18	263	29	262	40
Fakulta mechatroniky a mezioborových inženýrských studií	673	49	780	124	819	176
celkem	7 250	1 148	7 501	1 200	8 261	1 439

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti TU v Liberci, www.vslib.cz

Následující tabulka znázorňuje přehled sportovišť a hřišť umístěných v areálech školských zařízení.

Tabulka 28: Plochy a sportoviště v areálu škol

ZŠ 5. května	dvě tělocvičny, hřiště na volejbal s asfaltovým povrchem, koš na basketbal
ZŠ Husova	nové školní hřiště, tělocvična
ZŠ Lesní	dvě tělocvičny, hřiště na košíkovou a volejbal s umělým povrchem, doskočiště
Škola pro sluchově postižené	víceúčelové hřiště s vybavením na košíkovou, minifotbal a volejbal, umělý povrch
SPŠSE a VOŠ	hřiště na malou kopanou, velká tělocvična, malá tělocvična, posilovna
Obchodní akademie Šimánkova	dvě tělocvičny o rozloze 389 m ²
VSK Slavia TU Liberec o.s.	skokanský můstek, areál TU v Liberci

Zdroj : Generel sportu a sportovních zařízení, 5/2001- Ing. Daniel Hrubý, Ing.arch I. Vitoušová

Opatření k eliminaci nezaměstnanosti

Tato kapitola úzce souvisí s kapitolou 3.3 - Podpora vzdělávání ve vazbě na zaměstnanost, v níž byly popsány aktivity zvyšování kvality vzdělávání a odborné přípravy **Centra vzdělanosti Libereckého kraje**, zaměřeného na podporu vzdělanosti a snížení míry

nezaměstnanosti. Ve spolupráci s **Obchodní akademií a jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky v Liberci** byl vytvořen **program pro uchazeče o zaměstnání**, kteří potřebují pomoci s volbou a rozhodováním, jaké zaměstnání zvolit a jestli vůbec se nechat zaměstnat či zda nezkusit podnikat jako osoba samostatně výdělečně činná. Cílem kurzu celoživotního vzdělávání studijního programu „**Podnikání nebo zaměstnání?**“ je získání sebevědomí a sebeuvědomění zájemců o novou pracovní příležitost, ukázat způsoby, jak hledat a rozhodovat se, jakou cestou se dát v případě ztráty zaměstnání. Absolvent by měl získat názor o krocích, které by měl udělat, jestliže bude hledat další zaměstnání nebo se rozhodne, že bude sám podnikat.

Absolvováním modulů se absolvent naučí využívat právní normy, které se týkají zaměstnanosti, pracovního poměru a odměňování za práci, základní právní normy, které se týkají sociální politiky státu a základními záležitostmi, které je třeba zjistit a vyhodnotit při začátku i průběhu podnikání, vytvořit základní obchodní dopisy, úřední a personální písemnosti, základní dovednosti při práci s Internetem jako prostředkem k vyhledávání a získání potřebných informací, zlepšit schopnost komunikace prostřednictvím počítače, Internetu, ujasnit si vlastní postoje a žebříčky hodnot, zlepšit schopnost komunikace. Studijní program obsahuje odborné vzdělání a praktickou přípravu.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, mimo rámec aktivní politiky zaměstnanosti zabezpečované Úřadem práce v Liberci, realizuje podporu zaměstnanosti ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Agenturou pro podporu podnikání a investic CzechInvestem.

1) Investiční pobídky

MPSV má v gesci **podporu tvorby nových pracovních míst a podporu školení a rekvalifikace** zaměstnanců. Investiční pobídky jsou obecně zaměřeny na podporu high-tech výroby a dovoz kapitálu.

2) Rámcový program pro podporu rozvoje technologických center a strategických služeb

Cílem Programu je podpora hospodářského rozvoje ČR formou podpory projektů do progresivních technologií a aktivit s vysokou přidanou hodnotou, vedoucích ke zvýšení konkurenceschopnosti v oblasti inovací, informačních technologií a strategických služeb, podpora vytváření nových pracovních míst a podpora zvyšování a změny kvalifikace zaměstnanců.

MPSV v rámci Programu poskytuje dotace na částečnou úhradu nákladů na školení a rekvalifikace zaměstnanců na nově vytvořených pracovních místech (MPO v rámci programu poskytuje souběžně dotaci na podnikatelskou činnost).

Dotaci na školení a rekvalifikace lze poskytnout na úhradu 30 – 45 % vynaložených nákladů, v závislosti na podmínkách Programu.

Rekvalifikací uchazečů (zájemce) o zaměstnání se rozumí taková vzdělávací aktivita, která zvýší šance na trhu práce a umožní uplatnění na trhu práce. To znamená, že škála možností je široká v oblasti teoretické i praktické přípravy.

Pokud je uchazeč o zaměstnání zařazen do rekvalifikačního kurzu na základě písemné dohody s úřadem práce, je tento kurz také plně uhrazen.

Úřad práce v Liberci rekvalifikaci nehradí zejména v těchto případech:

- původní profese má na trhu práce uplatnění a nejedná se o změnu z důvodů zdravotních
- rekvalifikace byla zahájena bez předchozí písemné dohody s úřadem práce
- jedná se o některý typ řádného studia, případně jazykových kurzů

Více informací o podpoře zaměstnanosti lze nalézt na webu Úřadu práce v Liberci: http://portal.mpsv.cz/sz/local/lb_info.

Zdravotní a sociální péče

V zóně Lidové sady se nachází poměrně **významný počet zdravotnických zařízení i soukromých ambulantních specialistů**. Je zde zastoupeno přes třicet subjektů z různých medicínských oborů. Převahu mají stomatologové, praktičtí lékaři a pediatři. V zóně také sídlí poliklinika, kojenecký ústav a lékárna. Jihozápadně se zónou sousedí Krajská nemocnice Liberec a.s. Přehled všech subjektů působících v oblasti zdravotní a sociální péče je uveden v příloze tohoto dokumentu.

V oblasti sociální péče fungují v zóně dvě neziskové organizace zaměřené na péči o seniory. Do této oblasti lze zahrnout i aktivity evangelické církve, která má taktéž v zóně své sídlo.

Reva o.p.s.

Reva o.p.s. byla založena v roce 2002. Společnost reaguje na potřeby obyvatel Liberecka a naprostý nedostatek kvalitních služeb pro seniory, kterým by takovéto služby umožnily žít co nejdéle ve svém přirozeném sociálním prostředí, mezi svými blízkými a přáteli s přiměřenou pomocí sociálních služeb.

Řada seniorů je nucena odejít ještě v poměrně aktivním věku do penzionů či domovů důchodců jenom z toho důvodu, že si sama nemůže zajistit některou aktivitu běžného života. Komplexními sociálními službami a jednoduchými zdravotnickými úkony přímo v domácnostech u seniorů umožňuje společnost seniorům prožít ještě mnoho let v rodinném kruhu bez nebezpečí sociálního vyloučení a ztráty společenských kontaktů. Pečující rodině přitom snižuje zatížení a usnadňuje návrat do běžného života.

Počátkem roku 2003 pracovalo pro organizaci 5 zaměstnanců. Vzhledem k nárůstu počtu uživatelů, vzrostl i počet zaměstnanců na současných 25 osob, z toho 22 osob je v přímé péči o seniory.

adresa: Vrbova ul. 796/4, 460 01 Liberec 1
kontakt: 482 710 003, reva-lbc@volny.cz
web: www.reva-lbc.org

Regionální dobrovolnické centrum Ještěd

Regionální dobrovolnické centrum Ještěd bylo založeno v roce 2001 s cílem zapojit širokou veřejnost do veřejně prospěšné činnosti. Toto občanské sdružení je součástí Koalice dobrovolných iniciativ v ČR, kterou zastřešuje Národní dobrovolnické centrum HESTIA (<http://www.hest.cz>).

Regionální dobrovolnické centrum Ještěd se zabývá **programem „Pro seniory“**. Cílem programu je prostřednictvím činností dobrovolníků obohatit život seniorů v zařízeních sociální péče. Dobrovolníci pomáhají v domovech důchodců v Liberci.

V domovech pro seniory působí 22 dobrovolníků, kteří poskytují starým lidem společnost a intenzivně se jim věnují. Doprovázejí je na procházky a pořádají pro ně různé aktivity jako je malování a společenské akce. Svou činností jim tak zpříjemňují podzim života.

V liberecké nemocnici toto občanské sdružení realizuje **program „Dobrovolníci v nemocnici“**. Zhruba 40 dobrovolníků pomáhá v Krajské nemocnici Liberec na oddělení dlouhodobě nemocných, onkologie, spinální jednotky, dětské chirurgie a dětské psychiatrie. Cílem sdružení je v průběhu dalších období získávat ještě více dobrovolníků a uspokojovat tak stálý zájem ze strany zdravotních a sociálních zařízení.

adresa: Březová alej 1305/4, 460 01 Liberec 1

kontakt: 485 172 386

web: www.rdcjested.cz

Na sociální integraci různých, nejen znevýhodněných, skupin obyvatel vyžaduje zařízení se specifickým vybavením. Především v souvislosti se stárnutím populace a s očekávaným zvyšováním nároků na péči o zdravotně postižené je nutno doplnit stávající kapacity i o nové typy sociálních zařízení. Velkou pozornost je třeba věnovat také zlepšování kvality sociálních zařízení, aby splňovala současné požadavky kladené na infrastrukturu pro sociální integraci. Tyto problémy jsou řešeny podle rozsahu na krajské i na místní úrovni. **Nezastupitelnou roli v sociální integraci ovšem mají také církve a náboženské společnosti.**

V zóně Lidových sadů se nachází centrum **Českobratrské církve evangelické**. V místě se pravidelně konají bohoslužby, schází se pěvecký kroužek, konají se biblické hodiny, setkání mládeže a střední generace, klub seniorů, setkání maminek a je zde mateřské centrum.

Farní úřad Českobratrské církve evangelické

adresa: Masarykova 454/22, 460 01 Liberec

kontakt: 482 713 044,

farářka Tabita Landová, Th.D.

web: <http://liberec.evangelnet.cz>

Diakonie Českobratrské církve evangelické poskytuje sociální, zdravotní, vzdělávací a pastorační služby lidem, kteří se v důsledku věku, zdravotního postižení, nemoci, osamocení či ohrožení dostali do nepříznivé životní situace. Jde o služby určené zejména seniorům, lidem s postižením, lidem v obtížné životní situaci a umírajícím.

Z projektů realizovaných diakonií Českobratrské církve evangelické lze zmínit projekt Phare „Senior a já“, jež měl za cíl bojovat se stereotypním přijímáním seniorů jakožto skupiny bez vlastních zájmů, potřeb a ostatních atributů aktivního života. V rámci projektu byla vytvořena pilotní sociologická studie mediálního obrazu seniora, dále byl natočen televizní spot a dokumentární film. Dalším počinem byl projekt „Podpora procesu zvyšování kvality sociálních služeb“ zaměřený na podporu Diakonie Českobratrské církve evangelické jako poskytovatele sociálních služeb v systematickém zvyšování kvality sociálních služeb v souladu s Národními standardy kvality MPSV.

Shrnutí

- řada vzdělávacích institucí v zóně
- nedostatečná kapacita MŠ, zatím dostatečné kapacity ZŠ
- přítomnost školy pro sluchově postižené
- dvě renomované střední školy
- sídlo VOŠ a dvou univerzit v zóně
- nabídka služeb v oblasti sociální péče (péče o seniory)
- významný počet zdravotnických zařízení i soukromých ambulantních specialistů

2.1.4. Životní prostředí

Na severovýchodní hranici zóny Lidových sadů začíná vstup do CHKO Jizerských hor. Zásadou reliéfu krajiny jsou negativem oblasti horší podmínky pro kvalitu ovzduší. Město se potýká s inverzemi, které jsou nepříjemnou součástí života občanů Liberce. Na druhou stranu díky vysokým nárokům na ochranu okolní přírody i vypracovaným plánům na snižování produkce škodlivin a zklidňování dopravy jsou nastaveny podmínky pro zlepšování současného stavu.

Kvalita ovzduší

Trvalým a rostoucím problémem jsou emise oxidu dusíku. Příčinou je stále rostoucí automobilová doprava. Dalšími znečišťujícími látkami, které produkuje silniční doprava, jsou prašné částice. Vliv dopravy na kvalitu ovzduší v zástavbě je posílen tím, že doprava produkuje škodliviny v přízemní vrstvě atmosféry, kterou pak občané vdechují. Průmysl ovlivňuje ovzduší ve větší vzdálenosti od hustě obydlených částí, proto je doprava, jejíž emise nepřesahují 50% celkových emisí, pro kvalitu ovzduší v dopravně zatížených lokalitách rozhodující. Monitoring imisních limitů pro prašné částice zaznamenává hodnoty v rozmezí 16 - 20 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, limit je stanoven na 40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.⁸⁷ Pro měření zátěže vybranými organickými polutanty a těžkými kovy jsou typické sezónní trendy znečištění ovzduší.

Městská hromadná doprava je v zóně řešena dvěma tramvajovými linkami a dvěma autobusovými spoji. MHD představuje vhodnou alternativu k automobilové dopravě, hlavně na kratší vzdálenosti, jako je dojezd do zaměstnání. V Lidových sadech je nedostatečně zajištěna dostupnost veřejnou dopravou v okrajových částech zóny.

Další alternativou k automobilové dopravě je cyklistika. K jejímu masovějšímu rozšíření chybí dostatečná síť stezek, které jsou bezpečné a pohodlné. Ve městě pak chybí místa na odkládání kol a další zařízení, které umožňuje rychlý a bezpečný přesun po městě nejen za

⁸⁷ Český hydrometeorologický ústav

účelem rekreačního vyžití, ale i k běžnému dojezdu do zaměstnání. V současné době je v Lidových sadech plánováno několik nových cyklotras (podrobněji viz kap. 7).

Hospodaření s dešťovou vodou

Problémem měst, ale i zóny, je nedostatečná schopnost zadržovat dešťovou vodu. Srážky jsou ihned odvedeny do kanalizace, klima se rychleji zahřívá a je zde nedostatečná vlhkost vzduchu. Možností zadržení dešťové vody je mnoho. U objektů se využívají podzemní nádrže, kam je voda svedena a následně se čerpá k dalšímu použití. Pro přímé zadržování vody se hodí zatravněné střechy, které mají nízký koeficient odtoku. V prostorách městské zeleně se dají také využít nádrže, podzemní nebo i nadzemní, k zpětnému využití vody k zavlažování. Často používaným řešením je „průleh“ (příkop), který napřed vodu zadrží na povrchu a potom v podzemí. Voda se vsákne do zatravněného průlehu a pak se pomalu skrz regulátor odtoku zasakuje do příkopu pod ním. Příkopy tvoří systém, v rámci kterého je možné vodu přepouštět mezi jednotlivými prvky.

Zahušťování obytné zástavby na úkor stávající městské zeleně

V současné době sílí tlak na rozšiřování obytné výstavby na úkor stávající městské zeleně. Městská zeleň přitom způsobuje pomalejší teplotní změny, vyšší relativní vlhkost vzduchu, menší výpar, menší teplotní rozdíly, menší četnost přízemních mrazíků než v případě zastavěných ploch. Řešení vhodné úpravy zeleně a nové funkční využití území je nákladné.

Atraktivnost zóny tak může být další obytnou výstavbou narušena (projekty Zborovská, Fibichova). Velkým problémem bude, vedle nedostačujícího technického stavu a kapacity infrastruktury, také vyšší znečištění hlukem a imisemi.

Lokalita Lidových sadů a její zelené plochy mohou přitom zůstat vyhledávanou klidovou a relaxační zónou, poskytovat možnosti aktivit jako je koupání, občerstvení, dětské hřiště, dráha pro bruslaře, pěšina s lavičkami pro starší obyvatele města atp.

Inspiraci lze hledat v úspěšných projektech řešení zeleně. Například krajinná výstava může sloužit jako přehlídka tvorby zahradních architektů. Navržené a realizované parkové úpravy pak ve městě zůstanou. Celý projekt by mohl být zajímavý tím, že se spojí dvě aktivity ve prospěch města. Uspořádá se dlouhodobá výstava a město zároveň získá novou úpravu zeleně.

Tabulka 29: Přehled zelených ploch a parků

druh zeleně	název/lokace	rozloha	poznámka
park	Štefánkovo náměstí	8 150 m ²	Památník bojovníkům a obětem za svobodu vlasti
park	Riegrovy sady, před PKO	1 297 m ²	
park	u Severočeského Muzea	9 506 m ²	
park	Tržní náměstí	1 695 m ²	fontánka
park	Sukovo náměstí, tzv. Dubák	7 716 m ²	
park	Zoo velký – Lidové Sady P. Bezruč	13 123 m ²	vodní fontánka
park	ZOO malý	3 468 m ²	
park	Vnislavova Chebská		prodán do soukromého vlastnictví
lesopark	Fibichova – psí louka		

druh zeleně	název/lokace	rozloha	poznámka
lesopark	Tichá cesta		vede od ekologického centra Divizna k lesnímu koupališti
lesopark	Purkyňova ulice		
městský les	Lidové sady		
alej	Vítězná ulice		jeřáby, jinany
alej	Gorkého ulice (část)		jeřáby, jinany
alej	Zborovské ulice (část)		jeřáby, jinany
alej	Masarykova ulice		
zeleň	Rokle Zborovská	8 910 m ²	rekreačně sportovní využití, město tábornické akce

Občanské sdružení Staré město Liberec provedlo **dotazníkové šetření mezi občany** ohledně využití rokle na ulici Zborovská, projektu Purkyňova arboreta a potřebách občanů dané lokality. Ze 120 odpovědí respondentů lze identifikovat následující závěry:

- nezbytná revitalizace lokality (rekonstrukce komunikací, inženýrských sítí, zeleně a hřišť)
- rekonstrukce inženýrských sítí (ulice seřazeny dle priorit) - Lesní, Purkyňova, Horova, Mozartova, Janáčkova, Gorkého, Zborovská, Údolní atd.
- úprava Sukova náměstí (tzv. Dubák), lesoparku Fibichova, hřiště Zborovská – oprava cest, umístění košů a laviček, odstranění náletových dřevin, umístění mobiliáře pro děti
- nesouhlas s moderní výstavbou velkých bytových domů v této lokalitě, pokud nebude respektovat okolní historickou zástavbu a pokud by snižovaly kvalitu bydlení v okolních domech
- nesouhlas s kácením alejí
- podpora rekonstrukcí Lesního koupaliště, Letního amfiteátru a výstavby podzemní garáže na konečné tramvaje
- obavy ze zaslepení Purkyňovy ulice

Pozn.: Zastupitelstvo města na svém 2. zasedání v únoru 2008 schválilo návrh ploch veřejné zeleně, které by měly být vyjmuty z procesu privatizace pozemků ve vlastnictví Statutárního města Liberec.

Vodoteč v území Lidových Sadů⁸⁸

Zónou protéká Jizerský potok (délka 3,3 km) jehož správcem je Statutární město Liberec a Lesy ČR. Jde o pravostranný přítok Lužické Nisy. Koryto je od ústí až k benzinové čerpací stanici v Sokolské ul. otevřené, upravené v nábrežních zdech. Dále potok protéká zástavbou, kde je místy zakryt a místy vyvěrá na povrch (pod ul. Rychtářskou). Dále je potok zatrubněn potrubím DN 150 od ul. Frýdlantské pod stávající zástavbou, přes areál LVT až za ulici Vítěznou. Pod areálem tenisových hřišť až k ulici Masarykově je koryto otevřené s vegetační úpravou.

Za ul. Masarykovou je na toku Labutí jezírko patřící do areálu ZOO. Přes tento areál protéká potok v zídkách, je využíván pro potřeby ZOO a je v dobrém stavu. Od ul. Sovovy teče potok

⁸⁸ *Sportovní a vodní plochy na území města Liberce, 6/1997, č. 889/S-97, Ing. Daniel Hrubý*

podél ulice Tiché v nábrežních zídkách, přes areál lukostřelců je zatrubněn až k posledním objektům v ul. Stroupežnického.

Dále je koryto v přírodním stavu, s jednou šterkovou zdrží, až k lesnímu koupališti. Část koryta před koupalištěm byla vydlážděna v souvislosti s vybudováním přechodu přírodního řadu z vodojemu Jizerského do vodojemu Ruprechtice přes potok. Nad koupalištěm má potok přírodní charakter a je ve správě Lesů ČR.

Z důvodů využívání vody pro potřeby ZOO bylo na horním toku vyhlášeno pásmo hygienické ochrany. Potok prakticky v celé trase, od Masarykovy ul. od budovy Lázní, slouží jako kmenová stoka XIII. V roce 1996 byla zahájena stavba kmenové stoky XIII, po jejím dokončení došlo k oddělení odpadních vod od toku .

Je potřeba vytvořit pasport zatrubněné části toku, který vymezí části, vyžadující rekonstrukci. Plocha povodí Jizerského potoka: 2,75 km², průměrné srážky 900 mm.

Tabulka 30: Vodní plochy v zóně Lidových sadů

Údolní potok	zatrubněný potok veden zástavbou mezi Zborovskou a Mozartovou a poté ulicí Vítěznou
Jizerský potok	ústí do Labutího jezírka
Labutí jezírko	slouží pro ZOO, vodní prvky, vlastníkem je Statutární město Liberec
Lesní koupaliště	severovýchodní část zóny, původní účel rekreace, mimo provoz, vlastník SK Ještěd, plocha 1 675 m ² , rozměry cca 50 x 20 m

Úspory energie

Spotřeba energie neustále stoupá. V současnosti dochází k přerozdělování spotřeby od průmyslu směrem k dopravě a domácnostem. V souladu s udržitelným rozvojem je nutné snažit se o co největší energetické úspory.

V lokalitě Lidových sadů probíhají opatření ke snížení energetické náročnosti formou zateplování objektů a výměny oken. Největší podíl na spotřebu energie má vytápění (50 %), ohřev vody tvoří asi 24 % a zbytek připadá na přípravu jídel, chlazení, praní a osvětlení. Vlivem přetápění a nedostatečné tepelné izolace je spotřeba energie na vytápění téměř o třetinu vyšší, než je nezbytné. Opatření na snížení spotřeby tepla mohou snížit potřebu vytápění o desítky procent. U starších domů to může být i přes 50 %. K úsporám dochází vyloučením klimatizace dobře řešenou stavbou, kompletním zateplením objektu, regulací vytápění např. pomocí termoregulačních ventilů, výměnou oken, kudy uniká až 35% tepla.

Úspory energie se začínají objevovat i ve formě investic do zařízení pro vytápění nebo ohřev vody jako jsou kotle na biomasu, tepelná čerpadla, solární systémy pro ohřev vody a výrobu elektřiny.

V roce 2008 město získalo dotaci z Operačního programu životní prostředí dotaci na realizaci úspor energie (zateplení, výměna oken) v ZŠ Lesní.

Dobudování kanalizace a ČOV

Dobudování kanalizace a ČOV v zóně přispěje ke zlepšení životního prostředí lokality. Zvýšená kapacita ČOV, díky projektu Lužická Nisa, umožní napojení dalších přípojek na kanalizační systém. Dostavba kanalizace odstraní produkci znečištění, kterou způsobují

staré septiky a žumpy. Jedná se hlavně o přepady ze septiků odtékajících do povrchových vod nebo zasakující se do terénu.

Dne 13. 5. 2008 bylo vydáno rozhodnutí Magistrátu města Liberce o povolení Severočeské vodárenské společnosti, a.s. k provedení rekonstrukce vodovodu a kanalizace v Husově ulici. Rekonstrukce se týká tří vodovodních řadů, které se budou napojovat na stávající řady, a dále se jedná o pět stok.

Odpadové hospodářství

Produkce komunálního odpadu závisí na velikosti sídla, životním stylu a životní úrovni. Materiálové využití odpadu umožňuje snížit nároky na spotřebu přírodních surovin. I když se objem vytříděného odpadu a dostupnost nádob na tříděný odpad zvyšuje, stále jsou v třídění komunálního odpadu značné rezervy, především v oblasti bioodpadu. Ten tvoří po papíru největší podíl celkového komunálního odpadu. Sezónní akce, které umožňují sběr rostlinného odpadu, nejsou dostačující. Ke stávajícím základním komoditám (plast, sklo a papír) by měly přibýt kontejnery na bioodpad a nápojové kartony, v místech, kde ještě chybí. Cílem by měly být akce na informování veřejnosti o potřebě třídění odpadu, zapojit školy a předškolní zařízení a zajistit dostatečnou síť sběrných kontejnerů.

Nakládání s komunálním odpadem se řídí obecně závaznou vyhláškou města. Základním článkem v systému nakládání s komunálním odpadem je závod na termické využití odpadů, který je umístěn v prostoru areálu Teplárny Liberec, a.s. Veškerý komunální odpad je termicky využíván v tomto zařízení. Základním článkem v systému separování odpadů ve městě je sběrný dvůr. Slouží ke shromažďování separovaných, nebezpečných nebo rozměrných odpadů, využitelného komunálního odpadu a k jejich případnému dotřídění a k demontáži.

Pro kompostárnu je územním plánem stabilizována plocha mezi stávající ČOV v Růžodole a ulicí Obloukovou. Na území města nejsou vymezeny prostory na budování skládek.

Ekologická výchova a ochrana přírody

Nástupnickou organizací Střediska ekologické výchovy Statutárního města Liberec se stala **DIVIZNA - Městské středisko ekologické výchovy při ZOO Liberec**. Jedná se o denní specializované pracoviště pro podporu a realizaci environmentální výchovy. Poskytuje kvalitní služby v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) především v těchto oblastech:

- ekologické výukové programy pro děti z mateřských škol, žáky základních a středních škol - výukové programy vedou zkušení a odborně zdatní lektori
- pořádání odborných seminářů, exkurzí či dílen pro studenty pedagogických fakult, pedagogické pracovníky, vedoucí dětských kroužků a oddílů, a širokou veřejnost
- zajišťování metodické pomoci koordinátorům EVVO na školách, metodické pomoci pro zpracovávání školního vzdělávacího programu
- pořádání specializačních studií pro koordinátory EVVO na ZŠ a SŠ
- pro pedagogy volně přístupná knihovna publikací k ekologické výchově a půjčovna netradičních výukových pomůcek
- komunikace s ostatními organizacemi realizujícími EVVO v regionu i po celé republice
- koordinace sítě škol v Libereckém kraji se zájmem o ekologickou výchovu (projekt M.R.K.E.V.)
- koordinace mezinárodního programu EKOŠKOLA pro Liberecký kraj

- koordinace grantového a asistenčního programu Škola pro udržitelný život pro Liberecký kraj

Středisko ekologické výchovy Divizna je členem Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina.

adresa: Masarykova 1347/31, 460 01 Liberec 1
kontakt: 482 712 982
web: www.zooliberec.cz/divizna/

Shrnutí

- atraktivní příroda, sousedství s CHKO Jizerské hory
- zahušťování obytné zástavby na úkor městské zeleně
- neuspokojivý stav zeleně
- nízká úroveň veřejného prostranství
- nedostatečný počet budov s tepelnou izolací
- vyšší imise škodlivin z dopravy
- nenapojení okrajových částí zóny na veřejnou kanalizaci a ČOV
- dlouhodobá podinvestovanost technické infrastruktury
- činnost spolku pro environmentální vzdělávání

2.1.5. Přitažlivá zóna

Na začátku roku získalo město v anketě Hospodářských novin ocenění titulem nejlepší město pro život v ČR. Rezidenční část zóny je velmi atraktivním místem k bydlení. Disponuje starším, ale z hlediska kategorizace, kvalitním bytovým fondem, který se neustále rozrůstá. Dle SLDB 2001 na **území zóny stojí 447 domů⁸⁹** (z toho 57% rodinných, 38% bytových a 5% ostatních, tj. nebytových domů). Podle stejného zdroje dat se přímo **v zóně nachází přibližně 1 463 bytů** (92% z nich je trvale obydleno, cca 8% je neobydleno).

⁸⁹ Data ze základních sídelních jednotek ČSÚ čistě z území zóny Lidových sadů. Data se základních sídelních jednotek přesahující území zóny byly kráceny v poměru k velikosti přesahu tohoto území. Validita údaje dosahuje 95%.

K pozitivům lokality patří dobrá občanská vybavenost okolí a dobrá dopravní dostupnost. Negativa této oblasti jsou rezidenty sledována především v další bytové zástavbě, která s sebou přináší vyšší nároky na místní komunikace, které jsou kapacitně i technicky nevyhovující. K negativům se řadí také zábor zelených ploch, vyšší hlučnost a imise škodlivin z dopravy.

V současnosti je činěno mnoho kroků k dalšímu rozvoji bytového fondu (např. projekty Zborovská, Fibichova, nebo projekt rezidenčního bydlení v areálu Libereckých výstavních trhů, o němž je zmínka v kap. 6.4).

Pro podporu bytové výstavby byl Zastupitelstvem města Liberec zřízen 25. 6. 2002 **Městský fond rozvoje bydlení Statutárního města Liberec**. Finanční prostředky fondu jsou určeny na výstavbu sítí technické infrastruktury související s bytovou výstavbou více domů. Podmínkou podpory je bezúplatné převedení dokončených inženýrských sítí pozemků, na nichž tyto sítě leží, do majetku města. Žadatelem o dotaci je investor. Podle současných cen stavebních prací se podpora pohybuje v úrovni 50-60 % skutečných nákladů. Přijímání žádostí se vyhláší jednou ročně. V posledních letech fond hospodaří s rozpočtem asi 5 mil. Kč.

Zóna Lidové sady je atraktivním místem střetu významných historických památek s kvalitními veřejnými i obslužnými funkcemi, obytným i podnikatelským územím proloženými městskou zelení v podobě veřejných prostranství, parků a lesoparků.

Atraktivnost a přitažlivost oblast pro širokou veřejnost spočívá jak v zajištění dostupných a kvalitních služeb a obchodů, pestré nabídky pracovních příležitostí a možností k bydlení, ale také v technickém stavu budov, areálů a objektů, a kvalitě a dostupnosti technické infrastruktury a dopravy.

Kulturní památky

Občané vedle pracovních a studijních příležitostí téměř stejnou váhu přikládají možnostem kulturního, zábavního a relaxačního zázemí. Široká nabídka kulturního vyžití a volnočasových aktivit je tedy jistě velkou devizou každého města. Celá oblast Liberecka se dle počtu kulturních zařízení a památek řadí na přední příčky v republice.

Seznam památek v zóně Lidových sadů

Následující tabulka uvádí seznam objektů, které jsou od roku 1958 zapsány na seznamu památek.

Tabulka 31: Seznam památek v zóně Lidových sadů

objekt	ulice	číslo rejstříku
Severočeské muzeum Park u muzea	Masarykova 485/l. a 437	19521/5-3580
Městské lázně, mřížové oplocení	Masarykova 723/1	43949/5-5233
Bývalá Obchodní komora- dnes Medicentrum	Masarykova 699/l	43948 / 5-5232
areál PKO-dnes Kulturní středisko Lidové Sady vč. hudebního altánu	P. Bezruč	37628/5-5054
Činžovní dům včetně vyhlídkové věže	Lidové sady č. p. 425/l	37628 / 5-5054
obytná stavba	Vítězná 770/l	44023/5-5328

Pozn.: Zastupitelstvo města na svém 4. zasedání dne 24. 4. 2008 schválilo v rámci Programu regenerace Městské památkové zóny v roce 2008 příspěvek ve výši 1,14 mil. Kč na památku č. p. 425 – objekt Kulturně společenského centra Lidové Sady.

V zóně Lidové sady se nalézá několik soch. Jedná se o:

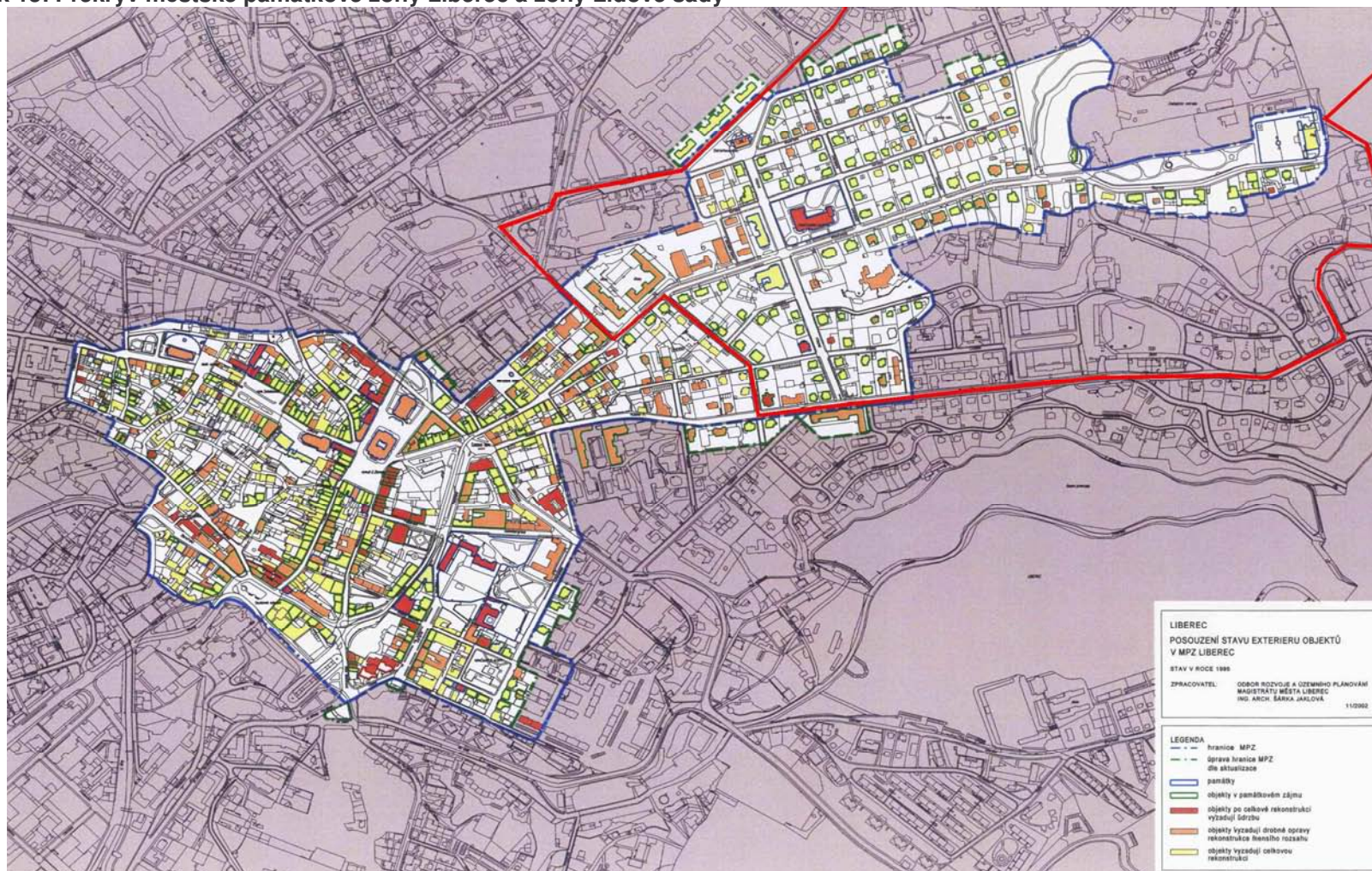
- **Motýlí křídla** – v parku před pavilonem Golfcentra, autor Jiří Novák
- **Socha přátelství** – před vchodem do ZOO, autor Olli Marschall
- **Brána snů** – v parku před pavilonem Golfcentra, autor Eva Kmentová
- **Památník bojovníkům a obětem za svobodu vlasti** – Štefánikovo nám, jedná se o interaktivní pomník pracující se zvukem, vzduchem a světlem, autory jsou Jan Stolín, Petr Stolín a Monika Mitášová
- **plastiky v areálu ZOO** libereckých výtvarníků Václava Bendy a Oldřicha Plívy
- **plastiky Jiřího Davida** v restauraci ZOO, Masarykova třída
- **práce** z několika ročníků dřevosochařských sympozií, areál ZOO

V roce 1991 byl zpracován návrh památkové zóny v Liberci a dne 10. 9. 1992 vydalo Ministerstvo kultury ČR vyhlášku o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny, kde bylo území historického jádra měst Liberec prohlášeno městskou památkovou zónou. V roce 1995 byl zpracován Program regenerace městské památkové zóny Liberec, který byl aktualizován v roce 1998, 2002 a 2005.

Na následující mapě je znázorněn překryv městské památkové zóny a zóny Lidových sadů. Modrou přerušovanou čarou je znázorněna městská památková zóna (zelenou přerušovanou její aktualizace), červenou linií pak hranice zóny Lidových sadů.

Červeně vybarvené objekty jsou objekty po celkové rekonstrukci vyžadující údržbu, oranžové jsou vybarveny objekty vyžadující drobné opravy a rekonstrukce menšího rozsahu, žluté objekty naopak potřebují celkovou rekonstrukci.

Obrázek 13: Překryv městské památkové zóny Liberec a zóny Lidové sady

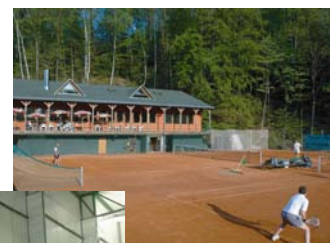

Infrastruktura pro kulturu, sport, volný čas a cestovní ruch

Město Liberec skýtá mnoho příležitostí, jak aktivně trávit volný čas, tj. především sportovní vyžití a pohybové aktivity ve volném čase. Vedle vybudovaného zázemí sportovišť má město také svou polohou skvělé předpoklady ke sportování všeho druhu.

Zóna Lidových sadů je sídlem řady vyhledávaných sportovních zařízení, klubů a spolků. Jedná se o:

- **Liberecký tenisový klub**
Fibichova 929, Liberec
<http://www.ltkliberec.cz/>
- **Ebmas - (Wing tzun), tělocvična**
ZŠ 5. května, Liberec
www.ebmas.cz
- **Klub tradičních čínských cvičení**
tradiční čínská cvičení
Zborovská 11, Liberec
- **Golfcentrum Liberec**
Masarykova 1320, Liberec
www.golfcentrumliberec.cz
- **Dynamo Liberec – lukostřelba**
Dvořákova 4, 460 01 Liberec
- **Slavia TU Liberec – orientační běh,**
Hálkova 6, Liberec
- **Bazén Liberec + minigolf, kurzy potápění**
Tržní nám. 1338, Liberec
<http://www.bazen-info.cz/index.php?id=uvodni>
- **Patriots Liberec – baseball, softball**
Gorkého 658/15, Liberec
<http://www.patriots.cz/index.php?sekce=proarticle&sek=khistorie>
- **Kite´s paradise - Dračí ráj**
(powerkiting, mountainboarding, buggykiting, grasskikiting, snowkiting, kiteboarding)
Lesní 507/34, 460 01 Liberec
- **Taneční skupina**
historické tance 19.st., Charleston, Clogging, mexické a irské tance
DDM Větrník, Riegrova 16/1278, Liberec
http://www.wings.cz/o_skupine.html
- **Irský tanec, irský step**
kurzy probíhají v budově Lidových sadů
Lidové sady 425/1, Liberec
<http://www.lidovesadyliberec.cz/uvodni/uvod.php>

Zóna Lidových sadů je v rámci města Liberec pokládána za oblast klidovou, se širokou nabídkou infrastruktury pro kulturně společenský život. Je to místo, které může obyvatel města či jeho návštěvník nalézt řadu zajímavostí, památek či jiných atraktivit.

Kulturní a společenské centrum Lidové sady Liberec

adresa: Liberec, Lidové sady 425/1
 kontakt: 482 710 649
 web: www.lidovesadyliberec.cz
 otevírací doba: 8:00 – 18:00

Kulturní a společenské centrum Lidové sady leží ve výstavní vilové čtvrti, na hranici mezi městem a přírodou, odkud je pár kroků do lesa a Jizerských hor. K areálu patří velká zahrada, sousedící se zoologickou zahradou. Lidovým sadům patří také Dětský koutek, venkovní areál pro děti s klouzačkami, jezírky a vláčkem. Lidové sady spravují i Galerii u rytíře. Lidové sady jsou hostitelem řádově stovek akcí ročně. Patří mezi ně plesy, koncerty, zábavy, přednášky, školení, karnevaly, divadelní představení, taneční kurzy, cvičení, vernisáže, filmová projekce apod.

V průběhu roku 2006 bylo v Lidových sadech uspořádáno celkem 492 pořadů a akcí pro 100 tis. návštěvníků z toho dětský koutek zaznamenal celkem 26 891 návštěvníků. V roce 2007 pak bylo 469 akcí celkem pro cca 105 tis. návštěvníků. Dětský koutek navštívilo 32 797 návštěvníků.

Historie

- pol. 19. st. polní cesta (na místě dnešní Masarykovy ulice) spojuje centrum města s odlehlými chalupami lesních dělníků – osadou Sedmidomky. Jde o místo nedělních procházek a pikniků.
- 1874 24. května byla otevřena zahradní restaurace Belvedere
- 1879 pojmenování přístupové cesty Třídou Císaře Josefa (došlo k jejímu rozšíření, zbudování chodníku a výsadbě aleje lip a javorů)
- 1881 spolek Přátelé přírody buduje velkolepý městský park, který přiléhá k restaurantu
- 1897 1. září městská rada rozhoduje o odkupu a rekonstrukci Belvederu (projekt budovy je dílem tří architektů Adolfa Horna z Liberce, Josefa Schmitze a Jakoba Schmeissera z Norimberku)
- 1900 zahájení stavebních prací na nové budově libereckou firmou Adolfa Horna (velký sál o rozměrech 25 x 12 metrů s dřevěnou klenbou ve výšce 10 metrů, ze které visely křišťálové lustry; 32 metrů vysoká věž s vyhlídkovým prostorem a dlátovitou střechou)
- 1901 30. listopadu došlo k slavnostnímu předání dokončené budovy včetně rozlehlého parku s krásným dřevěným hudebním pavilonem
- 50. léta budova změněna na Armádní dům, později na Park kultury a oddechu Liberec
- od 90. let probíhá postupná rekonstrukce a poslání budovy se mění směrem k multifunkčnímu kulturnímu zařízení pro Liberečany
- 2000 historický objekt s nově zpřístupněnou vyhlídkovou věží je převzat společností Kulturní služby Liberec

2001 při stoletého výročí se vrací původní název Lidové sady

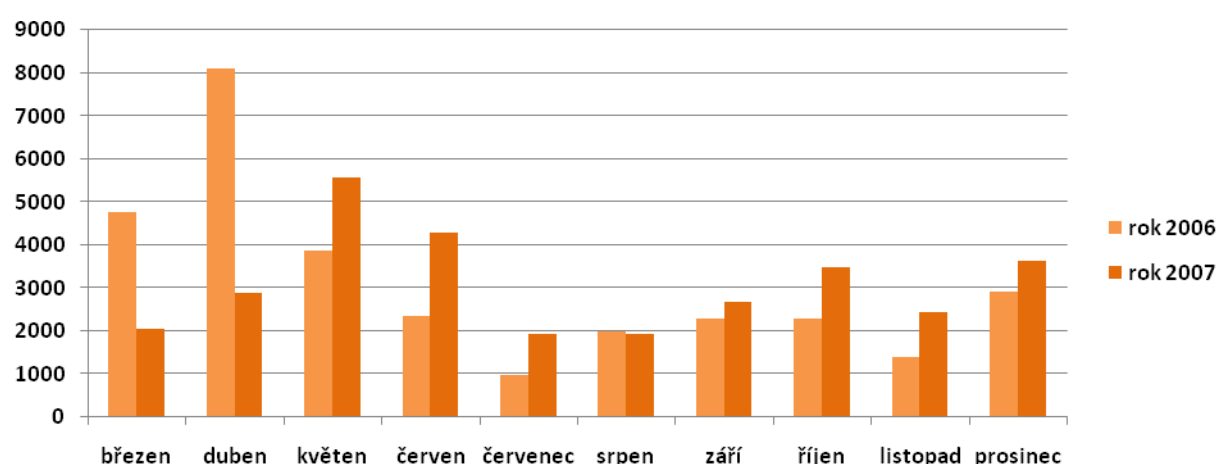
Severočeské muzeum v Liberci

adresa: Liberec, Masarykova 11
 kontakt: 485 246 111
 web: www.muzeumlb.cz
 otevírací doba: denně mimo pondělí od 9:00 do 17:00 hodin

Severočeské muzeum v Liberci patří mezi největší muzea v České republice. Založeno bylo v roce 1873 jako uměleckoprůmyslové muzeum a v českých zemích je nejstarším muzeem tohoto typu. Muzeum vlastní mimořádně bohaté sbírky ze všech zájmových oborů z vyspělých evropských zemí a zčásti také z Předního a Dálného východu. S ohledem na místní tradice severních Čech však největší pozornost patřila sklu a textilu. Ve třech výstavních sálech a venkovním atriu bývá ročně realizováno okolo 20 výstav. V muzeu probíhá také řada koncertů a přednášek.

Graf 19: Vývoj návštěvnosti Severočeského muzea

Návštěvnost je dána především vhodností a atraktivitou proměnných výstav pro návštěvníky, především školní mládež. Významný je i charakter počasí během letních měsíců (července a srpna). Celková návštěvnost od března do prosince 2006 dosáhla 39 059 osob, v roce 2007 pak 36 114 osob. Běžné vstupné pro dospělé je 40,- Kč, studenti, žáci a důchodci platí snížené ve výši 20,- Kč. Pro rodiny s dětmi je možno využít speciální rodinnou vstupenku v ceně 100,- Kč, která platí pro dva rodiče a dvě děti. Děti do 6 let a držitelé průkazů ZTP, ZTPP vstupné neplatí.

Zoologická zahrada Liberec

adresa: Liberec, Masarykova 1347/31
 kontakt: 482 710 616-17
 web: www.zooliberec.cz
 otevírací doba: 8:00 – 17:00 (18:00)

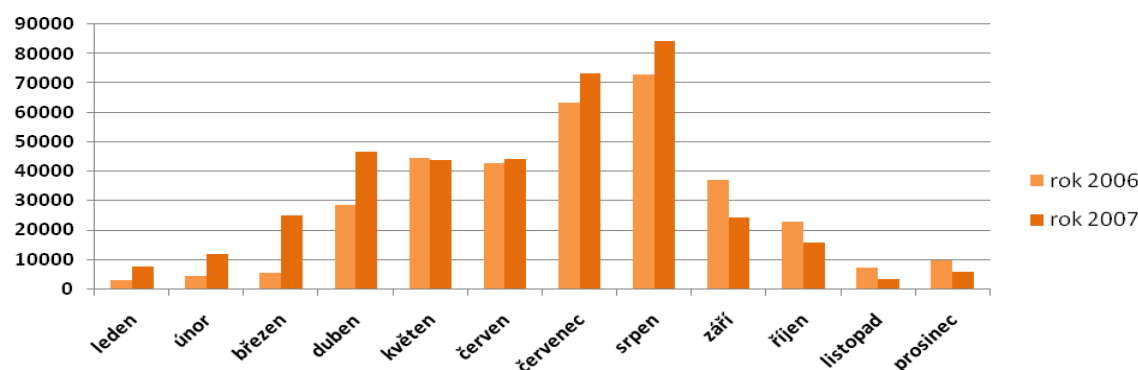
Liberecká zoologická zahrada je nejstarší zoo v České republice. Byla založena v roce 1919 a je neodmyslitelnou součástí města Liberce. Na jejím příkladu lze velmi dobře demonstrovat historii vývoje vztahů mezi člověkem a zvířaty, která začal člověk chovat pro jiné účely než čistě užitkové. V roce 2006 byla deklarována firemní filosofie založená na principech integrované ochrany přírody, ochrany populací zvířat v Zoo, vzdělávání a výchovy k ochraně přírody, komunikací s veřejností a na principu spolupráce s jinými institucemi a partnery.

Zoo je rozhodnuta naplňovat své poslání v celé jeho komplexnosti a k jednotlivým úkolům, z ní plynoucím, přistupuje ve vzájemné harmonii a vyváženosti. Vyhledává cesty vyznávající principy trvalé udržitelnosti a společenské odpovědnosti. V současné době je v liberecké zoo chováno na 160 druhů v počtu cca 950 kusů. Nejznámějšími chovanými zvířaty jsou bílí tygři, nejvzácnějšími osel somálský a takin čínský. ZOO také získala pěti vzácných primátů - kočkodanů zelených. Tento ohrožený poddruh opice bude chovat jako jediná v zemi.

Zřizovatelem ZOO je Statutární město Liberec a pod libereckou ZOO spadá i Centrum pro zvířata v nouzi – Bobík a Městské středisko ekologické výchovy – Divizna. Všechny tři organizační složky pravidelně celoročně pořádají environmentální vzdělávací a osvětové akce. Zoologická zahrada se průběžně snaží o bezbariérový přístup po celém areálu.

Vstupné v sezóně 90 Kč pro dospělé, děti do tří let zdarma, ostatní kategorie 40 Kč. Roční rodinná vstupenka (2 dospělí a 3 děti) stojí 900 Kč. Celková návštěvnost v roce 2006 dosáhla 341 161 návštěvníků. Za stejné období roku 2007 byl zaznamenán nárůst návštěvnosti o 43 428 osob (cca 13%) na 384 581 návštěvníků.

Graf 20: Vývoj návštěvnosti ZOO Liberec

Botanická zahrada

adresa: Liberec, Purkyňova 1
 kontakt: 485 252 822
 web: <http://www.botanickazahradaliberec.cz>
 otevírací doba: denně od 8:00 - 16:00 (18:00)

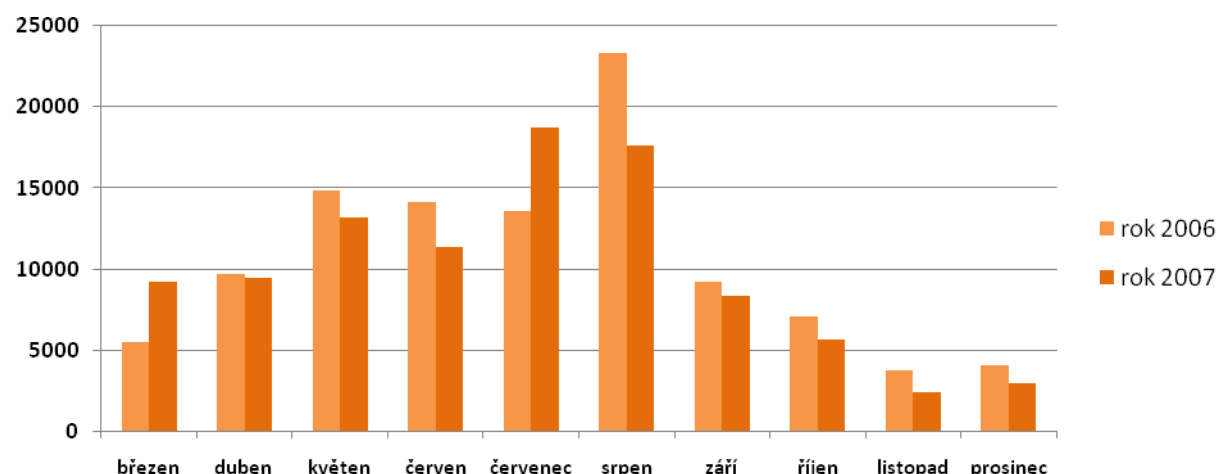
Botanická zahrada v Liberci se bohatstvím svých sbírek řadí na přední místo evropských zařízení tohoto druhu. Její historie sahá až do roku 1876. Na významu však začala získávat až od poloviny padesátých let 20. století a brzy si vybudovala mezinárodní renomé.

Pozoruhodnostmi se stal největší leknín světa (viktorie královská), který zde přes léto pravidelně rozkvétá od roku 1956, početné sbírky orchidejí a kaktusů, rozsáhlé alpinum, téměř tři století staré kamélie, expozice sladkovodních a později i mořských akvárií, prvních v republice. V poslední době byly unikátní sbírky rozšířeny o světově uznávanou kolekci masožravých rostlin.

Celková návštěvnost od března do prosince 2006 dosáhla 105 030 návštěvníků, v roce 2007 byl ovšem zaznamenán pokles o 6 226 na 98 804 návštěvníků. Rok 2007 byl oproti roku 2006 silnější v návštěvnosti pouze v měsíci březnu a červenci.

Graf 21: Vývoj návštěvnosti Botanické zahrady

Činnosti spolků

Česko-německé fórum žen

Aktivní členky organizace Helsinki Citizens' Assembly (HCA) se na konferenci v Bonnu v roce 1996 rozhodly podpořit svojí prací přípravu dohod, které měly za účel podporu a prohlubování vzájemných vztahů mezi obyvateli České republiky a Spolkové republiky Německo. Konference byla zakončena založením fóra žen obou států. Fórum je otevřeno všem ženám, které se chtějí věnovat úloze procesu smíření a rozvíjení vztahů dobrého sousedství obou zemí.

Cílem a účelem Fóra žen je podpora a prohlubování vzájemných vztahů mezi obyvateli České republiky a Spolkové republiky Německo. Činnost fóra má jak historickou tak i aktuálně politickou dimenzi s orientací na specificky ženskou perspektivu.

V rámci nadstranického a nadkonfesního dialogu se postihuje perspektiva žen v politickém, ekonomickém, sociálním a kulturním životě. Za tímto účelem bylo v letech 2000 a 2001 založeno Česko-německé fórum žen a Deutsch-Tschechisches Forum der Frauen. Předsedkyně obou sdružení koordinují činnost fóra v rámci Koordinačního výboru a jsou zároveň mluvčími obou sdružení.

Aktivity fóra zahrnují:

- výměnu informací
- organizaci vzájemných setkávání
- pořádání konferencí a seminářů
- podněty a následnou realizaci projektů s cílem porozumění mezi národy a vzájemného smíření.

Všechny akce se konají v obou jazycích a jsou z nich vydávány také dvojjazyčné sborníky.

adresa: Bendlova 1130/15, Liberec
kontakt: 485 105 222, cn-zeny@volny.cz
web: www.hca-deutschesektion.de

Občanské sdružení Staré Město Liberec

Občanské sdružení vzniklo v listopadu 2007 z potřeby obyvatel vilové čtvrti Staré Město vyjádřit svůj názor k dění v jejich okolí (prodej parků, plánovaná bytová výstavba, připravované projekty, chátření majetku města, silnic, chodníků, inženýrských sítí, parků, hřišť atd.

Cílem sdružení je:

- aktivně podporovat obnovu a citlivý rozvoj obytné části čtvrti Staré Město,
- usilovat o zlepšení stavu životního prostředí, kvality bydlení, inženýrských sítí, komunikací, dopravní dostupnosti a bezpečnosti v lokalitě
- prosazovat zachování a rozvoj parků, zeleně, hřišť a jiných ploch pro aktivní trávení volného času obyvatel, návštěvníků i turistů
- hájit zájmy občanů a chránit výše uvedenou část čtvrti před neuváženými stavebními a jinými zásahy, které by mohly narušit kvalitu života a bydlení občanů a také jedinečnou historickou hodnotu této lokality
- poskytovat informace o dění v této části města
- aktivně komunikovat se zástupci Magistrátu města Liberce a členy zastupitelstva

kontakt: staremestoliberec@seznam.cz
web: www.staremestoliberec.cz/

Zanedbané lokality a brownfields

Významným negativním prvkem zástavby jsou nevyužité a chátrající budovy, haly nebo prostranství. Jejich existence nejenže vytváří negativně dojem z lokality, ale také může dlouhodobě znehodnocovat kvalitu životního prostředí. Město si je vědomo potenciálu skrytého v cestovním ruchu a příjmů z něho plynoucích, a také se snaží reagovat na stále rostoucí zájem občanů o aktivní trávení volného času. Přestože vše sebou nese nemalé finanční nároky, velká část pozornosti je zaměřena na řešení situace zanedbaných lokalit, které jsou šrámem na tváři města.

Městské lázně

Na Masarykově ulici se nalézá nádherná neorenesanční budova městských lázní, jež vznikla v letech 1901 - 1902 dle projektu vídeňského architekta Branga. Celý objekt, jeho exteriér i výzdoba interiéru, je přizpůsoben původnímu poslání městských lázní. Štít je zdoben sochou Poseidona a jeho ženy, plastiky nad okny zase představují vodní hry.

Město budovu pořídilo v roce 2005, aby ji zajistilo proti chátrání. Město nechalo provést nejnutnější opravy střechy a kamenných prvků, objekt vyčistilo a vystěhovalo nájemníky. Celkové investice dosud dosáhly cca 40 mil. Kč.

Město nechalo zpracovat studii možných využití. Byla vybrána varianta využití pro zdravotní služby, pohybové aktivity apod. s názvem „Dům zdraví“, na kterou se vypracovala studie proveditelnosti, studie stavby a projekt ke stavebnímu povolení. Projekt předpokládá zachování a rekonstrukci bazénové části. Přestavba si vyžádá přes 453 milionů korun. V současnosti bylo vydáno právoplatné stavební povolení na rekonstrukci historické budovy. Město se snaží najít strategického partnera, který by objekt využil stejně, jak plánovalo město.

V zóně Lidových sadů je situován **areál Libereckých výstavních trhů**. V bývalém pavilonu A připravuje soukromá společnost projekt na rezidenční bydlení „VILA DOMY Masarykova“. Má se jednat o šest viladomů (dva osmipodlažní, dva sedmipodlažní a dva šestipodlažní) se 126 byty. Jednalo by se o soukromé bydlení s vysokou variabilitou uspořádání dispozic bytů.

Každý byt by měl z obytných teras výhled do zeleně. Klidné prostředí, romantický park, lesopark s potokem, dobrá dostupnost do centra, blízkost zastávky tramvaje a sousedství významných a reprezentačních budov, je hlavní devizou projektu. Bezpečnost bydlení by zvyšoval kamerový systém a správce objektů.

Letní amfiteátr

Objekt nacházející se na východní hranici zóny nedaleko konečné tramvaje byl postaven v roce 1951. Rekonstrukcí prošel v roce 1980. V současnosti jde o velmi zanedbaný objekt bez možnosti jakéhokoliv využití.

Po provedení rekonstrukce by objekt nabídl širokou škálu možností využití. Obdobná zařízení v jiných městech, která prošla celkovou opravou, fungují úspěšně a vytvořila kvalitní podmínky pro pořádání kulturních a společenských akcí (divadelní představení, hudební festivaly a koncerty apod.).

Lesní koupaliště

Jedná se o v současnosti nevyužívanou umělou nádrž o rozměrech přibližně 50 x 20 m a hloubce 3 m na severovýchodní hranici zóny. Celý areál koupaliště potřebuje rekonstrukci. Od zdevastovaného zázemí, přes samotnou nádrž až k vyřešení přístupových cest. Pěší stezka vedoucí k Lesnímu koupališti je ve velmi špatném stavu a absolutně neschůdná pro imobilní osoby. Je nezbytné vyřešit přivaděč vody, technické zázemí pro úpravu bazénové vody, odkanalizování, rozvody elektřiny apod.

Dále bude nutné zrekonstruovat stávající nebezpečné přístupové komunikace, zajistit přístup i pro imobilní občany, uložit sítě pro Lesní koupaliště, obnovit plochy pro slunění, dětské parky, průlezky, dovednostní dráhy apod.

Stezky a pěšiny

Nezbytné úpravy a rekonstrukce vyžadují i výletní stezky v lesoparku v celé východní části zóny. Je třeba provést regeneraci lesoparku, obnovit cesty a pěšiny, stezky vybavit mobiliářem a propojit jednotlivá atraktivní místa využívaná pro rekreaci, turistiku a sport.

Dalším ze zmiňovaných nedostatků lokality je **špatný navigační systém** k turistickým atraktivitám. Směrové tabule jsou v zóně umístěny. Je jich ovšem nedostatek a neseťkávají se, zejména ze strany cizích návštěvníků, s pochopením.

Možnosti ubytování

Liberec disponuje všemi typy ubytovacích zařízení, tj. hotely, motely, penziony, priváty, samostatnými objekty k pronájmu, ubytovnami a autokempy. V zóně Lidové sady existují pro turisty a návštěvníky následující možnosti ubytování:

- Apartmá Flamingo, Zborovská 878/1
- RNDr. Melnikovová (byt pro až 3 osoby), Husova 1117/95
- Villa Rosemarie (8 lůžek), ulice Prokopa Holého
- Jiří Lebeda - Privat (apartmá), Svojsíkova 19
- Penzion U Muzea, Vítězná 713/24
- Hotel U jezírka*** (35 dvoulůžkových pokojů), Masarykova 438/44

Další rozsáhlé možnosti ubytování s dobrou dopravní dostupností jsou v těsné blízkosti zóny.

Necelou třetinu návštěvníků tvoří cizinci, zejména Němci, Slováci, Nizozemci a Poláci. Průměrná doba pobytu (přenocování) je 3,6 noci (zahraniční hosté 3,9 nocí, domácí hosté pak 3,4 noci).

Domácí a zahraniční hosté se odlišují při výběru ubytovacího zařízení. Zahraniční hosté upřednostňují hotely vyšší kategorie (86%). Čeští návštěvníci volí pro přenocování v necelé polovině případů hotely a penzióny, ve čtvrtině případů hromadná ubytovací zařízení a 15% preferuje kempy. Poslední dvě možnosti ubytování ovšem nejsou v zóně k dispozici.

Shrnutí

- výskyt množství architektonicky cenných a památkově chráněných objektů v zóně
- překryv zóny s městskou památkovou zónou
- rozsáhlá síť infrastruktury pro sport, kulturu, volný čas a cestovní ruch
- některé dosluhující objekty a návštěvnícká vybavenost (ZOO)
- činnost spolků s aktivním zájmem o dění v oblasti
- atraktivní přírodní prostředí
- tradiční místo pro relaxaci a rekreaci obyvatel města
- výskyt zanedbaných, opuštěných nebo nevyužívaných lokalit skrývajících ovšem vysoký potenciál pro růst návštěvnosti a rozvoj cestovního ruchu

2.1.6. Dostupnost a mobilita

Dopravní dostupnost je jedním z důležitých faktorů ovlivňujících kvalitu ekonomického rozvoje i osídlení lokality. Historické propojení Lidových sadů s centrem města, doprava na periferii přes Lidové sady i sídlo mnoha turisticky vyhledávaných institucí činí z této zóny dopravně velmi vytíženou oblast města.

S ohledem na rozvoj území mezi Durchovou ulicí, Štefánikovým náměstím a Masarykovou třídou, a vhodného napojení Ruprechtic a oblasti Žižkova náměstí na centrum města, je součástí plánovaného vnitřního městského okruhu rovněž úprava komunikací a křižovatek na tzv. vnější části okruhu, na který jsou napojeny ulice Jablonecká od centra, Husova, Masarykova, Generála Píky a Ruprechtická.

V konečné fázi bude po této vnější části okruhu vedena pouze radiální doprava do výše popsaných napojovaných ulic. Aktivity v zóně Lidových sadů jsou náročné na kapacitu komunikací a parkovací kapacity. Hlavním limitujícím prvkem na okruhu, a to z hlediska zátěže, jsou a budou křižovatky.

Některé součásti vnitřního městského okruhu řeší i zónu Lidových sadů. V rámci vnější části městského okruhu půjde o napojení severovýchodní části města na vnitřní městský okruh ulicí Pastýřskou (320 m) a Durychovou (250 m dlouhá stávající komunikace a cca 100 m přeložka v prostoru Štefánikova náměstí) až na Štefánikovo náměstí.

Komunikace tzv. vnější části okruhu (stávající ulice Vítězná, Klášterní atd.) napojují severovýchodní sektor města na vnitřní městský okruh.

V případě komunikací ve vnější části okruhu v severovýchodním sektoru se jedná vesměs o stávající komunikace, po kterých je a bude vedena doprava z centra města do severovýchodní části města a opačně. Touto částí okruhu bude omezen průjezd tranzitní dopravy a po realizaci spojovací komunikace s městským tunelem, bude průjezd tranzitní dopravy téměř vyloučen.

Hlavní křižovatky na vnější části okruhu jsou vesměs úrovně stykové nebo průsečné a budou zabezpečeny světelnou signalizací. V zóně Lidových sadů se jedná o křižovatky:

- křižovatka u bazénu
- křižovatka u kasáren
- křižovatka Masarykovy a Vítězné
- křižovatka Vítězné a Husovy ulice

Na křižovatkách budou zřízeny odbočovací pruhy a navrženy alespoň minimální poloměry směrových oblouků v hlavních směrech, odpovídající polůměrům odbočení. Bude také provedena stavební úprava pro světelnou signalizaci.

Napojení Lidových sadů na veřejnou dopravu

Liberecká městská hromadná doprava se skládá ze systému autobusových a tramvajových linek provozovaných **Dopravním podnikem města Liberce**. Centrálním místem se stal terminál MHD ve Fügnerové ulici.

Autobusová doprava

Autobusy se poprvé v ulicích města Liberce objevily v roce 1927. První linka vedla z Ruprechtic k radnici, kde lidé mohli přestoupit do tramvají. V současnosti zahrnuje městská autobusová síť 35 linek (z toho 9 školních a 2 obchodní). Vzhledem k tomu, že některé ulice jsou pro tramvajovou dopravu nevhodné (hlavně kvůli své šířce – přirozeně centrum města), musí autobusy odbavovat velké množství cestujících.

Tramvajová doprava

Liberec začal provozovat vlastní tramvajovou dopravu v roce 1897 v úseku od vlakového nádraží k dnešní ZOO. Dnes má Liberec dvě tramvajové trati:

- trasa mezi Horním Hanychovem a Lidovými sady, tzv. městská tramvajová trať,
- meziměstská tramvajová trať mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou.

V 90. letech minulého století byla nejdůležitější modernizace celé městské trati. Přestavba probíhala v několika etapách od roku 1990 do roku 1998, kdy vyrazily do města první tramvaje na rozchodu 1 435 mm. Již v roce 1995 byl na Fügnerově otevřen moderní Terminál MHD, který je zároveň i symbolem libereckých tramvají. Přerozchodovaná trať má tři kolejnice, takže je na ní umožněn provoz i úzkorozchodných tramvají. Toho se využívá mimo jiné i pro jízdy historických tramvají.

Tramvajový vozový park Dopravního podniku města Liberce se průběžně modernizuje a v současné době byly vyrobeny i nízkopodlažní vozy.

Tramvajová trať Lidové sady – Dolní Hanychov – Horní Hanychov

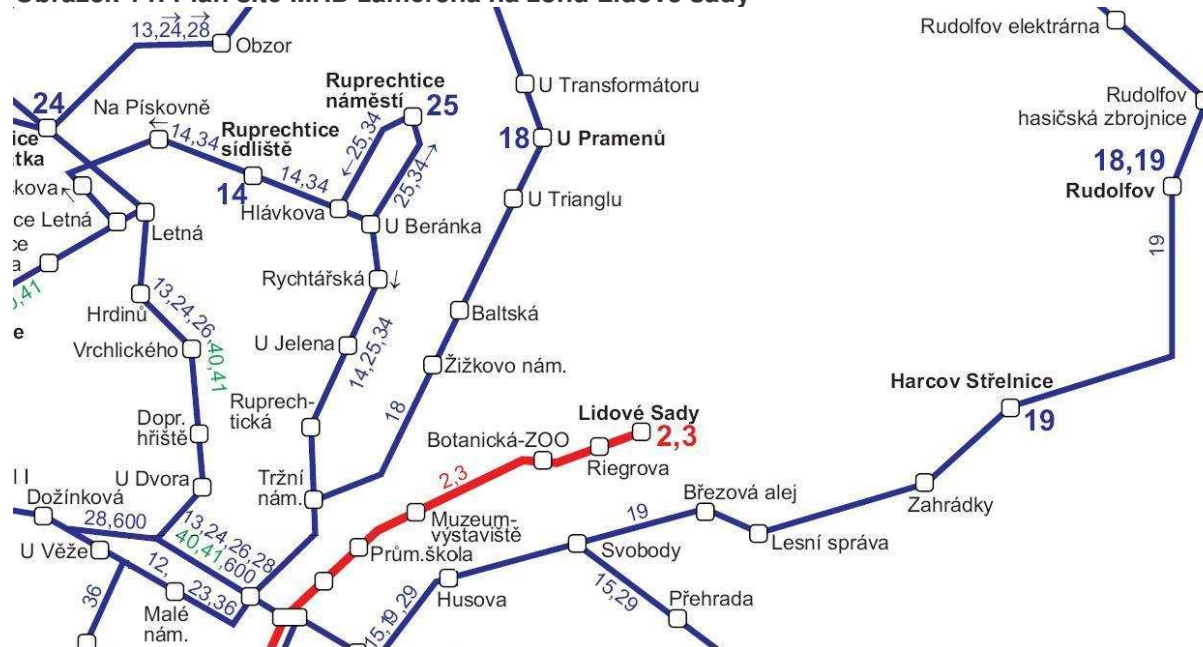
Trasa mezi Horním Hanychovem a Lidovými sady, tzv. městská tramvajová trať, byla původně stavěna s rozchodem 1 000 mm. Část trati od nádraží k ZOO byla slavnostně otevřena 25. 8. 1897. Od nádraží vedla po dnešní trase k Soukennému náměstí, odkud Revoluční a Moskevskou ulicí nahoru a Pražskou ulicí dolů z náměstí Dr. Edvarda Beneše a odtud ulicí 5. května až k ZOO. V listopadu 1897 byla trať prodloužena až na dnešní konečnou Lidové sady. V letech 1990 - 1992 byl zrekonstruován úsek Lidové sady – Průmyslová škola.

Historie linek v Lidových Sadech

- 1924 - linka č. 1: Nádraží – Lidové sady;
- 1940 - linka č. 1: Nádraží – Lidové sady;
- linka č. 3: Lidové sady – Horní Hanychov;
- linka č. 4: Lidové sady – Vápenka
- 1950 - linka č. 1: Nádraží – Muzeum;
- linka č. 3: Lidové sady – Horní Hanychov;
- linka č. 4: Lidové sady – Vápenka
- 1990 - linka č. 1: Lidové sady – Vápenka;
- linka č. 2: Lidové sady – Dolní Hanychov;
- linka č. 3: Lidové sady – Horní Hanychov
- 1996 - linka č. 1: Lidové sady – Viadukt;
- linka č. 3: Lidové sady – Horní Hanychov
- 1998 - linka č. 2: Lidové sady – Kubelíkova
- 2001 - linka č. 2: Lidové sady – Dolní Hanychov
- 2005 - linka č. 2: Lidové sady – Dolní Hanychov;
- linka č. 3: Lidové sady – Horní Hanychov

Dnes na trati jezdí několik linek. V úseku Lidové sady – Dolní Hanychov linka číslo 2, v úseku Lidové Sady – Horní Hanychov linka číslo 3. **Ve špičce pracovních dnů jezdí hlavní linky 2 a 3 v intervalech 12 minut tak, že v centru utvářejí šestiminutový interval. Ve večerních hodinách a o víkendech jezdí jen linka 3 a to v intervalu 10–15 min.**

Obrázek 14: Plán sítě MHD zaměřená na zónu Lidové sady

Do zóny Lidových sadů vedou **linky tramvaje č. 2 a 3** (zastávka Průmyslová škola, Muzeum – výstaviště, Botanická – ZOO, Riegrova a Lidové sady, kde mají konečnou stanici). Další spojení se zbytkem města zajišťují **autobusové linky č. 18** (se zastávkami Tržní náměstí, Žižkovo náměstí, Baltská, U Trianglu) a **č. 19** (zastávka Husova, Svobody, Březová alej). Po hranici zóny je ještě zajištěn provoz autobusových **linek č. 14, 25 a 34** (Tržní náměstí), dále **č. 15 a 29** (Husova, Svobody).

Neustálou modernizací vozidel MHD a obnovou vozoparku **usiluje Dopravní podnik města Liberec o zvyšování kvality, růst bezpečnosti a komfortu cestujících.** Tento proces bude ovšem, vzhledem k vysoké finanční náročnosti, dlouhodobější.

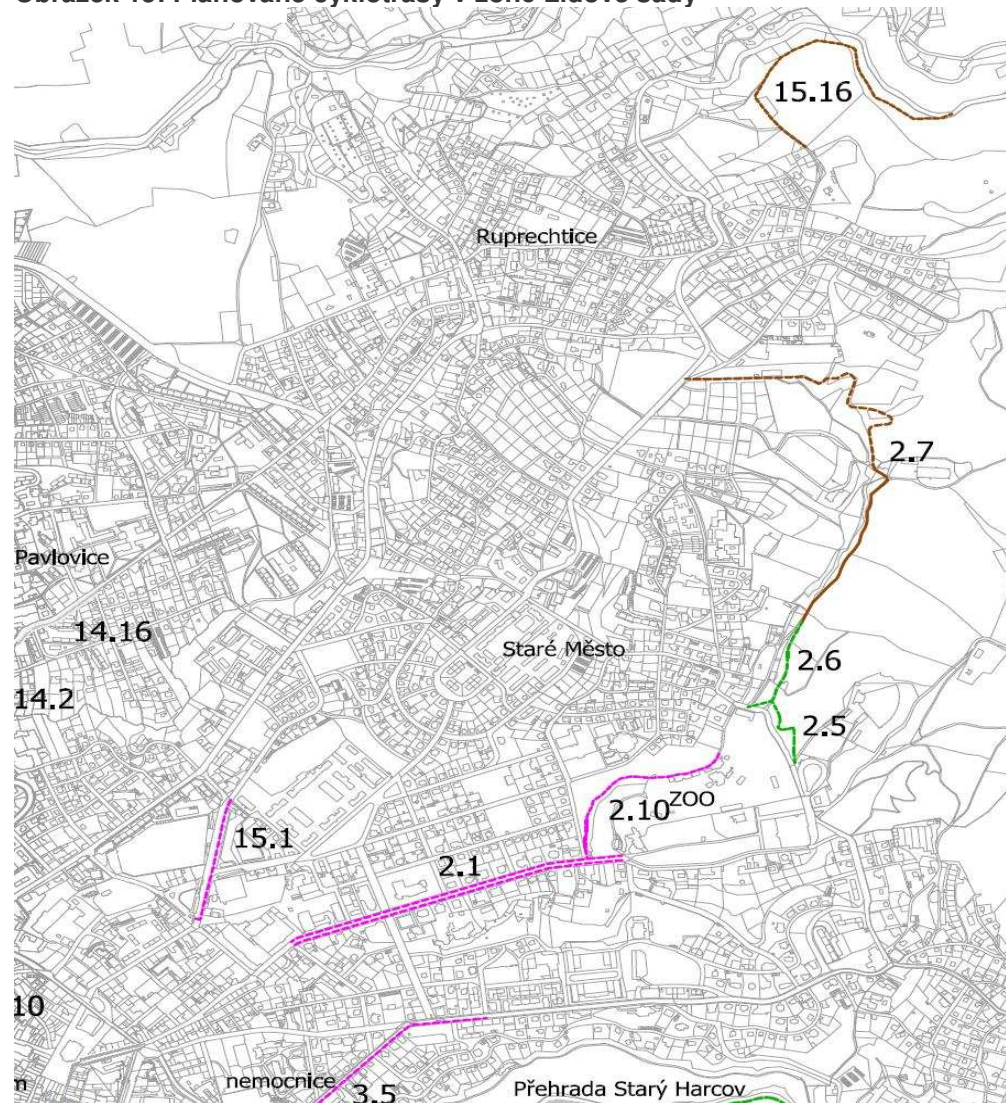
Podpora využívání měkkých forem dopravy

Cyklistika sice funkčně netvoří podstatný podíl v celkové dopravě města, avšak její především rekreační význam, popř. okrajový význam dojezdu do zaměstnání, školy, je nezpochybnitelný. V Liberci neexistuje propracovaná a ucelená síť cyklostezek a již zavedené cyklotrasy se ve většině případů vyhýbají centru města.

V návaznosti na Generel cyklistické dopravy v Liberci (zpracovatel EDIP s.r.o. v roce 2005, schválen Zastupitelstvem města v listopadu 2005) má město zájem pokračovat v realizaci cyklistických tras. Dle dokumentu Program výstavby cyklistických tras na období 2007 – 13 je v oblasti Lidových sadů plánováno několik cyklotras. Následující mapa znázorňuje návrh těchto cyklotras.

Obrázek 15: Plánované cyklotrasy v zóně Lidové sady

Stěžejní část tvoří **cyklotrasa 2.1 po Masarykově ulici**, na níž se bude u jezírka napojovat **trasa 2.10**, která povede po severozápadním obvodu zoologické zahrady. Dalším úsekem je **trasa 2.5** začínající u kulturního centra Lidové sady, **přes trasu 2.6** při ulici Sovova a Tichá, k **trase 2.7**, která pokračuje dále severovýchodně. Na ulici Husová by měla končit **trasa 3.5**, která vede směrem od nemocnice. Částečně by měla zónu Lidových sadů v místě Tržního náměstí a ulice Budyšínská křížovat **trasa 15.1**.

Zvláštní pozornost byla věnována návrhu cyklistických tras v místech křížení s ostatními druhy dopravy, kde dochází často k nehodám cyklistů.

Program výstavby stanovuje priority tak, aby byly nejdříve realizovány nejjednodušší akce, průběžně by byla zahajována příprava akcí složitějších, vyžadující delší dobu, a investice by rovněž nabíhaly postupně. Prioritně by byly realizovány trasy, u nichž je předpoklad největšího využití a celkově by vložené prostředky přinesly co nejrychlejší efekt.

V programu jsou zahrnuty akce tří typů:

- 1.) úpravy proveditelné pouze pomocí dopravního značení, které zejména umožní provoz cyklistů v obou směrech vybraných jednosměrných komunikací a komunikací označených jako pěší zóny,
- 2.) realizace ucelených, hlavně páteřních cyklotras, které se skládají většinou z několika stavebních akcí,
- 3.) realizace dílčích nebo navazujících propojení, která doplňují hlavní cyklotrasy.

S ohledem na náročnost některých akcí se předpokládá doba přípravy několik let. Proto je program výstavby zpracován až do roku 2013. Celkově je v programu navrženo zahájit projektovou přípravu akcí za téměř 262 milionů Kč (náklady na realizaci), přičemž se předpokládá větší míra využití jiných zdrojů než jen rozpočtu města (dotační tituly ze státního fondu dopravní infrastruktury, na obnovu krajiny, evropské fondy, projekty krajského významu, prostředky v rámci pozemkových úprav).

Aktivity občanů

O podporu cyklistické dopravy v Liberci usiluje hnutí Děti země. V rámci projektu podpory cyklistiky chtějí prosadit taková řešení cyklistické dopravy v Liberci, která by vytvořila alternativu individuální automobilové dopravě při cestách na kratší vzdálenost (pravidelné cesty do zaměstnání, na sportoviště atd.). To by mělo pozitivní dopad na snížení ekologické zátěže města dopravou. Hnutí prosazuje síť cyklistických tras, která propojí všechny důležité zdroje a cíle cyklistické dopravy v Liberci a umožní bezpečnou, pohodlnou a dostatečně rychlou jízdu na kole mezi nimi. Výsledkem jedné z podobných iniciativ bylo osázení cyklostanů pro pohodlné parkování kol.

Zklidňování dopravy a parkování

Kroky ke zklidňování dopravy jsou souhrnná opatření a nástrojů prováděných městem, sloužících ke zvýšení užité hodnoty komunikace, zlepšení životního prostředí a bezpečnosti, zejména chodců a cyklistů, na úkor dosud nadřazeného postavení automobilové dopravy. Principy zklidňování dopravy se postupně stávají součástí podkladů pro stavby a úpravy pozemních komunikací. Ke zklidňování dopravy dochází proto, aby se automobilová doprava přizpůsobila prostředí sídla (snížení rychlosti projíždějících vozidel, snížení jejich plošných nároků v rámci uličního prostoru), aby se zvýšila bezpečnost provozu a zvláště ohroženějších skupin jeho účastníků (dětí, seniorů, lidí se sníženou pohyblivostí a cyklistů). Dopravní zátěž komunikací je třeba snížit na míru únosnou pro dané území. Uvedená tabulka znázorňuje prvky dopravního zklidňování.

Tabulka 32: Prvky dopravního zklidňování

snížení rychlosti automobilů	zvýšení bezpečnosti chodců	zvýšení bezpečnosti uživatelů veřejné dopravy	zvýšení bezpečnosti cyklistů	zvýšení bezpečnosti na křižovatkách
plošné zklidňování dopravy (dopravní značení, rychlostní limity, obytné/pěší zóny)				
zpomalovací prahy		zastávky v jízdním pruhu	cyklostezky	malé okružní křižovatky
			x	miniokružní křižovatky

snížení rychlosti automobilů	zvýšení bezpečnosti chodců	zvýšení bezpečnosti uživatelů veřejné dopravy	zvýšení bezpečnosti cyklistů	zvýšení bezpečnosti na křižovatkách
střední dělicí ostrůvky pro usnadnění přecházení		x	x	x
zvýšené plochy vozovky	integrovane přechody	x	x	x
ostrůvky na vjezdu do obce	optické zvýraznění přechodů	x	x	x
optické zúžení průjezdného profilu	x	x	x	x
směrové vychýlení jízdního pruhu	x	x	x	x
lokální zúžení komunikace	x	x	x	x

Zdroj: www.nadacepartnerstvi.cz

Některé z uvedených možností nejsou v zóně realizovatelné vzhledem k charakteru některých vybudovaných komunikací.

Řešení problematiky parkování

Centrum města a přilehlé části, stejně jak je tomu v jiných velkých městech, se vyznačuje přetížeností komunikací vlivem vysokého podílu individuální dopravy. Slabou stránkou Lidových sadů je nedostatek parkovacích míst jak pro rezidenty, tak pro návštěvníky. Vozidla stojící podélně na užších místních komunikacích ještě více snižují průjezdnost ulicemi. Snahou města je eliminovat tento jev.

S cílem eliminace dopravního ruchu v historickém centru města byl zaveden systém zpoplatněného parkování spočívající v rozdělení města do barevných zón.

Placené parkování v Liberci je rozděleno (podle barev) do pěti zón. V nejlevnější zelené se za hodinu platí pět korun, v nejdražší červené stojí hodina stání třicet korun. Některé ulice ze zóny Lidových sadů také spadají do tohoto systému (Purkyňova, Lesní, Riegrova, Fibichova, Tržní náměstí). Provozovatel parkovacího systému je Statutární město Liberec a jeho správou pověřil Technické služby města Liberec a.s.

Návštěvnícké parkování je označeno dopravními značkami "Placené parkoviště - parkovací automat" s dodatkovou tabulkou informující o provozní době parkovacího automatu a parkovacím tarifu (barevný pruh). Parkoviště s parkovacím automatem jsou určena pro krátkodobé i dlouhodobé parkování (do 24 hodin). V provozní době automatů je řidič po zaparkování vozidla povinen zakoupit si parkovací lístek na celou dobu parkování a tento viditelně vystavit za předním sklem vozidla. Mimo provozní dobu automatů (v pracovní dny od 18:00 do 7:00, v sobotu od 13:00 do 8:00 a celou neděli) je v těchto lokalitách parkování zdarma. U zoologické zahrady je stání zpoplatněno i v neděli.

Návštěvníci, kteří vjíždějí do centra města, mohou využít k parkování také parkovací domy. Bohužel ani jeden nestojí v zóně Lidových sadů.

Stávající parkovací plochy, které jsou k dispozici pro návštěvníky v blízkosti Zoologické a Botanické zahrady, jsou vzdáleny cca do 5 minut docházkové vzdálenosti od jednoho nebo druhého areálu.

Parkování je v těchto lokalitách celkem pohodlné – v přilehlých ulicích, ale dlouhodobě nedostačující. Z ročních tržeb za parkovné vyplývá, že během roku využívá placená parkoviště 30 - 40 tisíc automobilů.

Tabulka 33: Přehled parkovacích ploch v zóně Lidových sadů

Umístění parkovací plochy	Provozovatel	Počet parkovacích míst	Cena parkování (minimální)
Hotel Jezírko	František Vozka	21	4 hod – 40 Kč
Fibichova ul.	SML	107	4 hod – 50 Kč
Rybářská bašta	Soukromý pronájemce	15	zdarma
Riegrova ul.	SML	31	4 hod – 50 Kč
Lidové sady	SML	10	zdarma
Ul. Antonína Sovy	SML	10	zdarma
Parkoviště Botanická (Purkyňova ul.)	SML	15	1 hod – 10 Kč
Purkyňova ul.	SML	12	1 hod – 10 Kč
Lesní ul.	SML	27	4 hod – 50 Kč
Celkem	248 míst (kapacita je ovlivněna způsobem parkování)		

Zdroj: Purkyňovo arboretum - Zoologicko-botanické didaktické centrum v Liberci, Předběžná studie proveditelnosti

Problém s nedostatkem parkovacích míst bude muset být řešen prioritně. Záměrem města je zajistit výstavbu kapacitních parkovišť pro potřeby lokality (zázemí pro ZOO, Botanickou zahradu, turistiku a rekreaci v zóně).

Shrnutí

- nevyhovující stav a kapacita místních komunikací
- nedostatek parkovacích míst
- místy chybějící chodníky
- plánovaný rozvoj cyklotras
- dobrá dopravní dostupnost zóny veřejnou hromadnou dopravou

2.1.7. Správa věcí veřejných

Statutární město Liberec v současné době realizuje nebo připravuje řadu projektů zaměřených na zlepšení služeb občanům i na zvýšení efektivity a snížení nákladovosti jak samotného magistrátu, tak v organizacích magistrátem zřízených nebo ovládaných. Tyto projekty jsou financovatelné ze zdrojů EU. Problémem je, že z dlouhodobého hlediska neexistuje rámec, který by zajišťoval vzájemnou provázanost těchto projektů a zvyšoval jejich efektivitu z pohledu celého systému řízení a správy města i kvality a efektivity veřejných služeb.

Moderní metody zvyšování kvality veřejné správy

Statutární město Liberec je zřizovatelem nebo majoritním akcionářem školských a kulturních příspěvkových organizací, které zabezpečují pro občany města široký rozsah veřejných služeb. Jedná se o organizace, které významným způsobem ovlivňují kvalitu života v Liberci, na druhé straně kladou požadavky na čerpání městského rozpočtu.

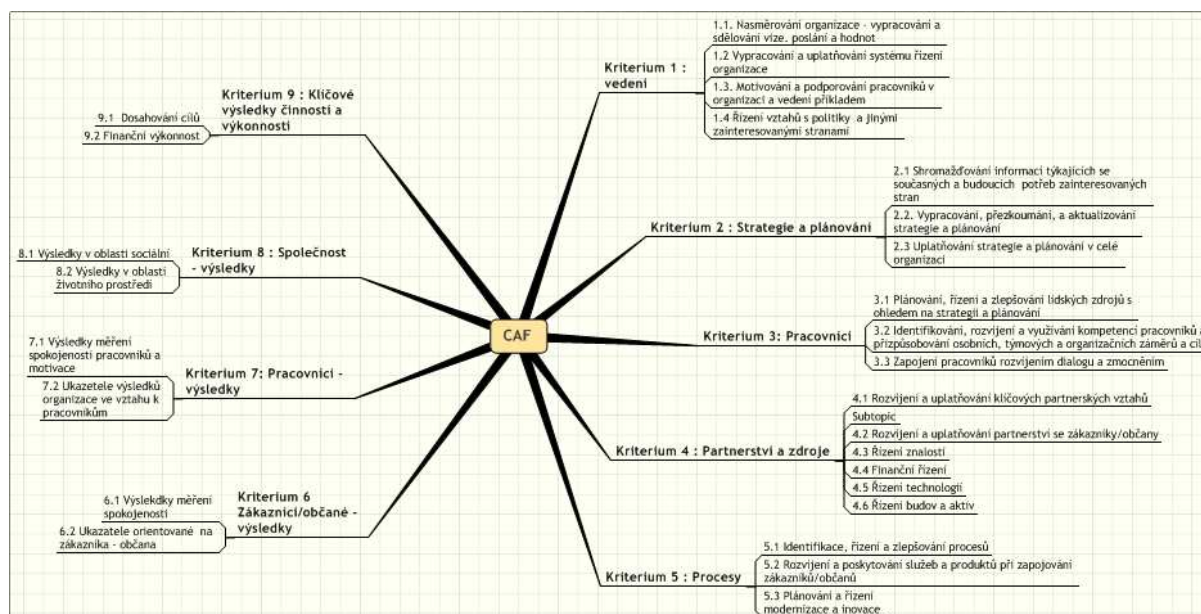
Projekt **Komplexní program rozvoje školských a kulturních příspěvkových organizací skupiny Statutárního města Liberce (KOPR)**, jehož příprava byla schválena Radou města v březnu a dubnu 2007, se proto zaměřuje na realizaci řady rozvojových aktivit v organizacích městské skupiny, které:

- zavedou systém dlouhodobého strategického řízení, které jednoznačně definuje rozsah a parametry poskytovaných veřejných služeb
- zavedou systém plánování a controllingu, který zvýší transparentnost přidělování a využívání zdrojů z městského rozpočtu a současně zvýší efektivitu činnosti jednotlivých organizací
- zvýší kompetence řídicích i výkonných pracovníků v jednotlivých organizacích a zavedou systémy jejich hodnocení a rozvoje
- vytvoří podmínky pro trvalé zlepšování kvality a efektivity služeb cestou rozvoje procesů v organizacích
- zavedou procesy a systémy komunikace s občany s cílem získat od občanů efektivní zpětné vazby ke kvalitě veřejných služeb a zvýšit aktivní zapojení občanů do rozvoje těchto služeb
- zavedou standardní systémy sebehodnocení, které umožní monitorovat trvalý rozvoj organizací skupiny a porovnávat ho s výsledky srovnatelných organizací v rámci ČR i EU.

Projekt KOPR přináší návrh systémové komplexní metodiky, která se zaměřuje jak na řízení rozvoje organizací a služeb, které poskytují, tak na systémy měření, hodnocení a poskytování zpětných vazeb. Pro řízení rozvoje je využíván rámec původní české manažerské metodiky **Management by Competencies**, pro plánování a měření výkonnosti organizací je využita **modifikovaná metodika Balanced Scorecard** a konečně pro sebehodnocení a bechmarking je využívána **metoda CAF** (Common Assessment Framework). Sebehodnotící model CAF je odvozen z široce využívaného a osvědčeného modelu EFQM, je však modifikován pro organizace působící v rámci organizací veřejné správy poskytované veřejných služeb. Projekt KOPR proto strukturuje své rozvojové aktivity způsobem, který odpovídá struktuře kritérií modelu CAF. To umožní zapojeným organizacím průběžně s pomocí modelu CAF monitorovat postup zlepšování a rozvoje a na základě zpětných vazeb od občanů i zaměstnanců efektivně řídit priority rozvojových aktivit.

Svým rozsahem a komplexností přináší projekt KOPR významný příspěvek k metodickému rámci rozvojových projektů v oblasti reformy a modernizace veřejné správy.

Schéma modelu CAF

Projekt KOPR tak navazuje na aktivity reformy a modernizace veřejné správy, které aplikuje na podmínky školských a kulturních příspěvkových organizací zřizovaných městem Liberec.

Komplexní program rozvoje školských a kulturních příspěvkových organizací (KOPR) je navržen v souladu se STRATEGIÍ SMART ADMINISTRATION, která je v aktuálně platnou vládní strategií pro rozvoj veřejné správy a veřejných služeb. Během realizace programu KOPR bude prakticky na skupině organizací ověřena standardizovaná kompletní metodika

a informační podpora, kterou bude možno dále uplatňovat v ostatních příspěvkových i jiných organizacích městské skupiny.

Způsoby komunikace s veřejností

Město spolupracuje s veřejností prostřednictvím několika různých nástrojů, ke kterým patří zejména **webové stránky** mj. tematicky členěné s ohledem potřeby občanů města, turistů a podnikatelů. Některé nástroje jsou na webových stránkách pouze zmíněny, ale řešeny jsou v terénu, publikacemi či například anketami.

Používané nástroje:

- 1) **Informace, které poskytují** webové stránky města občanům, obsahují velké množství informací pro veřejnost ve všech oblastech, které by mohl občan, turista či podnikatel ve vztahu k městu řešit a to zejména o aktivitách Magistrátu, dění ve městě, seznamu škol, divadel, významných míst a praktických informacích.
- 2) **Formuláře**, které jsou k dispozici na webových stránkách, je možné využít k předvyplnění v pohodlí domova a zjištění si všech potřebných informací před navštívením úřadu a omezení neúplnosti dat a opakování návštěv.
- 3) **Veřejná slyšení a projednání**, která město pořádá, se týkají jak jednání zastupitelstva města, ale také při projednávání významných rozvojových projektů.
- 4) **Nový magistrát on-line, Rezervace pořadí** jsou dva inovativní prvky při vyřizování administrativní agendy občanů na Magistrátu. Cílem bylo zajistit, co nejplynulejší vyřizování a co nejméně časově zatížit občany. Na webových stránkách města je zveřejněn **Vyvolávací systém**, který zobrazuje kamerově prostory haly úřadu včetně informací, kolik osob čeká u každé agendy a jaká je průměrná čekací doba. Prostřednictvím aplikace Rezervace pořadí je možné se po zaregistrování objednat na konkrétní den a čas až 3 měsíce dopředu.
- 5) Elektronický **rezervační systém** nabízí nejen občanům města Liberce z pohodlí svého domova si rezervovat vstupenku na kulturní akce např. divadelní představení, film v kině či do klubu na zábavu.
- 6) **Elektronická podatelna** umožňuje občanům rychlou komunikaci s Magistrátem bez nutnosti osobního vyřizování. Občan používá ke komunikaci email, kterým může zasílat dokumenty vybraných formátů. Elektronická podatelna využívá elektronického podpisu k ověřování uživatele. Tento způsob je možné využívat bez ohledu na úřední hodiny.
- 7) **Informační místa** jsou k dispozici pro občany a turisty s cílem zodpovědět všem jejich dotazy a přání. Městské informační centrum je schopno informovat o regionu jako takovém, umístění podnikatelských, kulturních, sportovních akcí ve městě. Zajistí rezervaci ubytování, vstupenek, průvodcovské služby. Dále nabízí publikace o městě, jízdní řády a pohlednice.
- 8) **Zpravodaj liberecké radnice** přináší informace o dění ve městě i na Magistrátu. Občané dostávají Zpravodaj do svých stránek a také je k dispozici v recepci hlavní budovy radnice, Nového magistrátu a v Městském informačním centru. Zpravodaj vychází jednou měsíčně v nákladu 45 500 ks. Zpravodaj města přináší občanům pravidelně informace z Magistrátu, plánované projekty, rozhovory s představiteli města, informace o odpadovém hospodářství, důležitá sdělení jednotlivých odborů Magistrátu, informace pro rodiny s dětmi, seniory a o kulturních a sportovních akcích.
- 9) **GIS Liberec** je prostředek nových informačních technologií, který umožňuje interaktivně nahlížet do katastrálních map, územních plánů, zjišťovat územně technické podklady, informace o radonu, inženýrsko-geologických sondách, geologickou mapu, povodí a pásma záplav a hygienické ochrany a také údaje tematické, kde se nachází zdravotnická zařízení, popisná čísla objektů a mnoho dalšího.
- 10) **Ankety** zjišťující názory většiny k aktuálním tématům týkajících se identifikace charakteru staveb, výstavby či rekonstrukce, určování priorit projektů, řízení chodu města apod. Významný projekt pro město byl řešen s cílem zjistit názor občanů v roce 2007 pod názvem „Otevřené město“ Projekt řešil snahu o zkvalitnění

a zrychlení komunikace mezi občany, podnikateli a pracovníky města nebo zvýšení komfortu komunikace občana s úřadem pomocí moderních nástrojů (internet, email, zasílání SMS).

- 11) Užší spolupráce s veřejností, především s neziskovým sektorem, byla navázána při zahájení procesu **komunitního plánování sociálních služeb**. Smyslem je snaha o zlepšování kvality sociálních služeb ve městě Liberec. Vznikla jedna řídicí pracovní skupina a 6 tematicky zaměřených pracovních skupin, které se podílejí na vytvoření výsledného dokumentu. Nejdříve byly zjišťovány potřeby cílové skupiny, na které na základě socio-ekonomické analýzy navázal soubor projektových záměrů s konkrétními úkoly, finančním rámcem, realizátorem a harmonogramem.

Je třeba poznamenat, že mnohdy se iniciativy v komunikaci k určité problematice chopí sami občané či instituce. Vedle průzkumů veřejného mínění, které podnikají místní spolky k dění ve městě, byla bezesporu přínosná aktivita ZŠ Lesní a žáků páté třídy v rámci akce k výročí vyhlášení CHKO „Jizerky za humny“.

Žáci ze ZŠ Lesní si vybrali lesík mezi ZOO a Botanickou zahradou, nafotili lokalitu a její zanedbaný stav a měli vymyslet řešení této neuspokojivé situace. Dozvěděli se také o městském projektu Purkyňova arboreta. Na krajském úřadě žáci vystoupili s fotografiemi a popisem lesíka, rozdělili se na skupinu obhajující záměr projektu a skupinu s argumenty proti projektu. Jednotlivé skupiny měly na svoji stranu získat nerozhodnutou část občanů. Cílem těchto aktivit bylo naučit děti komunikovat, obhajovat své myšlenky, prezentovat určité téma a zapojit se do dění ve městě.

Informační společnost

Jednou z důležitých cest ve věku vyspělých informačních technologií je jejich využití při zvyšování kvality veřejných služeb a kvality života pro zrychlení a zjednodušení komunikace mezi klientem v roli občana a veřejnou správou.

I město Liberec se zapojilo do projektu terminálu „**CzechPoint**“, který umožňuje urychlení a zefektivnění celého procesu komunikace občana se státní správou. Občané tak mají možnost na jednom místě bez čekání získat ověřený výpis z katastru nemovitostí, obchodního rejstříku a živnostenského rejstříku. Od nového roku se také nabídka služeb rozšířila o výpis z rejstříku trestů. Dle prvních výsledků z konce února, vydal liberecký magistrát prostřednictvím CzechPointu od 1. 1. 2008 nejvíce výpisů z rejstříku trestů (celkem 1 398 výpisů). Občané tedy jsou o novince informováni a hojně ji využívají.

Možnosti připojení k síti Internet

V zóně Lidových sadů (Liberec I – Staré Město a Liberec XIV – Ruprechtice) je možno využívat služeb bezdrátového internetu. Tuto službu v dané oblasti dle katalogu poskytovatelů připojení nabízí cca 10 poskytovatelů připojení (<http://rychlost.cz/pripojeni-v/liberec/>). S cenami začínajícími na dvou set korunách měsíčně. Další poskytovatelé nabízí připojení pevnou linkou.

Průzkum ČSÚ⁹⁰ ve využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci v roce 2007 v Libereckém kraji konstatoval, že osobním počítačem je vybaveno 39,0 % domácností a vybavenost připojením k internetu uvedlo 32,1 % domácností (oproti roku 2003 se jedná 2,5 násobný nárůst). Přestože se jednalo o průzkum na úrovni kraje, skutečnost, že průzkum probíhal v domácnostech, lze tyto výsledky vztáhnout jak na město Liberec, tak na zónu samotnou. Rychlému rozvoji konektivity domácností brání, i přes dosavadní pokles, stále poměrně vysoké ceny za připojení k Internetu. Na druhou stranu připojení veřejných institucí a podnikatelských subjektů dosahuje velmi vysokých hodnot.

Pro srovnání ČSÚ uvádí také hodnoty domácností připojených k síti Internet v rámci ČR (cca 29% domácností), tak v EU 25 (51% domácností).

⁹⁰ http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/071026_43tyden

Výměna zkušeností

Město Liberec v 90. letech minulého století navázalo několik partnerských vazeb se zahraničními městy. Mezi ně patří:

- Amersfoort, Nizozemí
- Augsburg, Německo
- Zittau, Německo
- St. Gallen, Švýcarsko
- Nahariya, Izrael
- Amiens, Francie

Statutární město Liberec intenzivně spolupracuje s partnerskými městy. S holandským Amersfoortem to byly twinningové projekty přípravy zaměstnanců úřadu na integraci ČR do EU nebo strategický plán 2002. S německým Augsburgem v pořádání Česko – německých kulturních dnů, nebo s městem Zittau na aktualizaci dopravního generelu - vnitřního městského okruhu, a studii proveditelnosti pro městské lázně.

Město má založen svůj **Fond pro partnerskou spolupráci Statutárního města Liberec**, ze kterého poskytuje dotace na projekty realizované v partnerských městech nebo ve spolupráci s partnerskými městy přímo ve městě Liberec.

Integrovaný přístup k udržitelnému rozvoji města

Statutární město Liberec se snaží řešit přístup k udržitelnému rozvoji města jednotlivými strategickými dokumenty a jejich nástroji.

Mezi základní dokumenty patří:

Strategie rozvoje Statutárního města Liberec pro období 2007 - 2020 – tento dokument určuje základní směry rozvoje města na základě stanovených cílů a socioekonomické analýzy podmínek ve městě.

Územní plán – Statutární město Liberec má zpracovaný územní plán města. Magistrát v současnosti připravuje nový územní plán, který bude respektovat cíle stanovené ve Strategii rozvoje, již na úrovni jednotlivých parcel ve městě a stanovení jejich možností využití.

Integrovaný plán rozvoje města – je součástí plánovaného rozvoje města již s ohledem na konkrétní možnosti financování jednotlivých projektových záměrů

Komunitní plán sociálních služeb regionu Liberec na období 2008 – 2013 – tento dokument řeší stav a žádoucí vývoj a rozvoj sociálních služeb ve městě.

Plán odpadového hospodářství – dokument je v souladu se závaznou částí plánu odpadového hospodářství kraje

Generel zeleně – připravuje se aktualizace dokumentu.

Tyto výše jmenované dokumenty napomáhají integrovanému rozvoji města s cílem zajištění nejen žádoucího rozvoje města ale zároveň i udržitelného rozvoje města a lepších životních podmínek pro obyvatele.

Shrnutí

- aktivní implementace metod zvyšování kvality výkonu veřejné správy
- účast v několika pilotních projektech
- navázána komunikace s veřejností
- široká paleta komunikačních toků
- podpora zrychlení a zjednodušení komunikace s úřadem pro občany
- partnerská spolupráce se zahraničními městy

2.1.8. SWOT analýza zóny Lidové sady

Silné stránky

- + atraktivní oblast k bydlení i návštěvě (rezidenční čtvrť)
- + existence příspěvkové organizace Centra vzdělanosti Libereckého kraje přímo v lokalitě
- + dobrá dopravní dostupnost veřejnou hromadnou dopravou hlavních atraktivit zóny
- + příznivé podmínky pro podnikání v cestovním ruchu
- + schválený dokument komunitního plánování
- + existence aktivních občanských sdružení a dalších NNO
- + široká nabídka volnočasových a kulturních aktivit
- + infrastruktura pro kulturu, sport a volnočasové aktivity
- + rozsáhlá síť poskytovatelů zdravotní péče (mnoho soukromých ambulantních specialistů)
- + dostatečná kapacita základních škol
- + mezinárodní spolupráce na základních a středních školách (výuky jazyků, stáže v zahraničí)
- + přítomnost institucí vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání a univerzity třetího věku
- + potenciál technického vzdělávání pro rozvoj vědy a výzkumu
- + infrastruktura pro rozvoj dalšího a celoživotního vzdělávání
- + infrastruktura pro environmentální vzdělávání
- + množství architektonicky cenných a památkově chráněných objektů
- + existence části městské památkové zóny
- + atraktivní přírodní prostředí (sousedství s CHKO Jizerské hory)
- + existence vodních ploch a okrasných vodních prvků
- + tradiční místo pro relaxaci a rekreaci obyvatelstva města
- + kvalitní urbanistické řešení území zóny

Slabé stránky

- zahušťování obytné zástavby na úkor stávající městské zeleně
- malý počet podnikatelských subjektů v doplňkových službách cestovního ruchu
- nedostatečná nabídka základních služeb pro obyvatele
- nedostatečná komunikace mezi veřejnou správou, neziskovým sektorem, podnikateli a veřejností
- nevyhovující stav místních komunikací (včetně chodníků) a inženýrských sítí
- nízká kapacita komunikací a inženýrských sítí
- nedostatek parkovacích míst pro rezidenty i návštěvníky
- neuspokojivý stav komunikací pro pěší a cyklisty
- nenapojení okrajových částí zóny na veřejnou kanalizaci a čistírnu odpadních vod
- nedostatečná obslužnost okrajových částí zóny městskou hromadnou dopravou
- špatný technický stav některých budov mateřských a základních škol, zahrad, školních hřišť
- nedostatečná kapacita mateřských škol
- špatný technický stav některých památkových objektů
- dosluhující objekty a chybějící vybavenost fungujících veřejných institucí v zóně
- nevyužívaný letní amfiteátr a koupaliště
- zánik tradice výstavnictví

- nízká úroveň kvality veřejných prostranství a neuspokojivý stav zeleně
- nedostatečná tepelná izolace některých veřejných budov
- špatný navigační systém k turistickým atraktivitám

Příležitosti

- ✓ stále rostoucí atraktivita města
- ✓ potenciál pro rozvoj výzkumu a vývoje
- ✓ rozvoj drobných podnikatelských aktivit obyvatel zóny
- ✓ rostoucí spolupráce veřejné správy, neziskového sektoru, podnikatelů a veřejnosti
- ✓ rostoucí příjmy z cestovního ruchu
- ✓ nové využití budovy městských lázní a výstavního areálu
- ✓ rozvoj spolupráce zdravotnických a sociálních služeb
- ✓ rozvoj komunitního života v zóně
- ✓ rostoucí zájem lidí o aktivní trávení volného času
- ✓ veřejně přístupné prostory pro možnosti setkávání obyvatel
- ✓ dobudování vnitřního městského okruhu

Ohrožení

- ! stárnutí populace
- ! nárůst počtu obyvatel vzhledem k zahuštěnosti zástavby
- ! nízká míra spolupráce a koordinace sociálních a zdravotních služeb a zařízení
- ! snížení rozsahu kvalitních zelených ploch a veřejných prostranství
- ! dlouhodobá podinvestovanost technické infrastruktury
- ! zhoršující se stav opuštěných a nevyužívaných ploch – brownfields (amfiteátr, lesní koupaliště)
- ! nedostatečná přirozená retenční schopnost krajiny
- ! překračování imisních limitů škodlivin z dopravní zátěže a místních zdrojů
- ! zvyšování produkce komunálních odpadů
- ! naddimenzování atraktivity cestovního ruchu a jeho negativních dopadů pro místní obyvatele (bezpečnost, hluk a další)
- ! vyčerpání kapacity základních škol
- ! morálně a fyzicky zastaralé expoziční a chovatelské objekty zoologické zahrady mnohdy za hranici životnosti
- ! nedostačující návštěvnická vybavenost ZOO
- ! narušení urbanistického a architektonického rázu čtvrti necitlivou výstavbou
- ! dopravní komplikace vlivem nárůstu počtu obyvatel a návštěvníků při nedostatečné kapacitě stávajících komunikací
- ! zábor volných zelených ploch a Purkyňovy ulice pro turistické objekty (omezování obyvatel čtvrti a žáků škol ve volném pohybu, relaxaci, venčení psů atd.)

2.2. Vize, globální cíl

Zóna Lidové sady je územím blízkým centru města s velkým potenciálem pro rozvoj města jako celku. Území je charakteristické vysokou koncentrací ekonomických aktivit a zároveň zajímavým přírodním, kulturním, sociálním a vzdělanostním zázemím. Na základě provedené socioekonomické analýzy města a následné SWOT analýzy vyplynula jako jedna ze silných stránek vysoká koncentrace vzdělávacích, kulturních a společenských center a aktivit v bezprostřední blízkosti centra města. Z tohoto důvodu byla vymezené ucelená zóna (Lidové sady), která splňuje základní požadavky stanovené kritérií pro území s vysokým potenciálem růstu.⁹¹ IPRM, jako každý strategický koncepční dokument, má nastavenou svoji Vizi, Globální cíl a Specifické cíle. IPRM i výzva bude zaměřena na celou zónu komplexně ve všech prioritních oblastech.

Strategie rozvoje města Liberce 2007-2020 definovala strategickou vizi, globální cíl i specifické cíle města. Tyto cíle jsou samozřejmě respektovány i v rámci IPRM a projektů podporovaných v rámci zóny. K naplnění všech cílů a vize města bude napomáhat i samotný Integrovaný plán rozvoje města zóny Lidové sady.

Vize

Zóna Lidové sady - příjemné podmínky pro život, zdravé a bezpečné bydlení, atraktivní nabídka pracovních příležitostí a místo pro aktivní trávení volného času, centrum kultury a vzdělanosti – východisko pro město Liberec - významné a přátelské evropské město s mezinárodním dosahem a kvalitami.

Globální cíl

Posílení přitažlivosti a zajímavosti zóny Lidové sady pro obyvatele města, instituce, návštěvníky, investory, podnikatele s cílem zajištění integrovaného, vyváženého a udržitelného ekonomického a společenského rozvoje prostřednictvím maximálního využití fondů EU založeného na principu partnerství.

2.3. Stanovení cílů, strategie

Specifické cíle

Specifický cíl 1: Vytváření podmínek pro ekonomický rozvoj

Specifický cíl 2: Podpora vzdělávacího potenciálu a sociální integrace

Specifický cíl 3: Zlepšení stavu životního prostředí

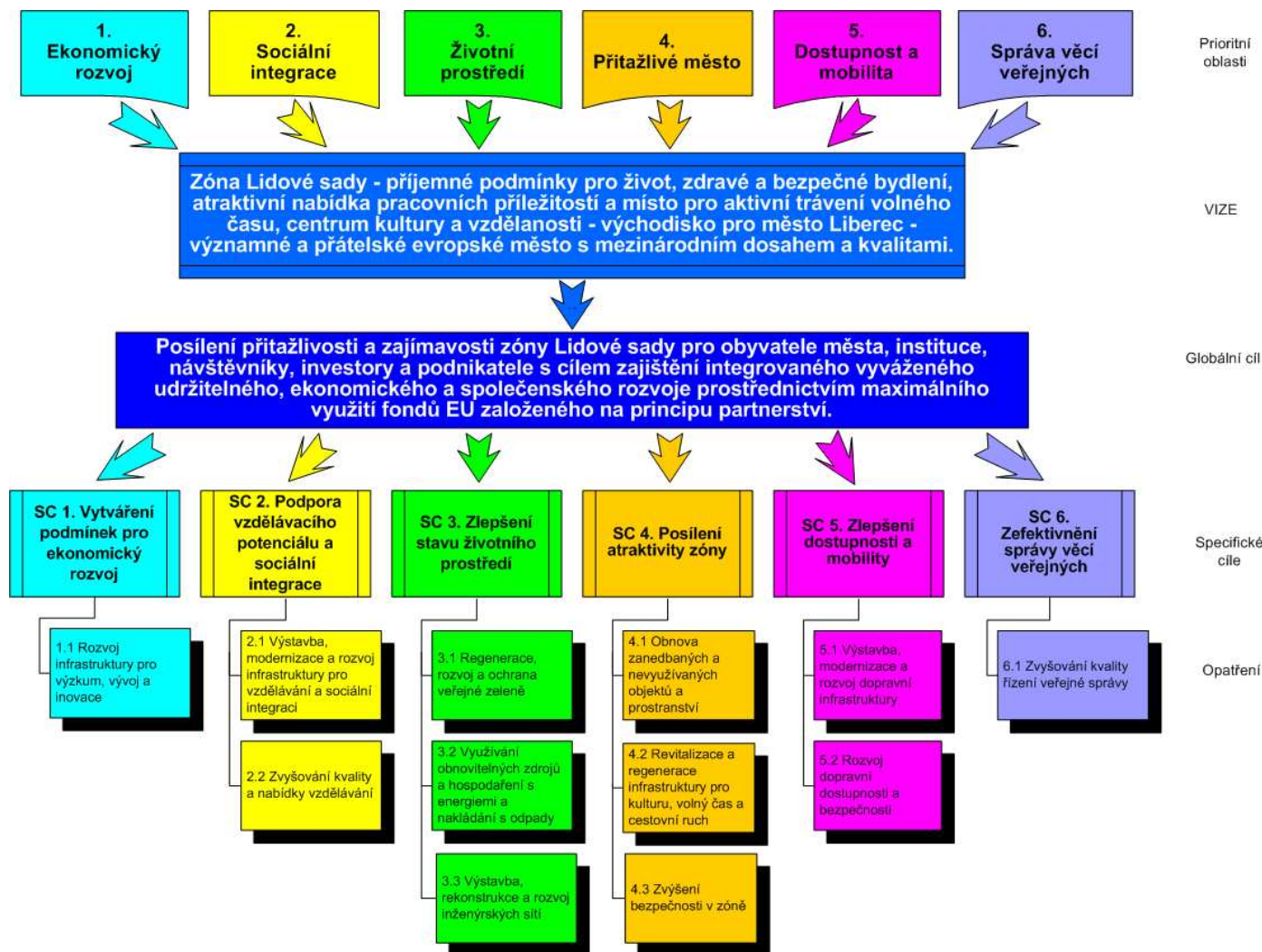
Specifický cíl 4: Posílení atraktivity zóny

Specifický cíl 5: Zlepšení dostupnosti a mobility

Specifický cíl 6: Zefektivnění správy věcí veřejných

⁹¹ Dle Metodického pokynu Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města.

Vize, globální cíl, specifické cíle a opatření IPRM Liberec – zóna Lidové sady

3. Popis opatření a aktivit

Prioritní oblast	Specifický cíl	Opatření	Výchozí stav a zdůvodnění opatření – výstupy SWOT analýzy zóny	Návrh aktivit	Financující OP
1. Ekonomický rozvoj	SC 1. Vytváření podmínek pro ekonomický rozvoj	1.1 Rozvoj infrastruktury pro výzkum, vývoj a inovace	<ul style="list-style-type: none"> + přítomnost institucí vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání a univerzity třetího věku + potenciál technického vzdělávání pro rozvoj vědy a výzkumu ➤ potenciál pro rozvoj výzkumu a vývoje 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce a rozšíření stávajících kapacit pro výzkum, vývoj a inovace • Pořízení přístrojového, laboratorního a informačního vybavení pro výzkum, vývoj a inovace • Investice do infrastruktury pro výuku spojenou s výzkumem, vývojem a inovacemi na vysokých školách • Modernizace a rozšíření informační infrastruktury vysokých škol pro výzkum, vývoj a inovace 	OP VaVpl

Prioritní oblast	Specifický cíl	Opatření	Výchozí stav a zdůvodnění opatření – výstupy SWOT analýzy zóny	Návrh aktivit	Financující OP
2. Sociální integrace	SC 2. Podpora vzdělávacího potenciálu a sociální integrace	2.1 Výstavba, modernizace a rozvoj infrastruktury pro vzdělávání a sociální integraci	<ul style="list-style-type: none"> + existence příspěvkové organizace Centra vzdělanosti Libereckého kraje přímo v lokalitě + schválený dokument komunitního plánování + existence aktivních občanských sdružení a dalších NNO + dostatečná kapacita základních škol + přítomnost institucí vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání a univerzity třetího věku + infrastruktura pro rozvoj dalšího a celoživotního vzdělávání + infrastruktura pro environmentální vzdělávání - špatný technický stav některých budov mateřských a základních škol, zahrad, školních hřišť - nedostatečná kapacita mateřských škol ➤ veřejně přístupné prostory pro možnosti setkávání obyvatel ! stárnutí populace 	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba, rekonstrukce, modernizace a dovybavení zařízení pro instituce poskytující vzdělávání • Investice do výstavby a rozvoje infrastruktury v oblasti sociální péče, zdraví a služeb v rámci zlepšení kvality těchto služeb • Investice pro rozšíření a zkvalitnění infrastruktury sloužící pro sociální integraci 	ROP SV

Prioritní oblast	Specifický cíl	Opatření	Výchozí stav a zdůvodnění opatření – výstupy SWOT analýzy zóny	Návrh aktivit	Financující OP
		2.2 Zvyšování kvality a nabídky vzdělávání a zlepšování podmínek pro sociální integraci	<ul style="list-style-type: none"> + existence příspěvkové organizace Centra vzdělanosti Libereckého kraje přímo v lokalitě + existence aktivních občanských sdružení a dalších NNO + mezinárodní spolupráce na základních a středních školách (výuky jazyků, stáže v zahraničí) + přítomnost institucí vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání a univerzity třetího věku + potenciál technického vzdělávání pro rozvoj vědy a výzkumu + schválený dokument komunitního plánování + existence aktivních občanských sdružení a dalších NNO + široká nabídka volnočasových a kulturních aktivit ➤ rozvoj spolupráce zdravotnických a sociálních služeb ➤ rozvoj komunitního života v zóně + stárnutí populace 	<ul style="list-style-type: none"> • Příprava nových vzdělávacích programů v počátečním vzdělávání • Podpora výuky cizích jazyků a ICT v počátečním vzdělávání • Vzdělávání pedagogů a zaměstnanců škol v počátečním vzdělávání • Inovace studijních programů v souladu s požadavky znalostní ekonomiky a potřeb trhu práce • rozšiřování nabídky kombinovaného a distančního studia • Rozvoj celoživotního vzdělávání • Vzdělávání pracovníků VŠ a institucí celoživotního vzdělávání • Vytváření a rozvoj spolupráce mezi institucemi terciárního vzdělávání • Vzdělávání příslušníků cílových skupin a dalších subjektů působících v oblasti sociální integrace • Podpora prevence sociálně patologických jevů • Vzdělávání v procesech rozvoje služeb sociální integrace • Podpora managementu a řízení subjektů působících v oblasti sociální integrace 	OP VK

Prioritní oblast	Specifický cíl	Opatření	Výchozí stav a zdůvodnění opatření – výstupy SWOT analýzy zóny	Návrh aktivit	Financující OP
3. Životní prostředí	SC 3. Zlepšení stavu životního prostředí	3.1 Regenerace, rozvoj a ochrana veřejné zeleně	<ul style="list-style-type: none"> + atraktivní oblast k bydlení i návštěvě (rezidenční čtvrť) + atraktivní přírodní prostředí (sousedství s CHKO Jizerské hory) + tradiční místo pro relaxaci a rekreaci obyvatelstva města - zahušťování obytné zástavby na úkor stávající městské zeleně - nízká úroveň kvality veřejných prostranství a neuspokojivý stav zeleně - snížení rozsahu kvalitních zelených ploch a veřejných prostranství ! nedostatečná přirozená retenční schopnost krajiny ! zábor volných zelených ploch a Purkyňovy ulice pro turistické objekty (omezování obyvatel čtvrti a žáků škol ve volném pohybu, relaxaci, venčení psů atd.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizace a regenerace parků a dalších veřejných prostranství včetně veřejné zeleně v zóně • Výsadba a revitalizace zeleně v zóně • Zajištění údržby veřejné zeleně a parků • Předcházení zavlékání, regulace a likvidace populací invazních druhů rostlin a živočichů 	OP ŽP
		3.2 Využívání obnovitelných zdrojů a hospodaření s energiemi a nakládání s odpady	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečná tepelná izolace některých veřejných budov ! překračování imisních limitů škodlivin z dopravní zátěže a místních zdrojů ! zvyšování produkce komunálních odpadů 	<ul style="list-style-type: none"> • Zateplování objektů v zóně, zejména škol • Instalace kogeneračních zařízení a technologií na využití odpadního tepla • Výstavba a rekonstrukce lokálních zdrojů tepla využívajících obnovitelné zdroje energie pro vytápění, chlazení a ohřev teplé vody • Systémy odděleného sběru, skladování a manipulace s odpady v zóně včetně posílení kapacity pro sběr odpadů 	OP ŽP

Prioritní oblast	Specifický cíl	Opatření	Výchozí stav a zdůvodnění opatření – výstupy SWOT analýzy zóny	Návrh aktivit	Financující OP
		3.3 Výstavba, rekonstrukce a rozvoj inženýrských sítí	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovující stav místních komunikací (včetně chodníků) a inženýrských sítí - nízká kapacita komunikací a inženýrských sítí - napojení okrajových částí zóny na veřejnou kanalizaci a čistírnu odpadních vod ! dlouhodobá podinvestovanost technické infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobudování kanalizace a ČOV v zóně • Výstavba, rekonstrukce a dostavba přívaděčů a rozvodných sítí pitné vody • Dobudování dalších inženýrských sítí v zóně 	OP ŽP
4. Přitažlivé město	SC 4. Posílení atraktivity zóny	4.1 Obnova zanedbaných a nevyužívaných objektů a prostranství	<ul style="list-style-type: none"> + atraktivní přírodní prostředí (sousedství s CHKO Jizerské hory) - nevyužívaný letní amfiteátr a koupaliště - nízká úroveň kvality veřejných prostranství a neuspokojivý stav zeleně ! snížení rozsahu kvalitních zelených ploch a veřejných prostranství ! dlouhodobá podinvestovanost technické infrastruktury ! zhoršující se stav opuštěných a nevyužívaných ploch – brownfields (amfiteátr, lesní koupaliště) 	<ul style="list-style-type: none"> • Regenerace a revitalizace brownfields s následným využitím pro rozšíření občanského vybavení • Revitalizace veřejných prostranství • Obnova nevyužívaných objektů v zóně k původnímu nebo upravenému účelu 	ROP SV

Prioritní oblast	Specifický cíl	Opatření	Výchozí stav a zdůvodnění opatření – výstupy SWOT analýzy zóny	Návrh aktivit	Financující OP
		4.2 Revitalizace a regenerace infrastruktury pro kulturu, volný čas a cestovní ruch	<p>+ příznivé podmínky pro podnikání v cestovním ruchu</p> <p>+ široká nabídka volnočasových a kulturních aktivit</p> <p>+ infrastruktura pro kulturu, sport a volnočasové aktivity</p> <p>+ množství architektonicky cenných a památkově chráněných objektů</p> <p>+ existence části městské památkové zóny</p> <p>+ existence vodních ploch a okrasných vodních prvků</p> <p>+ tradiční místo pro relaxaci a rekreaci obyvatelstva města</p> <p>- špatný technický stav některých památkových objektů</p> <p>- dosluhující objekty a chybějící vybavenost fungujících veřejných institucí v zóně</p> <p>- špatný navigační systém k turistickým atraktivitám</p> <p>- stále rostoucí atraktivita města</p> <p>➤ rostoucí příjmy z cestovního ruchu</p> <p>➤ nové využití budovy městských lázní a výstavního areálu</p> <p>➤ rostoucí zájem lidí o aktivní trávení volného času</p> <p>➤ veřejně přístupné prostory pro možnosti setkávání obyvatel</p> <p>! nárůst počtu obyvatel vzhledem k zahuštěnosti zástavby</p> <p>! dlouhodobá podinvestovanost technické infrastruktury</p> <p>! zhoršující se stav opuštěných a nevyužívaných ploch – brownfields (amfiteátr, lesní koupaliště)</p> <p>! naddimenzování atraktivity cestovního ruchu a jeho negativních dopadů pro místní obyvatele (bezpečnost, hluk a další)</p> <p>! morálně a fyzicky zastaralé expoziční a chovatelské objekty zoologické zahrady mnohdy za hranici životnosti</p> <p>! nedostačující návštěvnická vybavenost ZOO</p> <p>! narušení urbanistického a architektonického rázu čtvrti necitlivou výstavbou</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora revitalizace kulturně-historických a technických památek • Obnova a rozvoj doprovodné infrastruktury pro cestovní ruch • Podpora zajištění dostupnosti turistických atraktivit • Obnova objektů s ukončenou technickou životností • Regenerace a revitalizace historických a kulturních památek • Obnova stávající sítě a budování nových turistických tras v zóně • Realizace systému navigace k památkám a významným objektům v rámci zóny 	ROP SV

Prioritní oblast	Specifický cíl	Opatření	Výchozí stav a zdůvodnění opatření – výstupy SWOT analýzy zóny	Návrh aktivit	Financující OP
		4.3 Zvýšení bezpečnosti v zóně	+ atraktivní oblast k bydlení i návštěvě (rezidenční čtvrt)	<ul style="list-style-type: none"> • Instalace kamerového systému • Rozvoj informačního systému pro prevenci kriminality, zvýšení bezpečnosti obyvatel a ochrany majetku • Dobudování systému veřejného osvětlení 	ROP SV
5. Dostupnost a mobilita	SC 5. Zlepšení dostupnosti a mobility	5.1 Výstavba, modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovující stav místních komunikací (včetně chodníků) a inženýrských sítí - nízká kapacita komunikací a inženýrských sítí - nedostatek parkovacích míst pro rezidenty i návštěvníky ➤ dobudování vnitřního městského okruhu ! dlouhodobá podinvestovanost technické infrastruktury ! dopravní komplikace vlivem nárůstu počtu obyvatel a návštěvníků při nedostatečné kapacitě stávajících komunikací 	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba pozemních komunikací – Vnitřní okruh • Vybudování nebo zkapacitnění parkovišť pro návštěvníky zóny • Budování doprovodné infrastruktury pro cyklistickou dopravu (parkoviště typu Bike & Ride, úschovny, odpočívadla) 	ROP SV

Prioritní oblast	Specifický cíl	Opatření	Výchozí stav a zdůvodnění opatření – výstupy SWOT analýzy zóny	Návrh aktivit	Financující OP
		5.2 Rozvoj dopravní dostupnosti a bezpečnosti	<ul style="list-style-type: none"> + dobrá dopravní dostupnost veřejnou hromadnou dopravou hlavních atraktivit zóny - nevyhovující stav místních komunikací (včetně chodníků) a inženýrských sítí - neuspokojivý stav komunikací pro pěší a cyklisty - nedostatečná obslužnost okrajových částí zóny městskou hromadnou dopravou ! překračování imisních limitů škodlivin z dopravní zátěže a místních zdrojů ! dopravní komplikace vlivem nárůstu počtu obyvatel a návštěvníků při nedostatečné kapacitě stávajících komunikací 	<ul style="list-style-type: none"> • Zavádění řídicích, telematických a informačních systémů veřejné dopravy pro zlepšení obslužnosti zóny • Vybudování navigačního systému v rámci zóny pro zlepšení orientace • Budování sítě cyklotras a cyklostezek • Bezbariérové úpravy pro zajištění dostupnosti zóny • Budování doprovodné infrastruktury pro bezmotorovou dopravu • Dobudování chodníků v obydlené části zóny včetně bezbariérového přístupu 	ROP SV
6. Správa věcí veřejných	SC 6. Zefektivnění správy věcí veřejných	6.1 Zvyšování kvality řízení veřejné správy	<ul style="list-style-type: none"> + lokalizace několika příspěvkových organizací v zóně - nedostatečná komunikace mezi veřejnou správou, neziskovým sektorem, podnikateli a veřejností 	<ul style="list-style-type: none"> • Zavádění moderních metod řízení příspěvkových organizací • Školení zaměstnanců veřejné správy a příspěvkových organizací • Příprava a realizace IPRM 	OP LZZ

Vysvětlivky:

- + Silná stránka
- Slabá stránka
- Příležitost
- ! Hrozba

ROP SV – Regionální operační program Severovýchod

OP ŽP – Operační program Životní prostředí

OP VK – Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

OP VaVpI – Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

4. Popis očekávaných výsledků a výstupů, včetně kvantifikace cílů a definování indikátorů

V návaznosti na vize, globální cíl, specifické cíle a v souladu s požadavky Metodickým pokynem Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města (dále jen „Metodika“) a Instrukcemi (Vademecum) pro přípravu integrovaných plánů rozvoje měst pro regionální operační programy pro plánovací období 2007-2013 (dále jen „Vademecum“) byly navrženy indikátory pro účely kvantifikace očekávaných výsledků a výstupů projektů a IPRM. V některých případech byly názvy indikátorů mírně upraveny (aby lépe vystihovaly jednotlivá opatření IPRM), věcně se však víceméně shodují. V případě potřeby (pokud indikátory příslušných zdrojových OP nevystihovaly obsah jednotlivých opatření a zejména IPRM, případně nebyly operačními programy definovány vůbec) byly definovány indikátory vlastní.

Úlohou monitorovacích indikátorů je vyčíslit efekt IPRM k naplnění cílů Regionálního operačního programu Severovýchod, prioritní osy 2, oblasti podpory 2.1, naplňování horizontálních témat aj. Indikátory a jejich hodnoty z tohoto pohledu budou sloužit jako jeden z podkladů pro hodnocení projektu.

Následně se v průběhu realizace dílčích aktivit a po dobu udržitelnosti projektu (5 let) bude sledovat, zda jsou očekávané přínosy (hodnoty indikátorů) projektem naplňovány. V rámci sledování jednotlivých opatření a následně pak aktivit zahrnutých v IPRM je nutné správně a realisticky nastavit nejen samotné **indikátory** pro sledování plnění, ale i způsob a periodicitu jejich sledování. Řídící orgán ROP SV naplňování indikátorů monitoruje, shromažďuje data, vyhodnocuje je a současně kvantifikuje dosažené efekty z projektů za celý program.

V rámci nastavení škály indikátorů v IPRM byly zvoleny 3 typy indikátorů:

1. **Indikátory výstupů** – vztahují se k aktivitám konkrétního projektu - co projekt vytvořil. Měří se ve fyzických nebo peněžních jednotkách (např. délka vybudovaných cyklostezek, počet nových pracovních míst, plocha regenerovaného území apod.).
2. **Indikátory výsledků** – vztahují se k přímým a okamžitým účinkům projektu. Jedná se o ukazatele fyzické nebo finanční povahy (např. počet návštěvníků - turistů v zóně, počet zateplených objektů apod.).
3. **Indikátory dopadů** – vztahují se k následkům, které překračují rámec účinků projektu. Tyto účinky nastávají po určité době, jsou dlouhodobějšího charakteru a mají dopad na širší populaci (např. zvýšení atraktivity zóny, snížení nezaměstnanosti, zlepšení kvality ovzduší apod.).

V rámci splnění hodnotících kritérií IPRM byly zvoleny dva druhy indikátorů, které budou sledovány z hlediska naplňování vytyčených prioritních oblastí:

=> **povinné indikátory** - vystihují hlavní cíle jednotlivých opatření a cílové hodnoty těchto indikátorů jsou závazné (tento závazek bude uveden ve Smlouvě o poskytnutí dotace).

=> **doplňkové indikátory** - slouží pro sledování širších aktivit a měří doprovodné efekty realizace projektu. Cílové hodnoty těchto indikátorů nejsou smluvně závazné, jejich plnění bude však kontrolováno v rámci fyzických kontrol a jejich vyčíslení přispívá k posouzení celkového přínosu IPRM.

4.1 Povinné indikátory

Druh/kód indikátoru	Název	Měrná jednotka a vymezení	Kvantifikace na úrovni ROP 2.1		Kvantifikace na úrovni IPRM		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	Počáteční stav	Cílový stav	
Výstup 51 15 00 CORE	Počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšující atraktivitu měst a velkoměst celkem	počet	0	71	0	17	ROP, IPRM
Výstup 51 15 10 NSRR, CORE	Počet podpořených projektů na rozvoj (zvyšující atraktivitu) krajských měst	počet	0	50	0	17	ROP, IPRM
Výsledek 65 01 00 NSRR, CORE	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem	ha	0	8	0	3	ROP, IPRM
Výsledek 65 11 00 CORE	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem	m ²	0	24 650	0	8 250	ROP, IPRM
Výsledek 52 02 13 CORE	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na udržitelný rozvoj měst	počet	0	2	0	1	ROP, IPRM
Výsledek 65 11 03 CORE	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro sociální služby a zdravotní péči	m ²	0	4 600	0	1 000	ROP, IPRM
Výsledek 65 11 01 CORE	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů určených pro rozvoj vzdělávání	m ²	0	4 600	0	2 000	ROP, IPRM
Výsledek 65 20 00	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem	ha	0	4,5	0	1,5	ROP, IPRM

4.2 Doplnkové indikátory

Druh/kód indikátoru	Název	Měrná jednotka a vymezení	Kvantifikace na úrovni ROP 2.1		Kvantifikace na úrovni IPRM		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	Počáteční stav	Cílový stav	
Výsledek 51 15 15	Počet podpořených projektů na rozvoj Liberce	počet	0	16	0	17	ROP, IPRM
Výsledek 52 01 01	Počet nově vytvořených pracovních míst pro muže	počet	0	1	0	0,5	ROP, IPRM
Výsledek 52 01 02	Počet nově vytvořených pracovních míst pro ženy	počet	0	1	0	0,5	ROP, IPRM
Výsledek 07 02 01	Počet vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny - pro muže	počet	0	1	0	0,5	ROP, IPRM
Výsledek 07 02 02	Počet vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny - pro ženy	počet	0	1	0	0,5	ROP, IPRM
Výsledek 08 01 00	Projekty na podporu zdraví	počet	0	10	0	4	ROP, IPRM
Výsledek 37 33 00	Počet projektů zaměřených na environmentálně šetrné formy dopravy	počet	0	3	0	0	ROP, IPRM
Výsledek 22 01 00	Počet projektů zaměřených na nakládání s odpady	počet	0	20	0	5	ROP, IPRM
Výsledek ROP SV	Plocha objektů regenerovaných v rámci brownfields	m ²	0	8 000	0	2500	ROP, IPRM
Výsledek 65 11 02	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro služby OVS	m ²	0	6 500	0	2200	ROP, IPRM
Výsledek 65 11 04	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů zájmové a volnočasové povahy	m ²	0	6 500	0	2500	ROP, IPRM
Výsledek ROP SV	Plocha nově založené nebo rekonstruované veřejné zeleně	m ²	0	4 000	0	4000	ROP, IPRM
Výsledek 65 15 20	Počet nově opravených kulturně historických a technických památek	počet	0	6	0	1	ROP, IPRM

Druh/kód indikátoru	Název	Měrná jednotka a vymezení	Kvantifikace na úrovni ROP 2.1		Kvantifikace na úrovni IPRM		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	Počáteční stav	Cílový stav	
Výsledek 65 41 31	Počet podpořených neziskových organizací v rámci projektů pro rozvoj měst	počet	0	10	0	3	ROP, IPRM
Výsledek 65 01 06	Počet objektů s modernizovaným vybavením a zařízením souvisejícím se vzděláváním	počet	0	15	0	3	ROP, IPRM
Výsledek 64 01 04	Počet zařízení a technologií vedoucí ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví a majetku	počet	0	6	0	2	ROP, IPRM
Výsledek 65 01 05	Plocha se zabezpečením vedoucím ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví a majetku	m ²	0	3 000	0	1 000	ROP, IPRM
Výsledek 65 51 00	Zvýšení atraktivity podpořených města a obcí	evaluační studie	-	-	0	1	ROP, IPRM
Výsledek 07 42 70	Počet zapojených partnerů	počet	0	15	0	5	ROP, IPRM
Výsledek 51 61 11	Celkové realizované výdaje na realizaci projektů v tis.Kč	tis.Kč	0	2 867 571	0	450 000	ROP, IPRM
Výsledek 51 61 12	Celkové realizované výdaje na realizaci projektů v % (oblast podpory = 100%)	%	0	100	0	15	ROP, IPRM

5. Finanční a časový harmonogram IPRM

Finanční a časový harmonogram představuje důležitý a efektivní nástroj pro organizaci, řízení a kontrolu realizace IPRM v celém jeho návrhovém období. **Současně je IPRM především plánem koordinujícím realizaci strategických cílů IPRM prostřednictvím projektových záměrů a cílů jednotlivých partnerů v poměrně dlouhém časovém období**, v jehož průběhu budou jednotliví partneři IPRM teprve usilovat o získání dotačních finančních zdrojů pro realizaci svých záměrů a cílů a de facto tak zcela volně soutěžit o finanční podporu s dalšími potenciálními nositeli projektů - žadateli v rámci jednotlivých operačních programů, o které se strategie IPRM v době jeho zpracování opírá. Rovněž lze v současné době předpokládat, že představy partnerů IPRM o časové realizaci jejich záměrů budou ovlivněny akceptací/neakceptací jejich žádostí v rámci jednotlivých výzev k předkládání projektů. Tato fakta může určitým způsobem zkreslit předkládaný finanční a časový harmonogram. V době realizace IPRM bude muset být časový i finanční harmonogram průběžně aktualizován na základě monitoringu úspěšnosti/neúspěšnosti žádostí o dotační podporu. **To se netýká v plné míře finanční podpory projektovým záměrům a dílčím projektům, které budou financovány z ROP SZ**, jehož operativní součástí na úrovni IPRM (IPRM je nástrojem ROP) již jsou a po podání žádosti o finanční podporu se skutečně stanou.

5.1 Metodika přípravy podkladů a informací pro zpracování finančního a časového harmonogramu

Příprava podkladů a informací pro finanční a časový harmonogram IPRM byla zajišťována Statutárním městem Liberec a projektovými týmy jednotlivých partnerů IPRM a odpovídá míře poznání a připravenosti jednotlivých projektových námětů v době dokončení prací na IPRM, respektive i míře dostupných informací a podkladů, zprostředkovávajících podmínky čerpání finanční podpory z jednotlivých operačních programů. Aby bylo dosaženo maximálně možné komparativnosti a vypovídací úrovně informací a podkladů pro sestavení finančního a časového harmonogramu IPRM, přijal zpracovatelský tým **několik následujících metodických zásad**:

1) Zdroje informací pro sestavení finančního a časového harmonogramu IPRM:

- strategická struktura IPRM - cíle, opatření, aktivity,
- projektové náměty přiřazené k jednotlivým cílům a opatřením.

2) Způsob navržení časového harmonogramu pro realizaci projektových záměrů v letech 2009 až 2013

- investiční záměry - stav současné předprojektové a projektové přípravy a předpoklady její dokončení v čase, zákonné lhůty pro povolení staveb s promítnutím eventuálních časových rizik či vlivů (vlastnické vztahy v území, nesouhlasy účastníků řízení, atd.), logická koordinace výstavby v území, vlastní finanční zdroje dostupné v čase, atd.
- další investiční záměry (přístroje, technické vybavení, atd.) - zejména se zřetelem na koordinaci s případným stavebním investičním záměrem, se zřetelem na využití v již existujících objektech a zařízeních, se zřetelem na personální kapacity z řad studentů, pedagogů, výzkumných a vývojových pracovníků a se zřetelem na časovou

koordinaci studijních plánů, výzkumných a vývojových záměrů v čase a celkovou logiku vazeb, atd.

Pro přesné stanovení časového rámce vytvořen Ganttův diagram pro celou dobu realizace IPRM. Podrobný harmonogram tvoří samostatná podkapitola dokumentu 5.2.

3) Zdroje financování jednotlivých aktivit:

- plánování se zřetelem na podmínky zdrojových operačních programů včetně dofinancování,
- plánování se zřetelem na eventuální požadavek na rozpočet Statutárního města Liberec a jeho souhlas s účastí při financování,
- plánování vlastních finančních zdrojů nositele projektového námětu se zřetelem na vlastní rozpočet, úvěrové finanční zdroje, cash-flow v jednotlivých letech a v celém období realizace všech připravovaných záměrů, atd.

4) Metoda sestavení finančního a časového harmonogramu IPRM

Finanční a časový harmonogram byl zpracován s přihlédnutím k Pokynům pro přípravu a realizaci IPRM ROP SV s přihlédnutím k úloze IPRM v rámci ROP SV a s využitím následujících metodických zásad:

- celkový finanční a časový harmonogram IPRM bude zpracován v požadované podrobnosti na úrovni jednotlivých cílů a odpovídajících opatření,
- finanční a časový harmonogram stanoví předpokládané požadavky na finanční zdroje jednotlivých operačních programů,
- finanční a časový harmonogram bude doložen ilustrací vzájemných vazeb na úrovni jednotlivých opatření IPRM,
- finanční a časový harmonogram bude obsahovat údaje o nákladech v milionech Kč s rozlišením na jedno desetinné místo, u investičních projektových záměrů bude finanční objem uveden s DPH, u neinvestičních projektových záměrů bez DPH,
- finanční a časový harmonogram bude doložen tabulkami a grafy, ilustrujícími předpokládaný průběh čerpání finančních zdrojů v jednotlivých letech období 2008 – 2015.

5.2 Finanční rámec IPRM

Finanční rámec IPRM představuje spolu s personálním zajištěním klíčový nástroj realizace opatření IPRM. Financování realizace opatření navázaných na ROP SV 2.1 bude primárně zajištěno prostřednictvím rozpočtu města. Město bude při sestavování rozpočtu pro daný rozpočtový rok vycházet z plánovaného harmonogramu realizace vybraných aktivit IPRM. Rozpočet bude obsahovat odhadované výdaje v daném rozpočtovém období v takovém objemu, aby je bylo město schopno pokrýt primárně z vlastních zdrojů (posílené i případnými cizími zdroji v podobě úvěrů a půjček) a nedošlo přitom k předlužení.

Financování IPRM z ROP SV v mil. Kč

Zdroj financování	Částka (v mil. Kč)	%
Dotace ROP SV	892,5	85,0
Vlastní zdroje žadatele a partnerů	158,5	15,0
Zdroje IPRM celkem	1.051,0	100,00

5.2 Časový harmonogram

Časový harmonogram představuje důležitý a efektivní nástroj pro organizaci, řízení a kontrolu realizace IPRM v celém jeho návrhovém období. Příprava podkladů pro časový harmonogram IPRM byla zajišťována v úzké souvislosti s finančním plánem jak žadatelem i zpracovatelem IPRM za spolupráce Řídícího výboru a partnerů a odpovídá míře připravenosti jednotlivých projektových záměrů a dílčích projektů v době dokončovacích prací na IPRM, respektive i míře dostupných informací a podkladů o podmínkách čerpání finanční podpory z jednotlivých operačních programů. Níže uvedený harmonogram IPRM zachycuje časovou návaznost jednotlivých aktivit po dobu přípravy a realizace IPRM. Z harmonogramu a plánu aktivit je zřejmé, kdy jednotlivé aktivity začínají, končí, jak na sebe navazují nebo zda se překrývají.

Harmonogram IPRM	
Zahájení přípravy IPRM	Červenec 2007
Zahájení realizace IPRM	Únor 2009
Datum ukončení realizace IPRM	31.12.2013
Vyhlášení výzvy na předkládání projektových záměrů do IPRM	Do 15.10.2008
Popis časové realizace IPRM	Časová realizace IPRM je v souladu s požadavky Metodického pokynu i podmínkami výzvy. Bude dle nich nastaven i harmonogram realizace jednotlivých aktivit a potažmo projektů tak, aby byly realizace všech opatření, aktivit i dílčích projektů bylo ukončeno nejpozději k 31.12.2013. Nejvýznamnějším obdobím z hlediska realizace IPRM bude rok 2010, ve kterém jsou realizována souběžně všechna opatření. V celém průběhu realizace bude důsledně monitorováno dodržování časového i finančního harmonogramu jednotlivých aktivit a projektů tak, aby nebyla ohroženo ukončení aktivit ve stanoveném termínu.

Časový harmonogram aktivit IPRM

Opatření / Čas	2009				2010				2011				2012				2013			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
2.1																				
4.1																				
4.2																				
4.3																				
5.2																				

U některých opatření dochází k překryvu, resp. souběžné realizaci, u opatření 2.1 a 2.2 je pak návaznost mezi investičními projekty a s nimi souvisejícími „měkkými“ projekty.

6. Popis realizace partnerství, zapojení partnerů při tvorbě a realizaci IPRM

Princip Partnerství je jedním ze základních principů, jež musí být dodrženy při tvorbě strategických dokumentů v souladu s Nařízením Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. Července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti. Statutární město Liberec si uvědomilo dodržování principu partnerství už v počátcích přípravy IPRM s cílem zajistit strategii IPRM na základě možných benefitů, které jsou schopni partneři do realizace IPRM a rozvoje města přinést. Partneři mají zkušenosti z různých rozvojových oblastí města a z řad významných institucí ve městě, podílí se na různých aktivitách a činnostech v místě zóny Lidové sady. Zároveň se budou přímo podílet na některých aktivitách v rámci realizace dílčích projektů IPRM. Následující kapitola popisuje detailněji partnery IPRM a způsob jejich zapojení v přípravné a realizační fázi. Poslední část této kapitoly zmiňuje základní předpoklady pro zajištění partnerství v době udržitelnosti dílčích projektů zahrnutých v IPRM.

6.1 Partnerství při zapojení do řídicích struktur

Pro úspěšnou a bezproblémovou realizaci IPRM zvolilo město Liberec aktivní přístup k zapojení partnerů. Přístup je založen na spolupráci mezi partnery na úrovni regionu soudržnosti NUTS II Severovýchod, územní samosprávy jako je Liberecký kraj a město Liberec a zástupci dalších institucí, subjektů umístěných v zóně Lidové sady a veřejnost. Tím se spolupráce rozšířila i na orgány a osoby, které nejsou přímou součástí implementačních struktur, aby bylo zajištěno, že se na konkrétním rozdělení prostředků budou podílet i případní příjemci.

Partnerství v přípravné fázi IPRM bylo založeno na několika dílčích stupních, přičemž v každém stupni byl dodržen základní přístup města vůči partnerům. Spolupráce probíhala především na úrovni:

- Jmenování členů Řídicího výboru a Pracovní skupiny IPRM,
- Jednání pracovních skupin a řídicího výboru IPRM pro doporučení projektových námětů do IPRM,
- Připomínkování analytické části IPRM,
- Semináře pro veřejnost a zástupitele města
- Sběru projektových námětů,
- Informování veřejnosti prostřednictvím webových stránek, tiskových zpráv
- Veřejného projednávání IPRM,
- Prezentace IPRM v Radě a Zastupitelstvu města Liberec.

6.1.1 Řídicí výbor

Řídicí výbor IPRM byl založen s cílem zapojit do přípravy IPRM co nejširší oblast partnerů, kteří zónu Lidové sady znají, zajímají se o její rozvoj a mají strategický význam pro dané území. Řídicí výbor schvaluje podklady analytické části, nastavení vize, globálního cíle, specifických cílů, strategie, opatření a aktivit, zároveň schvaluje projekty, které doporučuje k zařazení do IPRM.

Zástupci institucí a organizací v Řídícím výboru kromě statutárního města Liberec:

- ANNOLK

Krajská asociace nestátních neziskových organizací byla založena 18. května 2002 na Konferenci neziskových organizací v Liberci. Předmětem činnosti ANNOLK je zejména vyjednávání se zástupci veřejné správy a podnikatelského sektoru v oblastech, které určí sami členové prostřednictvím orgánů ANNOLK, dále delegování zástupců do orgánů, grémií, pracovních skupin, výborů a komisí, pro něž to orgány ANNOLK budou povalovat za vhodné, dále také informování veřejnosti, veřejné správy, médií a podnikatelského sektoru o nestátních neziskových organizacích a neziskovém sektoru jako celku.

- Liberecký kraj
- Technická univerzita Liberec

Na šesti fakultách a jednom vysokoškolském ústavu nabízí univerzita široké spektrum vzdělání v klasických technických, přírodovědných, humanitních, ale také v uměleckých a mezioborových studijních oborech. Připravuje především odborníky v technických oborech, po kterých je v kraji velká poptávka.

- Okresní hospodářská komora Liberec

Okresní hospodářská komora Liberec vznikla jako samostatný právní subjekt na základě zákona č. 301/1992 Sb. Komora podporuje podnikatelské aktivity, prosazuje a chrání zájmy svých členů. Mezi činnosti patří například Poskytování poradenských a konzultačních služeb v otázkách souvisejících s podnikatelskou činností, organizace vzdělávacích činností a také Vystavuje osvědčení, potřebná pro dokladování právních vztahů v mezinárodním obchodě,

- ZOO

Liberecká zoologická zahrada je nejstarší zoo v České republice. Byla založena v roce 1919 a je neodmyslitelnou součástí města Liberce.

V roce 2006 byla deklarována firemní filosofie založená na principech integrované ochrany přírody, ochrany populací zvířat v Zoo, vzdělávání a výchovy k ochraně přírody, komunikací s veřejností a na principu spolupráce s jinými institucemi a partnery.

- Úřad Regionální rady NUTS II Severovýchod

6.1.2 Pracovní skupina IPRM

Pracovní skupina IPRM byla založena s cílem zapojit do přípravy IPRM co nejširší oblast partnerů, kteří zónu Lidové sady znají a zajímají se o její rozvoj. Pracovní skupina se podílí na přípravě podkladů, návrhů a doporučení pro Řídící výbor spolu se zpracovatelem IPRM. Seznam institucí a organizací, které jsou součástí pracovní skupiny kromě zástupců ze statutárního města Liberec:

- O.S. Staré město Liberec
- Liberecký kraj
- ZOO Liberec
- ANNOLK
- Technická univerzita v Liberci

6.1.3 Zastupitelstvo a rada města

Během roku 2008 došlo opakovaně k informování a projednání potřebných skutečností ohledně IPRM na jednání Zastupitelstva města Liberec. Primátor města na jednáních informoval jak členy zastupitelstva, tak účastníci se občany města o smyslu a přínosech IPRM a jeho obsahu.

Pro účely splnění dotačních podmínek bylo nutné IPRM prezentovat a následně schválit v Radě a Zastupitelstvu města Liberec.

Ke splnění požadovaného projednávání došlo dne 25.9.2008, kdy bylo podání IPRM schváleno usnesením č. xxxxxxxxx zastupitelstvem města.

6.2 Partnerství analytické části

6.2.1 Partnerství při zpracování socioekonomické analýzy a SWOT

V rámci zpracování socioekonomické analýzy vybrané zóny Statutárního města Liberec, která se stala základem pro IPRM, bylo nutné zahrnout do zpracování tyto důležité partnery:

- Český statistický úřad
- Úřad práce Liberec
- Občanské sdružení Staré Město Liberec
- Zoologická zahrada Liberec
- Okresní hospodářská komora Liberec

1) Český statistický úřad - Krajská správa Liberec

Jeden z největších přínosů při tvorbě dokumentů pro IPRM měl Český statistický úřad. V celé socioekonomické analýze města Liberec jsou uváděny oficiální data, jejichž původcem je ČSÚ.

Při analýze zóny Lidových sadů ovšem dostupná data nebyla dostačující, vzhledem k tomu, že zvolená zóna se rozprostírá na části území dvou městských částí Statutárního města Liberec. Bylo nutné zjistit data vztahující se pouze k vyznačené oblasti. Proto byla oslovena Krajská správa ČSÚ v Liberci. Oddělení regionálních analýz a informačních služeb ČSÚ (Ing. Dagmar Ligierová a Ondřej Beneš) poskytlo informace ze základních sídelních jednotek nacházejících se v zóně Lidových sadů. Na základě toho bylo možné určit počet obyvatel zóny, věkovou a vzdělanostní strukturu obyvatel, jejich ekonomickou aktivitu a základní informace o bytovém fondu. Vedle toho byla poskytnuta ortofotomapa zóny s přehledem základních sídelních jednotek ČSÚ.

Aby bylo možné srovnání dat za vybranou zónu a vyšší územní celek - město, okres, kraj i celou Českou republiku (event. jiné evropské země), byla ve většině těchto srovnání použita data ze Sčítání lidí, domů a bytů za rok 2001. Aktuálnější data jsou k dispozici pouze za vyšší územní celky, než je vybraná zóna.

2) Úřad práce Liberec

Oddělení analýzy trhu práce (Věra Matyášová) poskytlo do socioekonomické analýzy města aktuální data k nezaměstnanosti ve městě. V analýze zóny byly přínosné informace o aktuálním počtu uchazečů o zaměstnání v městských částech, podílu nezaměstnaných dle dosaženého vzdělání či věku.

Další informace uvedené v analýzách byly údaje o aktivitách úřadu práce na podporu zaměstnanosti, spolupráci s příspěvkovými organizacemi města či kraje na projektech financovaných z evropských fondů apod.

3) Občanské sdružení Staré Město Liberec

Aktivní přístup při analýze zóny Lidových sadů zaujalo občanské sdružení Staré město Liberec. Členka tohoto sdružení Ing. Alena Dvořáčková, byla také členkou pracovní skupiny IPRM. Při tvorbě analýzy zóny a následně SWOT analýzy přispěla informacemi zejména z oblasti bydlení a městské zeleně v dané lokalitě. Občanské sdružení také poskytlo průzkum veřejného mínění obyvatel k dění v zóně, ze kterého vyplynuly osobní preference a empirické zkušenosti obyvatel přímo z dotčené oblasti.

4) Zoologická zahrada Liberec

Svémi poznatky z oblasti cestovního ruchu a zázemí ZOO Liberec, která se nachází v centru zóny Lidové sady, přispěla zástupkyně zoologické zahrady Mgr. Dana Sobotková, taktéž členka pracovní skupiny IPRM. Na základě této spolupráce došlo k úpravám textů jak v socioekonomické analýze města, tak v popisu zóny. Vše bylo směřováno k lepší vypovídací schopnosti analýz a popisu reálného stavu (návštěvnost ZOO, exponáty, stav místní infrastruktury, problematika parkování apod.).

5) Okresní hospodářská komora Liberec

Informace o podpoře podnikatelského sektoru poskytla zástupkyně Okresní hospodářské komory Liberec paní Jana Pospíšilová, DiS, členka pracovní skupiny IPRM. V rámci této spolupráce byl získán přehled o aktivitách OHK Liberec, podpoře malého a středního podnikání, vzdělávacích aktivitách a jejich návštěvnosti.

6.2.2 Partnerství při výběru zóny

První počátek výběru zóny byl řešen v roce 2007 sběrem projektových námětů vyhlášené pro širokou veřejnost. Na základě vyhodnocení sběru námětů byla předvybrána lokalita, kde se shromáždilo velké množství zajímavých námětů a zároveň byla zachována strategie rozvoje města v dané lokalitě a dosáhlo se jejího rozvoje.

6.2.3 Partnerství při definování aktivit v rámci zóny Lidové sady

Aktivity v IPRM byly navrženy na základě podaných námětů ve výzvě k předkládání námětů v období 2.7. – 25.7.2008. Sebrané náměty byly vyhodnoceny z hlediska toho, zda jsou doporučitelné k uvedení IPRM nebo nejsou a zda je možné náměty případně vhodně upravit. Navržené aktivity odsouhlasuje Řídící výbor, zastupitelstvo a rada města.

6.2.4 Partnerství při výběru dílčích projektů IPRM

Na začátku byly uskutečněny semináře pro širokou veřejnost, zveřejněné i na webové stránce IPRM, kde mohl každý zkusit probrat svůj projektový záměr a odborně získal informaci, zda je projekt realizovatelný a dotovatelný v rámci některého z operačních programů. Výběr dílčích projektů bude respektovat výsledky sběru námětů, strategii IPRM a jeho cíle a opatření. Výběr bude respektovat nastavená pravidla hodnocení. Navržené aktivity odsouhlasuje Řídící výbor, zastupitelstvo a rada města.

6.2.5 Informování veřejnosti prostřednictvím webových stránek

Pro účely informování nejširší veřejnosti o IPRM byla na webových stránkách města Liberec (www.liberec.cz) zřízena samostatná sekce IPRM, kde jsou popsány základní principy přípravy IPRM, složení členů Řídícího výboru a Pracovní skupiny, základní informace o připravovaném IPRM, harmonogram přípravy, výstupy z pracovních jednání, důležité dokumenty (např. oznámení o zahájení řízení SEA) apod.

Protože ne každý z občanů města disponuje moderní technikou a má přístup na veřejný internet, bylo nutné provést informační kampaň také v místním zpravodaji. Informace týkající se přípravy IPRM byly publikovány ve zpravodaji liberecké radnice.

6.2.6 Veřejné projednávání IPRM

Veřejné projednávání připravovaného IPRM se konalo dne 25.8.2008 od 16:00 hodč. 11 v zasedací místnosti Magistrátu města Liberec. Cílem veřejného projednání je seznámit odbornou i laickou veřejnost s přípravou zpracování tohoto významného strategického dokumentu, který umožní podpořit rozvoj města prostřednictvím strukturálních fondů EU. Tématem projednávání bylo seznámit nejširší veřejnost s konceptem IPRM a představit dílčí projekty, které budou v rámci IPRM realizovány.

Ukázka programu jednání:

1. Seznámení veřejnosti s IPRM
2. Představení vize, globálního cíle, specifických cílů, opatření a aktivit
3. Představení výsledků sběru projektových námětů a jejich zaměření
4. Různé, diskuze

Veřejného projednávání se účastnila veřejnost, zástupci médií, členů ZM, zástupci zpracovatele a zástupci magistrátu města (prezenční listina je přílohou dokumentu).

6.3 Partnerství v realizační fázi IPRM

Partnerství v období realizace IPRM, bude vycházet ze stejných zásad, principů, založených partnerských vztahů a způsobů komunikace jako ve fázi zpracování integrovaného plánu. Kontinuita založených partnerských vztahů, jasná a srozumitelná interpretace koncepčních a strategických myšlenek a rozhodnutí, stejně jako využití osvědčených pracovních přístupů usnadní realizaci IPRM bez ohledu na jeho dílčí doplňky a změny. Posílena bude role komunikační platformy, výměny informací a cílené podpory na všech úrovních, neboť právě realizace strategických cílů a záměrů IPRM prostřednictvím jednotlivých projektů umožní naplnit vizi rozvoje města Liberec a splnit globální cíl i dílčí cíle integrovaného plánu rozvoje města. Každý dílčí projekt realizovaný v rámci IPRM bude mít stanovený okruh partnerů.

Zapojení partnerů IPRM :

- okruh hlavních partnerů IPRM je vymezen členy Řídícího výboru, Pracovní skupiny, zastupiteli města,
- přistoupení dalších partnerů IPRM bude zajištěno po schválení dokumentu IPRM o partnery, kteří se budou podílet na realizaci IPRM svými dílčími projekty,

- projektové záměry dalších partnerů IPRM budou registrovány, vyhodnoceny a eventuálně zařazeny v rámci aktualizací IPRM, pokud budou řádně projednány a schváleny Řídícím výborem IPRM,
- zapojení dalších partnerů z okruhu tzv. širší veřejnosti bude umožněno prostřednictvím webové stránky, jejíž obsah zajistí informovanost o průběhu realizace IPRM, možnost klást dotazy a doručovat náměty a připomínky.

7 Administrativní kapacita a způsob řízení IPRM

7.1 Popis řídicí struktury

Pojem implementace je pro účely IPRM používán pro souhrnné označení celého procesu přípravy, realizace a monitorování IPRM a dílčích projektů. Implementační struktura integrovaného plánu města Liberec logicky navazuje ve svých principech na strukturu založenou ve fázi jeho zpracování. Všichni členové řídicí struktury byli do procesu zapojeni s ohledem na princip partnerství.

7.1.1 Orgány města

Statutární město Liberec je odpovědné za přípravu, zpracování a realizaci IPRM. V souladu se svou odpovědností a svými kompetencemi vytváří řídicí strukturu IPRM, jejíž jednotlivé články zabezpečují splnění úkolů a strategických cílů obsažených v dokumentaci IPRM.

Řídicí struktura nastavená v přípravné fázi odpovídá reálné situaci na úrovni řízení procesů spojených v implementaci IPRM v podmínkách Magistrátu města Liberec. Na základě navržené implementační struktury dochází v každé fázi k přesnému vymezení kompetencí a odpovědnosti osob zapojených do systému přípravy a implementace IPRM. Jasně vymezená struktura řízení procesů je základem pro správnou realizaci IPRM v podmínkách města Liberec ve spolupráci s partnery zapojenými do přípravy IPRM a dalšími relevantními osobami zapojenými do procesu přípravy IPRM.

Zastupitelstvo a rada města

Zastupitelstvo a rada města schvalují podstatné dokumenty, které připraví odbory Magistrátu nebo Pracovní skupina a Řídicí výbor.

Schvalovací činnosti:

- Statutární město Liberec bude zpracovávat IPRM zóna Lidové sady.
- Schválení zpracovatele IPRM.
- Schválení výzvy pro předkladatele námětů.
- Schválení doporučených projektových námětů a následně i záměrů zařazených do IPRM.
- Schválení dokumentu IPRM a jeho strategie, vizi, globální cíl a specifické cíle
- Schválení časového a finančního harmonogramu
- Schvalování změn v průběhu realizace IPRM

Odbory Magistrátu města Liberce

Statutární město Liberec vystupuje jako iniciátor veškerých aktivit spojených s IPRM. Jednotlivé činnosti v přípravné fázi byly delegovány na **odbor kancelář primátora** z hlediska organizačního a zajištěním funkce manažera IPRM a **odbor rozvojových projektů** Magistrátu města Liberec. Oddělení řízení projektů zajišťuje správné nastavení veškerých procesů v přípravné a realizační fázi IPRM. Součástí pracovní náplně odboru je také získávání finančních prostředků z fondů Evropské unie a poskytování poradenské a metodické součinnosti obcím, podnikatelským subjektům i nestátním neziskovým organizacím v oblasti evropských i národních dotací pro podporu regionálního rozvoje. Personálně je činnost zajišťována 4 osobami.

Oddělení vytváří projektové žádosti projektů investičního charakteru. Žádost investičního charakteru ve srovnání s „měkkými“ projekty představuje navíc zajištění projektových dokumentací, studií a dalších podkladových materiálů nutných k zahájení územního a stavebního řízení, které je nezbytnou přílohou žádosti. Součástí žádosti je také sestavení Studie proveditelnosti, CBA analýzy atd. Žadatel je také povinen řídit se metodikou způsobilých výdajů, metodikou etapizace, pravidly pro výběr dodavatelů atd.

Oddělení řízení projektů bude v implementační fázi plnit následující funkce:

- Fyzická realizace jednotlivých projektů IPRM
- Sledování plnění harmonogramů a rozpočtu projektů
- Delegování konkrétních rozvojových projektů na příslušné odbory, které mají blíže k realizaci projektu
- Spolupráce se zpracovatelem IPRM
- Aktualizace IPRM
- Předkládání podkladů do zastupitelstva a rady města

7.1.2 Řídící výbor IPRM

Řídící výbor (dále jen „ŘV“) IPRM byl ustaven usnesením Zastupitelstva města Liberec. Zastupitelstvo města Liberec jmenovalo členy Řídícího výboru z řad hlavních partnerů zpracovávaného integrovaného plánu a dalších institucí, které se budou na jeho realizaci přímo nebo nepřímo podílet. Výběr členů řídicího výboru je dostatečně reprezentativní, odborně kompetentní i kompetentní z hlediska statutárních pozic v orgánech hlavních partnerů i pro fázi implementace integrovaného plánu rozvoje města a svým složením odpovídá strategickým záměrům zabezpečení realizace rozvoje zóny Lidové sady. Zachování původní skladby řídicího výboru zajišťuje potřebnou myšlenkovou, koncepční a strategickou kontinuitu přechodu z fáze zpracování IPRM do fáze jeho realizace.

Řídící výbor pracuje a jedná podle schváleného jednacího řádu. Jeho kompetence jsou dány platnými metodickými pokyny k přípravě a realizaci IPRM, respektive vyplývají z usnesení volených orgánů Statutárního města Liberec.

Řídící výbor je odpovědný za řízení, přípravu a realizaci IPRM, jeho monitoring a hodnocení a za rozhodnutí o projektech, které budou v rámci IPRM předloženy k financování.

Ve statutu Řídícího výboru jsou stanoveny následující činnosti, kterými se členové Řídícího výboru zabývají:

1. Zřizuje pracovní skupiny pro jednotlivé oblasti Integrovaného plánu rozvoje města Liberec a jmenuje členy jednotlivých pracovních skupin.
2. Řídí a koordinuje přípravu Integrovaného plánu rozvoje města Liberec.
3. Konzultuje své kroky s externím poradcem (zpracovatelem IPRM, odborníkem na příslušnou oblast IPRM).
4. Prostřednictvím manažera IPRM (tajemníka) předkládá materiály do orgánů města.
5. V rámci procesu přípravy a schvalování IPRM předkládá Úřadu regionální rady všechny požadované podklady.
6. Projednává IPRM před jeho předložením orgánům města ke schválení.

7. Projednává výběr dílčích projektů k realizaci v rámci IPRM a zajistí jejich projednání v orgánech města (včetně schválení kritérií pro jejich výběr).
8. Projednává a schvaluje postupy a změny realizace IPRM.
9. Projednává monitorovací zprávy za IPRM a zajišťuje jejich projednání v orgánem města.
10. Při své činnosti postupuje v souladu se závazným metodickým pokynem pro přípravu IPRM.

V čele ŘV stojí předseda a místopředseda, kteří byli jmenováni (zvoleni) na ustavující schůzi ŘV. Předsedou ŘV se na základě hlasování členů ŘV stal Ing. Ondřej Červinka, náměstek primátora pro vzdělávání, sport, kulturu a CR. Místopředsedou ŘV byl zvolen Ing. Ivo Palouš, náměstek primátora pro rozvoj a ÚP.

Členy Řídicího výboru byli jmenováni:

	jméno	partnerská organizace	Funkce v organizaci	Právo hlasování
1	Ing. Ivo Palouš	Statutární město Liberec	Náměstek primátora pro rozvoj a ÚP	ano
2	Ing. Ondřej Červinka	Statutární město Liberec	Náměstek primátora pro vzdělávání, sport, kulturu a CR	ano
3	Ing. Lidie Vajnerová	ANNOLK	Místopředsedkyně ANNOLK	ano
4	RNDr. Vít Příkaský	Liberecký kraj	Náměstek hejtmána pověřený vedením resortu	ano
5	Prof. Dr. Ing. Zdeněk Kůs	TU	Prorektor	ano
6	Ing. Martin Procházka	OHK	Ředitel OHK	ano
7	RNDr. David Nejedlo	ZOO	Ředitel	ano
8	MUDr. Kateřina Absolonová	Statutární město Liberec	Zastupitelka	Ano
9	Ing. Jaroslav Morávek	Statutární město Liberec	Zastupitel	Ano
10.	Ing. Aleš Pavlů	Občanské sdružení Staré město Liberec	Místoředseda	Ano
11	Ing. Michal Vereščák	ÚRR NUTS II Severovýchod	Vedoucí územního odboru realizace programu - Liberec	ne

Změna členů Řídícího výboru je možná v případě, že:

- člen Výboru ani jeho písemně pověřený zástupce se nezúčastní dvou po sobě následujících zasedání Výboru;
- člen Výboru ukončí činnost v partnerské organizaci, která ho navrhla;
- člen Výboru podá vlastní žádost (návrh) na odvolání;
- partnerská organizace, která člena Výboru nominovala, podá návrh na jeho odvolání;

ŘV rozhoduje na základě souhlasného rozhodnutí – konsensu všech zúčastněných členů řídicího výboru anebo na základě hlasování. Usnesení je považováno za schválené, v případě, že pro něj hlasovala nadpoloviční většina přítomných členů Výboru s hlasovacím právem. Hlas každého člena je rovný, jen v případě rovnosti hlasů, má předseda Výboru dva hlasy.

Předseda, který je delegován pro výkon funkce na prvním jednání ŘV, svolává jednání ŘV a kontroluje rozesílání pozvánek a projednávaných materiálů. Jednání ŘV řídí předseda nebo místopředseda ŘV. V případě jejich nepřítomnosti pověří za sebe jinou osobu.

Jednání Řídícího výboru

Během přípravné fáze byly uskutečněny čtyři zasedání Řídícího výboru.

1. zasedání – 14.5.2008

Na prvním zasedání byly řešeny hlavně organizační záležitosti týkající se schvalování statutu ŘV a Jednacího řádu ŘV, dále byly navrženy a schváleny členové Pracovní skupiny a nastaven harmonogram zpracovávání IPRM.

2. zasedání – 17.6.2008

Na druhém zasedání byla představena tvorba IPRM a jeho pojetí, schváleno vymezení zóny Lidové sady a návrh vize, globálního cíle, specifických cílů a opatření.

3. zasedání – 18.8.2008

Na třetím zasedání byl prezentován průběh sběru, hodnocení námětů a vyhodnocení námětů jako podklad pro přeformulaci opatření a aktivit IPRM. Byly schváleny změny strategie IPRM (vypuštění tří opatření a přesun části aktivit do jiného opatření) a došlo ke schválení rozšíření zóny IPRM. Na závěr byly projednány dosud zpracované kapitoly IPRM.

4. zasedání – 17.9.2008

Předmětem čtvrtého zasedání bylo zejména schválení doporučení zastupitelstvu města podat IPRM v rámci aktuální výzvy ROP včetně schválení indikátorů IPRM a vyhlášení výzvy na sběr projektových záměrů. Na programu zasedání byly i informace o procesu SEA a jeho harmonogramu.

7.1.3 Pracovní skupina IPRM

Pracovní skupina byla ustavena na základě rozhodnutí ŘV IPRM, který koordinuje jejich činnost, posuzuje a kontroluje jejich činnost a dosažené výsledky práce. Jmenování jednotlivých členů pracovních skupin bylo ponecháno na členech ŘV, přičemž finální ustanovení pracovních skupin bylo schváleno ŘV. Z členů pracovní skupiny vybírá Řídící výbor jejich koordinátora, pracovníka zodpovědného za plnění daného úkolu. Pracovní skupiny spolupracují se jmenovaným

manažerem IPRM, který jim poskytuje metodickou a odbornou podporu. Členové pracovní skupiny jsou převážně partneři, kterých se zóna Lidové sady a její rozvoj přímo dotýká.

Popis úkolů Pracovní skupiny dle jejího statutu je podílet se na:

1. přípravě základní vize, globálního cíle a specifických cílů IPRM Zpracovává podklady pro rozhodnutí ŘV
2. přípravě podkladů pro nastavení indikátorů
3. přípravě návrhů opatření a změn pro efektivnější přípravu a realizaci IPRM
4. přípravě metodiky hodnocení jednotlivých dílčích projektů v IPRM

Pracovní skupina dále:

5. projednává vyhodnocení projektový záměrů
6. doporučuje projektové záměry Řídícímu výboru pro zařazení do IPRM.

Při své činnosti Pracovní skupina postupuje v souladu se závazným metodickým pokynem pro přípravu IPRM, statutem PS a jednacím řádem, které si schválila na prvním zasedání dne 28.5.2008.

Členové pracovní skupiny

Členové pracovní skupiny byli zvoleni na základě návrhů Magistrátu města Liberce s ohledem na důležitost role, kterou daná organizace v zóně Lidové sady zastupuje. Druhým požadavkem byla časová ochota se zúčastnit jednání pracovních skupina a připomínkování dokumentů. Vybraní a ochotní členové byli jmenováni po schválení zastupitelstvem statutárního města Liberce.

Seznam členů:

	Partnerská organizace	Jméno	Funkce v organizaci
1	Ing. Alena Dvořáčková	O.S. Staré město Liberec	člen
2	Ing. Aleš Pavlů	O.S. Staré město Liberec	náhradník
3	Mgr. Michael Otta	Liberecký kraj	člen
4	Ing. Miroslav Mach	Liberecký kraj	náhradník
5	Stanislav Jíra	ZOO Liberec	člen
6	Mgr. Dana Sobotková	ZOO Liberec	náhradník
7	Mgr. Květoslava Morávková	ANNOLK	člen
8	Ing. Vít Hovorka	ANNOLK	náhradník
9	Ing.arch. Filip Horatschke	Technická univerzita v Liberci	člen
10	Ing.arch. Jiří Buček	Technická univerzita v Liberci	náhradník
11	Jana Pospíšilová, DiS.	Okresní hospodářská komora Liberec	člen
12	Ing. Martin ProcházkaTD	Okresní hospodářská komora Liberec	náhradník
13	Mgr. Tomáš Macek	Statutární města Liberec	člen
14	Alena Horáková	Statutární města Liberec	náhradník
15	Ing.arch. Ivana Vitoušová	Statutární města Liberec	člen
16	Ing.arch. Petr Kincl	Statutární města Liberec	náhradník
17	Ing. Monika Šilarová	Statutární města Liberec	člen
18	Jiří Bliml	Statutární města Liberec	náhradník
19	Ing.arch. Marie Procházková	SML	náhradník

Jednání pracovní skupiny

Pracovní skupina se sešla na čtyřech jednáních:

1. jednání - 28.5.2008

Na prvním jednání bylo představeno pojetí a tvorba IPRM, harmonogram tvorby a dalších pracovních skupin. Členové pracovní skupiny si odsouhlasily znění statutu PS a jednací řád.

2. Jednání – 4.6.2008

Na druhém jednání byla řešena socioekonomická analýza města a zóny Lidové sady, znění SWOT, text výzvy, návrh formuláře pro předkladatele a návrh znění vize, globálního cíle a specifických cílů.

3. Jednání – 9.6.2008

Na třetím jednání byly probrány specifické cíle a vymezení jednotlivých opatření a návrh textu výzvy pro náměty včetně formuláře pro vyplnění námětů.

4. Jednání – 11.8.2008

Na čtvrtém jednání bylo hlavním bodem programu prezentace výsledku sběru projektových námětů a seznámení se s doporučeními zpracovatele, zda námět doporučit či nedoporučit k zařazení do IPRM. V další části jednání bylo probráno navržení jednotlivých aktivit, finanční a časový harmonogram a další kapitoly IPRM.

7.1.4 Manažer IPRM

Manažerem IPRM byl jmenován usnesením ZM **Bc. Jiří Pilný**. Manažer IPRM poskytuje metodickou a administrativní podporu pro činnost a dle potřeby zprostředkovává komunikaci s volenými orgány Statutárního města Liberec, kterým předkládá dokumenty k projednání, pro informaci a ke schválení. Manažer IPRM je v rámci svých kompetencí kontaktní osobou pro komunikaci s Úřadem Regionální rady NUTS II SV a s řídicími orgány dalších operačních programů a zajišťuje přenos informací a úkolů souvisejících s IPRM, za jehož přípravu, zpracování a realizaci je odpovědný. Manažer IPRM zajišťuje v rámci svých pracovních povinností a stanovených spolupráci kompetencí dodržování principů partnerství a pečuje o jeho vysokou účinnost a kvalitu. V rámci svých kompetencí spolupracuje se zpracovatelem IPRM a informuje veřejnost o procesu tvorby a realizaci IPRM. Manažer IPRM je odpovědný ŘV a voleným orgánům města Liberec.

7.1.5 Úřad Regionální rady

- dle ročních zpráv o postupu realizace IPRM a závěrečné zprávy o postupu realizace IPRM kontroluje vývoj procesu plnění IPRM,
- přijímá a posuzuje dílčí projekty i dokument IPRM,
- monitoruje a kontroluje standardním způsobem dílčí projekty IPRM v období realizace i udržitelnosti,
- zástupce ÚRR se účastní jednání Řídicího výboru IPRM.

7.1.6 Výbor Regionální rady

- schvaluje Integrovaný plán rozvoje města po jeho schválení v Zastupitelstvu města Liberec,
- je pravidelně informován o procesu tvorby IPRM,
- je pravidelně informován o výsledcích jednání Řídícího výboru IPRM,
- schvaluje podstatné změny IPRM,
- schvaluje dílčí projekty IPRM,
- zamítá dílčí projekty IPRM jen v případě, že projekty nesplňují kritéria přijatelnosti, formální náležitosti a kvalitu dle hodnotících kritérií pro projekty IPRM.

7.1.7 Řídící orgán TOP

- přijímá, hodnotí a schvaluje/zamítá podle standardních pravidel operačního programu dílčí projekty IPRM,
- na základě potvrzení Statutárního města Liberec, že je projekt schválen jako součást IPRM, poskytuje projektu v rámci procesu hodnocení a výběru projektů bonifikaci,
- monitoruje a kontroluje standardním způsobem dílčí projekty IPRM v období realizace i udržitelnosti, zajistí, aby v monitorovacím systému byla zřejmá návaznost projektu na konkrétní IPRM,

7.2 Komunikační strategie IPRM

Rozvíjení již existujícího partnerství bude probíhat prostřednictvím moderních komunikačních prostředků stejně jako v období zpracovávání integrovaného plánu, bude respektovat moderní zásady partnerství a umožní přístup odborné i laické veřejnosti k realizaci IPRM:

7.2.1 Komunikace s Řídícím orgánem ROP SV

Zásady vzájemné spolupráce a komunikace vyplývají z metodických pokynů ke zpracování IPRM, z rozhodnutí a zvláštních pokynů orgánů Regionální rady a z výzev k předkládání IPRM Regionální radě k projednání a ke schválení.

7.2.2 Komunikace vůči veřejnosti

- Partneři
- Předkladatelé námětů a záměrů
- Občané Liberce
- Veřejnost z různých sfér

Komunikace s partnery IPRM a předkladateli námětů bude zajišťována přímým zapojením do činnosti Řídícího výboru IPRM a Pracovní skupiny včetně spolupráce při řešení konkrétních koncepčních a strategických záměrů souvisejících s aktualizací obsahu IPRM; spoluprací při výběru a posuzování projektových záměrů a dílčích projektů před jejich předložením ke schválení; spoluprací při jednáních s Řídícími orgány operačních programů; spoluprací při prezentaci záměrů IPRM odborné i laické veřejnosti.

Hlavní způsoby komunikace:

- Jednání
- Emailová komunikace
- Semináře

Komunikace s veřejností byla a nadále bude zajišťována hlavně prostřednictvím existující webové stránky IPRM a informování v lokálních sdělovacích prostředcích a tisku.

Způsoby komunikace:

- **Internetová prezentace (web IPRM)** – stěžejní komunikační kanál – www.liberec.cz - odkaz v rámci www portálu Liberce. Souží k poskytování obecných informací a zejména aktualit, dále pak ke stažení dokumentů. Využití však může být i širší – internetová anketa, diskuse, atd.
- **Přímá komunikace** – komunikace prostřednictvím e-mailu a telefonu zejména při odpovídání dotazů a komunikaci s předkladateli projektů, osobní konzultace.
- **Zpravodaj liberecké radnice** – využitelný zejména pro obecné informace o IPRM a postupu realizace, zejména v případě konkrétních projektů a také pro informování o semináři a jeho výstupech a veřejném projednávání IPRM.
- **Regionální tisk** – využitelné zejména pro komunikaci výzvy k předkládání žádostí a následnou prezentaci postupu realizace projektů v rámci IPRM.
- **Semináře pro veřejnost, zejména pro předkladatele projektových námětů** – zaměření primárně na prezentaci výzvy k předkládání projektových námětů a přípravu konkrétních projektových námětů.
- **Přímá komunikace s veřejností a její zapojení** – zajištěné veřejné projednávání IPRM a schvalovací procedury v rámci Zastupitelstva a Rady města.
- **Projednávání IPRM a jeho částí na zasedání zastupitelstva a rady města**
- **Neformální komunikační kanály** – využití kontaktů a komunikačních kanálů jednotlivých partnerů města v rámci IPRM a dalších zainteresovaných subjektů (například sítě NNO působící v Liberci, které by mohly realizovat projekt v zóně Lidové sady,

7.3 Způsob výběru a schvalování dílčích projektů

7.3.1 Sběr projektových námětů pro IPRM

Zpracovatel integrovaného plánu a Statutární město Liberec respektovali po celou dobu prací na IPRM základní principy partnerství, otevřenosti a transparentnosti přistoupení partnerů a zařazení jejich projektových námětů – dílčích projektů, jejichž obsah je slučitelný s vybranou a schválenou tematickou oblastí IPRM. Opírali se ve svých pracovních přístupech a rozhodováních o pravidla národního a komunitárního práva. Zároveň měli na zřeteli efektivní čerpání dotačních finančních zdrojů, posuzovali míru veřejného zájmu i potenciálně dosažitelné synergické efekty, související s naplněním globálního cíle a specifických cílů IPRM prostřednictvím jejich opatření a aktivit, které jsou vázány na zdrojové operační programy (ROP SV a TOP).

Statutární město Liberec zahájilo výzvu na sběr projektových námětů 2.7.2008 – 25.7.2008. Sběr projektových námětů podporovalo i tvorbu projektových námětů ze strany široké veřejnosti v podobě neziskových organizací a podnikatelských subjektů působících na území města Liberec.

Ve snaze usnadnit předkladatelům práci na projektových námětech bylo zorganizováno několik seminářů.

Seminář pro zastupitele – 17.6.2008

Obecný seminář pro veřejnost – 24.6.2008

Odborné semináře – 8. a 9.7. 2008

Následně po ukončení sběru jednotlivých projektových záměrů byl vytvořen projektový zásobník, který obsahoval 77 projektových námětů. Vytvořené projektové záměry byly na základě detailního seznámení se s obsahem přiřazeny do skupiny dle operačních programů, u kterých dle nastavených pravidel splňují podmínky žadatele o podporu. Projektové záměry, které svým zaměřením nevyhovovaly nastaveným pravidlům, nebyly zařazeny do projektového zásobníku a získaly zpětnou reakci, jak projekt upravit, aby mohl být případně zařazen do IPRM. Po selekci a roztřídění došlo k vytvoření 74 projektových námětů, které mohou být podpořeny z ROP Severovýchod a z ostatních TOPů.

Takto vytvořený projektový zásobník byl předložen pracovní skupině na posouzení jako podklad k nastavení aktivit IPRM a indikátory a výstupy, které je město schopno v rámci IPRM dosáhnout.

Základní parametry projektového zásobníku:

- do indikativního seznamu projektových námětů IPRM určených pro realizaci byly v rámci zachování rovných příležitostí zařazeny všechny projekty partnerů IPRM, jejichž obsah je v souladu s vymezenou zónou města IPRM a vyhoví strategickému rámci IPRM (cíle, opatření, aktivity),
- projektovým námětem je potenciální (budoucí) dílčí projekt, jehož zaměření a obsah je v souladu se strategií IPRM,
- partneři IPRM nemohou být a nebudou v rámci rovných příležitostí omezováni zpracovatelem IPRM a dalšími subjekty (ŘO ROP SV, ŘO TOPů) při definování svých projektových námětů a při předkládání svých dílčích projektů se žádostí o zařazení do IPRM nebo se žádostí o dotační podporu Řídicím orgánům jednotlivých operačních programů,
- zařazení projektových námětů do IPRM a jejich případném pořadí doporučuje pracovní skupina, odsouhlasuje Řídicí výbor a schvaluje zastupitelstvo města,
- jednotlivé projektové záměry a dílčí projekty byly vždy posuzovány transparentně a nediskriminačně, o jejich zařazení nebo nezařazení do IPRM rozhodne Řídicí výbor IPRM,
- při posuzování jednotlivých projektových námětů a při rozhodování o jejich zařazení do IPRM k realizaci respektovala Pracovní skupina a Řídicí výbor skutečnost, že projekty financované z tematických operačních programů (TOP) nejsou operativní součástí IPRM (financování, rozpočtování, harmonogram realizace, rozhodování o přidělení dotační podpory, atd.), jsou uváděny s cílem prokázat integritu strategického rámce tematické oblasti IPRM, váhu při realizaci globálního cíle a synergii cílů a opatření IPRM a jejich souvislost s realizací dílčích projektů financovaných v rámci Cíle 1 z ROP SV.

7.3.2 Předkládání projektových záměrů k zařazení do IPRM

Po fázi, kdy se podávaly pouze náměty, budou předkladatelé vyzváni v rámci výzvy pro předkládání projektových záměrů (dílčích projektů). Tato výzva bude spuštěna nejpozději do 15.10.2008.

Záměry budou muset splnit **formální kritéria**, která budou upřesněna ve Výzvě pro podávání projektových záměrů, **a podmínky přijatelnosti**, která budou stanovena stejně jako bude dáno jednotlivými operačními programy a vyhlášených výzev ROP SV a dalších TOP, podle toho, kam budou následně projekty podávány.

Na základě podaných projektových námětů budou záměry hodnoceny následujícím způsobem:

Vlastní hodnocení projektů bude probíhat podle bodovacích kritérií po ukončení Výzvy. V případě, že obě předchozí kontroly (1 i 2) proběhnou kladně, je přistoupeno k hodnocení žádosti. Hodnocení provádí externí hodnotitelé.

Hodnotící kritéria:

Maximální počet bodů, které může projekt v rámci bodového hodnocení získat, je 100.

Hodnotící kritérium	Váha
Zkušenosti předkladatele a jeho připravenost k realizaci projektu, spolupráce	10%
Potřebnost projektu a její prokázání	15%
Kvalita a připravenost projektu, provázanost jednotlivých kapitol	25%
Výstupy a výsledky projektu a jeho přínosy včetně vlivu na horizontální témata, udržitelnost projektu a jeho výstupů	25%
Rozpočet projektu a jeho přiměřenost k aktivitám, výstupům a výsledkům projektu	15%
Rizika projektu – kvalita analýzy rizik a jejich řízení	10%
Celkem	100%

Hodnocení zajistí zpracovatel IPRM, kdy každá žádost o zařazení projektu do IPRM bude obodována hodnotitelem dle jednotlivých kritérií (váhám odpovídá i maximální počet bodů). V případě výrazně nedostatečného počtu bodů bude uvedeno zdůvodnění

Seznam projektů, které budou zařazeny následně do Regionálního operačního programu NUTS2 Severovýchod (dále jen ROP SV) budou seřazeny podle bodového hodnocení. Tento seznam bude předložen pracovní skupině v tabulkové podobě:

- Číslo projektu
- Předkladatel
- Název projektu
- Bodové hodnocení projektu
- Celková výše způsobilých výdajů projektu
- Celková výše dotace projektu
- Kumulativní výše dotace
- Doporučen / Nedoporučen / Náhradní projekt

V rámci seznamu budou vyznačeny projekty doporučené k zařazení do IPRM. Kumulativní výše dotace určí poslední projekt, který může být doporučen k zařazení do IPRM s ohledem na omezenou výši alokaci určenou pro IPRM Liberec – zóna Lidové sady.

Projekty, které budou požadovat podporu z ROP SV v jiné oblasti podpory než 2.1 nebo v rámci jiných operačních programů, budou seřazeny v samostatném seznamu dle specifikace operačního programu, ve kterém bude projekt žádat o dotaci. Projekty budou seřazeny dle bodového hodnocení.

Minimální počet bodů pro zařazení projektu do IPRM musí být 60 bodů (včetně).

Výběr a doporučení projektů k zařazení do IPRM

Na základě bodového hodnocení projektu je sestaveno pořadí projektů. Pracovní skupina IPRM doporučí seznam projektů vhodných k zařazení do IPRM, který následně musí schválit Řídící výbor IPRM, zastupitelstvo města a Rada města.

S předkladatelem, jehož projekt byl do IPRM zařazen, uzavře Statutární město Liberec, smlouvu o partnerství. Tato smlouva definuje podmínky spolupráce mezi městem a předkladatelem projektu, strukturu financování projektu včetně výše jednotlivých zdrojů (včetně výše dotace ze SF). Dále bude smlouva obsahovat povinnost oznamování změn v projektu a závěrečné zprávy o realizaci projektu a také indikativní finanční dopady provozu projektu po dobu udržitelnosti projektu na rozpočet města a souhlas města se zařazením projektu do IPRM. Významnou součástí smlouvy bude závazek předkladatele projektu na zajištění spolufinancování včetně stanovení výše prostředků na spolufinancování projektu.

7.3.3 Předkládání dílčích projektů do OP

Statutárním městem Liberec vybrané a schválené dílčí projekty žadatel předloží příslušným Řídícím orgánům operačních programů. Žadatel doloží usnesením orgánů města, že projekt je v souladu s IPRM, tj. je v souladu s některým z opatření a aktivitou a jejich rozpočtem, jak jsou definovány v IPRM, a byl schválen orgány města k realizaci.

Pro projekty předkládané v regionálních operačních programech budou vyhlášovány specifické výzvy k předkládání projektů v rámci IPRM. Dle rozhodnutí ŘO ROP mohou být tyto výzvy vyhlášeny s pevnou lhůtou pro předkládání projektů, nebo kontinuální - s možností podávat projekty průběžně po dobu trvání výzvy. Při přípravě projektů pro regionální operační program se žadatelé řídí standardní příručkou pro žadatele a příjemce a podmínkami stanovenými ve výzvě k předkládání projektů.

Projekty předkládané do jiných (tematických) operačních programů budou předkládány v rámci standardních podmínek příslušných operačních programů na základě standardních výzev (nebudou vyhlášovány zvláštní výzvy pro projekty IPRM). Projekty podané do těchto operačních programů, které splní podmínky formálních náležitostí, přijatelnosti a minimální technické kvality (bodového hodnocení) a případně další podmínky stanovené příslušným operačním programem, obdrží na základě doložení souladu s IPRM bonifikaci ve výši 10% dosaženého bodového hodnocení. S takto upraveným bodovým hodnocením budou soutěžit se všemi projekty předloženými v dané výzvě. O výběru projektů rozhoduje ŘO příslušného (tematického) operačního programu.

7.3.4 Výběr a schvalování projektů řídicím orgánem OP

Jednotlivé dílčí projekty budou samostatně hodnoceny (formální kontrola, kontrola přijatelnosti a kvalitativní hodnocení) příslušným ŘO podle postupů příslušného OP.

Projekty předkládané pro financování z ROP SV oblast podpory 2.1, které úspěšně projdou formální kontrolou a kontrolou přijatelnosti a splní minimální požadované kvalitativní hodnocení, jsou ŘO ROP schváleny. ŘO ROP může odmítnout projekt pouze na základě kvalitativních nedostatků a rozpočtových omezení.

7.4 Realizace projektů

Město – nositel IPRM a další příjemci dílčích projektů realizují dílčí projekty v souladu s podmínkami příslušného operačního programu (v případě ROP jsou tyto podmínky stanoveny zejména v projektové příručce), v souladu se smlouvou/rozhodnutím o poskytnutí dotace na daný projekt a dalšími dokumenty, které řídicí orgán operačního programu stanoví. Projekty jsou realizovány v souladu s harmonogramem pro jednotlivá opatření/aktivity stanoveným v IPRM a ve smlouvě uzavřené s ŘO k danému dílčímu projektu. Město s využitím řídicí struktury IPRM a manažera IPRM koordinuje aktivity jednotlivých projektů tak, aby bylo dosaženo cílů IPRM s maximálním využitím synergických efektů vyplývajících z koordinace mezi projekty.

ŘO standardním způsobem provádí kontrolu a monitorování jednotlivých projektů a na základě prokázaných nákladů poskytuje platby příjemcům dílčích projektů.

7.5 Monitorování IPRM

Statutární město Liberec s využitím řídicí struktury IPRM (Řídicí výbor) a tajemníka IPRM provádí monitorování realizace jednotlivých projektů a IPRM jako celku. Současně monitoruje celkový kontext IPRM a může navrhnout změny ve schváleném IPRM.

Statutární město Liberec zpracuje za každý rok monitorovací zprávu, ve které zhodnotí postup realizace IPRM. Monitorovací zpráva bude obsahovat hodnocení celkového kontextu IPRM v rámci města a regionu. Součástí zprávy bude přehled schválených a realizovaných projektů a plnění podmínek IPRM včetně plnění indikátorů, dodržení časového harmonogramu a finančního plánu. Dále bude obsahovat jednotlivými ŘO odsouhlasené monitorovací zprávy dílčích projektů. Na základě hodnocení dosaženého pokroku v realizaci IPRM a hodnocení kontextu v rámci města a regionu může město v monitorovací zprávě navrhnout změny IPRM. Zprávu schvaluje Zastupitelstvo města Liberec. Statutární město Liberec předkládá zprávu ŘO ROP SV.

Účelem zpracování integrovaného plánu je přispět k pokračování procesu žádoucích změn ekonomického a územního rozvoje vymezené zóny Lidové sady. Následující tabulka představuje opakující se **cyklus implementace a aktualizace** Integrovaného plánu rozvoje na úrovni řízení IPRM.

Kroky	Činnost	Kdo	Četnost (minimální)	Výstupy
1. Kontrola	průběžná kontrola	Odbor rozvojových projektů (ORP) ve spolupráci s ostatními odbory	čtvrtletně	informace o průběhu realizace pro vedení města a realizátory projektů
	jednorázová kontrola	Odbor kancelář primátora (OKP)	jednou za půl roku	zpráva pro RM a ZM o realizaci Integrovaného plánu
2. Evidence nových návrhů a připomínek	shromažďování podkladů od občanů a institucí	ORP	průběžně	Aktualizace zásobníku projektových námětů
3. Příprava aktualizace cílů a směrů integrovaného plánu	příprava nových cílů a směrů na základě kontroly a evidence navrhovaných změn	OKP	jednou za rok	návrhy pro RM
4. Zpracování aktualizované verze Integrovaného plánu rozvoje	příprava a projednání návrhu aktualizovaného integrovaného plánu v ŘV	OKP ve spolupráci s ORP ostatními odbory	jednou za rok	návrh aktualizovaného Integrovaného plánu pro jednání v RM a ZM
5. Aktualizace IPRM	zpracování zprávy pro jednání zastupitelstva města	OKP	jednou za rok	aktualizovaný Integrovaný plán projednaný v RM a ZM
6. Příprava projektů	konkrétní rozpracování schváleného aktualizovaného Integrovaného plánu	ORP, ostatní odbory	průběžně dle plánu	připravené projekty
7. Realizace projektů	řízení procesu realizace projektů	ORP ve spolupráci s ostatními odbory	průběžně dle termínů projektů	realizované a rozpracované projekty
8. Zjištění stavu a vyhodnocení	průběžná kontrola	ORP ve spolupráci s odbory a zodpovědnými projektovými manažery	čtvrtletně	podkladový materiál pro kontrolní zprávu (dále viz krok 1)

Roční monitorovací zprávu IPRM projednává a schvaluje Zastupitelstvo města Liberec a ŘO ROP SV. Roční monitorovací zpráva IPRM může na základě hodnocení dosaženého pokroku v realizaci IPRM a hodnocení kontextu v rámci města obsahovat návrh změn IPRM.

Při zpracování monitorovací zprávy IPRM spolupracuje tajemník IPRM se všemi zapojenými subjekty – partnery IPRM, včetně nositelů dílčích projektů. Zprávu předkládá tajemník IPRM v elektronické i tištěné podobě ŘO ROP SV po schválení Zastupitelstvem města Liberec do konce března následujícího roku.

ŘO ROP SV posoudí, zda Zpráva o postupu realizace IPRM obsahuje všechny údaje podle předepsané struktury. Pokud tomu tak není, vyzve manažera IPRM k jejich doplnění. Pokud nejsou požadované údaje v daném termínu doplněny, je zpráva považována za nedodanou a postupuje se podle příslušných ustanovení ve Smlouvě (včetně pozastavení příjmu dalších projektů). Zpráva o postupu realizace IPRM bude ŘO ROP SV schválena do dvou měsíců od dodání úplné zprávy.

V případě potřeby může ŘO ROP SV vyžádat zpracování ad-hoc zprávy o postupu realizace IPRM. Tajemník IPRM je povinen dodat ad-hoc zprávu o postupu realizace IPRM písemně do 30 pracovních dnů od obdržení výzvy. Struktura a proces administrace jsou stejné jako v případě řádné Zprávy o postupu realizace IPRM.

Po ukončení posledního dílčího projektu IPRM (s výjimkou projektu na realizaci IPRM, projektu na činnost manažera IPRM - proplacení poslední žádosti o platbu posledního dílčího projektu) předkládá manažer IPRM závěrečnou Zprávu o realizaci IPRM. Struktura a obsah této zprávy mají předepsanou strukturu. Proces administrace je stejný jako v případě řádné Roční zprávy o postupu realizace IPRM.

7.6 Změny IPRM

Sledování změn v IPRM bude mít na starosti tajemník IPRM, který bude zabezpečovat jejich včasné oznamování buď prostřednictvím Roční zprávy o postupu realizace IPRM nebo pomocí formuláře Oznámení o změně v IPRM.

Je nutné rozlišovat změny podstatné a nepodstatné. Nepodstatné změny nevyžadují uzavření dodatku ke Smlouvě. K provedení těchto změn stačí, pokud s nimi ŘO ROP SV vysloví souhlas. Podstatné změny v IPRM naopak zpravidla vyžadují dodatek ke Smlouvě. Jedná se zejména o změny ovlivňující cíle IPRM, indikátory, rozpočet (přesun prostředků v rozpočtu mezi opatřeními nebo roky, při kterých dojde ke změně alokace na opatření, nebo rok o více než 15 % z jejich původní výše), délku trvání IPRM a jednotlivých opatření.

V případě, že vzniknou náhlé změny je oprávněno statutární město Liberec změnit bez souhlasu ŘO ROP SV pouze nepodstatné změny. Provedené nepodstatné změny musí Statutární město Liberec popsat a sdělit ŘO ROP SV, buď v nejbližší Roční zprávě o postupu realizace IPRM nebo prostřednictvím formuláře Oznámení o změně v IPRM, a to kdykoliv v průběhu realizace IPRM.

Statutární město Liberec má povinnost oznámit podstatnou změnu ŘO ROP SV předem na formuláři Oznámení o změně v IPRM, a to minimálně ve lhůtě 20 pracovních dnů před plánovaným datem změny, nejpozději však 60 kalendářních dnů před termínem ukončení IPRM.

Na základě Oznámení o změně v IPRM rozhodne ŘO ROP SV, zda se jedná o změnu, která vyžaduje vypracování dodatku ke Smlouvě či nikoliv. Tuto informaci obdrží tajemník IPRM do 10 pracovních dnů od doručení Oznámení o změně v IPRM.

Monitorování projektů a změny projektů předložených v rámci IPRM

Monitorování u dílčích projektů bude sledovat i Statutární město Liberec vzhledem k dodržení naplnění stanovených cílů v IPRM. Město uloží do smlouvy při zařazování dílčího projektu do IPRM podmínku odevzdání závěrečné zprávy i na Magistrát města a oznamování změn v realizaci projektu z důvodu splnění časového a finančního harmonogramu. Pokud nastane v některém dílčím projektu podstatná změna, příjemce informuje o této skutečnosti ŘO ROP SV postupem uvedeným v Příručce pro příjemce a zároveň o této změně informuje manažera IPRM, který posoudí, zda tato změna má vliv na IPRM. V případě, že změna má podstatný vliv na IPRM, je možné povolit změnu v dílčím projektu až po zapracování změny IPRM.

Dílčí projekty jsou realizovány a monitorovány standardním způsobem (stejně jako ostatní individuální projekty v rámci ROP) a řídí se postupy uvedenými v Příručce pro příjemce.

8 Analýza rizik IPRM

8.1 Metodika analýzy rizik IPRM

Příprava, zpracování a realizace Integrovaného plánu rozvoje města Liberec – zóna Lidové sady byla, je a po celou dobu realizace bude provázena riziky, jejichž míru působení lze minimalizovat jejich definováním, soustavným vyhodnocováním a případným koncepčním nebo operativním zásahem reagujícím na skutečný výskyt rizika nebo možnost jeho vzniku.

Rizika jsou konkrétní hrozby, které mohou ohrozit IPRM a jeho úspěšnost z hlediska kvality výsledných projektů, dodržení důležitých milníků projektu, nepřekročení nákladů a dosažení očekávaných přínosů. **Analýza rizik** je pak standardním nástrojem pro řízení a eliminaci rizik IPRM v přípravné a realizační fázi. Nová rizika se však mohou objevit i v dalších etapách IPRM, především v udržitelnosti dílčích projektů zahrnutých v IPRM. Cílem řízení rizik je podchytit rizika projektu, vyhodnotit pravděpodobnost jejich vzniku a závažnost dopadů, naplánovat akce směřující ke snížení pravděpodobnosti vzniku rizikové události a akce směřující ke zmírnění negativních dopadů rizikové události, pokud už nastane. V některých případech je možné na identifikované riziko vědomě reagovat rozhodnutím o akceptaci rizika bez nějakých protopatření, neboť ta jsou buď nemožná, nebo příliš časově či finančně nákladná.

Všechny aktivity a dílčí projekty zahrnuté v IPRM svým charakterem naplňují požadavky kladené na definici projektových rizik spojených s návrhem a implementací dílčích projektů. Implementace projektů bude probíhat v rizikovém prostředí, s nímž jsou spojené výdaje z rozpočtu projektu k plnění schválených záměrů a cílů projektu.

Prvním krokem procesu snižování rizik je jejich analýza. Analýza rizik pro potřeby implementace IPRM do prostředí zóny Lidové sady je chápána jako proces definování hrozeb, pravděpodobnosti jejich výskytu a dopadu na aktivity, tedy stanovení rizika jejich závažnosti.

Analýza zahrnuje následující kroky:

1. rozbor vzájemných vztahů, kontextu a souvislostí procesů spojených s přípravou a podáním IPRM,
2. vytvoření základního souboru potenciálních rizik v procesech, operacích a činnostech v souladu s legislativními normami ČR a EU a metodikou platnou pro 1. výzvu k předkládání IPRM v rámci ROP Severovýchod,
3. výběr souboru rizik, která jsou důležitá z hlediska implementace dílčích projektů,
4. sestavení pořadí rizik podle určeného stupně významnosti pro stanovení priorit rizik,
5. zpracování návrhu řešení eliminace, nebo zmírnění rizik v průběhu přípravy a realizace projektu.

Kombinací jednotlivých kroků dojdeme k analyzování pravděpodobnosti výskytu rizika vůči škodě, kterou riziko způsobí. Čím je pravděpodobnost vyšší, tím je vyšší i přepokládaná škoda. Eliminovat riziko jde pouze jejím správným vyhodnocením při plánování projektů.

Pravděpodobnost výskytu rizika

- 0 – nemožná
- 1 - téměř nemožná
- 2 - výjimečně možná
- 3 - běžně možná
- 4 - pravděpodobná
- 5 - hraničící s jistotou

Stupeň dopadu rizika

- 0- zvládaný
- 1- téměř neznatelný
- 2- drobný
- 3 - významný
- 4 - velmi významný
- 5 – nepřijatelný

Každé riziko se vynásobí *pravděpodobností výskytu* * *stupněm dopadu*. Tak se stanoví míra „důležitosti“ rizika (váha rizika). Zanesením rizika formou bodového označení do grafu získáme jasný přehled o míře výskytu rizika a je možné tak efektivněji tato rizika eliminovat, tzv. mapu rizik.

Stanovení míry výskytu rizika je ze strany zpracovatele pouze doporučující a zakládá se na podrobné analýze dokumentu IPRM, projektových záměrů a ostatních relevantních podkladech projektu. Analýza projektu proběhla za účelem stanovení základních rizik projektu, které je třeba při implementaci projektu eliminovat.

8.2 Katalog rizik

Následující kapitola obsahuje celkový souhrn rizik, která nastala, nebo by mohla nastat v souvislosti s přípravou, realizací a implementací IPRM jako dokumentu a dílčích projektů v něm obsažených do reálného prostředí. Vzhledem k tomuto detailnímu soupisu bylo provedeno vyhodnocení dle metody čtvercové matice (váha jejich dopadu a poměr způsobené škody k pravděpodobnosti výskytu rizika). V rámci celkové sumarizace byla rizika alokována do větších skupin podle oblasti dopadu. Jednotlivé oblasti dopadu byly vybrány s ohledem na charakter a věcné zaměření dílčích projektů.

Kategorie	Riziko	Popis rizika	P	D	V=P*D	Pravděpodobnost	Dopad
Strategické	Dokument IPRM	IPRM musí být zpracován dle dokumentace k ROP SV platné pro oblast podpory 2.1.	1	2	0,6	téměř nemožná	drobný
Strategické	Povinné přílohy IPRM	Zajistit dle metodiky předkládání IPRM všechny povinné přílohy, které musí být podepsány statutárním zástupcem.	3	4	12	běžně možná	velmi významný
Strategické	Vůle a podpora	Schválení IPRM v orgánech města (ZM, RM).	2	2	4	výjimečně možná	drobný
Strategické	Nedostatečně popsána analýza zóny	Nedodržení metodiky MMR a dotačních podmínek.	2	1	2	výjimečně možná	téměř neznatelný
Strategické	Nedokonalé zpracované SWOT analýzy IPRM	Nedostatečně vypíchnuté silné a slabé stránky vybrané zóny.	1	0	0	téměř nemožná	zvládaný
Strategické	Špatný návrh strategie IPRM	Zvolen špatný přístup ze strany zpracovatele.	1	2	2	téměř nemožná	drobný
Strategické	Nesoulad mezi nastavenými cíli IPRM a strategickými dokumenty	Nedostatečná analýza všech relevantních strategických dokumentů.	2	2	4	výjimečně možná	drobný
Strategické	Netransparentní a neprůhledný výběr projektů v IPRM	Nedostatečné zdůvodnění výběru projektů, neschválení projektů na RV IPRM.	2	2	4	výjimečně možná	téměř neznatelný
Strategické	Chybné nastavení indikátorů sledování	Indikátory nastaveny nerealisticky vůči metodice MMR a dokumentaci ROP a charakteru projektů v IPRM.	3	3	9	běžně možná	významný
Strategické	Nedostatečná implementační struktura	Nejsou nastaveny kompetence a odpovědnosti osob zapojených ve	1	2	2	téměř nemožná	Drobný

Koncept IPRM Liberec – zóna „Lidové sady“

	IPRM	všech fázích IPRM.					
Strategické	Nerealistický harmonogram projektů v IPRM	Harmonogram projektů bude orientován na základě vyhlášení výzev k předkládání dílčích projektů v IPRM.	3	3	9	běžně možná	významný
Strategické	Vydání stanoviska SEA	V rámci zjišťovacího řízení si může MŽP, nebo KÚ Libereckého kraje vyžádat dodatečné informace, které mohou ohrozit termínový rozsah výzvy.	2	3	6	výjimečně možná	Významný
Strategické	Neschválení IPRM	Vydané záporné rozhodnutí ze strany RR SV.	2	3	6	výjimečně možná	Významný
Strategické	Změny strategie IPRM v průběhu realizační fáze.	V rámci monitorovacích ročních zpráv dbát na důsledné popsání změny strategie.	1	1	1	téměř nemožná	téměř nezatelný
Strategické	Ztráta zájmu partnerů v realizační fázi	Partneři v realizační fázi nespolupracují na aktivitách vymezených dohodou o partnerství.	2	4	8	výjimečně možná	velmi významný
Strategické	Nepřipravenost dílčích projektů k předložení v rámci výzvy	Projekty musí být připravené jako žádost o dotaci – včetně projektové dokumentace.	3	4	12	běžně možná	velmi významný
Strategické	Nepřidělení dotace na dílčí projekty v IPRM.	Každý projekt v IPRM musí být předložen jako projektová žádost v rámci příslušné výzvy.	2	4	8	výjimečně možná	velmi významný
Strategické	Rozhodnutí o schválení IPRM	Musí existovat Rozhodnutí ze strany RR o přiznání dotace.	1	0	0	téměř nemožná	zvládaný
Strategické	Smlouva o financování IPRM	Pro realizaci IPRM musí být podepsána Smlouva o financování a implementaci IPRM, která bude podepsána statutárním zástupcem příjemce podpory.	1	3	3	výjimečně možná	významný
Strategické	Monitorovací zprávy	Nastaven systém předkládání monitorovacích zpráv v průběhu realizace IPRM. Zajistit včasné odevzdávání monitorovacích zpráv.	0	0	0	Nemožná	zvládaný
Strategické	Publicita	Dodržení základních pravidel publicity IPRM dle Grafického manuálu platného pro ROP SV.	2	3	6	výjimečně možná	významný
Strategické	Komunikační strategie	Nastaven systém komunikace mezi manažerem IPRM, ŘV a Pracovní skupinou ve všech fázích IPRM.	2	3	6	výjimečně možná	významný
Strategické	Komunikační strategie	Kvalitní komunikace mezi manažerem IPRM a ÚRR SV.	1	1	1	téměř nemožná	téměř nezatelný
Strategické	Partnerské vztahy	Přistoupení nových partnerů v realizační fázi IPRM.	1	1	1	téměř nemožná	téměř nezatelný
Ekonomické	Finanční harmonogram	Nesprávné finanční nastavení IPRM dle opatření.	3	2	6	běžně možná	drobný
Ekonomické	Finanční harmonogram	Správné finanční nastavení IPRM z hlediska času.	3	3	9	běžně možná	Významný
Ekonomické	Nedokončení projektů	Nezrealizování plánovaných projektů a nesplnění finančního harmonogramu IPRM	2	4	8	výjimečně možná	velmi významný
Ekonomické	Rozpočet IPRM	Zajištění finančních prostředků pro realizaci projektů v rozpočtu města, případně úvěrem.	1	3	3	téměř nemožná	významný
Ekonomické	Kofinancování	Nedodržení stanoveného podílu spolufinancování IPRM a dílčích projektů Magistrátem.	1	3	3	nemožná	významný
Ekonomické	Kontrolní systém	Nedodržení postup dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.	0,5	0	0	nemožná	zvládaný
Ekonomické	Procesní věci ekonomické	Složitost schvalování rozpočtu města, složitost povolování	0,5	1	0,5	nemožná	téměř nezatelný

		operací, vystavování faktur.					
Ekonomické	Podání projektových žádostí	Nepodání projektových žádostí způsobí nebo podání s formálními chybami způsobí nutnost změny IPRM v části projektové a změnu finančního harmonogramu	2	4	8	výjimečně možná	velmi významný
Ekonomické	Schválení projektových žádostí v jednotlivých OP	Neschválení projektových žádostí jednotlivými ŘO a způsobení nutnosti změny IPRM v části projektové a změnu finančního harmonogramu	2	4	8	výjimečně možná	velmi významný
Ekonomické	Rozpočty projektů	Správné nastavení rozpočtu projektů dle způsobilosti výdajů.	2	2	4	výjimečně možná	drobný
Ekonomické	Proplacení projektů	Splnění podmínek způsobilosti a dokladování pro zdárné proplacení vynaložených výdajů jednotlivých OP.	2	2	4	výjimečně možná	drobný
Ekonomické	Odejmutí dotace	Nesplnění povinnosti uvedené v podmínkách Příručky pro příjemce v rámci ROP SV.	2	3	6	Výjimečně možná	významný
Organizační	Vnitřní kontrolní mechanismy	Nastavení systému vnitřní kontroly na magistrátu města, existence specializovaného pracoviště interního auditu	1	0	0	téměř nemožná	zvládaný
Organizační	Schvalovací mechanismy	Nastavení systému na Magistrátu města - organizační řád, pracovní řád, směrnice, pokyny a nařízení	1	1	1	téměř nemožná	zvládaný
Organizační	Lidské zdroje	Existence odpovědných osob na magistrátu odpovídajících za projekt.	1	2	2	Výjimečně možná	zvládaný
Organizační	Vymezení pracovních kompetencí	Stanovení odpovědnosti a vymezení kompetencí v pracovní náplni v rámci projektu.	1	2	2	téměř nemožná	zvládaný
Organizační	Neodpovědnost	Špatný přístup osob k projektu, zanedbávání svých povinností apod.	2	3	6	výjimečně možná	významný
Organizační	Nekompetentnost	Delegování pravomocí na nekompetentní osoby, které nemají zkušenosti.	3	3	9	možná	významný
Organizační	Zneužití pravomoci	Nekalé zadávání zakázek, netransparentnost operací apod.	2	4	8	téměř nemožná	velmi významný
Projektové	Rozpočet projektu	Správné nastavení rozpočtu projektu dle kapitol a způsobilosti výdajů.	3	2	6	běžně možná	drobný
Projektové	Výběrová řízení	Dodržení zákona o veřejných zakázkách a pravidel operačních programů.	3	4	12	běžně možná	velmi významný
Projektové	Financování projektů	Zajištění finančních prostředků pro realizaci projektu.	2	3	6	T téměř nemožná	významný
Projektové	Vícenáklady	Náklady nad rámec schváleného rozpočtu musí být hrazeny z vlastních zdrojů žadatele.	2	3	6	T téměř nemožná	významný
Projektové	Fakturace	Nedodržení základních náležitostí faktury dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.	1	2	2	nemožná	drobný
Projektové	Fakturace - termínová	Zpoždění proplacení faktur.	1	2	2	nemožná	drobný
Projektové	Žádost o platbu	Předložení žádosti o platbu na základě skutečných výdajů projektu.	1	2	2	nemožná	drobný
Projektové	Etapizace	Existence věcně oddělitelných etap projektu, které budou dohromady tvořit jeden projekt.	0	1	1	nemožná	zvládaný
Projektové	Majetko-právní vztahy	Projektem dotčené pozemky musí být ve vlastnictví žadatele, nebo je musí mít v dlouhodobém pronájmu.	2	3	6	nemožná	drobný

Projektové	Územní řízení	Existence platného územního rozhodnutí pro každý dílčí projekt v IPRM.	1	3	3	téměř nemožná	významný
Projektové	Vyjádření EIA a NATURA 2000	Existence kladného vyjádření pro stavbu z hlediska zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.	1	3	3	téměř nemožná	Významný
Projektové	Projektové dokumentace	Zajistit projektovou dokumentaci pro celou stavební část.	0	0	0	nemožná	zvládaný
Projektové	Projektová dokumentace	Postupovat realizaci dle projektové dokumentace	2	2	2	Možná	drobný
Projektové	Projektová žádost	Dodržování aktivit dle projektové žádosti a dále smlouvy o dílo, harmonogramu projektu, technologie stavby apod.	2	2	2	možná	drobný
Projektové	Smlouva o dílo	Špatné nastavení termínů ve SOD, nepřesně zpracovaný rozpočet	2	2	2	možná	drobný
Projektové	Stavební dozor	Špatný výběr odborného stavebního dozoru – firmy, která bude dohlížet nad správnou realizací stavby.	2	2	2	možná	drobný
Projektové	Publicita	Nedodržení pravidel publicity dle Smlouvy o financování a dle podmínek obsažených v Metodickém pokynu pro publicitu ROP SV.	2	3	6	možná	významný
Projektové	Řízení projektů	Zajištění úspěšné realizace projektu a úspěšného proplacení dotace.	2	3	6	možná	významný
Ostatní	Počasí	Předpoklad pro realizaci stavby.	3	3	9	běžně možná	drobný
Ostatní	Živelná pohroma	Riziko výskytu požáru, povodně apod.	0,5	0	0	nemožná	zvládaný

Katalog rizik je veden v elektronické formě. U každého rizika je uveden podrobnější popis a další atributy. V katalogu rizik mohou být rizika standardně tříděna dle dalších hledisek do vhodných kategorií a skupin.

Po celkové sumarizaci dat byla do souhrnu rizik a do souboru opatření vybrána taková, jejichž váha rizika přesahuje stupeň 5 ze zvolené stupnice. Rizika s **významovou vahou > 5** představují potenciaální hrozby, které v případě, že se vyskytnou, způsobují ohrožení realizace projektu. Jedná se o interní rizika na straně žadatele a konečného příjemce dotace, ale i externí rizika, která jsou mnohdy hůře ovlivnitelná.

8.3 Zhodnocení rizik IPRM

Projektová rizika jsou především spojena s přípravou IPRM jako celkového strategického dokumentu a veškeré aktivity jsou vyvíjeny v rámci **předrealizační a realizační fáze**.

Strategická rizika

Krok 1: Identifikace dvojic hrozba-scénář		Krok2: Kvantifikace rizik	Krok 3: Eliminace rizik
Hrozba	Scénář	Komentář (zdůvodnění, čím je způsobena škoda)	Způsob eliminace rizik
Povinné přílohy IPRM	Nedoložení, případně nekompletnost jednotlivých příloh.	Vyloučení IPRM v rámci formálního hodnocení projektu.	Podrobné prostudování Pokyny pro předkladatele v rámci ROP SV a podmínek platných pro 1. kolo výzvy.
Chybné nastavení indikátorů	Indikátory nastaveny nerealisticky vůči metodice MMR a charakteru projektů v IPRM.	Horší sledování plnění indikátorů v realizační fázi IPRM.	V přípravné fázi je nutné provést analýzu indikátorů nastavených v programové dokumentaci ROP Severovýchod. Následně budou indikátory přeneseny do IPRM a kvantifikovány do podmínek vymezené zóny Lidové sady.
Nerealistický harmonogram projektů v IPRM	Harmonogram projektů bude nastaven na základě vyhlášení výzev k předkládání dílčích projektů.	Špatný harmonogram způsobí zpoždění realizace dílčích projektů a jejich proplácení.	Důkladně připravený harmonogram na základě poskytnutých informací v projektových námětech.
Vydání stanoviska SEA	V rámci zjišťovacího řízení si může MŽP, nebo KÚ Libereckého kraje vyžádat dodatečné informace, které mohou ohrozit termínový rozsah výzvy.	Na základě rozhodnutí krajského úřadu může kraj začít požadovat vypracování kompletní SEA nebo doložit chybějící dokumenty a informace a tedy dojde k posunutí získání tohoto stanoviska.	Vypracovat oznámení pro zjišťovací řízení na základě předchozí komunikace s krajským úřadem a doložit veškeré informace a podklady, které jsou požadovány. Oznámení pro zjišťovací řízení a cíle, opatření IRPM jsou vypracovány a nastaveny v souladu se Strategií rozvoje města a s jejími cíli, u které SEA již byla řešena.
Neschválení IPRM	Vydané záporné rozhodnutí ze strany RR SV.	V rámci hodnotící fáze IPRM mohou jednotliví externí hodnotitelé vydat záporné stanovisko, čímž nedojde k finálovému schválení IPRM Regionální radou SV.	Úlohou zpracovatele IPRM a zástupců města Liberec je správně a v dostatečné formě popsat všechny důvody pro vytvoření IPRM.
Ztráta zájmu partnerů v realizační fázi	Partneři v realizační fázi nespolečupracují na aktivitách vymezených dohodou o partnerství.	V případě, že některý z projektů nebude realizován díky odstoupení některého z partnerů, dochází k posunutím při naplňování cílů a finančního čerpání rozpočtu IPRM dle původního plánu a nutnost žádat o schválení změny ÚRR v IPRM.	Výběr vhodných a dobře připravených dílčích projektů. Při výběru projektů bude vytvořen zásobník projektů, ze kterých by se případně mohl vybrat náhradní projekt. Výběr by byl řešen dle seznamu dle pořadí výše bodového hodnocení.
Nepřipravenost dílčích projektů k předložení v rámci výzvy	Projektové žádosti nesplní kritéria formálních náležitostí a přijatelnosti – budou chybět přílohy.	Některé projekty obsažené v IPRM by ztratily nárok na získání podpory z EU a IPRM by	Dílčí projekty v IPRM musí být kvalitně zpracovány a musí být doloženy všechny povinné přílohy v požadované formě platné pro dané kolo výzvy včetně splnění dalších formálních podmínek a přijatelnosti. Statutární město Liberec uzavře se žadatelem dílčího projektu partnerskou smlouvu,

		mohlo být ohroženo nenaplněním všech indikátorů a cílů.	kde budou definovány jeho povinnosti a vázanost projekt zrealizovat.
Nepřidělení dotace na dílčí projekty v IPRM.	V případě nepředložení dílčích projektů uvedených Každý projekt v IPRM musí být předložen jako projektová žádost v rámci příslušné výzvy.	Některé projekty obsažené v IPRM by ztratily nárok na získání podpory z EU a IPRM by mohlo být ohroženo nenaplněním všech indikátorů a cílů.	Kvalitní zpracování dílčích projektů, včetně podrobné socioekonomické studie projektu. Statutární město Liberec zajistí možnost konzultací žadatelům dílčích projektů při přípravě projektových žádostí i pro zajištění jejich zdárné realizace.
Publicita	Nedodržení základních pravidel publicity IPRM dle Grafického manuálu platného pro ROP SV.	Díky nedodržení základních pravidel publicity programu by mohly některé způsobilé výdaje být určeny za nezpůsobilé.	Poctivé používání veškerých požadavků pravidel publicity programu na všech dokumentech, schůzích, webové stránce a současně průběžné konzultace s ÚRR SV pro ověření správnosti používaných log a pravidel.
Komunikační strategie	Nastaven systém komunikace mezi manažerem IPRM, ŘV a Pracovní skupinou ve všech fázích IPRM.	Neexistence komunikační strategie může vést k neinformovanosti osob zainteresovaných v přípravné fázi IPRM.	V rámci přípravné fáze musí být jmenován ZM Řídící výbor, který má možnost jmenovat dílčí pracovní skupiny. Dále byl ZM jmenován manažer projektu, který je odpovědný za celkovou realizaci IPRM.

Ekonomická rizika

Krok 1: Identifikace dvojic hrozba-scénář		Krok2: Kvantifikace rizik	Krok 3: Eliminace rizik
Hrozba	Scénář	Komentář (zdůvodnění, čím je způsobena škoda)	Způsob eliminace rizik
Finanční harmonogram	Nesprávné finanční nastavení IPRM dle opatření.	V případě, že některý z projektů bude realizován se zpožděním či jinými problémy nebo nebude realizován, dochází k posunům při naplňování cílů a finančního čerpání rozpočtu IPRM dle původního plánu a nutnost žádat o schválení změny ÚRR v IPRM.	Výběr vhodných a dobře připravených dílčích projektů. Při výběru projektů bude vytvořen zásobník projektů, ze kterých by se případně mohl vybrat náhradní projekt. Výběr by byl řešen dle seznamu dle pořadí výše bodového hodnocení.
Finanční harmonogram	Nesprávné finanční nastavení IPRM z hlediska času.	V případě, že některý z projektů bude realizován se zpožděním nebo nebude realizován, dochází k posunům při naplňování cílů a finančního čerpání rozpočtu IPRM dle původního plánu a nutnost žádat o schválení změny ÚRR v IPRM.	Výběr vhodných a dobře připravených dílčích projektů. Při výběru projektů bude vytvořen zásobník projektů, ze kterých by se případně mohl vybrat náhradní projekt. Výběr by byl řešen dle seznamu dle pořadí výše bodového hodnocení.
Nedokončení projektů	Nezrealizování plánovaných projektů a následné nesplnění finančního harmonogramu IPRM	V případě, že některý z projektů nebude realizován, dochází k problému s naplněním cílů a indikátorů IPRM a nutnost žádat o schválení změny ÚRR v IPRM.	Výběr vhodných a dobře připravených dílčích projektů. Při výběru projektů bude vytvořen zásobník projektů, ze kterých by se případně mohl vybrat náhradní projekt. Výběr by byl řešen dle seznamu dle pořadí výše bodového hodnocení.
Podání projektových žádostí	Nepodání projektových žádostí způsobí nebo podání s formálními chybami způsobí nutnost změny IPRM v části projektové a změnu finančního harmonogramu	V případě, že některý z projektů nebude realizován, dochází k problému s naplněním cílů a indikátorů IPRM a nutnost žádat o schválení změny ÚRR v IPRM.	Výběr vhodných a dobře připravených dílčích projektů. Při výběru projektů bude vytvořen zásobník projektů, ze kterých by se případně mohl vybrat náhradní projekt. Výběr by byl řešen dle seznamu dle pořadí výše bodového hodnocení.
Schválení projektových žádostí v jednotlivých OP	Neschválení projektových žádostí jednotlivými ŘO a způsobí nutnosti změny IPRM v části projektové a změnu finančního harmonogramu	V případě, že některý z projektů nebude realizován, dochází k problému s naplněním cílů a indikátorů IPRM a nutnost žádat o schválení změny ÚRR v IPRM.	Výběr vhodných a dobře připravených dílčích projektů. Při výběru projektů bude vytvořen zásobník projektů, ze kterých by se případně mohl vybrat náhradní projekt. Výběr by byl řešen dle seznamu dle pořadí výše bodového hodnocení.
Odejmutí dotace	Nesplnění povinnosti uvedené v podmínkách Příručky pro příjemce v rámci ROP SV.	Veškeré porušení povinností uvedených ve Smlouvě a ve Směrnici vedou k riziku odejmutí dotace, především nedodržení monitorovacích indikátorů uvedených v žádosti o dotaci.	Správné nastavení monitorovacích indikátorů a dodržení všech povinností.

Ekonomická rizika jsou spojena především s finančními transakcemi, které v rámci financování realizační části IPRM a dílčích projektů probíhají. Jedná se o finanční aspekty spojené s prokázáním finančních prostředků z předfinancování projektu i o nastavení podmínek pro čerpání dotace a finančních toků ze strany Evropské unie, přes Ministerstvo financí, úřad Regionální rady až ke konečnému příjemci. V úvahu byly brány i skutečnosti spojené s finančními toky mezi EK, Ministerstvem financí a konečným příjemcem podpory.

Organizační rizika

Organizační rizika jsou taková, která jsou především spojena s vnitřním fungováním Magistrátu města Liberec. Jedná se především o sladění organizačních záležitostí, včetně personálního obsazení jednotlivých manažerských rolí v rámci projektu s běžným fungováním instituce a plněním své pracovní agendy.

Krok 1: Identifikace dvojic hrozba-scénář		Krok2: Kvantifikace rizik	Krok 3: Eliminace rizik
Hrozba	Scénář	Komentář (zdůvodnění, čím je způsobena škoda)	Způsob eliminace rizik
Neodpovědnost	Neodpovědný přístup všech zainteresovaných osob do projektu.	Záměrné zneužívání pravomoci a zanedbávání všech povinností vyplývajících ze statusu osoby v projektu.	Správný výběr osob, kvalitní stanovení projektového týmu.
Nekompetentnost	Špatné vymezení pracovní smlouvy v rámci projektu.	Nedostatečné vymezení pracovních kompetencí v pracovních smlouvách.	Při sestavování pracovních náplní osob konzultovat s právníky.
Zneužití pravomoci	Zneužití svého postavení a kompetencí v rámci projektu.	Riziko spojené s nesprávným výběrem osob zapojených do projektu.	Konzultovat účast osob v projektu s manažerem projektu. Dokládat všechny osvědčení nutná k výkonu pracovní funkce.

Projektová rizika

Projektová rizika v implementační fázi představují především hrozby spojené s administrací projektu vůči implementační agentuře (Úřadu Regionální rady), Řídícímu orgánu, auditnímu orgánu a platebnímu orgánu a statutárnímu městu Liberec.

Krok 1: Identifikace dvojic hrozba-scénář		Krok2: Kvantifikace rizik	Krok 3: Eliminace rizik
Hrozba	Scénář	Komentář (zdůvodnění, čím je způsobena škoda)	Způsob eliminace rizik
Výběrová řízení	Dodržení zákona o veřejných zakázkách a pravidel operačních programů.	Neodborný přístup v zadávání veřejných zakázek v rámci projektu. V případě pochybení a nesplnění všech podmínek zákona a programu ROP SV, může způsobit nezpůsobilost výdajů a tedy nenaplnění cílů a indikátorů IPRM, pokud by dílčí projekt nebyl realizován.	Nastavení transparentního výběrového řízení dle zákona č. 137/2006 Sb. a výběr správného druhu zadávacího řízení. Dbát na transparentnost a objektivnost všech výběrových řízení. Přenechání odpovědnosti externímu subjektu, případně vytvořit interní tým lidí, který bude nést veškerou odpovědnost za výběrová řízení projektu.

Rozpočet projektu	Špatné nastavení rozpočtu projektu dle kapitol a způsobilosti výdajů.	Významně špatné nastavení rozpočtu a způsobilých výdajů, může způsobit nezpůsobilost většího množství výdajů a tedy vyšší finanční náročnosti na straně žadatele dílčího projektu.	Nastavení rozpočtů bude konzultováno již v podobě projektových námětů ze strany zpracovatele IPRM a následně pracovníky ÚRR při podání projektové žádosti.
Financování projektů	Nedostatečné zajištění finančních prostředků pro realizaci projektu.	V případě nedostatečného zajištění finančních prostředků pro dílčí projekt může nastat situace, kdy projekt nebude možné dokončit.	Při prvním výběru po sběru námětů již bude zohledněno jedno z kritérií, které projekty vypadají ohroženy nedostatečným zajištěním finančních prostředků. Ve výzvě pro projektové záměry toto bude jedno z kritérií hodnocení, aby se předešlo problémům.
Vícenáklady	Náklady nad rámec schváleného rozpočtu musí být hrazeny z vlastních zdrojů žadatele.	Existence víceprací a vícenákladů v projektu, vše hradí žadatel ze svého. V Rozhodnutí je přesně definována výše dotace a rozpočet projektu, což je max. možná míra podpory. Nelze ji měnit.	Při výskytu vícenákladů je třeba rozhodnout, zda-li jsou způsobilé v rámci projektu, či nikoli.
Majetko-právní vztahy	Projektem dotčené pozemky musí být ve vlastnictví žadatele, nebo je musí mít v dlouhodobém pronájmu.	Všechny pozemky, které budou dotčeny stavebními pracemi, musí být v majetku konečného příjemce, případně musí být v dlouhodobém pronájmu. Musí to být doloženo jako povinná příloha v žádosti formou výpisu z katastru nemovitostí, nebo smlouvou o pronájmu.	Včasné zajištění všech dotčených pozemků, jednání s ostatními majiteli o dokoupení, nebo pronájmu.
Řízení projektů	Špatné a chybné zajištění řízení realizace projektu a proplacení dotace.	Nevhodný management projektu, může způsobit významné chyby při realizaci a administraci projektu.	Volbou odborného a zkušeného managementu projektu se dá zajistit efektivní a bezchybné řízení projektu.
Publicita projektu	Nedodržení pravidel publicity dle Smlouvy o financování a dle podmínek obsažených v Metodickém pokynu pro publicitu ROP SV.	Nedodržení použití stanovených log programu, fondu a všech subjektů podílejících se na financování projektu. Nezachování předepsaných rozměrů všech použitých log, záměna log a chybné použití. Špatně zacílený marketing projektu.	Podrobné prostudování obou manuálů a dodržení všech stanovených postupů.

Ostatní rizika

Mezi ostatní rizika patří především taková, která jsou neovlivnitelná, a jejich výskyt je přirozený. Takovým významným rizikem je právě počasí. V případě stavebních prací hraje faktor počasí významnou roli a výskyt takového rizika způsobuje narušení celkového harmonogramu projektu a posunutí projektových prací. Následně je vyvíjen multiplikační efekt ve formě zpracování změnových zpráv a žádání o prodloužení termínu realizace projektu. Mnohými realizátory projektu bývá toto riziko velmi podceňováno.

Krok 1: Identifikace dvojic hrozba-scénář		Krok2: Kvantifikace rizik	Krok 3: Eliminace rizik
Hrozba	Scénář	Komentář (zdůvodnění, čím je způsobena škoda)	Způsob eliminace rizik
Počasí	Špatné počasí způsobí zpoždění realizace projektu.	Počasí představuje velmi významný faktor ovlivňování termínů stavebních prací na projektu.	Neovlivnitelné a nepředvídatelné riziko.

Fáze udržitelnosti IPRM

Ve fázi udržitelnosti budou orgány IPRM odkázány především na monitorování realizace strategie a cílů IPRM, jeho opatření a aktivit prostřednictvím monitorovacích zpráv a hlášení partnerů IPRM, nositelů jednotlivých dílčích projektů IPRM, a to proto, že nemohou z titulu svých pravomocí ovlivňovat pracovní postupy a rozhodování statutárních orgánů partnerů IPRM. Nemohou vymáhat, nařizovat nebo závazně požadovat respektování a dodržování tzv. závazných podmínek mezi poskytovatelem dotační podpory a jejím příjemcem. Mohou spolupracovat, napomáhat při řešení možných potíží a vést partnery IPRM k respektování společného závazku a cílů, tedy podpory, kterou IPRM všem partnerům nabídl a do jisté míry tak usnadnil získání dotační podpory. Komentář se týká především projektů realizovaných s finanční podporou z jednotlivých Tematických OP, které jsou sice integrální součástí strategie celého IPRM, ale nejsou jeho operativní součástí, a budou podléhat přímo režimu monitorování a kontroly ze strany příslušných orgánů zdrojových operačních programů. Rizika jsou sice na úrovni IPRM známa, ale nejsou záměrně definována.

9 IPRM a naplňování horizontálních témat

V souladu s obecným nařízením a Strategickými obecnými zásadami Společenství byla pro programovací období 2007 – 2013 definována 2 horizontální témata:

- rovné příležitosti
- udržitelný rozvoj

a) **Rovné příležitosti** - potírání diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace skupin ohrožených sociálním vyloučením (migranti, nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalitací, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězňi, absolventi škol).

Obecným cílem tohoto tématu je zajištění a zlepšování kvality života, sociální stability, rozvoje lidského a ekonomického potenciálu všech obyvatel bez rozdílů.

Princip rovných příležitostí zahrnuje specifické potřeby obyvatel, rovné pracovní podmínky, informovanost a komunikaci, vzdělávání a práci, kvalitu života a prevenci sociálně patologických jevů.

b) **Udržitelný rozvoj** - ekonomický růst, který uvádí v soulad hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí.

Princip udržitelného rozvoje zahrnuje oblasti dopravy, životního prostředí, spotřeby energie, ekonomického potenciálu a výchovy k udržitelnému rozvoji.

V předkládaném IPRM *Liberec – zóna „Lidové sady“* symbolizují vnímání horizontálních témat globální cíl a v jeho kontextu i jednotlivé specifické cíle a opatření:

Principy rovných příležitostí a trvale udržitelného rozvoje jsou respektovány v rámci celého IPRM, a to v rozsahu, který odpovídá zaměření jednotlivých dílčích projektů a zaměření celého strategického rámce při formulaci specifických cílů, opatření a aktivit. Proto jsou prokazatelné přínosy v těch oblastech horizontálních témat, jejichž řešení jsou cíli a prioritami IPRM. Sám IPRM vytváří jen příležitosti naplňovat horizontální témata formulací cílů, opatření, aktivit a relevantních indikátorů, ale jejich skutečné naplnění bude realizováno teprve prostřednictvím dílčích projektů financovaných z jednotlivých zdrojových operačních programů, jejichž věcná i formální konstrukce musí především respektovat stanovená horizontální témata v rozsahu odpovídajícím jejich poslání. V této souvislosti budou jednotlivé dílčí projekty posuzovány a hodnoceny ŘO zdrojových operačních programů jak ve fázi podání žádosti o finanční podporu, tak ve fázích realizace a hodnocení udržitelnosti.

9.1 Rovné příležitosti a zákaz diskriminace

Obecně předkladatel IPRM deklaruje, že žádný navržený specifický cíl, opatření nebo aktivita IPRM nediskvalifikují ani nediskriminují obyvatelstvo města, regionu či migranty z hlediska pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace, znevýhodněných skupin obyvatelstva, atd. Cílem je dynamický a trvale udržitelný rozvoj města a regionu, zlepšení kvality života a zajištění sociálních jistot, rozvoj ekonomického potenciálu všech obyvatel bez rozdílů. V současnosti existující rozdíly jsou řešeny návrhem opatření, která prostřednictvím realizovaných projektů zajistí ve střednědobém výhledu dostatek

pestré a dle schopností a zájmů obyvatelstva diferencované práce, dostupnost vzdělání a uplatnění pracovní síly v souladu s poptávkou na trhu práce.

Rovné příležitosti a zákaz diskriminace budou posuzovány při předložení dílčích projektů partnerů IPRM, při jejich hodnocení řídicími orgány IPRM a při jejich monitorování. Dodržení relevantních indikátorů, stanovených v rámci pravidel zdrojových operačních programů, je věcí hodnocení a monitorování ze strany poskytovatelů dotačních finančních zdrojů a nemůže být na úrovni IPRM garantováno v plném rozsahu.

Rovné příležitosti pro muže a ženy i pro menšiny představují základní demokratickou zásadu, jejíž začlenění do všech politik se stává samozřejmostí.

Princip rovných příležitostí je podporován širokým okruhem aktivit, které lze charakterizovat jako pozitivní akce, např. tréninkové aktivity pro jedno pohlaví nebo menšinu, rovnost při zaměstnávání apod.

K uplatnění tohoto principu je u jednotlivých priorit bráno v úvahu následující:

- základní proud rovnosti, kdy je ohled na **rovnost příležitostí zabudován do všech oblastí** podpory, implementačních a hodnotících systémů a procesů. Tento přístup bude využíván ve všech stádiích realizace a řízení programu; zvláště bude sledován u oblastí podpory zaměřených na revitalizaci měst (městské brownfieldy), jak z hlediska jejich využití, tak z hlediska tvorby a flexibility pracovních míst podpořených dílčími částmi projektů, realizovaných v rámci křížového financování jako „měkké“ (ESF) aktivity;
- **specifické potřeby obyvatel** – veškerá výstavba, rekonstrukce bude v projektech řešena s ohledem na bezbariérovost a neomezovanou mobilitu obyvatel
- **rovnost v zaměstnanosti a vzdělávání**, kdy bude snahou dosáhnout stejného přístupu k zaměstnanosti a vzdělávacím příležitostem a bude vyvinuto úsilí pro zlepšení kvality zaměstnání pro ženy, absolventy i obyvatele nad 50 let a pro zajištění větší pružnosti při ochraně pracovních míst pro ženy; tento princip se dále rozšiřuje i na další menšiny včetně imigrantů;
- **Informovanost a komunikace** – v případě zavádění informačních technologií bude zohledněn i přístup zdravotně postižených osob a o projektech a možnostech partnerství v projektech bude zajištěna maximální publicita a informovanost veřejnosti. Webová stránka IPRM bude průběžně informovat o postupu realizace projektů.
- **Kvalita života** – cílem opatření a realizace v projektech je přímo navázána na zlepšení kvality života ve městě a to s ohledem na všechny kategorie obyvatel a návštěvníků včetně služeb pro seniory, mládež, zdravotně postižené, péče o zdraví obyvatel.
- **Prevence sociálně patologických jevů** – některá opatření a aktivity jsou přímo zaměřené na prevenci sociálně patologických jevů a zlepšení bezpečnosti ve městě díky úpravě veřejného prostranství či zavedení kamerového systému
- **informace o rovných příležitostech**, kdy při hodnocení oblasti podpory z hlediska rovnosti příležitostí budou prostřednictvím monitorování a hodnocení projektů pravidelně analyzována příslušná data.

Princip rovnosti příležitostí bude detailněji řešen u každého dílčího projektu samostatně.

9.2 Udržitelný rozvoj

Předkládaný Integrovaný plán rozvoje města Liberec navazuje svými strategickými cíli, opatřeními a aktivitami na Strategii udržitelného rozvoje České republiky tím, že akcentuje vytváření podmínek pro rozvoj kvalitní vzdělanostní, sportovní a společenské infrastruktury založené na základních cílech zvyšujících konkurenceschopnost republiky, regionu a města Liberec v evropském a světovém kontextu. Udržitelný rozvoj je takový ekonomický růst, který uvádí v soulad hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí.

Žadatelé budou deklarovat vliv jejich projektů na životní prostředí, následně v hodnocení projektů budou bodově zvýhodněny projekty s prokazatelně pozitivním přínosem před neutrálními. Projekty s negativním dopadem budou vyřazeny při kontrole přijatelnosti.

V rámci aktivit navržených v IPRM budou sledovány především následující aspekty:

Životní prostředí a spotřeba energie

Veškeré projekty musí být přívětivé k životnímu prostředí, mít pozitivní dopad. Opatření pod cílem zlepšení stavu životního prostředí jsou přímo zaměřené na zlepšení stavu a regeneraci veřejné zeleně, ozdravení rostlin a stromů s ohledem na ponechání rázu prostředí a vhodného zacházení se zelení. Další opatření se přímo zaměřuje na výstavbu, rekonstrukci a rozvoj inženýrských sítí, které také souvisí se zlepšením životního prostředí. Třetí opatření se částečně zabývá nakládání s odpady (systémy odděleného sběru, skladování a manipulace s odpady v zóně včetně posílení kapacity pro sběr odpadů) a druhá část úsporou energií, využívání obnovitelných zdrojů a hospodaření s energiemi (Zateplování objektů v zóně, zejména škol, Instalace kogeneračních zařízení a technologií na využití odpadního tepla, Výstavba a rekonstrukce lokálních zdrojů tepla využívajících obnovitelné zdroje energie pro vytápění, chlazení a ohřev teplé vody)

Doprava

Co se týče udržitelného rozvoje dopravy, řeší IPRM 2 opatření. Ve snaze zpříjemnit život občanům a návštěvníkům města řeší opatření výstavbu, modernizaci a rozvoj dopravní infrastruktury a rozvoj dopravní dostupnosti a bezpečnosti, na kterou se klade velký důraz. V rámci řešení dopravy se nezapomene i na možnosti rozvíjet pěší komunikace a cyklostezky a ohled na bezbariérové úpravy pro zajištění dostupnosti zóny.

Ekonomický potenciál

Ekonomický potenciál z hlediska využití brownfields a eliminace zborů půdy a fragmentace krajiny jsou řešeny v rámci opatření Obnova zanedbaných a nevyužívaných objektů a prostranství a regenerace, rozvoj a ochrana veřejné zeleně, dále ekonomický rozvoj zóny je řešen v rámci opatření rozvoj malého a středního podnikání, kde je snaha podporovat pouze malé, střední a drobné podnikatele, ale pro velké podnikatelské subjekty a velké záměry v zóně není prostor.

Výchova k udržitelnému rozvoji

Podpora výchovy k udržitelnému rozvoji může být řešena v opatřeních zvyšování kvality a nabídky vzdělávání a výstavba, modernizace a rozvoj infrastruktury pro vzdělávání a sociální integraci. V zóně se nachází ZOO a Botanická zahrada, které v rámci své činnosti vykonávají i výchovu a vzdělávání k udržitelnému rozvoji a životnímu prostředí a také v zóně sídlí základní školy a další vzdělávání, které mohou své projekty zaměřené na výchovu udržitelného rozvoje zavést do své výuky. Také v zóně sídlí Centrum pro zvířata v nouzi – Bobík a Městské středisko ekologické výchovy – Divizna.

Princip udržitelného rozvoje byl také v přípravné fázi zakotven do kritérií pro výběr projektů u všech oblastí podpory při hodnocení členy koordinační skupiny. Dílčí projekty ale musí být v rámci IPRM posuzovány jednotlivě z hlediska vlivu na životní prostředí tak, aby byly eliminovány negativní dopady na životní prostředí zákona č. 100/2001 Sb. Mezi základní principy patří:

- respektování principu udržitelného rozvoje v dalších fázích aktualizace programu, včetně posouzení vlivů na životní prostředí aktualizovaných verzí;
- zahrnutí mechanismu environmentálního hodnocení projektů v rámci výběrových řízení projektů;
- nutnost klást při výběru projektů důraz na princip partnerství v rámci Místní agentury 21, tj. upřednostňovat projekty založené na partnerské spolupráci různých cílových skupin v regionu (podnikatelé, nestátní neziskové organizace, obce, vysoké školy atd.).

Princip udržitelného rozvoje bude detailněji řešen u každého dílčího projektu samostatně. Protože součástí IPRM jsou investiční projekty, bude nutné každý projekt předkládaný v rámci IPRM posoudit z hlediska vlivu na životní prostředí. Veškeré stavební práce budou vykonávány tak, aby se zaměřily na omezení vzniku rizikových škodlivin (hluk, prach, znečištění vozovek a likvidace odpadů ze stavebních úprav). Stavba neovlivní klimatické poměry, ovzduší, nebude kontaminovat půdu ani nenaruší stabilitu ekosystému. Projekty budou realizovány v souladu se zákony č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 218/2004 Sb.), a č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb. K opravě a stavebním úpravám budou použity jen materiály s certifikátem o zdravotní nezávadnosti. Nakládání s odpady je řešeno ve smyslu ustanovení zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů. Vlastní provoz po realizaci projektu lze pokládat za ekologicky šetrný, nedojde - li k překračování povolených limitů znečištění ovzduší, odpadních vod, hluku a způsobu likvidace odpadů. Veškeré materiály navrhované pro výstavbu nepředstavují riziko z hlediska ochrany zdraví osob ani životního prostředí. V povinných přílohách žádosti dílčích projektů budou doložena stanoviska Odboru životního prostředí Ústeckého kraje, případně Ministerstva životního prostředí k projektům. Konkrétně jde o Stanovisko posouzení vlivů na životní prostředí (EIA), dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., a Stanovisko orgánu ochrany přírody z hlediska vlivu projektu na území soustavy NATURA 2000, dle § 45h a § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 218/2004 Sb.). Ze stanovisek vyplývá, že projekt nemá negativní vliv na životní prostředí a nemůže mít významný vliv na evropsky významné lokality a ptačí oblasti.

10 Projekty financované z jiných OP

IPRM obsahuje opatření a aktivity, které budou financovány z ostatních TOP. Členění IPRM je navrženo tak, aby každé opatření IPRM bylo financováno jen z jednoho operačního programu.

Opatření a aktivity financované z jiných OP nejsou operativní součástí IPRM a jsou v IPRM uvedeny pro nastínění jejich provázanosti s opatřeními a aktivitami financovanými ROP, jsou proto uvedeny odděleně a tvoří samostatnou část rozpočtu IPRM. ŘO ostatních OP budou projekty zařazené v rámci těchto opatření na základě konkrétních podmínek daného TOP tyto projekty bonifikovat.

Jedná se o následující opatření a aktivity:

Opatření	Aktivity	Financující OP
1.1 Rozvoj infrastruktury pro výzkum, vývoj a inovace	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce a rozšíření stávajících kapacit pro výzkum, vývoj a inovace • Pořízení přístrojového, laboratorního a informačního vybavení pro výzkum, vývoj a inovace • Investice do infrastruktury pro výuku spojenou s výzkumem, vývojem a inovacemi na vysokých školách • Modernizace a rozšíření informační infrastruktury vysokých škol pro výzkum, vývoj a inovace 	OP VaVpl
2.2 Zvyšování kvality a nabídky vzdělávání a zlepšování podmínek pro sociální integraci	<ul style="list-style-type: none"> • Příprava nových vzdělávacích programů v počátečním vzdělávání • Podpora výuky cizích jazyků a ICT v počátečním vzdělávání • Vzdělávání pedagogů a zaměstnanců škol v počátečním vzdělávání • Inovace studijních programů v souladu s požadavky znalostní ekonomiky a potřeb trhu práce • rozšiřování nabídky kombinovaného a distančního studia • Rozvoj celoživotního vzdělávání • Vzdělávání pracovníků VŠ a institucí celoživotního vzdělávání • Vytváření a rozvoj spolupráce mezi institucemi terciárního vzdělávání • Vzdělávání příslušníků cílových skupin a dalších subjektů působících v oblasti sociální integrace • Podpora prevence sociálně patologických jevů • Vzdělávání v procesech rozvoje služeb sociální integrace • Podpora managementu a řízení subjektů působících v oblasti sociální integrace 	OP VK

Opatření	Aktivity	Financující OP
3.1 Regenerace, rozvoj a ochrana veřejné zeleně	<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizace a regenerace parků a dalších veřejných prostranství včetně veřejné zeleně v zóně • Výsadba a revitalizace zeleně v zóně • Zajištění údržby veřejné zeleně a parků • Předcházení zavlékání, regulace a likvidace populací invazních druhů rostlin a živočichů 	OP ŽP
3.2 Využívání obnovitelných zdrojů a hospodaření s energiemi a nakládání s odpady	<ul style="list-style-type: none"> • Zateplování objektů v zóně, zejména škol • Instalace kogeneračních zařízení a technologií na využití odpadního tepla • Výstavba a rekonstrukce lokálních zdrojů tepla využívajících obnovitelné zdroje energie pro vytápění, chlazení a ohřev teplé vody • Systémy odděleného sběru, skladování a manipulace s odpady v zóně včetně posílení kapacity pro sběr odpadů 	OP ŽP
3.3 Výstavba, rekonstrukce a rozvoj inženýrských sítí	<ul style="list-style-type: none"> • Dobudování kanalizace a ČOV v zóně • Výstavba, rekonstrukce a dostavba přívaděčů a rozvodných sítí pitné vody • Dobudování dalších inženýrských sítí v zóně 	OP ŽP
6.1 Zvyšování kvality řízení veřejné správy	<ul style="list-style-type: none"> • Zavádění moderních metod řízení příspěvkových organizací • Školení zaměstnanců veřejné správy a příspěvkových organizací • Příprava a realizace IPRM 	OP LZZ

Přílohy

- Příloha 1: Seznam kulturních památek na území města
 Příloha 2: Přehled podnikatelských subjektů bez rozlišení pole působnosti
 Příloha 3: Přehled subjektů působících v oblasti školství a výchovy mládeže
 Příloha 4: Přehled subjektů působících v oblasti sportu
 Příloha 5: Přehled subjektů působících v oblasti kultury a zájmové činnosti
 Příloha 6: Přehled subjektů veřejné správy v zóně Lidových sadů
 Příloha 7: Přehled subjektů působících v oblasti zdravotnictví a sociální péče
 Příloha 8: Mapa zóny s přehledem základních sídelních jednotek ČSÚ

Příloha 1: Seznam kulturních památek na území města

Číslo rejstříku	Část obce	čp.	Památk	Ulice,nám./umístění
54654 / 5-4161	Liberec XVII-Kateřinky		socha	
102580	Liberec XXXI-Krásná Studánka		krucifix	při silnici z Liberce do Frýdlantu
15866 / 5-4372	Liberec XXIX-Kunratice		kostel Všech svatých (sv. Michala?)	
53116 / 5-4374	Liberec XXIX-Kunratice		kaple Bolesné P. Marie	
19677 / 5-4371	Liberec XXIX-Kunratice		krucifix	
54223 / 5-4373	Liberec XXIX-Kunratice	čp.77	venkovská usedlost	
21331 / 5-4170	Liberec III-Jeřáb	čp.622	pekárna	Hanychovská
51782 / 5-5938	Liberec II-Nové Město	čp.123	přádelna, omezením: komína	s bez Liberec II, Papírová
40718 / 5-4962	Liberec II-Nové Město	čp.192	činžovní dům	ul. U lomu
32619 / 5-3576	Liberec I-Staré Město		městský dům soubor tří tzv. Valdštejnských domků	Větrná, pův. čp. 265, 266, 267
54673 / 5-4833	Liberec I-Staré Město		kostel evangelický	nám. Českých bratří
32573 / 5-4138	Liberec I-Staré Město		kostel sv. Antonína Velikého	Sokolovské nám.
22868 / 5-3579	Liberec I-Staré Město		kostel sv. Kříže	Malé nám.
41331 / 5-4154	Liberec I-Staré Město		kostel sv. Maří Magdaleny	ul. Jungmannova
13408 / 5-5454	Liberec I-Staré Město		židovský hřbitov	ul. Ruprechtická
29823 / 5-4116	Liberec I-Staré Město		hrobka - dvě hrobky, sedm náhrobků a hlavní brána se sochami	hřbitov, ul. Budyšínská
16477 / 5-4115	Liberec I-Staré Město		pamětní kámen	nám. Dr. Edvarda Beneše
39212 / 5-4142	Liberec I-Staré Město		krucifix	Na Perštýně
28855 / 5-4141	Liberec I-Staré Město		socha sv. Jana Nepomuckého	Na Perštýně
52620 / 5-4994	Liberec I-Staré Město		pomník osvobození	Sovětské armády
41836 / 5-4155	Liberec I-Staré Město		pomník založení dělnického spolku	U polního zámečku

43961 / 5-5245	Liberec I-Staré Město		meteorologický sloup	nám. Dr. Edvarda Beneše
13929 / 5-3572	Liberec I-Staré Město		kašna	nám. Nerudovo
23863 / 5-4153	Liberec I-Staré Město	čp.1	zámek s areálem	
19126 / 5-4114	Liberec I-Staré Město	čp.1	radnice	nám. Dr. Edvarda Beneše
18229 / 5-5040	Liberec I-Staré Město	čp.2	hotel Praha	Železná ul.
43942 / 5-5226	Liberec I-Staré Město	čp.4	jiná obytná stavba	nám. Edvarda Beneše
43952 / 5-5236	Liberec I-Staré Město	čp.7	jiná obytná stavba	Jablonecká
31406 / 5-4160	Liberec I-Staré Město	čp.8	škola	Kostelní ul.
33327 / 5-4137	Liberec I-Staré Město	čp.9	fara	Kostelní
52600 / 5-4143	Liberec I-Staré Město	čp.10	měšťanský dům	Moskevská
43943 / 5-5227	Liberec I-Staré Město	čp.12	spořitelna	Felberova ul.
35525 / 5-4144	Liberec I-Staré Město	čp.13	měšťanský dům	Moskevská
34371 / 5-4135	Liberec I-Staré Město	čp.14	měšťanský dům	nám. Dr. Edvarda Beneše
43959 / 5-5243	Liberec I-Staré Město	čp.15	jiná obytná stavba	ul. Pražská
43957 / 5-5241	Liberec I-Staré Město	čp.23	jiná obytná stavba	Soukenné nám.
36094 / 5-4147	Liberec I-Staré Město	čp.24	měšťanský dům	nám. Českých bratří
42066 / 5-4146	Liberec I-Staré Město	čp.25	měšťanský dům	nám. Českých bratří
52516 / 5-4936	Liberec I-Staré Město	čp.33	činžovní dům	Na svahu
37071 / 5-4148	Liberec I-Staré Město	čp.35	fara	nám. Českých bratří
43946 / 5-5230	Liberec I-Staré Město	čp.41	vila Johana Liebiega	Jablonecká
53528 / 5-4150	Liberec I-Staré Město	čp.70	měšťanský dům J. Schillera	Hvězdná
27557 / 5-4145	Liberec I-Staré Město	čp.81	vila	U tiskárny
43951 / 5-5235	Liberec I-Staré Město	čp.82	škola	Tyršova
53458 / 5-4149	Liberec I-Staré Město	čp.94	rodinný dům J. Krosche	Boženy Němcové
40858 / 5-4151	Liberec I-Staré Město	čp.96	měšťanský dům	U Jezu
43958 / 5-5242	Liberec I-Staré Město	čp.102	palác	Boženy Němcové
39788 / 5-4152	Liberec I-Staré Město	čp.118	měšťanský dům	Barvířská
38049 / 5-4113	Liberec I-Staré Město	čp.122	měšťanský dům	Barvířská
49832 / 5-5859	Liberec I-Staré Město	čp.133	měšťanský dům	Pražská
54689 / 5-4935	Liberec I-Staré Město	čp.152	tiskárna	Boženy Němcové
43954 / 5-5238	Liberec I-Staré Město	čp.186	vila Strossova	Husova
11293 / 5-5758	Liberec I-Staré Město	čp.206	měšťanský dům	Na Ladech
19256 / 5-4140	Liberec I-Staré Město	čp.243	měšťanský dům	Na Perštýně
39155 / 5-4856	Liberec I-Staré Město	čp.247	soud	U soudu
14996 / 5-3573	Liberec I-Staré Město	čp.264	městský dům	Sokolovské nám.
43955 / 5-5239	Liberec I-Staré Město	čp.279	jiná obytná stavba	ul. Svobody
35011 / 5-3575	Liberec I-Staré Město	čp.299	měšťanský dům	Růžová
30542 / 5-3574	Liberec I-Staré Město	čp.302	měšťanský dům	ul. Rámový vršek
51987 / 5-5929	Liberec I-Staré Město	čp.307	měšťanský dům	Sokolovské nám.
26367 / 5-4848	Liberec I-Staré Město	čp.330	činžovní dům	Valdštyňská
34638 / 5-4158	Liberec I-Staré Město	čp.332	restaurace Střelnice	U krematoria
30663 / 5-5006	Liberec I-Staré Město	čp.369	restaurace - kavárna Pošta	nám. Dr. Edvarda Beneše
43944 / 5-5228	Liberec I-Staré Město	čp.391	jiná obytná stavba	Na pláni
37628 / 5-5054	Liberec I-Staré Město	čp.425	činžovní dům	Lidové sady
18893 / 5-4136	Liberec I-Staré Město	čp.462	divadlo	nám. Edvarda Beneše

16909 / 5-4939	Liberec I-Staré Město	čp.468	hotel	nám. Edvarda Beneše
43953 / 5-5237	Liberec I-Staré Město	čp.480	krematorium	U krematoria
19521 / 5-3580	Liberec I-Staré Město	čp.485	muzeum	Masarykova ul.
32868 / 5-4156	Liberec I-Staré Město	čp.562	tělocvična	Jablonecká
100230	Liberec I-Staré Město	čp.576	kostel sv. Vincence z Pauly s farou	ul. Na Perštýně
39123 / 5-4960	Liberec I-Staré Město	čp.637	památník protifašistického odboje	Rumjancevova
52013 / 5-5934	Liberec I-Staré Město	čp.642	vila	Jablonecká
40465 / 5-4159	Liberec I-Staré Město	čp.696	měšťanský dům	Rumjancevova
43948 / 5-5232	Liberec I-Staré Město	čp.699	klášter	Masarykova
43949 / 5-5233	Liberec I-Staré Město	čp.723	městské lázně	ul. Masarykova
11891 / 5-5591	Liberec I-Staré Město	čp.725	vila	ul. Husova
44023 / 5-5328	Liberec I-Staré Město	čp.770	jiná obytná stavba	ul. Vítězná
17712 / 5-4139	Liberec IV-Perštýn	čp.131	měšťanský dům	Moskevská 34
39853 / 5-4162	Liberec IX-Janův Důl		kostel sv. Jana Nepomuckého	ul. Kubelíkova
33452 / 5-4163	Liberec IX-Janův Důl		krucifix	ul. Kubelíkova
46492 / 5-4164	Liberec IX-Janův Důl		socha sv. Václava	ul. Volgogradská
10309 / 5-5542	Liberec VIII-Dolní Hanychov		kostel sv. Bonifáce	ul. Ještědská
21469 / 5-4165	Liberec VI-Rochlice		kostel sv. Jana Křtitele	
54653 / 5-4157	Liberec V-Kristiánov		hřiště	
43960 / 5-5244	Liberec V-Kristiánov		přehrada Harcovská	údolí Harcovského potoka - na jih od ul. Chelčického
43945 / 5-5229	Liberec V-Kristiánov	čp.117	klášter sv. Voršily	Klášterní
43947 / 5-5231	Liberec V-Kristiánov	čp.123	jiná obytná stavba	Rumunská, Felberova
54655 / 5-4169	Liberec XII-Staré Pavlovice		milník	
52941 / 5-4168	Liberec XII-Staré Pavlovice	čp.83	společenský dům Kolosseum	gen. Svobody
52712 / 5-4940	Liberec XI-Růžodol I	čp.192	činžovní dům - rodný dům A. Schammera	Svahová
53863 / 5-4938	Liberec XI-Růžodol I	čp.261	rodinný dům	Včelařská
22323 / 5-4171	Liberec XIV-Ruprechtice		kostel U obrázku	
52441 / 5-4855	Liberec XIV-Ruprechtice		hrob - náhrobek A. Behra	
36619 / 5-4849	Liberec XIV-Ruprechtice		lesní park - místo májové demonstrace	
33586 / 5-4172	Liberec XIV-Ruprechtice		sloup se sochou P. Marie	ul. Ruprechtická
44117 / 5-5597	Liberec XIV-Ruprechtice	čp.299	kostel sv. Antonína Paduánského s farou	ul. Markova
38664 / 5-4937	Liberec XIV-Ruprechtice	čp.499	venkovská usedlost	Na vyhlídce
43956 / 5-5240	Liberec XIV-Ruprechtice	čp.781	jiná obytná stavba	nám. Míru
11864 / 5-5828	Liberec XIX-Horní Hanychov	čp.153	hotel horský Ještěd	vrchol hory Ještěd
31212 / 5-4166	Liberec XVI-Nový Harcov		krucifix	Lukašovská
35328 / 5-4852	Liberec XVI-Nový Harcov	čp.93	rodinný dům	Ve Slatinách
39820 / 5-4167	Liberec XV-Starý Harcov		sousoší Kalvárie	na zrušeném hřbitově
20947 / 5-4850	Liberec XXIII-Doubí		pomník stříelby do dělníků r. 1896	Hodkovická

25695 / 5-4854	Liberec XXVIII-Hluboká	čp.16	venkovská usedlost
20757 / 5-4480	Liberec XXV-Vesec		milník
37234 / 5-4387	Liberec XXXIII-Machnín		hrad Hamrštejn, zřícenina
101241	Liberec XXXIV-Bedřichovka		kaplička
101484	Liberec XXIV-Pilínkov		kaple sv. Vavřince
36643 / 5-4502	Liberec XXX-Vratislavice nad Niso		kostel Nejsvětější Trojice ul. Tanvaldská
34207 / 5-4505	Liberec XXX-Vratislavice nad Niso		socha sv. Jana Nepomuckého ul. Za cukrárnou
38030 / 5-4506	Liberec XXX-Vratislavice nad Niso		socha sv. Václava Tyršův vrch
54662 / 5-4504	Liberec XXX-Vratislavice nad Niso		socha - sloup
10631 / 5-4507	Liberec XXX-Vratislavice nad Niso	čp.41	společenský dům - dělnický dům
29434 / 5-4503	Liberec XXX-Vratislavice nad Niso	čp.51	fara ul. Tanvaldská

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR

Příloha 2: Přehled podnikatelských subjektů bez rozlišení pole působnosti

Název subjektu	Ulice	Obor	Právní forma
ACTIV s.r.o.	Masarykova 518/4a	parkovací systém, botičky	s.r.o.
Advokát Kopecký Ivan JUDr.	Dvořákova 646/4	advokát	FO
Advokát Potůčková Hana JUDr.	Gorkého 658/15	advokát	FO
AG Plus s.r.o	Husova 678/42	bižuterie	s.r.o.
AGE PLUS a.s.	Štefánikovo nám. 781/4	komunikační agentura	a.s.
Agentura 1 +1	Masarykova 699/9	seznamovací a cestovní kancelář	s.r.o.
Agroplast a.s.	Husova 40	těžba a zpracování kamene, dlažební kostky, obrubníky, obklady	a.s.
ANTA CT s.r.o.	Štefánikovo nám, 779/6	projekty, IČ,statik, posudky	s.r.o.
Anta spol. s.r.o.	Štefánikovo nám, 779/7	projektový ateliér	s.r.o.
ARCHIVER spol.s.r.o.	Klostermannova 690/14	spisové a skartační služby	s.r.o.
ASINO spol.s.r.o.	Tržní nám. 153/6	prodej a půjčovna nářadí, strojů, vzduchotechniky	s.r.o.
AURIDICA GROUP	Gen.Píky 967/9	úvěry, investiční poradenství, pojištění	s.r.o.
Autoškola Havlík	Ondříčkova 941/6	autoškola	FO
Autoškola Zdeněk Jíra	Tržní nám. 902/3	autoškola	FO
Autoškola ABC Ing. Miroslav Vogner	Riegrova 1280/10	autoškola	FO
Bohexim Company	Baarova 1116/10	umělecké sklo	s.r.o.
Bohexim Glass s.r.o.	Mozartova 654/13	obchodní činnost, sklo	s.r.o.

BOOM- nábytek s.r.o.	Masarykova 424/5	nábytek	s.r.o.
B-projekt	Štefánikovo nám.779/6	projektanti	FO
COM Plus LB s.r.o.	Klostermannova 690/15	telekomunikačních a informačních technologií a systémů	s.r.o.
Credit Suisse Life and Pensions	Žižkovo nám. 998/5	penzijní fond, oblastní zastoupení	a.s.
Design s.r.o.	Vrbova 1367/5	design	s.r.o.
DESIGN STUDIO - FIEDLEROVÁ JANA	Masarykova 699/9	reklamní agentura	FO
Design Studio Fiedlerová Jana	Purkyňova 952/3	design sklo, keramika	FO
DEVELOPER CZ S.R.O.	Fibichova 14/1339	stavební inženýrství, IČ, projekce, VŘ	s.r.o.
Dvořák Miloslav	Masarykova 519/15	architektonické a inženýrské činnosti a související technické poradenství; restaurace a zábavní činnost	FO
Dzikos Michalis Bohemiareal	Masarykova 699/9, 522/12	realitní společnost	FO
ESV spol. s r.o.	Masarykova 448/32	služby z oblasti ekologie a informačních technologií	s.r.o.
EUROCZECH s.r.o.	Lázeňská 782/5	stavebnictví	s.r.o.
EUROSALON WELLA- Ivona Půrová	Vrbova 1316/1	kadeřnictví	FO
FAQ -DANĚ s.r.o.	Lázeňská 561/4	daňové poradenství	s.r.o.
Farář Miroslav Stavební Mechanizace	Masarykova 439/2	stavební mechanizace	FO
František Frohlich	Klostermannova 883/8	technické plyny, instalatérské práce	FO
Genera s.r.o.	Husova 1354/49	realitní společnost	s.r.o.
H2P s.r.o.	Masarykova 439/2	obchodní činnost	s.r.o.
Horák Petr Ing.	Tržní nám. 1096/4a	oceňování nemovitostí	FO
Hotel U Jezírka, František Vozka	Masarykova 438/44	hotel	FO
HVB Bank Czech Republic a.s.	Husova 1354/49	banka	a.s.
IMAGE PRESS	Masarykova 518/4a	reklamní agentura	FO
Ing.Pavel Marek	Krásnohorské 953	dovoz suchých plodů, rozinky, mandle, luštěniny, rýže, obchod s keramikou	FO
INSTALA ŠELIGA JAN	Tržní nám. 657/12	instalatérské, topenářské práce	FO
Instantní potravinářský program - Špička David	U Zoologické zahrady 5/979	potraviny - velkoobchod	FO
INTERMA a.s.	Masarykova 522/12	bytová výstavba	a.s.
INVESTING CZ spol s.r.o.	Štefánikovo nám. 780/5	inženýrská činnost	s.r.o.

Investorsko Inženýrská a.s.	Gorkého 658/15	developerské činnosti	a.s.
Ivana Freiwillogova - Keramika IVA	Vítězná 665/19	výrobky porcelánové a keramické, kuchyňské a stolní	FO
Ivanka Horská- Revize plynových zařízení	Zborovská 820/2	technické plyny	FO
JAP- JACINA s.r.o.	Husova 347/22	dodávky a montáže venkovních bran, vrat	s.r.o.
Jaroš -Propagace	Lidové Sady 1/425	propagace, plakáty, pronájem podia	FO
Josef Novotný, Firma Novotný	Alšova 15	výroba skleněných prvků z plochého skla	FO
Kadeřnictví Bazén-Plíšková	Tržní náměstí 1338	kadeřnictví	FO
Karel Hnízdil - HK-Gaseco	Na okruhu 840/1	technické zkoušky, technické plyny	FO
Kleissnerová Dana Ing.	Lázeňská 561/4	úvěry, hypotéky, záruky	FO
Kocián Vít	Masarykova 457/4	pojištění, pobočka makléřské společnosti NPO Group s.r.o.	FO
KUKLA -STAVO s.r.o	Masarykova 458/6	dřevostavby	s.r.o.
LENAM s.r.o.	Klostermannova 690/15	podpora vývoje, služby prům. podnikům	s.r.o.
Liberecké výstavní trhy a.s.	Masarykova 625/24	výstavnictví, veletrhy	a.s.
LIF a.s.	Klostermannova 690/5	investiční fond	a.s.
LITRA s.r.o.	Purkyňova 786/8	logistika, transport, sklady	s.r.o.
Matiko Ganna s.r.o.	Masarykova 424/5	správce nemovitostí, úklidové služby	s.r.o.
Maryšková Romana	Husova 515/66a	auto, moto	FO
Mgr. Radko Stránský	Dvořákova 646/4	advokát	FO
Milan Choutka-Atelier MILDA CRYSTAL, GLAS	Horova 953/12	výroba a zpracování skla	FO
Mode S KEY spol. s.r.o.	Husova 1354/49	móda	s.r.o.
NÁŘADÍ CSIBA ONDŘEJ	Durychova 613/10	nářadí	FO
Nationale Nederlanden Životní pojišťovna	Durychova 625/24	životní pojišťovna	a.s.
NOVELI – Zlata Šeráková	nám. Štefánikovo 9/1135	velkoobchod s nožířským a reklamním zbožím, lovecké a myslivecké potřeby	FO
NTI - CONSULTING s.r.o	Škroupova 636/9	poradenské a vzdělávací služby	s.r.o.
Obchodní činnost Vinduška	Třebízského 1091/5	obchodní činnost	FO
Odhady nemovitostí- Mareš Vladimír	Tržní nám. 1093/4a	odhady nemovitostí	FO
OK Sport	Tržní nám. 657/12	prodej, servis, půjčovna sportovních potřeb	FO
PACAN - LIMAPAS s.r.o.	Masarykova 650/23	velkoobchod s jatečnými zvířaty	s.r.o.
Pen Ryvan	Masarykova	velkoobchod dárkového zboží,	FO

		upomínkových předmětů	
Pension U Muzea- Rajtr Petr	Vítězná 713/24	pension	FO
PhDr. Irena Holcová	Na okruhu 884/7	léčebná kosmetika, laser	FO
Pizzerie Bazén, Ještědská sportovní s.r.o.	Tržní 1338	pizzerie	s.r.o.
Poradenství Babuška Marek Ing. CSc.	Fibichova 1173/17	poradenská a zprostředkovatelská činnost v oblasti VVI	FO
Pragoprojekt a.s.	Dvořákova 623/10	projekční činnost	a.s.
Projekční kancelář Král Jaromír	U obchodní komory 1194	projekční činnost	FO
Prokš Miroslav Ing.	Bendlova 1204/13	hrany a kování pro truhláře	FO
Pronton s.r.o.	Masarykova 699/9	prodej hutního materiálu	s.r.o.
PULI s.r.o.	Masarykova 738/40	úklidové práce	s.r.o.
Radio Contact Liberec	Na okruhu 872/10	rádio	s.r.o.
Reklamní agentura REVAG-Valenta	Masarykova 628/21	reklamní agentura	FO
Restaurace a Pizzerie Made in Italy - PIZZA FUTURA	Masarykova 522/12	restaurace	s.r.o.
Restaurace- Music Club Casino	Masarykova 424/5	restaurace	s.r.o.
Restaurace Rybářská bašta – Liberecká bašta s.r.o.	Masarykova 726/29	restaurace	s.r.o.
Restaurace - Bufet Tobogán	Tržní nám. 657/12	restaurace	s.r.o.
Restaurace U Balcarů	Hálkova 1126/2	restaurace	FO
Rona a.s.	Husova 753/45	organizační složka sklárny RONA	a.s.
RONA a.s.-organizační složka	Husova 753/45	zprostředkování velkoobchodu - nábytek, zařízení a předměty pro domácnost;	a.s.
Řehna Tomáš-výškové práce	Husova 252/46	výškové práce	FO
SKI-COMP s.r.o.	Masarykova 457/4	skoky na lyžích, organizace závodů	s.r.o.
SMTronic Ing. Milan Soukup	Husova 1354/49	zařízení a materiály pro elektrotechniku	FO
Stavební firma DELTA -Keyř Martin	Srnčí 460/3	stavebnictví	FO
String spol. s.r.o.	Bendlova 1132/17	překlady, zámečnictví, kovoobráběčství	s.r.o.
Serfeze Andrea	Tržní nám. 1338	kosmetika	FO
Štofčík Richard	Štefánikovo nám. 779/6	autorizovaný technik firmy ATREA s.r.o. - větrání, rekuperace	FO
T & C SOLUTIONS s.r.o.	Klostermannova 690/5	velkoobchod se strojním zařízením určeným pro průmysl, obchod a navigaci	s.r.o.
Tenis Restaurant	Fibichova 929	restaurace při Libereckém	s.r.o.

		tenisovém klubu	
TK Servis Liberec - Kubeček Tomáš	Husova 254/50	maloobchod - náradí, nástroje	FO
Tomas Glass s.r.o.	Lesní 708/15	výroba skleněného a porcelánového zboží	s.r.o.
Topení , Sanita, Plyn- Palec	Masarykova 741/26	topení, sanita, plyn	FO
V- Ateliér, spol. s.r.o.	Zborovská 807/5	architektonické a inženýrské činnosti	s.r.o.
Vágner Jiří	Masarykova 738/40	úklidové práce Mýval	FO
VESNA LIBEREC	Husova 5/25	reklamní agentura	s.r.o.
Videopůjčovna	Štefánikovo nám. 665	videopůjčovna	FO
Ing.arch.Vyhliďal Antonín	Klostermannova 663/13	architektonické a inženýrské činnosti	FO
X-chain s.r.o.	Masarykova 459/20	dovoz řetězů	s.r.o.
Zavřel Libor Mountain Agentura	Lesní 507	výroba, prodej a pronájem velkých stanů	FO
ZH Bohemia Audit s.r.o.	Masarykova 457/4	auditor	s.r.o.

Zdroj: Statutární město Liberec, ARES

Použité zkratky: s.r.o. – společnost s ručením omezeným, a.s. akciová společnost, FO – fyzická osoba

Příloha 3: Přehled subjektů působících v oblasti školství a výchovy mládeže

Název subjektu	Ulice	Obor	Právní forma
Centrum vzdělanosti Libereckého kraje	Masarykova 542/18	vzdělávání	p.o.
DIVIZNA- městské středisko ekologické výchovy při ZOO	Masarykova 1347/31	činnosti zájmových svazů, spolků, klubů	p.o.
Dům dětí a mládeže Větrník	Riegrova 1278/16	mimoškolní aktivity	p.o.
Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Liberec	Šamánkova 500/8	obchodní akademie a jazyková škola	p.o.
Jesle a mateřská škola	Údolní 958/2		p.o.
MŠ Jizerka	Husova 184/72	předškolní výchova	p.o.
MŠ U Bertíka	Purkyňova 458/19	předškolní výchova	p.o.
Národní institut pro další vzdělávání	Masarykova 801/28	vzdělávání	p.o.
Pedagogicko-psychologická poradna	Masarykova 28	vzdělávání dospělých a jiné vzdělávání	p.o.
Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická a Vyšší OŠ (SPŠSE a VOŠ)	Masarykova 460/3	vzdělávání	p.o.
Technická univerzita	Studentská 2	vzdělávání, poradenství, informační centrum	VŠ

Základní škola Husova ul	Husova 142/44	vzdělávání	p.o.
Základní škola Lesní	Lesní 575/12	vzdělávání	p.o.
Základní škola 5. května	5. května 64/49	vzdělávání	p.o.
Základní škola a mateřská škola pro sluchově postižené	Elišky Krásnohorské 921	vzdělávání	p.o.

Zdroj: Statutární město Liberec, ARES

Použité zkratky: p.o. – příspěvková organizace, VŠ – vysoká škola

Příloha 4: Přehled subjektů působících v oblasti sportu

Název subjektu	Ulice	Obor	Právní forma
Golf Club Golfcentrum	Masarykova 1320/16	provoz sportovních areálů	o.s.
Faunus o.s.	Masarykova 1347/31	ŽP, ekologická výchova	o.s.
Ještědská sportovní, spol. s.r.o.	Tržní nám. 1338	provozování bazénů, kempy, restaurace, stavitelství	s.r.o.
Liberecký tenisový klub	Fibichova 929	provoz sportovních areálů	o.s.
LK DYNAMO Liberec	Dvořákova 4	lukostřelci	o.s.
Patriots Liberec	Gorkého 658/15	baseball, softball, provoz sportovních areálů	o.s.
Plavecký bazén, Ještědská sportovní	Tržní nám. 1338	bazén	s.r.o.
Slavia TU Liberec, oddíl orientačního běhu	Hálkova 6	oddíl orientačního běhu	o.s.
SK Karate TU Slavia Liberec	Hálkova 917/6	karate	o.s.
VK TU Liberec	Hálkova 917/6	volejbalový klub - ženy	s.r.o.
Vysokoškolský sportovní klub Slavia TU Liberec	Hálkova 917/6	badminton	o.s.

Zdroj: Statutární město Liberec, ARES

Použité zkratky: o.s. – občanské sdružení, s.r.o. – společnost s ručením omezeným,

Příloha 5: Přehled subjektů působících v oblasti kultury a zájmové činnosti

Název subjektu	Ulice	Obor	Právní forma
Církev Českobratrská evangelická	Masarykova 454/22	církev	církevní organizace
Česko-německé fórum žen	Bendlova 1130/15	zájmová činnost	o.s.
Demokratická regionální strana	Štefánikovo nám. 780/5	činnost politické strany	politická strana
IANUS	Klostermannova 678/17	celoživotní vzdělávání, rozvoj osobnosti	o.s.
Kulturní služby Liberec s.r.o.	Lidové Sady 1/425	kulturní služby	s.r.o.

Občanské sdružení Staré Město Liberec	Purkyňova 928/4	činnosti ostatních členských organizací	o.s.
Severočeské muzeum v Liberci, příspěvková organizace	Masarykova 437/11	činnosti muzeí a galerií, ochrana historických památek	p.o.
Spacium o.p.s.	Lidové Sady 1/425	oživení a kultivaci veřejných městských prostranství	o.p.s.
Zoologická zahrada Liberec	Masarykova 1347/31	činnosti zoologických zahrad	p.o.
35. skautský oddíl Liberec	Lomená 399	klubovna	o.s.

Zdroj: Statutární město Liberec, ARES

Použité zkratky: o.s. – občanské sdružení, s.r.o. – společnost s ručením omezeným, o.p.s. – obecně prospěšná společnost

Příloha 6: Přehled subjektů veřejné správy v zóně Lidových sadů

Název subjektu	Ulice	Obor	Právní forma
Armáda ČR LK	Štefánikovo nám. 564/1	armáda	OSS
Česká školní inspekce	Masarykova 801/28	usměrňování činností institucí poskytujících vzdělávání	OSS
Krajská hygienická stanice	Husova 186/64	hygienický dozor, ochrana zdraví	OSS
Policie ČR- služba kriminální policie	Třebízského 1244/2	kriminální policie	OSS
Úřad regionální rady Severovýchod	Masarykova 542/18	územní odbor realizace programu	RRRS

Zdroj: Statutární město Liberec, ARES

Použité zkratky: OSS - organizační složka státu, RRRS - regionální rada regionu soudržnosti

Příloha 7: Přehled subjektů působících v oblasti zdravotnictví a sociální péče

Název subjektu	Ulice	Obor	Právní forma
Allegyn s.r.o.	Gorkého 704/9	alergologická ambulance	s.r.o.
Centrum léčebné rehabilitace s.r.o.	Riegrova 1279/14	zdravotnictví	s.r.o.
Dagmar Fialová	Tržní náměstí 860/2	rehabilitace-praxe	FO
Kojenecký ústav	Husova 1076/91		p.o.
Léčebná rehabilitace - SOMA	Tržní náměstí 860/1	činnosti související se zdravotní péčí	FO
Lékárna U Muzea	Masarykova 699/9	maloobchod s farmaceutickými přípravky	s.r.o.
Logopedie klinická - Janoušková Z.Mgr.	Masarykova 699/9		FO
Medicentrum s.r.o.	Masarykova 699/9	poliklinika	s.r.o.
MUDr. Jozefína Mindžáková	Masarykova 699/9	pediatr	FO
MUDr. Dagmar Švorcová	Husova 1290/75	praktický lékař TU	FO
MUDr. Ivana Němečková	Masarykova 699/9	pediatr	FO
MUDr. Ivana Vytisková	Masarykova 699/9	neurolog	FO
MUDr. Jitka Unzeitigová	Masarykova 699/9	rehabilitace	FO

MUDr. Josef Holoubek	Husova 245/76	stomatolog	FO
MUDr. Josef Kučera	Masarykova 699/9	stomatolog	FO
MUDr. Martin Zítek	Husova 641/43	praktický lékař	FO
MUDr. Petr Richter, CSc	Husova 245/76	gastroenterologické centrum	FO
MUDr. Vojtěch Kotek	Riegrova 1279/14	rehabilitace, masáže,	FO
MUDr. Vorlová Hana	Masarykova 9	psychiatr pro děti a mládež	FO
MUDr.. Jan Aulehle	Masarykova 699/9	gynekolog	FO
MUDr. Dagmar Kadlasová	Masarykova 699/9	stomatolog	FO
MUDr. Jana Michalíčková	Masarykova 699/9	praktický lékař - dospělí	FO
MUDr. Jiří Třešňák	Masarykova 699/9	ortoped	FO
MUDr. Jitka Mertzová	Na okruhu 884/7	stomatolog	FO
MUDr. Milena Francová	Masarykova 9	stomatolog	FO
Premedis s.r.o.	Masarykova 699/9	nestátní zdravotnické zařízení.- laboratoř ochrany a podpory zdraví	s.r.o.
Regionální dobrovolnické centrum Ještěd	Březová alej 1305/4	práce s dobrovolníky- senioři, nemocnice	o.s.
Rehabilitace léčebná- Kratzmannová Kamila	Tržní nám. 1338	rehabilitace	FO
REVA o.p.s	Vrbova 796/4	péče o seniory	o.p.s
Revmatolog MUDr. Josef Suchomel	Riegrova 1279/15	revmatolog	FO
Revmatolog MUDr. Simona Richterová	Riegrova 1279/14	revmatolog	FO
Stoma -H, v.o.s	Husova 29/1	komplexní péči v oblasti dentálního zdraví	s.r.o.
Stoma- Hygienos s.r.o.	Husova 29/1	komplexní péči v oblasti dentálního zdraví	s.r.o.
Zdravotní dopravní služba KEIL Liberec-soukromá	Masarykova 699/9	přeprava pacientů	FO
Zubní lékař Dašková Helena MUDr.	Husova 1290/75	stomatolog	FO

Zdroj: Statutární město Liberec, ARES